

Müasir şəhərsalma konsepsiyasının ən parlaq nümunələrindən biri

Prezident İlham Əliyev "Bakı Ağ Şəhər"də olub

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları əvvəlcə "Qarabağ atları" heykəltaraşlıq kompleksi ilə tanış oldular. Vəton müharibəsinə qələbəmizə həsr edilmiş və milli irsimizin rəmzi olan bu kompleks "Qarabağ atları" meydanında ucaldılıb. Kompleksdə "Soltan", "Ürək", "Sereyin", "Aypara", "Şöhrət", "Ötqəm" və "İldırım" adlı ümumilikdə 7 Qarabağ atının heykəli var.

Bu kompleksin təməlini 2022-ci ilin dekabrında Prezident İlham Əliyev qoyub. Kompozisiya amerikalı heykəltaraş Robert Sammers tərəfindən yaradılıb. Onun Dallas şəhərində "Mal-qara sürülməsi", Kaliforniya hava limanında "Con Ueyn" və digər əsərləri dünyaca məşhurdur.

Sonra dövlətimizin başçısı, birinci xanım və qızları "Bakı Ağ Şəhər"də Babək kvartalında həyata keçirilən işlərlə tanış oldular. Hazırda bu layihənin icrası istiqamətində işlər uğurla davam edir. Ərazisi 31 hektar olan kvartalda yeni park, məktəb binası, metronun bəndövşəyi xəttində yeni stansiya, sərnişinlərin rahat hərəkəti üçün böyük nəqliyyat qovşağı, həmçinin çoxfunksiyalı qeyri-yaşayış, ictimai və yaşayış binalarının inşası planlaşdırılır. Ərazidə kafelər, uşaq oyun meydançası və digər sosial infrastruktur yaradılacaq. Bundan başqa, yaxınlıqda 2, 3, 6, 8 və 20 mərtəbəli binalar tikiləcək.

2

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il üçün dövlət büdcəsini təsdiq etdi

3

2025-ci il sosial müdafiə sahəsində növbəti uğurlarla yadda qaldı

Prezident İlham ƏLİYEV: "Azərbaycan xalqı ildən-ilə daha yaxşı yaşamalıdır"

Ölkəmizdə əhalinin məşğulluğunun təminatı da əsas diqqət verilən sahələrdəndir. Təkcə 2025-ci ilin 11 ayında 530 mindən çox şəxs aktiv məşğulluq proqramlarına cəlb edilib, o cümlədən 16,5 min şəxs üçün özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində kiçik ailə biznesləri yaradılıb. Ümumilikdə ötən dövrdə 111 min şəxs özünüməşğulluq proqramına cəlb edilib, proqramın dəstəyi ilə onlar üçün kiçik ailə təsərrüfatlarının qurulması təmin olunub. ƏƏSMN tərəfindən Dünya Bankının maliyyə dəstəyi ilə icra olunan "Məşğulluğa dəstək layihəsi" özünüməşğulluq proqramının genişlənməsinə, həssas əhali qruplarının kiçik biznesə çıxışına mühüm dəstəkdir.

22

Azərbaycanın başlatdığı sülh prosesi real nəticələr verir

Azərbaycan-Ermənistan normalaşma prosesi ötən ilin əvvəlindən etibarən müsbət məcrada inkişaf etməyə başlayıb və müəyyən irəliləyişlər də əldə olunub. Eyni zamanda ikinci, üçüncü tərəflərə lüzum görülmədən Bakı ilə İrəvanın dialoqlara başlamaları, masa arxasında bəzi razılaşmalar əldə etmələri prosesin inkişafından xəbər verir.

Məlum həqiqətdir ki, həm münəqişə, həm də postmünəqişə dövründə möhaz təvəllər arasında vasitəçilik etmək istəyən dairələrin qərəzli mövqe tutmaları iki ölkə arasında normalaşmaya nail olunmasına birbaşa maneə yaradan faktorlardan idi.

Lakin bu yöndə hadisələrin dinamik inkişafına artıq başa çatmaqda olan 2025-ci ildə şahid olduq. Azərbaycanın liderliyi və fəal təşəbbüsləri ilə irəlilənilən sülh prosesi bu il 8 avqust tarixində Vaşinqton Sammitində öz məntiqi nəticəsinə çatdı. Sözügedən tarixdə Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Trampın iştirakı ilə sülh sazişi layihəsinin mətni paraflandı, vacib razılaşmalar əldə edildi.

Həmin vaxt ABS-də Azərbaycanla Ermənistan arasında normalaşma prosesi ilə əlaqədar konkret nəticələrin əldə olunması dünya səviyyəsində də təqdir olundu, siyasi liderlər, beynəlxalq təşkilatlar bu tarixi hadisəni yüksək qiymətləndirmələri barədə açıqlamalar verdilər.

19

Zəfərdən dirçəlişə

Bu il 2 şəhər, 3 qəsəbə və 17 kənd ilk sakinlərinə qovuşub

2025-ci ildə Böyük qayıdışın genişlənməsi Azərbaycanın milli təhlükəsizliyi və suverenliyi baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıyır. Əhalinin mərhələli şəkildə geri dönməsi demoqrafik balansın bərpasına, sərhədyanı ərazilərdə sabitliyin möhkəmlənməsinə və dövlət nəzarətinin güclənməsinə xidmət edir. Bu proses həm də regionda sülhün və inkişafın əsas təminatlarından biri kimi çıxış edir.

Bu gün Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda baş verənlər Azərbaycanın dövlətçilik tarixində yeni bir mərhələnin - Zəfərdən quruculuğa keçidin bariz nümunəsidir. Böyük qayıdış təkcə keçmişin yaralarını sağaltmaq deyil, gələcəyin möhkəm təməlini qoymaq deməkdir. Azad edilmiş torpaqlarda formalaşan yeni həyat modeli Azərbaycanın gücünü, xalqın birliyinə və dövlətin strateji baxışını aydın şəkildə nümayiş etdirir.

Qarabağ bu gün yalnız qələbənin simvolu deyil, həm də inkişaf və dirçəlişin ünvanıdır. Bu torpaqlarda ucalan hər bina, səslənən hər uşaq gülüşü, dalğalanan üçrəngli bayraq Azərbaycanın gələcəyə inamının ifadəsidir.

21

TAP-ın ilk yubileyi

Artıq 5 ildir Avropa bu kəmərlə vasitəsilə Azərbaycandan təbii qaz idxal edir

Avropa 5 ildir yeni mənbədən - Azərbaycanın "Şahdəniz" yatağından və yeni marşrutla - Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri (TAP) ilə qaz alır. Bu, 2000-ci il dekabrın 31-də TAP-ın istifadəyə verilməsi ilə mümkün oldu.

TAP-ın fəaliyyətə başlaması ilə təşəbbüskarı və aparıcı qüvvəsi Azərbaycan olan "Cənub qaz dəhlizi" layihəsi qələbə çaldı. Sonuncu seqment olduğundan bu kəmərlə 3500 kilometrlik möhtəşəm layihəni tamamladı. Belə ki, Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı "Şahdəniz" yatağının işlənməsinin ikinci mərhələsi çərçivəsində çıxarılan qazı Gürcüstandan keçməklə Türkiyəyə və oradan da Avropa-yə daşıyan "Cənub qaz dəhlizi" üç kəmərdən - genişləndirilmiş CQBK (Cənubi Qafqaz Boru Kəməri), TANAP (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) və TAP-dan ibarətdir.

Xatırladaq ki, TAP-ın təməli 2016-cı il mayın 17-də Yunanistanın Saloniki şəhərində qoyulub. Xəttin çəkilişi bir neçə il davam edib və onun istifadəyə verilməsi ilə "Cənub qaz dəhlizi" tam sistem kimi işə düşüb. TAP-ın səhmdarları BP (20 faiz), SOCAR (20 faiz), "Snam S.p.A." (20 faiz), "Fluxys" (19 faiz), "Enagas" (16 faiz) və "Axpo" (5 faiz) şirkətləridir.

23

Müasir şəhərsalma konsepsiyasının ən parlaq nümunələrindən biri

Prezident İlham Əliyev "Bakı Ağ Şəhər"də olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva, qızları Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva dekabrın 29-da "Bakı Ağ Şəhər"də olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Bakı Ağ Şəhər" layihəsinin icraçı direktoru Ruslan Sadıxov dövlətimizin başçısına və birinci xanıma burada icra olunmuş və hazırda həyata keçirilən işlər barədə məlumat verdi.

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları əvvəlcə "Qarabağ atları" heykəltaraşlıq kompleksi ilə tanış oldular. Vətən müharibəsindəki Qələbəmizə həsr edilmiş və milli irsimizin rəmzi olan bu kompleks "Qarabağ atları" meydanında ucaldılıb. Kompleksdə "Sol-tan", "Ürək", "Sereyin", "Aypara", "Şəhərrat", "Ötqəm" və "İldırım" adlı ümumilikdə 7 Qarabağ atının heykəli var.

Bu kompleksin təməlini 2022-ci ilin dekabrında Prezident İlham Əliyev qoyub. Kompozisiya amerikalı heykəltaraş Robert Sammers tərəfindən yaradılıb. Onun Dallas şəhərində "Mal-qara sürülməsi", Kaliforniya hava limanında "Con Ueyn" və digər əsərləri dünyaca məşhurdur.

Sonra dövlətimizin başçısı, birinci xanım və qızları "Bakı Ağ Şəhər"də Babək kvartalında həyata keçirilən işlərlə tanış oldular. Hazırda bu layihənin icrası istiqamətində işlər uğurla davam edir. Ərazisi 31 hektar olan kvartalda yeni park, məktəb binası, metronun bənövşəyi xəttində yeni stansiya, sənişinlərin rahat hərəkəti üçün böyük nəqliyyat qovşağı, həmçinin çoxfunksiyalı qeyri-yaşayış, ictimai və yaşayış binalarının inşası planlaşdırılır. Ərazidə kafelər, uşaq oyun meydançası və digər sosial infrastruktur yaradılacaq. Bundan başqa, yaxınlıqda 2, 3, 6, 8 və 20 mərtəbəli binalar tikiləcək.

Kvartal Bakının mühüm nəqliyyat arteriyası olan Babək prospekti, "Ağ Şəhər" çərçivəsində salınıb, üç böyük prospektlə kəsişən, eni 45 metr olan Xaqani Rüstəmov küçəsi ilə əhatə olunub. Kvartalın cənub hissəsində yerləşən, metronun "Xətai" stansiyasından keçən Süleyman Vəzirov küçəsi də Babək prospekti ilə birləşir. Bu küçədəki dairədən Babək prospektinə qo-

dor eni 34 metr, uzunluğu isə 1 kilometr-dən çox olan dördzolaqlı yol yenidən qurulub. Hazırda Süleyman Vəzirov küçəsini Babək prospekti ilə birləşdirən, eni 32 metr olan iki əlavə yol qovşağının tikintisi üzrə işlər davam etdirilir. Bu küçə boyunca piyadaların rahat hərəkəti üçün eni 7 metr olan geniş səkilər salınıb, ağac və gül kol-ları əkilib, yerüstü piyada keçidləri, elektrik avtomobilləri üçün enerjiləndirmə məntəqəsi, yanacaqdoldurma məntəqəsi və digər zəruri infrastruktur yaradılıb. Av-

tomobillərin rahat hərəkəti və sıxlığın qarşısının alınması üçün zəruri yerlərdə dönmə və geriye çevrilmə zolaqları nəzərdə tutulub. Layihə çərçivəsində məktəbin qarşısında piyadaların parka və Bakı Avropa Liseyinə rahat hərəkətini təmin etmək məqsədilə piyada körpüsü quraşdırılıb.

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Palıd meydanı parkında ilk palıd ağacını əkdi.

Qeyd edək ki, parkda çox sayda palıd, çinar, zeytun, ağcaqayın, maqnoliya, palma

və digər mövsümi ağacların əkilməsi planlaşdırılır.

Dövlətimizin başçısı, birinci xanım və qızları "Bakı Ağ Şəhər"də Zaman meydanı və buradakı piyada körpüsünün açılışında da iştirak etdilər.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya görüşmüş işlər barədə məlumat verdi.

Uzunluğu 234, eni isə 7-13 metr arasında dəyişən körpü "Bakı Ağ Şəhər"də piyadaların rahatlığının təmin edilməsində mühüm rol oynayacaq. Piyadalar onun vasitəsilə 8 Noyabr prospektində yerləşən Zaman meydanına, Babək prospektindən Mərkəzi Park rayonuna, Fəvvarələr meydanından isə Ağ Şəhər Bulvarına rahat gedə biləcəklər. Körpüdə quraşdırılan eskalator və liftlər metronun yeni "Ağ Şəhər" stansiyasına keçidi təmin edəcək.

8 Noyabr küçəsində yerləşən və 8 min kvadratmetrə yaxın ərazini əhatə edən Zaman meydanı gözəl landsaft və fəvvarələr kompleksi ilə əhatə olunub. Bura incəsənət və mədəniyyət həvəskarlarının məkanına çevrilib. Belə ki, meydana bir çox yerli və xarici məşhur sənətkarların əsər-

ləri nümayiş olunur. Meydan dünyada məşhur rəssam Konstantin Krik tərəfindən möhz "Bakı Ağ Şəhər" layihəsi üçün hazırlanmış 7 saatdan ibarət "Seven Public Clocks" kompozisiyası ilə bəzədilib. Konstantin Krikin 1999-cu ildə yaratdığı "Six Public Clocks" adlı eyni sənət instalyasiyası hazırda Londonda yerləşir və məşhur rəmlərdən birinə çevrilib.

Meydanda yerləşən Cozef Klubanskiyin "Buludların üstündə" adlı bürünc kompozisiyası da maraqla qarşılanır. Ağ Şəhərin mərkəzi yollarından biri olan Bulvar küçəsində müasir britaniyalı heykəltaraş Saymon Qadcenin "Nur axtarışında" heykəli də quraşdırılıb. Bu heykəl dünyanın müxtəlif ictimai yerlərində, o cümlədən Londondakı "Riverside Walk Garden" və "Hyde Park" komplekslərində qoyulub. Saymon Qadcenin xüsusi olaraq "Bakı Ağ Şəhər" üçün hazırladığı "Flamingo" əsəri də tezliklə buradakı Dağdağan parkını bəzəyəcək.

Qeyd edək ki, bu ərazi 150 ildən çox neft sənayesi tullantıları ilə həddindən artıq çirkləndiyi və burada çoxsaylı neft gölməçələri yarandığı üçün bir vaxtlar "Qarashəhər" kimi tanınırdı. Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə bu ərazi dünya miqyasında nadir ekoloji layihəyə, müasir ya-

şayış massivinə çevrilib. "Bakı Ağ Şəhər" layihəsi dünyada müasir şəhərsalma konsepsiyasının ən parlaq nümunələrindən biridir. Layihənin icrasına Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə 2011-ci il dekabrın 24-də başlanılıb. Layihə ekoloji cəhətdən təmiz, dayanıqlı və "ağıllı şəhər" prinsipləri əsasında işlənilib hazırlanıb. Yaşayış binalarının əksəriyyəti MDB ölkələri arasında ilk dəfə olaraq BREEAM - beynəlxalq ekoloji sertifikatlaşdırma standartına və CRREM - karbon risklərinin qiymətləndirilməsi tələblərinə uyğun layihələndirilib. Geniş daxili küçələri, yaşillıq sahələri, müasir beynəlxalq heykəltaraşlıq əsərləri ilə bəzədilmiş və şəhərsalmanın son yenilikləri nəzərə alınmaqla layihələndirilmiş "Bakı Ağ Şəhər" paytaxtın iş, yaşayış və istirahət üçün ən müasir məkanına çevrilib.

Bütün dünyanın diqqət mərkəzində olan COP29-un mənzil-qoragahının möhz "Bakı Ağ Şəhər"də olması da rəmzi mənə daşıyırdı. Bu, beynəlxalq iqlim gündəliyi-nin mühüm töhfələr verən Azərbaycanda ekoloji, o cümlədən yaşllaşdırma məsələlərinin həlli ilə bağlı görülən işlərin nümayişi baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıyırdı.

RƏSMİ DÖVLƏT QƏZƏTİ

AZƏRBAYCAN

3

Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsinin gəlirləri 38 609 000,0 min manat, xərcləri 41 703 600,0 min manat (o cümlədən, mərkəzləşdirilmiş gəlirləri 37 850 192,0 min manat, yerli gəlirləri 758 808,0 min manat, mərkəzləşdirilmiş xərcləri 40 943 945,0 min manat, yerli xərcləri 759 655,0 min manat) məbləğində təsdiq edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsinin gəlirləri mədəxil mənbələri üzrə aşağıdakı məbləğlərdə nəzərdə tutulsun:

Sıra №-si	Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (manatla)
2.1.	Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	2 379 300 000,0
2.2.	Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	6 580 000 000,0
2.3.	Hüquqi şəxslərin torpaq vergisi	47 000 000,0
2.4.	Hüquqi şəxslərin əmlak vergisi	376 000 000,0
2.5.	Əlavə dəyər vergisi	9 216 300 000,0
2.5.1.	Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə əlavə dəyər vergisi	4 750 000 000,0
2.6.	Sadələşdirilmiş vergi	429 000 000,0
2.7.	Aksizlər	1 818 000 000,0
2.7.1.	Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə aksizlər	234 000 000,0
2.8.	Yol vergisi	394 400 000,0
2.8.1.	Azərbaycan Respublikasının ərazisinə idxal olunan yanacağa görə və xarici dövlətlərdə qeydiyyatda olan avtonəqliyyat vasitələri sahibləri tərəfindən ödənilən yol vergisi	60 000 000,0
2.9.	Mədən vergisi	151 000 000,0
2.10.	Gömrük rüsumları	1 818 000 000,0
2.11.	Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətləri tənzimləyən məhsulların kontrakt (satış) qiyməti ilə (ixrac xərcləri çıxılmaqla) ölkədaxili topdansa tış qiyməti arasındakı fərqləndirilmiş yığım	111 000 000,0
2.12.	Səhmlərində dövlətin payı olan müəssisələrdən alınan dividendlər	600 000 000,0
2.13.	Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqandan (qurumdan) daxilolmalar (transferin yuxarı həddi)	12 835 000 000,0
2.14.	Dövlət əmlakının icarəyə verilməsindən daxilolmalar	40 000 000,0
2.15.	Dövlət mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar	15 000 000,0
2.16.	Dövlət rüsumu	362 000 000,0
2.17.	Vergi orqanlarının xətti ilə toplanan sair daxilolmalar	75 000 000,0
2.18.	Büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar	1 021 000 000,0
2.19.	Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondları üzrə daxilolmalar	67 343 700,0
2.20.	Sair daxilolmalar	273 656 300,0

Maddə 3. Müəyyən edilsin ki, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondları dövlət büdcəsinin aşağıdakı mədəxil mənbələri hesabına formalaşır:

Sıra №-si	Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (manatla)
3.1.	Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondu üzrə daxilolmalar	250 000 000,0
3.1.1.	yol vergisi	239 400 000,0
3.1.2.	müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq göstərdiyi ödənişli xidmətlərdən əldə etdiyi gəlirlər, ianələr, qrantlar və qanunla qadağan edilməyən digər mənbələr	10 000 000,0
3.1.3.	iriqəbaritli və ya ağırçəkili nəqliyyat vasitələrinin icazə verilən qəbarit, çəki və yüklə birlikdə oxa düşən kütlə parametrlərinə dair tələblərin pozulmasına görə tətbiq edilmiş inzibati cərimələr	600 000,0
3.2.	Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondu üzrə daxilolmalar	155 000 000,0
3.2.1.	yol vergisi	155 000 000,0

Maddə 4. Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətləri tənzimləyən məhsulların ixracı zamanı məhsulların kontrakt (satış) qiyməti ilə (ixracla bağlı xərclər çıxılmaqla) ölkədaxili topdansatış qiyməti arasındakı fərqləndirilmiş yığım (SVOP əməliyyatları istisna olmaqla) dövlət büdcəsinə 30 faiz həcmdə yığım tutulur və bu yığımlar vergi ödəyicisinin vergilər, faizlər, maliyyə sanksiyaları və inzibati cərimələr üzrə digər borclarının ödənilməsinə aid edilir.

Maddə 5. Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş gəlirləri aşağıdakı mənbələr hesabına formalaşdırılır:

5.1. bu Qanunun 9-cu maddəsi ilə 2026-cı il üçün hər bir şəhər və rayon üzrə müəyyən edilmiş gəlirlərin müvafiq şəhər və rayonların yerli xərclərindən artıq olan hissəsi (müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondlarına aid edilənlərdən başqa);

5.2. gömrük rüsumları, Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə əlavə dəyər vergisi və aksiz, dövlət əmlakının icarəyə verilməsindən daxilolmalar, səhmlərində dövlətin payı olan müəssisələrdən alınan dividendlər, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqandan (qurumdan) daxilolmalar, sair daxilolmalar, dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərindən maliyyələşdirilən büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondlarının digər gəlirləri.

Maddə 6. Bu Qanunun 9-cu maddəsi ilə 2026-cı il üçün hər bir şəhər və rayon üzrə müəyyən edilmiş gəlirlərin müvafiq şəhər və rayonların yerli xərclərindən artıq olmayan hissəsi onların yerli gəlirlərinin formalaşdırılmasına yönəldilir.

Maddə 7. Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional təsnifatın bölmə və köməkçi bölmə səviyyəsində aşağıdakı məqsədlərə yönəldilir:

Sıra №-si	Xərclərin istiqamətləri	Məbləğ (manatla)
7.1.	Ümumi dövlət xidmətləri	5 517 989 377,0
7.1.1.	qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanlarının fəaliyyəti	2 035 861 954,0
7.1.2.	beynəlxalq münasibətlər	522 500 000,0
7.1.3.	xarici yardımlar	19 000 000,0
7.1.4.	elm	229 498 838,0
7.1.5.	seçki və statistika tədbirləri	32 850 585,0
7.1.6.	büdcələrarası transferlər	220 678 000,0
7.1.6.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə verilən dotasiya (transferin yuxarı həddi)	211 628 000,0
7.1.6.2.	yerli (bələdiyyələr) büdcələrə verilən dotasiya	7 500 000,0
7.1.6.3.	yerli (bələdiyyələr) büdcələrə verilən subvensiya	1 550 000,0
7.1.7.	dövlət borcu	2 457 600 000,0
7.2.	Müdafiə və milli təhlükəsizlik	8 717 581 860,0
7.2.1.	müdafiə qüvvələri	2 990 735 789,0
7.2.2.	milli təhlükəsizlik	520 623 148,0
7.2.3.	sərhəd xidməti	541 633 496,0
7.2.4.	müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	5 091 411,0
7.2.5.	müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsinə aid edilən digər fəaliyyətlər	4 659 498 016,0
7.2.5.1.	xüsusi müdafiə təyinatlı layihələr və tədbirlər üzrə xərclər	4 500 000 000,0
7.3.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq	3 336 289 717,0
7.3.1.	məhkəmə hakimiyyəti	153 877 512,0
7.3.2.	hüquq mühafizə	2 436 794 517,0
7.3.3.	prokurorluq	127 601 560,0
7.3.4.	məhkəmə qərarlarının icrası	10 000 000,0

7.3.5.	hüquqi yardım	9 082 128,0
7.3.6.	məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq sahələrinə aid edilən digər fəaliyyətlər	598 934 000,0
7.4.	Təhsil	5 016 397 622,0
7.4.1.	məktəbəqədər təhsil	468 191 803,0
7.4.2.	ümumi təhsil	2 414 834 982,0
7.4.3.	peşə təhsili	105 465 624,0
7.4.4.	orta ixtisas təhsili	94 202 070,0
7.4.5.	ali təhsil	212 479 231,0
7.4.6.	əlavə təhsil	20 278 935,0
7.4.7.	təhsil sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	7 883 524,0
7.4.8.	təhsil sahəsində digər müəssisə və tədbirlər	1 693 061 453,0
7.5.	Səhiyyə	2 024 314 550,0
7.5.1.	poliklinikalar və ambulatoriyalar	20 277 489,0
7.5.2.	xəstəxanalar	219 727 828,0
7.5.3.	diagnostika, profilaktika və qan xidməti ilə bağlı fəaliyyət	2 953 649,0
7.5.4.	səhiyyə sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	5 119 969,0
7.5.5.	səhiyyə sahəsində proqramlar və digər xidmətlər	1 776 235 615,0
7.5.5.1.	icbari tibbi sığorta fonduna ayrılan vəsait	900 000 000,0
7.6.	Sosial müdafiə və sosial təminat	4 872 958 194,0
7.6.1.	sosial müdafiə	532 547 770,0
7.6.2.	sosial təminat	60 386 156,0
7.6.3.	sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə digər müəssisə və tədbirlər	4 280 024 268,0
7.6.3.1.	dövlət sosial müdafiə fondunun büdcəsinin balanslaşdırılması məqsədilə dövlət büdcəsinin öhdəliklərinin maliyyələşdirilməsi üçün ayrılan vəsait	1 700 000 000,0
7.7.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	632 144 031,0
7.7.1.	mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət	240 745 620,0
7.7.2.	televiziya, radio və nəgriyyat	78 721 874,0
7.7.3.	bədən tərbiyəsi və gənclər siyasəti	50 078 099,0
7.7.4.	yaradıcı itifaq, cəmiyyət və dini tədbirlər	22 848 131,0
7.7.5.	mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti sahəsinə aid olan digər müəssisə və tədbirlər	239 750 307,0
7.8.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı	334 479 395,0
7.8.1.	mənzil təsərrüfatı	67 315 127,0
7.8.2.	kommunal təsərrüfatı	140 288 504,0
7.8.3.	sü təsərrüfatı	15 579 600,0
7.8.4.	mənzil və kommunal təsərrüfatı ilə bağlı digər xidmətlər	111 296 164,0
7.9.	Kənd təsərrüfatı	1 226 493 766,0
7.9.1.	kənd təsərrüfatı tədbirləri	553 522 428,0
7.9.2.	baytarlıq	44 905 487,0
7.9.3.	meliorasiya	489 998 537,0
7.9.4.	balıqçılıq və balıq ovu	4 760 514,0
7.9.5.	kənd təsərrüfatı üzrə digər müəssisə və tədbirlər	133 306 800,0
7.10.	Ətraf mühitin mühafizəsi	415 783 826,0
7.10.1.	ətraf mühitin və təbiətin mühafizəsi	785 420,0
7.10.2.	bioloji zənginliyin qorunması	10 500 907,0
7.10.3.	torpaq və yerquruluşu	15 100 000,0
7.10.4.	hidrometeorologiya tədbirləri	11 687 955,0
7.10.5.	məşə təsərrüfatı	21 220 450,0
7.10.6.	ərazilərin təmizlənməsi, çirkəb suların yığılması və təmizlənməsi	285 715 458,0
7.10.7.	ətraf mühitin mühafizəsi sahəsinə aid edilən digər xidmətlər	70 773 636,0
7.11.	İqtisadi fəaliyyət	7 856 634 765,0
7.11.1.	nəqliyyat və rabitə	286 895 181,0
7.11.2.	iqtsadi və kommersiya fəaliyyəti	51 591 548,0
7.11.3.	tikinti və şəhərsalma	6 202 488 300,0
7.11.3.1.	dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	2 700 000 000,0
7.11.3.2.	işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpa	3 500 000 000,0
7.11.4.	geodeziya və faydalı qazıntılar	4 495 132,0
7.11.5.	yanacaq və enerji kompleksi	373 800,0
7.11.6.	iqtsadi fəaliyyətlə bağlı digər xidmətlər	1 310 790 804,0
7.12.	Əsas bölmələrə aid edilməyən xərclər	1 752 032 897,0
7.12.1.	ehtiyat fondları	14 000 000,0
7.12.1.1.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondu	300 000 000,0
7.12.1.2.	Dövlət büdcəsinin Ehtiyat Fondu	110 000 000,0
7.12.2.	məqsədli büdcə fondları	472 343 700,0
7.12.2.1.	müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondları	472 343 700,0
7.12.3.	valyuta konvertasiyası	4 000 000,0
7.12.4.	əsas bölmələrə aid edilməyən tədbirlər üzrə digər fəaliyyət	866 189 197,0
7.12.4.1.	dövlət ehtiyatlarının yaradılması	35 000 000,0
7.12.4.2.	fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı xərclər	20 000 000,0
7.12.4.3.	sosial-iqtisadi və digər tədbirlər üzrə xərclər	811 189 197,0

Maddə 8. Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional təsnifata uyğun olaraq bölmə, köməkçi bölmə, paragraf və iqtisadi təsnifata uyğun olaraq bölmə, köməkçi bölmə, paragraf, maddə və yarımmaddə səviyyəsində bu Qanunun əlavəsində verilmiş məbləğlərdə təsdiq edilsin.

Maddə 9. Azərbaycan Respublikasının şəhər və rayonları üzrə gəlirlər 16 910 000 000,0 manat, o cümlədən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondlarına aid olan məbləğ 334 400 000,0 manat, yerli xərclər 759 655 000,0 manat, gəlirlərin yerli xərclərdən artıq olan və mərkəzləşdirilmiş gəlirlərə aid edilən hissəsinin aşağı həddi 15 816 792 000,0 manat, yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılması nəzərdə tutulan vəsaitin yuxarı həddi 847 000,0 manat məbləğində təsdiq edilsin.

(manatla)

Sıra №-si	Şəhər və rayonların adı	Gəlirlər		Yerli xərclər	Gəlirlərin yerli xərclərdən artıq olan və mərkəzləşdirilmiş gəlirlərə aid edilən hissəsinin aşağı həddi	Yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılması nəzərdə tutulan vəsaitin yuxarı həddi
		cəmi	o cümlədən			
			müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi məqsədli büdcə fondlarına aid olan məbləğ			
	Şəhərlər					
1.	Bakı	15 376 500 000	334 400 000	351 174 000	14 690 926 000	0
2.	Gəncə	113 564 000	0	34 031 000	79 533 000	0
3.	Lənkəran	41 856 000	0	8 931 000	32 925 000	0
4.	Mingəçevir	37 977 000	0	15 962 000	22 015 000	0
5.	Naftalan	10 305 000	0	3 072 000	7 233 000	0
6.	Sumqayıt	243 552 000	0	29 725 000	213 827 000	0

7.	Şəki	38 958 000	0	7 629 000	31 329 000	0
8.	Şirvan	35 273 000	0	5 167 000	30 106 000	0
9.	Yevlax	27 687 000	0	6 817 000	20 870 000	0
10.	Xankəndi	3 000 000	0	0	3 000 000	0
	Rayonlar					
11.	Abşeron	116 504 000	0	10 221 000	106 283 000	0
12.	Ağcabədi	26 256 000	0	6 209 000	20 047 000	0
13.	Ağdam	15 838 000	0	6 817 000	9 021 000	0
14.	Ağdaş	14 599 000	0	6 137 000	8 462 000	0
15.	Ağdərə	1 000 000	0	0	1 000 000	0
16.	Ağstafa	13 053 000	0	5 102 000	7 951 000	0
17.	Ağsu	18 595 000	0	4 823 000	13 772 000	0
18.	Astara	17 366 000	0	4 464 000	12 902 000	0
19.	Balakən	9 845 000	0	4 636 000	5 209 000	0
20.	Beyləqan	19 385 000	0	4 895 000	14 490 000	0
21.	Bordə	23 986 000	0	6 545 000	17 441 000	0
22.	Biləsuvar	18 087 000	0	4 619 000	13 468 000	0
23.	Cəbrayıl	3 313 000	0	3 126 000	187 000	0
24.	Cəlilabad	16 693 000	0	6 302 000	10 391 000	0
25.	Daşkəsən	7 768 000	0	3 921 000	3 847 000	0
26.	Füzuli	16 650 000	0	6 658 000	9 992 000	0
27.	Gədəbəy	11 337 000	0	6 727 000	4 610 000	0
28.	Goranboy	14 005 000	0	6 876 000	7 129 000	0
29.	Göyçay	22 622 000	0	5 287 000	17 335 000	0
30.	Göygöl	22 176 000	0	6 419 000	15 757 000	0
31.	Hacıqabul	10 838 000	0	4 671 000	6 167 000	0
32.	Xaçmaz	45 412 000	0	7 734 000	37 678 000	0
33.	Xızı	6 085 000	0	2 724 000	3 361 000	0
34.	Xocalı	2 505 000	0	1 982 000	523 000	0
35.	Xocavənd	1 370 000	0	2 217 000	0	847 000
36.	İmişli	44 888 000	0	5 554 000	39 334 000	0
37.	İsmayıllı	17 444 000	0	6 433 000	11 011 000	0
38.	Kəlbəcər	4 857 000	0	4 682 000	175 000	0
39.	Kürdəmir	20 016 000	0	4 810 000	15 206 000	0
40.	Qax	6 895 000	0	5 151 000	1 744 000	0
41.	Qazax	23 816 000	0	5 258 000	18 558 000	0
42.	Qəbələ	31 917 000	0	7 088 000	24 829 000	0
43.	Qobustan	6 716 000	0	4 410 000	2 306 000	0
44.	Quba	40 434 000	0	7 138 000	33 296 000	0
45.	Qubadlı	7 632 000	0	3 661 000	3 971 000	0
46.	Qusar	20 185 000	0	5 641 000	14 544 000	0
47.	Laçın	8 063 000	0	5 500 000	2 563 000	0
48.	Lerik	6 372 000	0	5 124 000	1 248 000	0
49.	Masallı	19 192 000	0	7 151 000	12 041 000	0
50.	Neftçala	12 392 000	0	4 123 000	8 269 000	0
51.	Oğuz	4 768 000	0	3 690 000	1 078 000	0
52.	Saatlı	16 101 000	0	5 538 000	10 563 000	0
53.	Sabirabad	18 033 000	0	5 793 000	12 240 000	0
54.	Salyan	18 624 000	0	4 902 000	13 722 000	0
55.	Samux	9 980 000	0	5 071 000	4 909 000	0
56.	Siyəzən	8 964 000	0	3 573 000	5 391 000	0
57.	Şabran	12 173 000	0	4 108 000	8 065 000	0
58.	Şamaxı	19 493 000	0	7 513 000	11 980 000	0
59.	Şəmkir	32 555 000	0	9 580 000	22 975 000	0
60.	Şuşa	5 054 000	0	1 685 000	3 369 000	0
61.	Tərtər	12 792 000	0	5 534 000	7 258 000	0
62.	Tovuz	32 575 000	0	7 221 000	25 354 000	0
63.	Ucar	10 339 000	0	3 733 000	6 606 000	0
64.	Yardımlı	4 857 000	0	4 857 000	0	0
65.	Zaqatala	18 197 000	0	5 893 000	12 304 000	0
66.	Zəngilan	3 549 000	0	2 614 000	935 000	0
67.	Zərdab	7 167 000	0	5 006 000	2 161 000	0
	Cəmi	16 910 000 000	334 400 000	759 655 000	15 816 792 000	847 000

“Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun 7-ci maddəsi ilə funksional təsnifatın bölmə və köməkçi bölmələri səviyyəsində ayrılan vəsaitin məbləği inzibati təsnifata uyğun olaraq dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən, maliyyə yardımını alan təşkilatlar və tədbirlər üzrə aşağıdakı qaydada təsdiq edilsin:

Sıra №-si	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
1	2	3	4	5
1.1	Ümumi dövlət xidmətləri	5,517,989,377.0	5,299,348,802.0	218,640,575.0
1.1.1	Qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanlarının fəaliyyəti	2,035,861,954.0	1,817,221,379.0	218,640,575.0
1.1.1.1	Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi	52,074,310.0	52,074,310.0	
1.1.1.2	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası	253,365,586.0	253,365,586.0	
1.1.1.3	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidməti	75,013,856.0	75,013,856.0	
1.1.1.4	Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti	33,857,208.0	33,857,208.0	
1.1.1.5	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	15,252,673.0	15,252,673.0	
1.1.1.6	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Dövlət Ekoloji Təhlükəsizlik Xidməti	1,337,623.0	1,337,623.0	
1.1.1.7	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Meşələrin İnkişafı Xidməti	1,091,569.0	1,091,569.0	
1.1.1.8	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Milli Hidrometeorologiya Xidməti	1,232,331.0	1,232,331.0	
1.1.1.9	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Bioloji Muxtəlifliyin Qorunması Xidməti	1,165,341.0	1,165,341.0	
1.1.1.10	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	14,388,919.0	14,388,919.0	
1.1.1.11	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidməti	8,596,610.0	8,596,610.0	
1.1.1.12	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	14,980,802.0	14,980,802.0	
1.1.1.13	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi	30,520,737.0	30,520,737.0	
1.1.1.14	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	41,660,714.0	41,660,714.0	
1.1.1.15	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti	130,869,301.0	130,869,301.0	
1.1.1.16	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti	17,622,085.0	17,622,085.0	
1.1.1.17	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	31,426,257.0	31,426,257.0	
1.1.1.18	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi	1,921,631.0	1,921,631.0	
1.1.1.19	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi	2,936,405.0	2,936,405.0	
1.1.1.20	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	28,973,550.0	28,973,550.0	
1.1.1.21	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi yanında Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyi	13,784,194.0	13,784,194.0	
1.1.1.22	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi yanında Dövlət Borcunun və Maliyyə Öhdəliklərinin İdarə Edilməsi Agentliyi	1,132,273.0	1,132,273.0	
1.1.1.23	Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Maliyyə Nəzarəti Xidməti	3,221,167.0	3,221,167.0	
1.1.1.24	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	11,125,472.0	11,125,472.0	
1.1.1.25	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti	4,877,166.0	4,877,166.0	
1.1.1.26	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi	7,963,187.0	7,963,187.0	
1.1.1.27	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Elektron Təhlükəsizlik Xidməti	754,204.0	754,204.0	
1.1.1.28	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	4,659,654.0	4,659,654.0	
1.1.1.29	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi	7,065,192.0	7,065,192.0	
1.1.1.30	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi	1,799,653.0	1,799,653.0	
1.1.1.31	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	8,680,344.0	8,680,344.0	
1.1.1.32	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi	1,333,282.0	1,333,282.0	
1.1.1.33	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi yanında Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi	1,673,769.0	1,673,769.0	
1.1.1.34	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi yanında Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi	14,286,693.0	14,286,693.0	
1.1.1.35	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	3,922,830.0	3,922,830.0	
1.1.1.36	Azərbaycan Respublikasının Diaspora İş üzrə Dövlət Komitəsi	4,873,826.0	4,873,826.0	

manatla

1.1.1.37	Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi	6,577,312.0	6,577,312.0	
1.1.1.38	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	7,411,031.0	7,411,031.0	
1.1.1.39	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi yanında Bakı Şəhər Memarlıq və Şəhərsalma Baş İdarəsi	1,506,581.0	1,506,581.0	
1.1.1.40	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi yanında Qarabağ Regional Memarlıq və Şəhərsalma Baş İdarəsi	1,459,548.0	1,459,548.0	
1.1.1.41	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	36,134,405.0	36,134,405.0	
1.1.1.42	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	7,691,877.0	7,691,877.0	
1.1.1.43	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası	3,203,778.0	3,203,778.0	
1.1.1.44	Azərbaycan Respublikasının Milli Arxiv İdarəsi	1,910,727.0	1,910,727.0	
1.1.1.45	Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidməti	12,480,990.0	12,480,990.0	
1.1.1.46	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	60,509,951.0	60,509,951.0	
1.1.1.47	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi	12,455,961.0	12,455,961.0	
1.1.1.48	Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	22,039,552.0	22,039,552.0	
1.1.1.49	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	4,744,095.0	4,744,095.0	
1.1.1.50	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi	5,439,717.0	5,439,717.0	
1.1.1.51	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi yanında Suların İstifadəsinə və Mühafizəsinə Dövlət Nəzarəti Xidməti	4,855,408.0	4,855,408.0	
1.1.1.52	Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının Katibliyi	338,723.0	338,723.0	
1.1.1.53	Şəhər və rayon icra hakimiyyəti orqanlarının saxlanılması	218,640,575.0		218,640,575.0
1.1.1.54	Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi təşkilatlarının saxlanılması	35,623,509.0	35,623,509.0	
1.1.1.54.1	Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkil (ombudsman)	6,140,061.0	6,140,061.0	
1.1.1.54.2	Azərbaycan Respublikasının Hesablama Palatası	11,570,462.0	11,570,462.0	
1.1.1.54.3	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası	6,259,881.0	6,259,881.0	
1.1.1.54.4	Məhkəmə-Hüquq Şurası	9,136,647.0	9,136,647.0	
1.1.1.54.5	Azərbaycan Respublikasının Audiovizual Şurası	2,516,458.0	2,516,458.0	
1.1.1.55	Qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanları üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	261,840,000.0	261,840,000.0	
1.1.1.56	Qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanları üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi	28,648,700.0	28,648,700.0	
1.1.1.57	Qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanları üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	452,909,100.0	452,909,100.0	
1.1.2	Beynəlxalq münasibətlər	522,500,000.0	522,500,000.0	
1.1.2.1	Beynəlxalq və regional təşkilatlara üzvlük haqqı	23,500,000.0	23,500,000.0	
1.1.2.2	Beynəlxalq və regional maliyyə institutlarının (maliyyə-kredit təşkilatlarının) səhm kapitalında iştirak	38,000,000.0	38,000,000.0	
1.1.2.3	Azərbaycan Respublikasının xaricdəki diplomatik nümayəndəlikləri və konsulluqları	215,000,000.0	215,000,000.0	
1.1.2.4	Beynəlxalq fəaliyyət və bu qəbildən olan digər tədbirlər	7,000,000.0	7,000,000.0	
1.1.2.5	Beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin keçirilməsi ilə bağlı xərclər	239,000,000.0	239,000,000.0	
1.1.2.5.1	Azərbaycan Respublikasının xaricdəki diplomatik nümayəndəliklərinin və konsulluqlarının fəaliyyəti ilə bağlı digər xərclər	10,000,000.0	10,000,000.0	
1.1.2.5.2	Beynəlxalq, ölkə səviyyəli və bu qəbildən olan digər tədbirlər	229,000,000.0	229,000,000.0	
1.1.3	Xarici yardımlar	19,000,000.0	19,000,000.0	
1.1.3.1	Xarici ölkələrə və beynəlxalq təşkilatlara yardımlar	9,000,000.0	9,000,000.0	
1.1.3.2	Xarici yardımlar və bununla bağlı digər tədbirlər	10,000,000.0	10,000,000.0	
1.1.4	Elm	229,498,838.0	229,498,838.0	
1.1.4.1	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və onun tabeliyində olan müəssisələrin saxlanılması	52,277,514.0	52,277,514.0	
1.1.4.2	"Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzi	2,885,225.0	2,885,225.0	
1.1.4.3	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	9,133,972.0	9,133,972.0	
1.1.4.4	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	280,896.0	280,896.0	
1.1.4.5	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	87,890,513.0	87,890,513.0	
1.1.4.6	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	7,113,332.0	7,113,332.0	
1.1.4.7	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	18,912,357.0	18,912,357.0	
1.1.4.8	Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi	6,478,850.0	6,478,850.0	

1.1.4.9	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	250,800.0	250,800.0	
1.1.4.10	Azərbaycan Respublikasının Milli Arxiv İdarəsi	7,842,311.0	7,842,311.0	
1.1.4.11	"Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi" publik hüquqi şəxs (ixtiraların və faydalı modellərin hüquq sahiblərinin ödədikləri xərclərin 50 faizinin maliyyələşdirilməsi)	200,640.0	200,640.0	
1.1.4.12	"Azərbaycan Elm Fondu" publik hüquqi şəxs	2,713,251.0	2,713,251.0	
1.1.4.13	"Hüquqi Ekspertiza və Qanunvericilik Təşəbbüsləri Mərkəzi" publik hüquqi şəxs	3,867,476.0	3,867,476.0	
1.1.4.14	"Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi" publik hüquqi şəxs	1,848,029.0	1,848,029.0	
1.1.4.15	"Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi" publik hüquqi şəxs	1,285,394.0	1,285,394.0	
1.1.4.16	Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində "Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi" publik hüquqi şəxs	474,476.0	474,476.0	
1.1.4.17	Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində "Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İnstitutu" publik hüquqi şəxs	778,802.0	778,802.0	
1.1.4.18	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin tabeliyində "Su və Meliorasiya Elmi Tədqiqat İnstitutu" publik hüquqi şəxs	3,000,000.0	3,000,000.0	
1.1.4.19	Dövlət mükafatlarının və təltiflərinin maliyyə təminatı	100,000.0	100,000.0	
1.1.4.20	Elm sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	13,427,000.0	13,427,000.0	
1.1.4.20.1	Əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi və sosial ödənişlər	8,777,000.0	8,777,000.0	
1.1.4.20.2	Digər tədbirlər	4,650,000.0	4,650,000.0	
1.1.4.21	Elm sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir	3,883,000.0	3,883,000.0	
1.1.4.22	Elm sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	4,855,000.0	4,855,000.0	
1.1.5	Seçki və statistika tədbirləri	32,850,585.0	32,850,585.0	
1.1.5.1	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	1,693,702.0	1,693,702.0	
1.1.5.2	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası	31,156,883.0	31,156,883.0	
1.1.5.2.1	Dairə seçki komissiyalarının saxlanılması	22,433,140.0	22,433,140.0	
1.1.5.2.2	Seçici siyahılarının dəqiqləşdirilməsi	8,723,743.0	8,723,743.0	
1.1.6	Büdcələrarası transfertlər	220,678,000.0	220,678,000.0	
1.1.6.1	Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə verilən dotasiya (transferten yuxarı həddi)	211,628,000.0	211,628,000.0	
1.1.6.2	Yerli (bələdiyyələr) büdcələrə verilən dotasiya	7,500,000.0	7,500,000.0	
1.1.6.3	Yerli (bələdiyyələr) büdcələrə verilən subvensiya	1,550,000.0	1,550,000.0	
1.1.7	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi (dövlət borcu)	2,457,600,000.0	2,457,600,000.0	
1.2	Müdafiə və milli təhlükəsizlik	8,717,581,860.0	8,717,581,860.0	
1.2.1	Müdafiə qüvvələri	2,990,735,789.0	2,990,735,789.0	
1.2.1.1	Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi	2,320,575,795.0	2,320,575,795.0	
1.2.1.2	Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	67,985,994.0	67,985,994.0	
1.2.1.3	Müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	555,000,000.0	555,000,000.0	
1.2.1.4	Müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi	47,174,000.0	47,174,000.0	
1.2.2	Milli təhlükəsizlik	520,623,148.0	520,623,148.0	
1.2.2.1	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti	395,542,885.0	395,542,885.0	
1.2.2.2	Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti	125,080,263.0	125,080,263.0	
1.2.3	Sərhəd xidməti	541,633,496.0	541,633,496.0	
1.2.3.1	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti	541,633,496.0	541,633,496.0	
1.2.4	Müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	5,091,411.0	5,091,411.0	
1.2.4.1	Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi	5,091,411.0	5,091,411.0	
1.2.5	Müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsinə aid edilən digər fəaliyyətlər	4,659,498,016.0	4,659,498,016.0	
1.2.5.1	Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi	7,915,539.0	7,915,539.0	
1.2.5.2	Xüsusi müdafiə təyinatlı layihələr və tədbirlər üzrə xərclər	4,500,000,000.0	4,500,000,000.0	
1.2.5.3	Müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	51,315,000.0	51,315,000.0	
1.2.5.4	"Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi" publik hüquqi şəxs	100,267,477.0	100,267,477.0	
1.3	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq	3,336,289,717.0	3,336,247,589.0	42,128.0
1.3.1	Məhkəmə hakimiyyəti	153,877,512.0	153,877,512.0	
1.3.1.1	Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsi	9,786,524.0	9,786,524.0	
1.3.1.2	Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi	22,265,741.0	22,265,741.0	
1.3.1.3	Bakı Apellyasiya Məhkəməsi	13,009,892.0	13,009,892.0	
1.3.1.4	Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi	4,645,161.0	4,645,161.0	
1.3.1.5	Gəncə Apellyasiya Məhkəməsi	4,221,190.0	4,221,190.0	

Ardı 5-ci səh.

“Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Əvvəli 4-cü səh.

1.3.1.6	Şirvan Apellyasiya Məhkəməsi	4,103,095.0	4,103,095.0
1.3.1.7	Şəki Apellyasiya Məhkəməsi	3,255,535.0	3,255,535.0
1.3.1.8	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi (maliyyə təminatı Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən məhkəmələr)	92,590,374.0	92,590,374.0
1.3.2	Hüquq mühafizə	2,436,794,517.0	2,436,794,517.0
1.3.2.1	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	916,293,113.0	916,293,113.0
1.3.2.2	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunların Baş İdarəsi	318,541,947.0	318,541,947.0
1.3.2.3	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	72,374,310.0	72,374,310.0
1.3.2.4	Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar xidməti	207,289,042.0	207,289,042.0
1.3.2.4.1	Xidmətin və onun tabeliyində olan müəssisələrin saxlanması	125,821,055.0	125,821,055.0
1.3.2.4.2	Penitensiar fəaliyyət	81,467,987.0	81,467,987.0
1.3.2.5	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	381,401,827.0	381,401,827.0
1.3.2.6	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	178,394,783.0	178,394,783.0
1.3.2.7	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mühafizə Xidməti	231,721,265.0	231,721,265.0
1.3.2.8	Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti	53,036,733.0	53,036,733.0
1.3.2.9	Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi	43,108,944.0	43,108,944.0
1.3.2.10	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mıqrasiya Xidməti	30,799,752.0	30,799,752.0
1.3.2.10.1	Xidmətin və onun tabeliyində olan müəssisələrin saxlanması	30,595,752.0	30,595,752.0
1.3.2.10.2	Mıqrasiya fəaliyyəti	204,000.0	204,000.0
1.3.2.11	Dövlət Sirlərinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyasının Kətbəxanası	233,824.0	233,824.0
1.3.2.12	Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının İşçi qrupu	1,104,038.0	1,104,038.0
1.3.2.13	Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti	2,494,939.0	2,494,939.0
1.3.3	Prokurorluq	127,601,560.0	127,601,560.0
1.3.3.1	Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu	103,461,708.0	103,461,708.0
1.3.3.2	Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğu	24,139,852.0	24,139,852.0
1.3.4	Məhkəmə qərarlarının icrası	10,000,000.0	10,000,000.0
1.3.4.1	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi (Məhkəmə qərarlarının icrasının təmin edilməsi ilə bağlı)	10,000,000.0	10,000,000.0
1.3.5	Hüquqi yardım	9,082,128.0	9,040,000.0
1.3.5.1	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	42,128.0	42,128.0
1.3.5.2	Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyası	9,000,000.0	9,000,000.0
1.3.5.3	Mediasiya Şurası	40,000.0	40,000.0
1.3.6	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq sahələrinə aid edilən digər fəaliyyətlər	598,934,000.0	598,934,000.0
1.3.6.1	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi (Probasiya Xidməti üçün elektron nəzarət vasitələrinin alınması)	2,350,000.0	2,350,000.0
1.3.6.2	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə əməyin ödəniş xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	95,389,000.0	95,389,000.0
1.3.6.3	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi	62,325,000.0	62,325,000.0
1.3.6.4	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	438,870,000.0	438,870,000.0
1.4	Təhsil	5,016,397,622.0	5,016,397,622.0
1.4.1	Məktəbəqədər təhsil	468,191,803.0	468,191,803.0
1.4.1.1	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	458,417,603.0	458,417,603.0
1.4.1.2	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	9,774,200.0	9,774,200.0
1.4.2	Ümumi təhsil	2,414,834,982.0	2,414,834,982.0
1.4.2.1	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	2,406,585,717.0	2,406,585,717.0
1.4.2.2	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	4,668,500.0	4,668,500.0
1.4.2.3	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	2,521,030.0	2,521,030.0
1.4.2.4	Bakı Dövlət Universiteti	1,059,735.0	1,059,735.0
1.4.3	Peşə təhsili	105,465,624.0	105,465,624.0
1.4.3.1	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	800,000.0	800,000.0
1.4.3.2	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	104,119,456.0	104,119,456.0
1.4.3.3	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	546,168.0	546,168.0
1.4.4	Orta ixtisas təhsili	94,202,070.0	94,202,070.0
1.4.4.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	7,960,351.0	7,960,351.0
1.4.4.2	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	83,115,659.0	83,115,659.0
1.4.4.3	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	809,533.0	809,533.0
1.4.4.4	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	695,861.0	695,861.0
1.4.4.5	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	725,926.0	725,926.0
1.4.4.6	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində "Azərbaycan İlahiyyət İnstitutu" publik hüquqi şəxs	894,740.0	894,740.0
1.4.5	Ali təhsil	212,479,231.0	212,479,231.0
1.4.5.1	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	82,177,854.0	82,177,854.0
1.4.5.2	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi	2,388,727.0	2,388,727.0
1.4.5.3	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	781,489.0	781,489.0
1.4.5.4	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	12,416,051.0	12,416,051.0
1.4.5.5	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	10,983,433.0	10,983,433.0
1.4.5.6	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	2,953,672.0	2,953,672.0

1.4.5.7	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunların Baş İdarəsi	6,061,416.0	6,061,416.0
1.4.5.8	"ADA" Universiteti	44,526,913.0	44,526,913.0
1.4.5.9	M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	14,460,850.0	14,460,850.0
1.4.5.10	I.M.Suçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı	7,753,365.0	7,753,365.0
1.4.5.11	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində "Azərbaycan İlahiyyət İnstitutu" publik hüquqi şəxs	2,975,461.0	2,975,461.0
1.4.5.12	Milli Aviasiya Akademiyası	25,000,000.0	25,000,000.0
1.4.6	Əlavə təhsil	20,278,935.0	20,278,935.0
1.4.6.1	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	3,317,164.0	3,317,164.0
1.4.6.2	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	764,626.0	764,626.0
1.4.6.3	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi	300,000.0	300,000.0
1.4.6.4	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti	1,705,713.0	1,705,713.0
1.4.6.5	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	3,963,804.0	3,963,804.0
1.4.6.6	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Neqliyyat Nazirliyi	400,000.0	400,000.0
1.4.6.7	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	7,100,000.0	7,100,000.0
1.4.6.8	Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu	2,469,528.0	2,469,528.0
1.4.6.9	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	258,100.0	258,100.0
1.4.7	Təhsil sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	7,883,524.0	7,883,524.0
1.4.7.1	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	5,682,679.0	5,682,679.0
1.4.7.2	Bakı Dövlət Universiteti	921,826.0	921,826.0
1.4.7.3	Azərbaycan Tibb Universiteti	1,279,019.0	1,279,019.0
1.4.8	Təhsil sahəsində digər müəssisə və tədbirlər	1,693,061,453.0	1,693,061,453.0
1.4.8.1	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	770,221,608.0	770,221,608.0
1.4.8.2	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	5,283,004.0	5,283,004.0
1.4.8.3	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	13,226,780.0	13,226,780.0
1.4.8.4	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	203,837,458.0	203,837,458.0
1.4.8.5	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi	2,239,666.0	2,239,666.0
1.4.8.6	"Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi" publik hüquqi şəxs	2,496,400.0	2,496,400.0
1.4.8.7	Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyində "Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyi" publik hüquqi şəxs	115,978.0	115,978.0
1.4.8.8	Dövlət sifarişli ilə ali təhsilin maliyyələşdirilməsi və təhsil sahəsində digər tədbirlər	616,000,000.0	616,000,000.0
1.4.8.9	Təhsil sahəsi üzrə əməyin ödəniş xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	46,056,000.0	46,056,000.0
1.4.8.10	Təhsil sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir	4,907,559.0	4,907,559.0
1.4.8.11	Təhsil sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	28,677,000.0	28,677,000.0
1.5	Səhiyyə	2,024,314,550.0	2,024,314,550.0
1.5.1	Poliklinikalar və ambulatoriyalar	20,277,489.0	20,277,489.0
1.5.1.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	2,254,268.0	2,254,268.0
1.5.1.2	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	9,659,488.0	9,659,488.0
1.5.1.3	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	8,363,733.0	8,363,733.0
1.5.2	Xəstəxanalar	219,727,828.0	219,727,828.0
1.5.2.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	108,988,315.0	108,988,315.0
1.5.2.2	Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidməti	11,434,604.0	11,434,604.0
1.5.2.3	Azərbaycan Tibb Universiteti	1,491,539.0	1,491,539.0
1.5.2.4	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi	7,977,267.0	7,977,267.0
1.5.2.5	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzi	62,684,955.0	62,684,955.0
1.5.2.6	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	8,033,935.0	8,033,935.0
1.5.2.7	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	5,649,245.0	5,649,245.0
1.5.2.8	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	8,086,865.0	8,086,865.0
1.5.2.9	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunların Baş İdarəsi	4,731,103.0	4,731,103.0
1.5.2.10	Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin tabeliyində "Milli İdman Tibb və Reabilitasiya Elmi-Praktiki İnstitutu" publik hüquqi şəxs	650,000.0	650,000.0
1.5.3	Diagnostika, profilaktika və qan xidməti ilə bağlı fəaliyyət	2,953,649.0	2,953,649.0
1.5.3.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	2,953,649.0	2,953,649.0
1.5.4	Səhiyyə sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	5,119,969.0	5,119,969.0
1.5.4.1	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	2,653,500.0	2,653,500.0
1.5.4.2	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi	1,022,159.0	1,022,159.0
1.5.4.3	Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzi	1,444,310.0	1,444,310.0
1.5.5	Səhiyyə sahəsində proqramlar və digər xidmətlər	1,776,235,615.0	1,776,235,615.0
1.5.5.1	Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	1,819,134.0	1,819,134.0
1.5.5.2	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	157,676,367.0	157,676,367.0
1.5.5.3	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	15,739,264.0	15,739,264.0
1.5.5.4	Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidməti	7,410,850.0	7,410,850.0

1.5.5.5	Səhiyyə sahəsi üzrə əməyin ödəniş xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	426,890,000.0	426,890,000.0	
1.5.5.5.1	Əməyin ödəniş xərclərinin tənzimlənməsi və sosial ödənişlər	269,040,000.0	269,040,000.0	
1.5.5.5.2	Digər tədbirlər	157,850,000.0	157,850,000.0	
1.5.5.6	İcbari tibbi sığorta fonduna ayrılan vəsait	900,000,000.0	900,000,000.0	
1.5.5.7	Səhiyyə sahəsi üzrə sosial-iqtisadi və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	120,000,000.0	120,000,000.0	
1.5.5.8	Səhiyyə sahəsinə aid olan digər tədbirlər	121,200,000.0	121,200,000.0	
1.5.5.9	Səhiyyə sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	25,500,000.0	25,500,000.0	
1.6	Sosial müdafiə və sosial təminat	4,872,958,194.0	4,857,427,119.0	15,531,075.0
1.6.1	Sosial müdafiə	532,547,770.0	532,547,770.0	
1.6.1.1	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	530,970,002.0	530,970,002.0	
1.6.1.2	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	1,577,768.0	1,577,768.0	
1.6.2	Sosial təminat	60,386,156.0	60,386,156.0	
1.6.2.1	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	386,156.0	386,156.0	
1.6.2.2	Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində "Sosial Xidmətlər Agentliyi" publik hüquqi şəxs	60,000,000.0	60,000,000.0	
1.6.3	Sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə digər müəssisə və tədbirlər	4,280,024,268.0	4,264,493,193.0	15,531,075.0
1.6.3.1	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2,219,941,586.0	2,219,941,586.0	
1.6.3.2	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	284,996,058.0	284,996,058.0	
1.6.3.3	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	5,805,549.0	5,805,549.0	
1.6.3.4	Dövlət sosial müdafiə fondunun büdcəsinin balanslaşdırılması məqsədilə dövlət büdcəsinin öhdəliklərinin maliyyələşdirilməsi üçün ayrılan vəsait	1,700,000,000.0	1,700,000,000.0	
1.6.3.5	Sosial təminat sahəsi üzrə əməyin ödəniş xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	50,850,000.0	50,850,000.0	
1.6.3.6	Paralimpiya, abiliimpiya, deflimpiya və xüsusi olimpiya oyunlarının keçirilməsi, hazırlıq və digər təşkilati işlər	2,900,000.0	2,900,000.0	
1.6.3.6.1	Fiziki imkanları məhdud olan idmançılar üzrə	2,400,000.0	2,400,000.0	
1.6.3.6.2	Əqli imkanları məhdud olan idmançılar üzrə	500,000.0	500,000.0	
1.6.3.7	Ehtiyat və ya istifadəyə buraxılmış hərbiçilərə mənzil kirayəsi ilə bağlı xərclər	15,531,075.0		15,531,075.0
1.7	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	632,144,031.0	626,400,921.0	5,743,110.0
1.7.1	Mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət	240,745,620.0	238,338,285.0	2,407,335.0
1.7.1.1	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	217,237,804.0	217,237,804.0	
1.7.1.2	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	601,292.0	601,292.0	
1.7.1.3	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	944,593.0	944,593.0	
1.7.1.4	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	410,949.0	410,949.0	
1.7.1.5	Beynəlxalq Müğam Mərkəzi	2,653,003.0	2,653,003.0	
1.7.1.6	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	1,827,635.0	1,827,635.0	
1.7.1.7	Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Mirzə Fətəli Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanası	6,613,749.0	6,613,749.0	
1.7.1.8	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	4,044,094.0	4,044,094.0	
1.7.1.9	"İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruyğu İdarəsi" publik hüquqi şəxs	1,939,021.0	1,939,021.0	
1.7.1.10	"Dənizkənarı Bulvar İdarəsi" publik hüquqi şəxs	105,804.0	105,804.0	
1.7.1.11	"Suşa Şəhəri Dövlət Qoruyğu İdarəsi" publik hüquqi şəxs	1,960,341.0	1,960,341.0	
1.7.1.12	Yerli icra hakimiyyəti orqanları	2,407,335.0		2,407,335.0
1.7.2	Televiziya, radio və nəgriyyat	78,721,874.0	78,689,638.0	32,236.0
1.7.2.1	"Azərbaycan Televiziya və Radio Verilisləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə verilən maliyyə yardımı	42,366,255.0	42,366,255.0	
1.7.2.2	Azərbaycan Respublikası İctimai Televiziya və Radio Yayınıları Şirkətinə verilən maliyyə yardımı	21,776,383.0	21,776,383.0	
1.7.2.3	"Mir" Dövlətlərarası Teleradio Şirkətinin Azərbaycan Milli Nümayəndəliyinə verilən subsidiya	658,899.0	658,899.0	
1.7.2.4	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	256,324.0	256,324.0	
1.7.2.5	"Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi" publik hüquqi şəxs	6,475,602.0	6,475,602.0	
1.7.2.6	"Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi (AZƏRTAC)" publik hüquqi şəxs	7,156,175.0	7,156,175.0	
1.7.2.7	Radio və televiziya redaksiyalarının saxlanılması	32,236.0		32,236.0
1.7.3	Bədən tərbiyəsi və gənclər siyasəti	50,078,099.0	50,078,099.0	
1.7.3.1	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	48,527,601.0	48,527,601.0	
1.7.3.1.1	Bədən tərbiyəsi və idmanın təşkil	30,254,844.0	30,254,844.0	
1.7.3.1.2	Gənclər siyasəti	18,272,757.0	18,272,757.0	
1.7.3.2	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	1,550,498.0	1,550,498.0	
1.7.4	Yaradıcı ittifaq, cəmiyyət və dini tədbirlər	22,848,131.0	22,848,131.0	
1.7.4.1	Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi	1,100,500.0	1,100,500.0	
1.7.4.2	Cəyri-dövlət təşkilatlarına maliyyə yardımı	7,438,312.0	7,438,312.0	

“Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Əvvəli 5-ci səh.

1.7.4.3	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu	14,309,319.0	14,309,319.0	
1.7.5	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti sahəsinə aid olan digər müəssisə və tədbirlər	239,760,307.0	236,446,768.0	3,303,539.0
1.7.5.1	Heydər Əliyev Mərkəzi	14,032,480.0	14,032,480.0	
1.7.5.2	Azərbaycanda Atatürk Mərkəzi	533,002.0	533,002.0	
1.7.5.3	Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi	1,645,935.0	1,645,935.0	
1.7.5.4	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	47,201,180.0	47,201,180.0	
1.7.5.5	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	631,221.0	631,221.0	
1.7.5.6	Azərbaycan Respublikası Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən işçi qrupu	339,680.0	339,680.0	
1.7.5.7	Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi	7,070,960.0	7,070,960.0	
1.7.5.8	Siyasi partiyalara maliyyə yardımı	6,000,000.0	6,000,000.0	
1.7.5.9	"Bakı Konqres Mərkəzi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti	6,162,743.0	6,162,743.0	
1.7.5.10	Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi	3,503,175.0	3,503,175.0	
1.7.5.11	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	371,161.0	371,161.0	
1.7.5.12	"Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi" publik hüquqi şəxs	6,028,341.0	6,028,341.0	
1.7.5.13	Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin tabeliyində "Azərbaycan Milli Antidoping Agentliyi" publik hüquqi şəxs	1,943,236.0	1,943,236.0	
1.7.5.14	"Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu" publik hüquqi şəxs	6,407,752.0	6,407,752.0	
1.7.5.15	"Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi" publik hüquqi şəxs	2,146,793.0	2,146,793.0	
1.7.5.16	Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində "Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondu" publik hüquqi şəxs	1,106,209.0	1,106,209.0	
1.7.5.17	Dövlət mükafatlarının və təltiflərinin maliyyə təminatı	150,000.0	150,000.0	
1.7.5.18	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	85,434,000.0	85,434,000.0	
1.7.5.18.1	Əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi və sosial ödənişlər	76,834,000.0	76,834,000.0	
1.7.5.18.2	Digər tədbirlər	8,600,000.0	8,600,000.0	
1.7.5.19	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir	34,825,000.0	34,825,000.0	
1.7.5.20	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	10,913,900.0	10,913,900.0	
1.7.5.21	Yerli icra hakimiyyəti orqanları	3,303,539.0		3,303,539.0
1.8	Mənzil və kommunal təsərrüfatı	334,479,395.0	122,410,408.0	212,068,987.0
1.8.1	Mənzil təsərrüfatı	67,315,127.0		67,315,127.0
1.8.1.1	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşdirilən müəssisə və təşkilatlar	67,315,127.0		67,315,127.0
1.8.2	Kommunal təsərrüfatı	140,288,504.0	43,987,140.0	96,301,364.0
1.8.2.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	7,507,240.0	7,507,240.0	
1.8.2.2	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	400,000.0	400,000.0	
1.8.2.3	"Azərbaycanın Təchizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə verilən maliyyə yardımı	33,800,000.0	33,800,000.0	
1.8.2.4	Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının tabeliyində "Mərkəzi Nəbatət Bağı" publik hüquqi şəxs	1,318,242.0	1,318,242.0	
1.8.2.5	Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının tabeliyində "Dendrologiya Bağı" publik hüquqi şəxs	961,658.0	961,658.0	
1.8.2.6	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşdirilən müəssisə və təşkilatlar	96,301,364.0		96,301,364.0
1.8.3	Su təsərrüfatı	15,579,600.0	15,579,600.0	
1.8.3.1	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi yanında Suların İstifadəsinə və Mühafizəsinə Dövlət Nəzarəti Xidməti	15,579,600.0	15,579,600.0	
1.8.4	Mənzil və kommunal təsərrüfatı ilə bağlı digər xidmətlər	111,296,164.0	62,843,668.0	48,452,496.0
1.8.4.1	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	2,000,000.0	2,000,000.0	
1.8.4.2	"Dənizkənarı Bulvar İdarəsi" publik hüquqi şəxs	10,159,994.0	10,159,994.0	
1.8.4.3	"İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruyğu İdarəsi" publik hüquqi şəxs	3,531,028.0	3,531,028.0	
1.8.4.4	"Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruyğu İdarəsi" publik hüquqi şəxs	2,166,896.0	2,166,896.0	
1.8.4.5	Mənzil və kommunal təsərrüfatı sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	36,000,000.0	36,000,000.0	
1.8.4.6	Mənzil və kommunal təsərrüfatı sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi	8,985,750.0	8,985,750.0	
1.8.4.7	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşdirilən müəssisə və təşkilatlar	48,452,496.0		48,452,496.0

1.9	Kənd təsərrüfatı	1,226,493,766.0	1,226,493,766.0	
1.9.1	Kənd təsərrüfatı tədbirləri	553,522,428.0	553,522,428.0	
1.9.1.1	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi (aqrar sığorta haqlarının dövlət büdcəsi hesabına ödənilməsi ilə bağlı xərclər)	12,300,000.0	12,300,000.0	
1.9.1.2	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	9,150,000.0	9,150,000.0	
1.9.1.3	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi	483,200,000.0	483,200,000.0	
1.9.1.4	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi	13,572,428.0	13,572,428.0	
1.9.1.5	Azərbaycan Respublikasında ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər	29,500,000.0	29,500,000.0	
1.9.1.6	Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi	5,800,000.0	5,800,000.0	
1.9.2	Baytarlıq	44,905,487.0	44,905,487.0	
1.9.2.1	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Xidmətlər Agentliyi	44,905,487.0	44,905,487.0	
1.9.3	Meliorasiya	489,998,537.0	489,998,537.0	
1.9.3.1	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin tabeliyində "Regional Su Meliorasiya Xidməti" publik hüquqi şəxs	489,998,537.0	489,998,537.0	
1.9.4	Balıqçılıq və balıq ovu	4,760,514.0	4,760,514.0	
1.9.4.1	Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində "Balıqçılıq və Akvakultura Mərkəzi" publik hüquqi şəxs	4,760,514.0	4,760,514.0	
1.9.5	Kənd təsərrüfatı üzrə digər müəssisə və tədbirlər	133,306,800.0	133,306,800.0	
1.9.5.1	Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	126,606,800.0	126,606,800.0	
1.9.5.2	Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	6,700,000.0	6,700,000.0	
1.10	Ətraf mühitin mühafizəsi	415,783,826.0	169,018,024.0	246,765,802.0
1.10.1	Ətraf mühitin və təbiətin mühafizəsi	785,420.0	785,420.0	
1.10.1.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	785,420.0	785,420.0	
1.10.2	Bioloji zənginliyin qorunması	10,500,907.0	10,500,907.0	
1.10.2.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Bioloji Mühafizənin Qorunması Xidməti	10,500,907.0	10,500,907.0	
1.10.3	Torpaq və yerquruluşu	15,100,000.0	15,100,000.0	
1.10.3.1	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmək Məsələləri Dövlət Xidməti	15,100,000.0	15,100,000.0	
1.10.4	Hidrometeorologiya tədbirləri	11,687,955.0	11,687,955.0	
1.10.4.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	640,491.0	640,491.0	
1.10.4.2	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Milli Hidrometeorologiya Xidməti	11,047,464.0	11,047,464.0	
1.10.5	Məşə təsərrüfatı	21,220,450.0	21,220,450.0	
1.10.5.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Məşələrin İnkişafı Xidməti	21,220,450.0	21,220,450.0	
1.10.6	Ərazilərin təmizlənməsi, çirkab suların yığılması və təmizlənməsi	285,715,458.0	38,949,656.0	246,765,802.0
1.10.6.1	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	10,539,656.0	10,539,656.0	
1.10.6.2	"Təmiz Şəhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	23,640,000.0	23,640,000.0	
1.10.6.3	Su təchizatı qurğularının istismarı və onlara xidmətlə bağlı bələdiyyələrə verilən maliyyə yardımı	4,370,000.0	4,370,000.0	
1.10.6.4	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə kommunal kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər	400,000.0	400,000.0	
1.10.6.5	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşdirilən müəssisə və təşkilatlar	246,765,802.0		246,765,802.0
1.10.7	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsinə aid edilən digər xidmətlər	70,773,636.0	70,773,636.0	
1.10.7.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (Böyükşor gölünün mühafizəsi və ətrafının abadlaşdırılması)	750,000.0	750,000.0	
1.10.7.2	Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının tabeliyində "Sahibsiz Heyvanlara Qayğı Mərkəzi" publik hüquqi şəxs	3,083,636.0	3,083,636.0	
1.10.7.3	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər	43,000,000.0	43,000,000.0	
1.10.7.4	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir	23,400,000.0	23,400,000.0	
1.10.7.5	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	540,000.0	540,000.0	
1.11	İqtisadi fəaliyyət	7,856,634,765.0	7,809,567,802.0	47,066,963.0
1.11.1	Nəqliyyat və rabitə	286,895,181.0	239,828,218.0	47,066,963.0
1.11.1.1	"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	5,900,000.0	5,900,000.0	
1.11.1.2	"Bakı Metropoliteni" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	40,000,000.0	40,000,000.0	
1.11.1.3	"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	20,000,000.0	20,000,000.0	
1.11.1.4	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi	38,488,000.0	38,488,000.0	
1.11.1.5	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	14,215,218.0	14,215,218.0	

1.11.1.6	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	1,500,000.0	1,500,000.0	
1.11.1.7	Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində "Azərbaycan Respublikasının Kosmik Agentliyi (Azərkosmos)" publik hüquqi şəxs (nizamnamə kapitalının artırılması yolu ilə borc öhdəliklərinin tənzimlənməsi)	20,000,000.0	20,000,000.0	
1.11.1.8	Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində "Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyi" publik hüquqi şəxs	40,000,000.0	40,000,000.0	
1.11.1.9	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Elektron Təhlükəsizlik Xidməti	95,000.0	95,000.0	
1.11.1.10	"Radio-Televiziya Yayımı və Peyk Kommunikasiyası" İstehsalat Birliyi	1,000,000.0	1,000,000.0	
1.11.1.11	Nəqliyyat və rabitə sahələrində islahatların aparılması və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	33,630,000.0	33,630,000.0	
1.11.1.12	İctimai nəqliyyat sahəsində islahatlarla bağlı xərclər	25,000,000.0	25,000,000.0	
1.11.1.13	Şəhər və rayonların yerli xərclərindən maliyyələşdirilən müəssisə və təşkilatlar	47,066,963.0		47,066,963.0
1.11.2	İqtisadi və kommersiya fəaliyyəti	51,591,548.0	51,591,548.0	
1.11.2.1	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	46,698,548.0	46,698,548.0	
1.11.2.2	İqtisadi və kommersiya fəaliyyəti üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir	4,893,000.0	4,893,000.0	
1.11.3	Tikinti və şəhərsalma	6,202,488,300.0	6,202,488,300.0	
1.11.3.1	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	1,988,300.0	1,988,300.0	
1.11.3.2	Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	2,700,000,000.0	2,700,000,000.0	
1.11.3.3	İşğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası	3,500,000,000.0	3,500,000,000.0	
1.11.3.4	Müfəssəl ərazi planlaşdırılması sənədlərinin hazırlanması	500,000.0	500,000.0	
1.11.4	Geodeziya və faydalı qazıntılar	4,495,132.0	4,495,132.0	
1.11.4.1	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	182,338.0	182,338.0	
1.11.4.2	Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin tabeliyində "Geodeziya və Kartografiya Agentliyi" publik hüquqi şəxs	2,973,853.0	2,973,853.0	
1.11.4.3	Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin tabeliyində "Geoloji Kəşfiyyat Agentliyi" publik hüquqi şəxs	1,338,941.0	1,338,941.0	
1.11.5	Yanacaq və enerji kompleksi	373,800.0	373,800.0	
1.11.5.1	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi	373,800.0	373,800.0	
1.11.6	İqtisadi fəaliyyətlə bağlı digər xidmətlər	1,310,790,804.0	1,310,790,804.0	
1.11.6.1	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	29,860,010.0	29,860,010.0	
1.11.6.1.1	Azərbaycan Respublikasının xaricdəki ticarət nümayəndələrinin və onların aparatlarının saxlanması	8,000,000.0	8,000,000.0	
1.11.6.1.2	Lisensiyə blanklarının çap edilməsi	10,010.0	10,010.0	
1.11.6.1.3	Digər tədbirlər	21,850,000.0	21,850,000.0	
1.11.6.2	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi (yeni nəsil saxsıyyət vəsiqələrinin, biometrik pasportların çap edilməsi)	45,000,000.0	45,000,000.0	
1.11.6.3	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	27,639,600.0	27,639,600.0	
1.11.6.3.1	Xarici investisiya hesabına elektrik enerjisinin alqı-satqısı üzrə xüsusi ehtiyat hesabının formalaşdırılması	27,200,000.0	27,200,000.0	
1.11.6.3.2	Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq kredit reytinginin müəyyən olunması	439,600.0	439,600.0	
1.11.6.4	Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin təşkili və mülkiyyət hüquqlarının qorunması	31,250,000.0	31,250,000.0	
1.11.6.5	Qeyri-neft məhsullarının ixracının təşviqi, stimullaşdırılması və bu qəbildən olan digər tədbirlər	13,375,000.0	13,375,000.0	
1.11.6.6	Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	100,000,000.0	100,000,000.0	
1.11.6.6.1	Nizamnamə kapitalının artırılması (güçətlili ipoteka kreditlərinin maliyyələşdirilməsi)	85,000,000.0	85,000,000.0	
1.11.6.6.2	Sahibkarlıq subyektlərinin manatla əldəqləri kreditlərə hesablanmış faizlərə görə subsidiyanın maliyyələşdirilməsi	15,000,000.0	15,000,000.0	
1.11.6.7	Əlverişli iqtisadi zonasının səlahiyyətli qurumu	10,300,000.0	10,300,000.0	
1.11.6.8	İqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	720,000.0	720,000.0	
1.11.6.9	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyinin tabeliyində "Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu" publik hüquqi şəxs	360,969.0	360,969.0	
1.11.6.10	"Azərbaycan Respublikasının Dövlət Ehtiyatları Agentliyi" publik hüquqi şəxs	8,600,000.0	8,600,000.0	
1.11.6.11	"İqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi" publik hüquqi şəxs	2,737,354.0	2,737,354.0	
1.11.6.12	Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində "Azərbaycan Respublikasının İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi – AZPROMO" publik hüquqi şəxs	9,600,000.0	9,600,000.0	

“Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Əvvəli 6-cı sahə.

1.11.6.13	Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin tabeliyində "Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutu" publik hüquqi şəxs	2,500,000.0	2,500,000.0	
1.11.6.14	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyinin tabeliyində "Azərbaycan Metrologiya İnstitutu" publik hüquqi şəxs	850,000.0	850,000.0	
1.11.6.15	"Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Monitorinqi Xidməti" publik hüquqi şəxs	6,400,000.0	6,400,000.0	
1.11.6.16	"Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Berpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti" publik hüquqi şəxs	5,074,388.0	5,074,388.0	
1.11.6.17	"Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında Berpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti" publik hüquqi şəxs	3,350,131.0	3,350,131.0	
1.11.6.18	"Laçın rayonunda Berpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti" publik hüquqi şəxs	2,456,472.0	2,456,472.0	
1.11.6.19	"Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Berpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti" publik hüquqi şəxs	7,289,485.0	7,289,485.0	
1.11.6.20	"Kəlbəcər rayonunda Berpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti" publik hüquqi şəxs	2,260,010.0	2,260,010.0	
1.11.6.21	Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində "Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə verilən subsidiya	47,024,628.0	47,024,628.0	
1.11.6.22	İqtisadi dəstək üzrə tədbirlərin maliyyə təminatı	823,000,000.0	823,000,000.0	
1.11.6.23	Dövlət zəmanəti verilmiş kreditlər üzrə faizlərin subsidiyaladılması və problemli kreditlərin həlli ilə bağlı maliyyə təminatı	40,000.0	40,000.0	
1.11.6.24	İqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi	21,102,757.0	21,102,757.0	
1.11.6.25	Azərbaycan Respublikasının həmtəsisiçisi olduğu beynəlxalq investisiya və inkişaf fondlarının nizamnamə kapitalında Azərbaycan tərəfinin payı	100,000,000.0	100,000,000.0	
1.11.6.26	İqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər	10,000,000.0	10,000,000.0	
1.12	Əsas bölmələrə aid edilməyən xərclər	1,752,532,897.0	1,738,736,537.0	13,796,360.0
1.12.1	Ehtiyat fondları	410,000,000.0	410,000,000.0	
1.12.1.1	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondu	300,000,000.0	300,000,000.0	
1.12.1.2	Dövlət büdcəsinin Ehtiyat Fondu	110,000,000.0	110,000,000.0	
1.12.2	Məqsədli bödcə fondları	472,343,700.0	472,343,700.0	
1.12.2.1	"Avtomobil yolları" məqsədli bödcə fondu	250,000,000.0	250,000,000.0	
1.12.2.2	Məşələrin qorunub saxlanması və təkrar istehsalı fondu	4,500,000.0	4,500,000.0	
1.12.2.3	Ətraf mühitin mühafizəsi üzrə dövlət fondu	5,843,700.0	5,843,700.0	
1.12.2.4	Mineral-xammal Bazasının Bərpası üzrə Dövlət Fondu	3,000,000.0	3,000,000.0	
1.12.2.5	Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin idarə edilməsi və mühafizəsi üçün yaradılan müvafiq idarələrin xüsusi fondları	1,000,000.0	1,000,000.0	
1.12.2.6	Su bioreurslarının artırılması, bərpası və mühafizəsi fondu	1,000,000.0	1,000,000.0	
1.12.2.7	Nəqliyyat vasitələrinin utilitizasiyası fondu	52,000,000.0	52,000,000.0	
1.12.2.8	"İctimai nəqliyyat" məqsədli bödcə fondu	155,000,000.0	155,000,000.0	
1.12.3	Valyuta konvertasiyası	4,000,000.0	4,000,000.0	
1.12.3.1	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi (valyuta konvertasiyası)	4,000,000.0	4,000,000.0	
1.12.4	Əsas bölmələrə aid edilməyən tədbirlər üzrə digər fəaliyyət	866,189,197.0	852,392,837.0	13,796,360.0
1.12.4.1	Dövlət ehtiyatlarının yaradılması	35,000,000.0	35,000,000.0	
1.12.4.1.1	Dövlət ehtiyatlarının yaradılması və idarə edilməsi	35,000,000.0	35,000,000.0	
1.12.4.2	Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı xərclər	20,000,000.0	20,000,000.0	
1.12.4.3	Sosial-iqtisadi və digər tədbirlər üzrə xərclər	811,189,197.0	797,392,837.0	13,796,360.0
1.12.4.3.1	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası	1,440,000.0	1,440,000.0	
1.12.4.3.2	Azərbaycan Respublikasının maraqlarının beynəlxalq hüquq çərçivəsində qorunması, beynəlxalq məhkəmələrdə təmsil edilməsi və həmin məhkəmələrin qərarlarının icrası ilə bağlı xərclər	39,900,000.0	39,900,000.0	
1.12.4.3.3	Dövlət təftişlərinin hazırlanması	3,369,573.0	3,369,573.0	
1.12.4.3.4	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	12,962,264.0	12,962,264.0	
1.12.4.3.4.1	Xüsusi müdafiə olunan və bu qəbildən olan digər sənədlərin çap edilməsi və onların dövrivəsəsinə nəzarət sisteminin tətbiqi ilə bağlı xərclər	6,000,000.0	6,000,000.0	
1.12.4.3.4.2	İşlərin qiymətləndirilməsi üçün ekspertlərin cəlb edilməsi və informasiya idarəetmə sisteminin saxlanması	6,772,264.0	6,772,264.0	
1.12.4.3.4.3	Beynəlxalq mühasibat uçotu standartlarının tətbiqi	190,000.0	190,000.0	
1.12.4.3.5	İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə özəl kommunal xidmətlərə və məcburi dövlət sosial sığorta haqlarına görə 10 il müddətində dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyə yardımı göstərilməsi	48,920,000.0	48,920,000.0	
1.12.4.3.6	Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri	100,000,000.0	100,000,000.0	
1.12.4.3.7	Ünvanlı dövlət sosial yardımını alan azərbaycanlı ailələrin əməkərin, dövlətə məxsus əmlakın və dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatlara məxsus nəqliyyat vasitələrinin icbari sığortası	26,200,000.0	26,200,000.0	

1.12.4.3.8	Aksız və nəzarət markalarının sifariş və onların dövrivəsəsinə nəzarət sisteminin tətbiqi ilə bağlı tədbirlər	9,000,000.0	9,000,000.0	
1.12.4.3.9	Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər	39,501,000.0	39,501,000.0	
1.12.4.3.10	Yaşayış məntəqələri ilə bağlı sosial-iqtisadi və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	30,000,000.0	30,000,000.0	
1.12.4.3.11	İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə mərkəzi, yerli icra hakimiyyəti və digər dövlət orqanlarının müvafiq strukturlarının yaradılması və onların saxlanması	5,000,000.0	5,000,000.0	
1.12.4.3.12	Təhlükəsizlik, sosial-iqtisadi və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi	481,100,000.0	481,100,000.0	
1.12.4.3.13	Şəhər və rayonlarda yerləşən səfərbərlik ehtiyatları anbarlarının, ehtiyat idarəetmə məntəqələrinin saxlanması və digər tədbirlər	13,796,360.0	13,796,360.0	

2. Müəyyən edilsin ki:

2.1. "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun 2.13-cü, 2.19-cu, 3-cü maddəsinin birinci abzasında, 3.1-ci, 3.1.2-ci, 3.2-ci, 5.1-ci, 5.2-ci, 7.12.2.1-ci, 9-cu (hər iki halda), 10-cu və 16-cı maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

2.2. həmin Qanunun 10-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş orqanın (qurumun) səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti həyata keçirir;

2.3. həmin Qanunun 2.13-cü, 5.2-ci (birinci halda) və 16-cı maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu nəzərdə tutulur;

2.4. həmin Qanunun 2.19-cu maddəsində "məqsədli bödcə fondları" dedikdə Məşələrin qorunub saxlanması və təkrar istehsalı fondu, Ətraf mühitin mühafizəsi üzrə dövlət fondu, Mineral-xammal Bazasının Bərpası üzrə Dövlət Fondu, Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin idarə edilməsi və mühafizəsi üçün yaradılan müvafiq idarələrin xüsusi fondları, Su bioreurslarının artırılması, bərpası və mühafizəsi fondu, Nəqliyyat vasitələrinin utilitizasiyası fondu nəzərdə tutulur;

2.5. həmin Qanunun 3.1.2-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi nəzərdə tutulur;

2.6. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin birinci abzasında, 5.1-ci və 9-cu (hər iki halda) maddələrində "məqsədli bödcə fondları" dedikdə "Avtomobil yolları" məqsədli bödcə fondu və "İctimai nəqliyyat" məqsədli bödcə fondu nəzərdə tutulur;

2.7. həmin Qanunun 3.1-ci maddəsində "məqsədli bödcə fondu" dedikdə "Avtomobil yolları" məqsədli bödcə fondu nəzərdə tutulur;

2.8. həmin Qanunun 3.2-ci maddəsində "məqsədli bödcə fondu" dedikdə "İctimai nəqliyyat" məqsədli bödcə fondu nəzərdə tutulur;

2.9. həmin Qanunun 5.2-ci (ikinci halda) və 7.12.2.1-ci maddələrində "məqsədli bödcə fondları" dedikdə "Avtomobil yolları" məqsədli bödcə fondu, "İctimai nəqliyyat" məqsədli bödcə fondu, Məşələrin qorunub saxlanması və təkrar istehsalı fondu, Ətraf mühitin mühafizəsi üzrə dövlət fondu, Mineral-xammal Bazasının Bərpası üzrə Dövlət Fondu, Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin idarə edilməsi və mühafizəsi üçün yaradılan müvafiq idarələrin xüsusi fondları, Su bioreurslarının artırılması, bərpası və mühafizəsi fondu, Nəqliyyat vasitələrinin utilitizasiyası fondu nəzərdə tutulur;

2.10. bu Fərmanın 1.11.3.2-ci (Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) və 1.11.3.3-cü (İşğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası) abzaslarında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

3.1. "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanunun il dövlət büdcəsinin gəlirləri və xərcləri üzrə təsdiq olunmuş göstəricilərin yerinə yetirilməsi nəzarət etsin;

3.2. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla:

3.2.1. bu Fərmanın 1.2.5.2-ci (Xüsusi müdafiə təyinatlı layihələr və tədbirlər üzrə xərclər) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü və həmin bölgüdə ediləcək dəyişiklikləri həyata keçirsin;

3.2.2. bu Fərmanın 1.1.1.56-cı (Qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanları üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi), 1.2.1.4-cü (Müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi), 1.3.6.3-cü (Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi), 1.7.5.19-cu (Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir), 1.9.1.5-cü (Azərbaycan Respublikasında ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər), 1.10.7.4-cü (Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir) və 1.12.4.1.1-ci (Dövlət ehtiyatlarının yaradılması və idarə edilməsi) abzaslarında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin təklifləri əsasında həyata keçirsin;

3.3. 1.12.1.2-ci (Dövlət büdcəsinin Ehtiyat Fondu) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü həyata keçirsin;

3.4. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin təklifləri əsasında:

3.4.1. bu Fərmanın 1.1.2.1-ci (Beynəlxalq və regional təşkilatlara üzvlük haqqı), 1.1.2.2-ci (Beynəlxalq və regional maliyyə institutlarının maliyyə-kredit təşkilatlarına üzvlük haqqı), 1.1.2.4-cü (Beynəlxalq fəaliyyət və bu qəbildən olan digər tədbirlər), 1.1.2.5.2-ci (Beynəlxalq, ölkə səviyyəli və bu qəbildən olan digər tədbirlər), 1.1.3.1-ci (Xarici ölkələrə və beynəlxalq təşkilatlara yardımlar), 1.1.6.2-ci (Yerli (bələdiyyələr) bödcələrə verilən dərəcəsi) və 1.1.6.3-cü (Yerli (bələdiyyələr) bödcələrə verilən dərəcəsi) abzaslarında nəzərdə tutulan vəsaitin xərç istiqamətləri və tədbirlər üzrə bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri həyata keçirsin;

3.4.2. bu Fərmanın 1.1.2.3-cü (Azərbaycan Respublikasının xaricdəki diplomatik nümayəndəlikləri və konsulluqları) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin Azərbaycan Respublikasının xaricdəki diplomatik nümayəndəlikləri və konsulluqları üzrə müvafiq xərçəli valyutalarda bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri həyata keçirsin;

3.4.3. bu Fərmanın 1.1.4.2.1-ci (Elm sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir) və 1.1.1.6.4-cü (Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin təşkili və mülkiyyət hüquqlarının qorunması) abzaslarında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü həyata keçirsin;

3.5. bu Fərmanın 1.1.1.6.25-ci (Azərbaycan Respublikasının həmtəsisiçisi olduğu beynəlxalq investisiya və inkişaf fondlarının nizamnamə kapitalında Azərbaycan tərəfinin payı) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmış təklifləri əsasında həyata keçirsin;

3.6. bu Fərmanın 1.12.4.2-ci (Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı xərclər) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi ilə razılaşdırılmış təklifləri əsasında həyata keçirsin;

3.7. Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmış təklifləri əsasında, dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən laboratoriyaların fəaliyyətinin təmin edilməsi işlərini dövlət sifariş kimi üç ay müddətində təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.8. Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmış təklifləri əsasında, dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən şəhərsalma işlərini dövlət sifariş kimi üç ay müddətində təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.9. "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

4. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi:

4.1. 2026-cı ilin dövlət büdcəsinə tutulması vergi orqanlarının səlahiyyətlərinə aid edilmiş vergi və dövlət rüsumları üzrə nəzərdə tutulan daxilolmaların aylıq və rüblük bölgüsünü Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla 15 (on beş) gün müddətində təsdiq etsin;

4.2. 2026-cı ilin dövlət büdcəsinə tutulması dövlət gömrük orqanlarının səlahiyyətlərinə aid edilmiş vergilər və gömrük rüsumları üzrə nəzərdə tutulan daxilolmaların aylıq və rüblük bölgüsünü Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi ilə razılaşdırmaqla 15 (on beş) gün müddətində təsdiq etsin;

4.3. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla:

4.3.1. bu Fərmanın 1.5.5.7-ci (Səhiyyə sahəsi üzrə sosial-iqtisadi və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi), 1.11.1.12-ci (İctimai nəqliyyat sahəsində islahatlarla bağlı xərclər), 1.11.6.22-ci (İqtisadi dəstək üzrə tədbirlərin maliyyə təminatı), 1.12.4.3.11-ci (İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə mərkəzi, yerli icra hakimiyyəti və digər dövlət orqanlarının müvafiq strukturlarının yaradılması və onların saxlanması) və 1.12.4.3.12-ci (Təhlükəsizlik, sosial-iqtisadi və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi) abzaslarında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri həyata keçirsin;

4.3.2. bu Fərmanın 1.1.4.20.2-ci, 1.5.5.5.2-ci və 1.7.5.18.2-ci (Digər tədbirlər) abzaslarında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri həyata keçirsin;

4.3.3. bu Fərmanın 1.1.2.2.1-ci ("Avtomobil yolları" məqsədli bödcə fondu), 1.12.2.2-ci (Məşələrin qorunub saxlanması və təkrar istehsalı fondu), 1.12.2.3-cü (Ətraf mühitin mühafizəsi üzrə dövlət fondu), 1.12.2.4-cü (Mineral-xammal Bazasının Bərpası üzrə Dövlət Fondu), 1.12.2.5-ci (Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin idarə edilməsi və mühafizəsi üçün yaradılan müvafiq idarələrin xüsusi fondları), 1.12.2.6-cı (Su bioreurslarının artırılması, bərpası və mühafizəsi fondu), 1.12.2.7-ci (Nəqliyyat vasitələrinin utilitizasiyası fondu) və 1.12.2.8-ci ("İctimai nəqliyyat" məqsədli bödcə fondu) abzaslarında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri həyata keçirsin;

4.3.4. bu Fərmanın 1.12.4.3.10-cu (Yaşayış məntəqələri ilə bağlı sosial-iqtisadi və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin təklifləri əsasında həyata keçirsin;

4.4. bu Fərmanın 1.1.1.55-ci (Qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanları üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər), 1.1.4.20.1-ci (Əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi və sosial ödənişlər), 1.2.1.3-cü (Müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclə-

rinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər), 1.3.6.2-ci (Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər), 1.4.8.8-ci (Dövlət sifarişli işlərin alı təhsilin maliyyələşdirilməsi və təhsil sahəsində digər tədbirlər), 1.4.8.9-cu (Təhsil sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər), 1.4.8.10-cu (Təhsil sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir), 1.5.5.5.1-ci (Əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi və sosial ödənişlər), 1.5.5.8-ci (Səhiyyə sahəsində aid olan digər tədbirlər), 1.6.3.5-ci (Sosial təminat sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər), 1.7.5.8-ci (Siyasi partiyalara maliyyə yardımı), 1.7.5.18.1-ci (Əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi və sosial ödənişlər), 1.8.4.5-ci (Mənzil və kommunal təsərrüfatı sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər), 1.8.4.6-cı (Mənzil və kommunal təsərrüfatı sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi), 1.9.1.6-cı (Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi), 1.9.5.1-ci (Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər), 1.10.7.3-cü (Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər), 1.11.1.11-ci (Nəqliyyat və rabitə sahələrində islahatların aparılması və digər tədbirlərin maliyyələşdirilməsi), 1.11.2.2-ci (İqtisadi və kommersiya fəaliyyəti üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi və əsaslı təmir), 1.11.6.23-cü (Dövlət zəmanəti verilmiş kreditlər üzrə faizlərin subsidiyaladılması və problemli kreditlərin həlli ilə bağlı maliyyə təminatı), 1.11.6.24-cü (İqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə maddi-texniki təminatın möhkəmləndirilməsi), 1.11.6.26-cı (İqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər), 1.12.4.3.2-ci (Azərbaycan Respublikasının maraqlarının beynəlxalq hüquq çərçivəsində qorunması, beynəlxalq məhkəmələrdə təmsil edilməsi və həmin məhkəmələrin qərarlarının icrası ilə bağlı xərclər), 1.12.4.3.3-cü (Dövlət təftişlərinin hazırlanması), 1.12.4.3.5-ci (İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə ödənilmiş kommunal xidmətlərə və məcburi dövlət sosial sığorta haqlarına görə 10 il müddətində dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyə yardımı göstərilməsi), 1.12.4.3.7-cü (Ünvanlı dövlət sosial yardımını alan azərbaycanlı ailələrin əməkərin, dövlətə məxsus əmlakın və dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatlara məxsus nəqliyyat vasitələrinin icbari sığortası) və 1.12.4.3.9-cu (Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər sahəsi üzrə kommunal, kommunikasiya xidmətləri və digər tədbirlər) abzaslarında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü həyata keçirsin;

4.5. bu Fərmanın 1.1.1.57-ci, 1.1.4.22-ci, 1.2.5.3-cü, 1.3.6.4-cü, 1.4.8.11-ci, 1.5.5.9-cu, 1.7.5.20-ci, 1.9.5.2-ci, 1.10.7.5-ci, 1.11.6.8-ci və 1.12.4.3.6-cı abzaslarında nəzərdə tutulan vəsaitin (dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların büdcədənəkar xərcləri) gəlir və xərclər smetasının aidliyi təşkilatlar üzrə təsdiqini bir ay müddətində təmin etsin və həmin smetada dəyişiklikləri il ərzində həyata keçirsin;

4.6. bu Fərmanın 3.4.2-ci bəndində nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü üzrə bödcə xərclərinin iqtisadi təsnifatın bölmə, köməkçi bölmə, paragraflar, maddə və yarımmaddələri arasında bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin təklifləri əsasında həyata keçirsin;

4.7. "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun 12-ci maddəsi ilə təsdiq edilmiş daxili və xarici bərcəlləmənin, il ərzində veriləcək dövlət zəmanətlərinin məbləğinin yuxarı həddi (limiti) çərçivəsində bazar konyunkturalarından asılı olaraq milli və xarici valyutada bərcəlləmənin, o cümlədən dövlət istiqrazlarının buraxılışının həyata keçirilməsi üçün tədbirlər görünl;

4.8. "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun 13-cü və 14-cü maddələrindən irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsini təmin etsin;

4.9. "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

5. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondundan dövlət büdcəsinə nəzərdə tutulan transferlərin yuxarı həddinin aylıq və rüblük bölgü əsasında həyata keçirilməsini Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ilə əlaqələndirməklə təmin etsin.

6. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi:

6.1. bu Fərmanın 1.11.3.2-ci (Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri "Dövlət maliyyəsinin səmərəli idarə edilməsi sahəsində bölgüsünü 20 (yirmi) gün müddətində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 25 avqust tarixli 489 nömrəli Fərmanının 3.4-cü bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla 2026-cı il yanvarın 10-dək Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

6.2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla:

6.2.1. bu Fərmanın 1.11.6.1.1-ci (Azərbaycan Respublikasının xaricdəki ticarət nümayəndələrinin və onların aparatlarının saxlanması) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin ticarət nümayəndələri üzrə bölgüsünü və həmin bölgüdə dəyişiklikləri həyata keçirsin;

6.2.2. bu Fərmanın 1.11.6.5-ci (Qeyri-neft məhsullarının ixracının təşviqi, stimullaşdırılması və bu qəbildən olan digər tədbirlər) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü həyata keçirsin;

6.2.3. bu Fərmanın 1.12.4.3.8-ci (Aksız və nəzarət markalarının sifarişli işlərlə bağlı xərclər), 1.12.4.3.9-cu (Təhsil sahəsi üzrə əməyin ödənişi xərclərinin tənzimlənməsi, sosial ödənişlər və digər sosial tədbirlər) abzasında nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü həyata keçirsin;

6.3. "Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 292-VIIQ nömrəli Qanununun irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

7. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla:

7.1. bu Fərmanın 1.1.2.5.1-ci (Azərbaycan

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Oman Sultanlığı Hökuməti arasında diplomatik, xüsusi və xidməti pasport sahiblərinin vizadan qarşılıqlı azad edilməsi haqqında Saziş”in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
2025-ci il oktyabrın 29-da Məşqət şəhərində imzalanmış “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Oman Sultanlığı Hökuməti arasında diplomatik, xüsusi və xidməti pasport sahiblərinin vizadan qarşılıqlı azad edilməsi haqqında Saziş” təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 23 dekabr 2025-ci il

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Ruanda Respublikası Hökuməti arasında hava əlaqəsi haqqında Saziş"in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
2025-ci il sentyabrın 20-də Bakı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Ruanda Respublikası Hökuməti arasında hava əlaqəsi haqqında Saziş" təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 16 dekabr 2025-ci il

"Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

1.4. 172-ci maddənin birinci hissəsi üzrə:
1.4.1. birinci abzasda "Azərbaycan Respublikasının "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" sözləri "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının" sözləri ilə əvəz edilsin;
1.4.2. cədvəlin "Hərbi vəzifəliyərin heyəti" sütununun birinci abzasında ", çavuşlar, gizirlər və miçmanlar" sözləri "və çavuşlar" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin abzasdan sonra aşağıdakı məzmununda yeni abzas əlavə edilsin:

gizirlər və miçmanlar	35 yaş	45 yaş	55 yaş
-----------------------	--------	--------	--------

1.5. 175-ci maddənin ikinci hissəsinin ikinci abzası üzrə:
1.5.1. birinci halda "iki" sözü "bir" sözü ilə əvəz edilsin;
1.5.2. "beş" sözü "on" sözü ilə əvəz edilsin;
1.5.3. "isə" sözü çıxarılsın;
1.5.4. ikinci halda "dəfəyədək," sözündən sonra "müvafiq icra hakimiyyəti orqanının ehtiyatına keçirilmiş hərbi vəzifəliyə hər dəfə iki ayadək müddətə beş dəfəyədək," sözləri əlavə edilsin.

Maddə 2. "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 2, maddə 56 (Cild I); 2024, № 2, maddə 137, № 4, maddə 363, № 12 (II kitab), maddələr 1328, 1350; 2025, № 1, maddə 4, № 4 (I kitab), maddələr 305, 311, № 6, maddələr 525, 527) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
2.1. 36.1.3-cü maddəyə "qulluqçular" sözündən sonra ", hərbi xidmətdə olmağın son yaş həddinə çatmamış ehtiyatda olan gizirlər və miçmanlar" sözləri əlavə edilsin və həmin maddədə "hərbi vəzifəliyə (zabitlər istisna olmaqla)" sözləri "ehtiyatda olan əsgərlər, matroslar, çavuşlar" sözləri ilə əvəz edilsin;
2.2. 38-ci maddə üzrə:

2.2.1. 38.1.4-cü maddənin birinci cümləsinə "5 il" sözlərindən sonra "(hərbi qulluqçu hazırlayan xüsusi təyinatlı orta ixtisas təhsili müəssisələrini, habelə xarici ölkələrin analoji orta ixtisas təhsili müəssisələrini bitirmiş gizir və miçmanlar üçün - 10 il)" sözləri əlavə edilsin;
2.2.2. aşağıdakı məzmununda 38.2.1-1-ci maddə əlavə edilsin:
"38.2.1-1. "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin 150-ci maddəsinə uyğun olaraq əyani təhsil almaqla əlaqədar (vəzifədə saxlanılması mümkün olmadığı hallarda) - təhsil müddətində;"
2.3. 41-ci maddənin "Qeyd" hissəsinə "magistratura" sözündən əvvəl "bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili)," sözləri əlavə edilsin;
2.4. 44.1-ci maddənin cədvəlinin "Hərbi vəzifəliyərin heyəti" sütununun birinci abzasında ", çavuşlar, gizirlər və miçmanlar" sözləri "və çavuşlar" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin abzasdan sonra aşağıdakı məzmununda yeni abzas əlavə edilsin:

Gizirlər və miçmanlar	35 yaş	45 yaş	55 yaş
-----------------------	--------	--------	--------

2.5. 45.2.1-ci maddə üzrə:
2.5.1. birinci halda "2" rəqəmi "1" rəqəmi ilə əvəz edilsin;
2.5.2. "beş" sözü "on" sözü ilə əvəz edilsin;
2.5.3. "isə" sözü çıxarılsın;
2.5.4. ikinci halda "dəfəyədək," sözündən sonra "müvafiq icra hakimiyyəti orqanının ehtiyatına keçirilmiş hərbi vəzifəliyə hər dəfə 2 ayadək müddətə beş dəfəyədək," sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 9 dekabr 2025-ci il

İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Büdcənin ümumi göstəriciləri
1.1. İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il üzrə xərcləri 266 400 000,0 manat məbləğində təsdiq edilir. Bu xərclərin maliyyələşmə mənbəyi aşağıdakılardır:
1.1.1. işsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsinin gəlirləri 238 300 000,0 manat;
1.1.2. işsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il yanvarın 1-nə yaradılmış ehtiyatından 2026-cı ilin xərclərinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilən 28 100 000,0 manat.

Maddə 2. Gəlirlər
Müəyyən edilsin ki, 2026-cı ildə işsizlikdən sığorta fondunun gəlirləri aşağıdakı daxilolmalar hesabına formalaşır:

Sıra №-si	Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (manatla)
2.1.	İşsizlikdən sığorta üzrə sığorta haqları, cəmi o cümlədən:	236 600 000,0
2.1.1.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlar üzrə	25 950 000,0
2.1.2.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlarda işləyənlər üzrə	25 950 000,0
2.1.3.	qeyri-büdcə sektoru üzrə	184 700 000,0
2.2.	Sair gəlirlər	1 700 000,0

Maddə 3. Xərclər
Müəyyən edilsin ki, işsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsinin xərcləri aşağıdakı istiqamətlərdə həyata keçirilir:

Sıra №-si	Xərclərin istiqamətləri	Məbləğ (manatla)
3.1.	İşsizliyə görə sığorta ödənişləri	28 000 000,0
3.2.	Peşə hazırlığı və əlavə təhsilin təşkili	26 000 000,0
3.3.	Peşə yönümlünə dair məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi	1 500 000,0
3.4.	Əmək yarmarkalarının, əmək birjaların təşkili	500 000,0
3.5.	Haqqı ödənilən ictimai işlərin təşkili	3 700 000,0
3.6.	Özünüməşğulluq tədbirlərinin təşkili	77 000 000,0
3.7.	Sosial iş yerlərində işçilərin əmək-haqlarının bir hissəsinin maliyyələşdirilməsi	6 000 000,0
3.8.	Peşə standartlarının hazırlanması	1 000 000,0
3.9.	Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) aparatının və onun idarə, filial və nümayəndəliklərinin, habelə tabeliyindəki digər qurumların, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) saxlanılması xərcləri	68 700 000,0

3.10.	Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) əhəliyə sosial sahədə xidmətlərin təşkili üzrə fəaliyyətinin müstərk maliyyələşdirilməsi xərcləri	50 000 000,0
3.11.	Sosial müdafiəyə xüsusi ehtiyacı olan və işə düzəlməkdə çətinlik çəkən şəxslərin məşğulluğunun təmin olunması üçün kvotadan əlavə iş yerlərinin yaradılması	1 000 000,0
3.12.	Sosial müəssisələrin yaradılması və məqsəddi proqramların həyata keçirilməsi	2 000 000,0
3.13.	Qanunla əmək hüququnun həyata keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş digər aktiv məşğulluq tədbirləri	1 000 000,0

Maddə 4. Qahlılardan istifadə
İşsizlikdən sığorta fondunun (o cümlədən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) aparatının və digər struktur bölmələrinin) hesablarında qalan sərbəst vəsait "İşsizlikdən sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq növbəti ilin xərclərinin maliyyələşdirilməsinə və (və ya) müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən investisiyaya yönəldilir.

Maddə 5. Bu Qanun 2026-cı il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 9 dekabr 2025-ci il

"İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 294-VIIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 294-VIIQ nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:
1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. "İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 3-cü maddəsinin 3.9-cu (hər iki halda) və 3.10-cu bəndlərində, 4-cü maddəsində hər iki halda nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
1.2. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin 3.9-cu bəndində birinci halda "orqan (qurum)" dedikdə Dövlət Məşğulluq Agentliyi qismində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Əmək Bazarı və Sosial Müdafiə Məsələləri üzrə Milli Observatoriya qismində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi qismində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;
1.3. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin 3.9-cu bəndində ikinci halda "orqan (qurum)" dedikdə Əmək Bazarı və Sosial Müdafiə Məsələləri üzrə Milli Observatoriya qismində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;

1.4. həmin Qanunun 3-cü maddəsinin 3.10-cu bəndində "orqan (qurum)" dedikdə Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi qismində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində tutulur;
1.5. həmin Qanunun 4-cü maddəsinin birinci halda "orqan (qurum)" dedikdə Dövlət Məşğulluq Agentliyi, Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi, Əmək Bazarı və Sosial Müdafiə Məsələləri üzrə Milli Observatoriya qismində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi qismində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;
1.6. həmin Qanunun 4-cü maddəsində ikinci halda "orqan (qurum)" dedikdə Dövlət Məşğulluq Agentliyi qismində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur.
2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 294-VIIQ nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.
3. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi:
3.1. "İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 294-VIIQ nömrəli Qanununun 2-ci maddəsinin 2.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş işsizlikdən sığorta haqları üzrə gəlirlərin yerinə yetirilməsi üçün tədbirlər görsün və bu barədə ildə iki dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin;
3.2. həmin Qanunun 2-ci maddəsinin 2.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş işsizlikdən sığorta haqları üzrə gəlirlərin aylıq və rüblük bölgüsünü 10 (on) gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;
3.3. büdcə təşkilatlarının 2026-cı il yanvarın 1-dək yaranmış işsizlikdən sığorta haqları üzrə borclarına dair məlumatları 20 (iyirmi) gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə təqdim etsin;
3.4. "İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 294-VIIQ nömrəli Qanununun irəli gələn digər məsələlərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsün.
4. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi:
4.1. işsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsinin xərclərinin yerinə yetirilməsi üçün tədbirlər görsün və bu barədə ildə iki dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin;

4.2. "İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 294-VIIQ nömrəli Qanunundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
5. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi:
5.1. büdcədən maliyyələşən təşkilatların büdcədənəknar vəsaitlər üzrə əvvəlki illərdə yaranmış işsizlikdən sığorta haqları üzrə borclarını 2026-cı il üçün xüsusi vəsaitlərin smetalarında nəzərdə alsın;
5.2. "İşsizlikdən sığorta fondunun 2026-cı il büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 294-VIIQ nömrəli Qanunundan irəli gələn digər məsələlərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsün.
6. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti, şəhər və rayon icra hakimiyyətləri dövlət təşkilatlarının, o cümlədən büdcədən maliyyələşən təşkilatların işsizlikdən sığorta üzrə sığorta haqlarını vaxtında və tam ödəməsinə təmin etmək üçün Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyindəki qurumlarla birlikdə tədbirlər görsünlər.
7. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 dekabr 2025-ci il

"Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 306-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 306-VIIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:
1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. Azərbaycan Respublikasının 1997-ci il 3 oktyabr tarixli 377-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin 175-ci maddəsinin ikinci hissəsinin ikinci abzasında üçüncü halda nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini öz ehtiyatına keçirilmiş hərbi vəzifəliyə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti həyata keçirir;
1.2. "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 45.2.1-ci maddəsində üçüncü halda nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini öz ehtiyatına keçirilmiş hərbi vəzifəliyə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti həyata keçirir.
2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" və "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 306-VIIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.
3. "Hərbi xidmətkeçmə haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 30 mart tarixli 692 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 3, maddə 176 (Cild I); 2024, № 1, maddə 34, № 2, maddə 153, № 12 (II kitab), maddələr 1366, 1383; 2025, № 1, maddə 35, № 6, maddə 549) 2-ci hissəsinin iyirmi altıncı-iyirmi səkkizinci abzasları müvafiq olaraq yirmi yeddinci-iyirmi doqquzuncu abzaslar hesab olunsun və həmin hissəyə aşağıdakı məzmununda yirmi altıncı abzas əlavə edilsin:
"həmin Qanunun 175-ci maddəsinin ikinci hissəsinin ikinci abzasında (üçüncü halda) nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini öz ehtiyatına keçirilmiş hərbi vəzifəliyə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti həyata keçirir;"
4. "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti haqqında Əsasnamə"nin təsdiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 13 fevral tarixli 593 nömrəli Fərmanına (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 2, maddə 82 (Cild I); 2024, № 4, maddələr 375, 397, № 5 (I kitab), maddə 529, № 12 (II kitab), maddələr 1366, 1383; 2025, № 1, maddə 35, № 4 (I kitab), maddələr 325, 338, № 6, maddə 549, № 8, maddə 773) aşağıdakı məzmununda 5.11-3-cü bənd əlavə edilsin:
"5.11-3. həmin Qanunun 45.2.1-ci maddəsində üçüncü halda nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini öz ehtiyatına keçirilmiş hərbi vəzifəliyə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti həyata keçirir;"

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 dekabr 2025-ci il

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında", "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin 1 hissəsinin 1-ci, 15-ci, 16-cı, 25-ci və 27-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (I kitab), maddə 583 (Cild I); 2024, № 2, maddə 138, № 4, maddə 365, № 5 (I kitab), maddə 498, № 6 (I kitab), maddələr 630, 638, № 7, maddə 747, № 8, maddələr 932, 933, 934, № 10, maddə 1118, № 11, maddə 1182, № 12 (I kitab), maddə 1282, (II kitab), maddə 1345; 2025, № 2, maddə 96, № 3, maddə 214, № 4 (I kitab), maddələr 307, 315, 318, 322, № 5, maddələr 432, 441, № 6, maddələr 524, 536, № 7, maddələr 609, 618, № 8, maddələr 743, 744; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 24 oktyabr tarixli 277-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 11-ci maddədən ", bu Məcəllədə başqa hal nəzərdə tutulmamsırsa," sözləri çıxarılsın;

1.2. 13-cü maddə üzrə:

1.2.1. 13.2.49-2-ci maddəyə "yoxlaması" sözündən sonra "və ya üfûqi monitoring" sözləri, "yoxlama" sözündən sonra "(monitorinq)" sözü və "edilməsi" sözündən sonra", habelə soyyar vergi yoxlamasının keçirilməsindən asılı olmayaraq həmin halların bu Məcəllənin 85.5-ci maddəsində göstərilən 3 illik müddətdən əvvəlki dövrlər üzrə könüllü olaraq bəyan edilməsi" sözləri əlavə edilsin;

1.2.2. 13.2.60-cı maddənin sonunda nöqtəli vergül işarəsi nöqtə işarəsi ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə aşağıdakı məzmun-da ikinci və üçüncü cümlələr əlavə edilsin:

"Bu maddənin və bu Məcəllənin 13.2.61-ci maddəsinin müddəaları balıqçılığa (balıq kürüsünün istehsalı istisna olmaqla) da şamil edilir. Emal eməliyyatlarına moruz qalan balıq məhsulları istisna olmaqla, balıqyetidirmə fəaliyyətini həyata keçirən şəxslər tərəfindən kəsilmə və dondurulma eməliyyatlarına moruz qalan balıq məhsulları bu Məcəllənin məqsədləri üçün kənd təsərrüfatı məhsullarına bərabər tutulur;;

1.2.3. 13.2.68-ci maddə ləğv edilsin;

1.2.4. 13.2.72-ci maddəyə "maddələrində" sözündən sonra ", habelə "Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 14.5.1-1.3-cü maddəsində" sözləri əlavə edilsin;

1.2.5. 13.2.81-ci maddəyə "rəsmiləşdirilən" sözündən sonra "uydurma və(və ya) yalan əqd çərçivəsində aparılan" sözləri əlavə edilsin;

1.3. 34-cü maddə üzrə:

1.3.1. 34.1-ci maddənin şəkkizinci abzasının birinci cümləsində "formatda" sözü "formada (uçota alınmaq üçün ərizənin poçt rabitəsi vasitəsilə göndərilməsi istisna olmaqla)" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3.2. 34.4-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

"Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxs uçotdan çıxarılması üçün forması müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilən ərizəni elektron və (və ya) kağız formada (poçt rabitəsi vasitəsilə göndərilməsi istisna olmaqla) vergi orqanına təqdim edir;;

1.3.3. 34.7.4-cü maddə ləğv edilsin;

1.4. 36-cı maddə üzrə:

1.4.1. adına "yoxlamaları" sözündən sonra ", üfûqi monitoring" sözləri əlavə edilsin;

1.4.2. aşağıdakı məzmununda 36.6-1-ci maddə əlavə edilsin:

"36.6-1. Vergi orqanı üfûqi monitoringə qəbul edilmiş vergi ödəyicilərinin fəaliyyəti üzrə bu Məcəllənin 38-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan qaydada üfûqi monitoring keçirir. Üfûqi monitoringə qəbul edilən vergi ödəyicilərinə monitoringlə əhatə olunan hesabat dövrləri üzrə soyyar (bu Məcəllənin 38.3.2-ci, 38.3.5-ci, 38.3.6-cı və 38.3.10-cu maddələrində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla) və kameral vergi yoxlamaları keçirilir;;

1.5. 38-ci maddə üzrə:

1.5.1. 38.1-ci maddənin birinci abzasından ", o cümlədən elektron audit" sözləri çıxarılsın;

1.5.2. aşağıdakı məzmununda 38.3.10-cu maddə əlavə edilsin:

"38.3.10. Üfûqi monitoringə qəbul edilən vergi ödəyicisində transfer qiymətlərinin tətbiqi üzrə və xarici dövlətlərin səlahiyyətli orqanlarından sorğu və xaricdən əldə olunan gəlirlər üzrə müvafiq məlumatlar daxil olduğu halda vergilərin hesablanması zamanı. Bu halda növbədənkonar soyyar vergi yoxlaması yalnız transfer qiymətlərinin tətbiqi və xarici dövlətlərin səlahiyyətli orqanlarından daxil olmuş sorğu və ya xaricdə əldə olunan gəlirlər üzrə müvafiq məlumatlarla əhatə edilən eməliyyatlar üzrə aparıla bilər;;

1.5.3. 38.8-ci maddə ləğv edilsin;

1.6. aşağıdakı məzmununda 38-1-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 38-1. Üfûqi monitoring

38-1.1. Üfûqi monitoring bu Məcəllə və onun əsasında qəbul edilmiş digər normativ hüquqi aktlar üzrə həyata keçirilir. Üfûqi monitoringin predmeti vergilərin bu Məcəlləyə uyğun olaraq düzgün hesablanmasına, tam və vaxtında ödənilməsinə nəzarətdən ibarətdir. Transfer qiymətlərinin tətbiqi və xarici dövlətlərin səlahiyyətli orqanlarından sorğu və xaricdən əldə olunan gəlirlər üzrə müvafiq məlumatların arasdırılması digər vergi nəzarəti tədbirləri ilə aparılır və üfûqi monitoringlə əhatə edilmir.

38-1.2. Üfûqi monitoringin əhatə etdiyi dövr təqvim ili hesab olunur və başladığı tarixdən əvvəlki bir təqvim ilini əhatə edir. Üfûqi monitoring bu Məcəllənin 38-1.7-ci maddəsində göstərilən vaxtda başlayır və 6 aydan gec olmayaraq başa çatır. Əlavə arasdırma tələb edildiyi halda üfûqi monitoringin keçirilməsi müddəti vergi orqanının qərarına əsasən iki aya qədər uzadıla bilər.

38-1.3. Bu Məcəllənin 38-1.4-cü maddəsinin müddəaları nəzərə alınmaqla üfûqi monitoringə qəbul edilmək üçün ərizənin verildiyi tarixə aşağıdakı bütün şərtlərə cavab verən vergi ödəyiciləri üfûqi monitoringə qəbul edilə bilər:

38-1.3.1. vergi ödəyicisi orta və iri sahibkarlıq subyektidirsə;

38-1.3.2. vergi ödəyicisi mühasibat və vergi uçotunu mühasibat və (və ya) vergi uçotunun avtomatlaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuş program tominatından istifadə etməklə aparırsa;

38-1.3.3. vergi ödəyicisi bu Məcəllənin 38-1.10.2-ci maddəsinin tələblərinə uyğun olaraq daxili nəzarət sistemini tətbiq edirsə.

38-1.4. Barəsində riskli vergi ödəyicisi olmasınadair qərar qüvvədə olduqda, habelə vergi qanunvericiliyinin pozulması ilə bağlı cinayət işi qaldırıldıqda vergi ödəyicisi üfûqi monitoringə qəbul edilə bilməz.

38-1.5. Üfûqi monitoringə qəbul edilmək üçün müraciət edən vergi ödəyicisi üfûqi monitoringin aparılacağı dövrdən əvvəlki ilin sentyabr ayının 1-dən gec olmayaraq forması və doldurulma qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilən ərizə və aşağıdakı sənədlərlə (məlumatlarla) birlikdə vergi orqanına müraciət edir:

38-1.5.1. bu Məcəllənin 38-1.10.1-ci maddəsinə əsasən təsdiq edilmiş inzibati rəqləmente uyğun olaraq vergilərin hesablanması və ödənilməsi ilə bağlı sənədlər və məlumatlar;

38-1.5.2. bu Məcəllənin 38-1.10.2-ci maddəsinə uyğun olaraq qurulmuş daxili nəzarət sistemi, mümkün vergi riskləri və həmin risklərə nəzarət proseduru barədə sənədlər.

38-1.6. Üfûqi monitoringə qəbul edilmə barədə ərizənin və ona əlavə edilmiş sənədlərin bu Məcəllənin 38-1.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş şərtlərə uyğunluğuna vergi orqanı tərəfindən 2 ay müddətində baxılır və baxılmanın nəticəsi üzrə vergi ödəyicisinin üfûqi monitoringə qəbul edilməsi və ya üfûqi monitoringə qəbul edilməsindən imtina edilməsi barədə əsaslandırılmış qərar qəbul edilir. Vergi ödəyicisinin üfûqi monitoringə qəbul edilməsi barədə qərar bir dəfə qəbul edilir və növbəti illər ərzində də qüvvədə qalır (vergi ödəyicisi bu Məcəllənin 38-1.12-ci maddəsinə uyğun olaraq üfûqi monitoringdən çıxarılmadığı halda).

38-1.7. Üfûqi monitoringə qəbul edilməsi barədə qərar çıxarılması vergi ödəyicisi bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş müddətdə mənfəət və gəlir vergisi bəyannaməsinin verilməsinin son tarixindən (hesabatın təqdim edilməsi müddətinin uzadılması nəzərə alınmaqla) 30 gün ərzində monitoringin aparılması üçün tələb olunan sənədləri və məlumatları vergi orqanına təqdim edir. Bu maddədə nəzərdə tutulmuş müddət başa çatdıqdan sonra növbəti gün vergi orqanı tərəfindən üfûqi monitoringin başlanması barədə qərar qəbul edilir.

38-1.8. Bu Məcəllənin 38-1.5-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sənədlər və məlumatlar həmin maddədə müəyyən edilmiş müddətdə təqdim edilmədikdə və ya təqdim edilmiş sənədlərdə və məlumatlarda çatışmazlıqlar olduqda, vergi orqanı həmin sənədlərin və məlumatların, onlar vergi ödəyicisində olmadıqda isə bu barədə izahatın təqdim edilməsi üçün vergi ödəyicisinə 5 iş günü ərzində elektron qaydada sorğu göndərir. Sorğu göndərilədikdən sonra 15 gün ərzində tələb edilən sənədlər və məlumatlar vergi orqanına təqdim edilməlidir.

38-1.9. Üfûqi monitoringin başlama tarixindən 15 gün ərzində vergi ödəyicisi dəqiqləşdirilmiş vergi bəyannamələrini təqdim edə bilər.

38-1.10. Üfûqi monitoringə qəbul edilən vergi ödəyicisinin aşağıdakı vəzifələri vardır:

38-1.10.1. müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiq etdiyi inzibati rəqləmente uyğun olaraq vergilərin hesablanması və ödənilməsi ilə bağlı sənədləri və məlumatları bu məqsədlə yaratdığı məlumat mübadiləsi platformasında yerləşdirmək və vergi orqanının həmin platformaya çıxışını təmin etmək;

38-1.10.2. müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiq etdiyi qaydalara uyğun daxili nəzarət sistemini qurmaq və mümkün vergi riskləri barədə məlumatı və həmin risklərə nəzarət prosedurunı vergi orqanına təqdim etmək.

38-1.11. Üfûqi monitoringin nəticələrinin rəsmiləşdirilməsi, üfûqi monitoring zamanı vergi nəzarəti həyata keçirən vergi orqanının vəzifəli şəxsləri tərəfindən öz səlahiyyətləri çərçivəsində vergi ödəyicilərinin ərazilərinə və ya binalarına (yaşayış binaları (sahələri) istisna olmaqla) daxil olması, ərazilərinə, binalarına (yaşayış binaları (sahələri) istisna olmaqla), habelə sənədlərinə və əşyalarına baxış keçirilməsi, nümunə kimi əşyaların götürülməsi, ekspert cəlb edilməsi, mütəxəssis, tərcüməçi və müşahidəçi dəvət edilməsi və inventarizasiya aparılması bu Məcəllənin 38.5-ci, 38.6-cı, 39 - 41-ci və 43 - 48-ci maddələri ilə müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir.

38-1.12. Üfûqi monitoringin keçirilməsi aşağıdakı hallarda dayandırılır və vergi ödəyicisi üfûqi monitoringdən çıxarılır:

38-1.12.1. vergi ödəyicisi tərəfindən üfûqi monitoringdə iştirakın dayandırılması barədə ərizə təqdim edildikdə (bu halda vergi ödəyicisi 3 iş günü ərzində üfûqi monitoringdən çıxarılır);

38-1.12.2. sənədlərin və məlumatların təqdim edilməsinə dair vergi orqanının tələbləri ardıcıl iki dəfə pozulduqda;

38-1.12.3. bu Məcəllənin 38.3.6-cı maddəsinə uyğun olaraq növbədənkonar soyyar vergi yoxlamasının keçirilməsi haqqında qərar çıxarıldıqda;

38-1.12.4. vergi ödəyicisi bu Məcəllənin 38-1.10.2-ci maddəsinin tələblərinə uyğun olaraq mümkün vergi riskləri barədə məlumatı açıqlamamışdırsa vergi ödəyicisində üfûqi monitoringlə əhatə olunan dövr üzrə bu Məcəllənin 38.3.5-ci maddəsinə uyğun olaraq növbədənkonar soyyar vergi yoxlamasının keçirilməsi haqqında qərar çıxarıldıqda və ya üfûqi monitoringlə əhatə olunmayan dövr üzrə keçirilən soyyar vergi yoxlaması zamanı bu Məcəllənin 36.3-1.2-ci maddəsində göstərilən hal üzrə yoxlamanın əhatə etdiyi dövr artırıldıqda (üfûqi monitoringlə əhatə olunan dövr daxil olmaqla);

38-1.12.5. vergi ödəyicisinin riskli vergi ödəyicisi olması barədə qərar qəbul edildikdə, habelə vergi ödəyicisinə münasibətdə vergi qanunvericiliyinin pozulması ilə bağlı cinayət işi qaldırıldıqda.

38-1.13. Üfûqi monitoring başa çatdıqdan sonra onun nəticələri üzrə vergi orqanının rəhbəri (onun müavini) 10 gün müddətində aşağıda göstərilən qərarlardan birini çıxarır:

38-1.13.1. vergi ödəyicisinin vergi qanunvericiliyinin pozulmasına görə məsuliyyətə cəlb edilməsi;

38-1.13.2. vergi ödəyicisinin vergi qanunvericiliyinin pozulmasına görə məsuliyyətə cəlb edilməsindən imtina olunması.

38-1.14. Bu Məcəllənin 38-1.15-ci maddəsində nəzərdə tutulan hal istisna olmaqla, üfûqi monitoring aparılan vergi ödəyicisində vergitutma bazasının azaldılması və ya verginin düzgün hesablanmaması aşkar edildikdə, vergi orqanının qərarı ilə bu Məcəllənin 58.1-1-ci maddəsinə əsasən maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

38-1.15. Vergi ödəyicisi üfûqi monitoringlə aşkar olunmuş kənarlaşmalar barədə məlumatı üfûqi monitoringin başlanmasına qədər bu Məcəllənin 38-1.10.2-ci maddəsinin tələblərinə uyğun olaraq daxili nəzarət sistemi tətbiq etməklə müvafiq formada açıqlamışdırsa üfûqi monitoring keçirilən vergi ödəyicilərinə vergitutma bazasının azaldılması və ya verginin düzgün hesablanmasına görə maliyyə sanksiyası tətbiq edilmir;;

1.7. 55.1.6-cı maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 55.1.7-ci maddə əlavə edilsin:

"55.1.7. bu Məcəllənin 38-1.15-ci maddəsində nəzərdə tutulan halda vergitutma bazasının azaldılması və ya verginin düzgün hesablanmamasının üfûqi monitoring nəticəsində aşkar edilməsi;;

1.8. 58-ci maddə üzrə:

1.8.1. 58.1-1-ci maddədə "vergi ödəyicilərinin vergi orqanına elektron formada təqdim etdikləri məlumatlar əsasında" sözləri "üfûqi monitoring zamanı" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.8.2. 58.2-ci maddədə "və ya" sözləri "ərizənin verilməməsinə görə 200 manat məbləğində, bu Məcəllənin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.8.3. 58.12-ci maddədə "14.5.1-1.9-cu" sözləri "14.5.1-1.3-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.9. 59.2-ci maddənin ikinci cümləsinə "yoxlaması" sözündən sonra "və üfûqi monitoring" sözləri əlavə edilsin;

1.10. 67.15-ci maddənin birinci cümləsinə "nəzarəti" sözündən sonra" (o cümlədən üfûqi monitoring)" sözləri əlavə edilsin;

1.11. aşağıdakı məzmununda 70.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

"70.1-1. Dövlət informasiya ehtiyatlarının, sistemlərinin və elektron xidmətlərin vahid reyestrinə daxil edilmiş elektron xidmətlərə bağlı vergi ödəyiciləri tərəfindən vergi orqanlarına göndərilən sənədlər yalnız elektron kabinet vasitəsilə elektron qaydada təqdim olunur;;

1.12. 71-1-ci maddə üzrə:

1.12.1. 71-1.1.3-cü maddəyə birinci halda "xidmətlərin" sözündən sonra "(beynəlxalq daşıma xidmətləri, habelə müntəzəm və daimi əsaslarda göstərilən xidmətlər istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

1.12.2. aşağıdakı məzmununda 71-1.1.3-1-ci və 71-1.1.3-2-ci maddələr əlavə edilsin:

"71-1.1.3-1. beynəlxalq daşıma xidmətlərinin göstərilməsi üzrə - daşıma xidmətlərinin başlanıldığı vaxtdakı;

71-1.1.3-2. müntəzəm və daimi əsaslarda göstərilən xidmətlər üzrə - hər təqvim ayı üçün xidmətlərin göstərilməsinə başlanıldığı vaxt;;

1.12.3. 71-1.1.5-ci maddədə "gün" sözü "vaxtdakı" sözü ilə əvəz edilsin;

1.12.4. 71-1.3-cü maddəyə "mallara" sözündən sonra ", habelə tibb müəssisələri və özəl tibbi praktika ilə məşğul olan fiziki şəxslər tərəfindən əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə göstərilən tibbi xidmətlərə" sözləri əlavə edilsin;

1.12.5. 71-1.5.12-ci maddədən "alınmış" sözü çıxarılsın;

1.13. 87.1-ci maddədə "Bu Məcəllənin 191.5-ci maddəsinə əsasən hesablanmış aksiz vergisinin icbari tibbi sığorta fonduna ödənilən hissəsi istisna olmaqla, vergilərin" sözləri "Vergilərin" sözü ilə əvəz edilsin;

1.14. aşağıdakı məzmununda 88.4-cü maddə əlavə edilsin:

"88.4. Bu Məcəllənin 88.1.1-ci maddəsinin müddəaları bu Məcəllənin 221.4.7-ci və 221.8.6-cı maddələrində nəzərdə tutulan hallara şamil edilmir;;

1.15. 101-ci maddə üzrə:

1.15.1. 101.1-1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"101.1-1. Neft-qaz sahəsində fəaliyyət olmayan və qeyri-dövlət sektoruna aid edilən vergi ödəyicilərinə işləyən fiziki şəxslərin muzzdlu işdən aylıq gəlirlərindən vergi aşağıdakı dərəcələrə tutulur:

101.1-1.1. 2026-cı il yanvarın 1-dən 2027-ci il yanvarın 1-dək aşağıdakı cədvələ uyğun olaraq:

2-ci cədvəl

Vergi tutulan aylıq gəlirin məbləği	Verginin dərəcəsi
2500 manatadək	3 faiz
2500 manatdan 8000 manatadək	75 manat + 2500 manatdan 8000 manatadək olan məbləğin 10 faizi
8000 manatdan çox olduqda	625 manat + 8000 manatdan çox olan məbləğin 14 faizi

101.1-1.2.2027-ci il yanvarın 1-dən 2028-ci il yanvarın 1-dək aşağıdakı cədvələ uyğun olaraq:

3-cü cədvəl

Vergi tutulan aylıq gəlirin məbləği	Verginin dərəcəsi
2500 manatadək	5 faiz
2500 manatdan 8000 manatadək	125 manat + 2500 manatdan 8000 manatadək olan məbləğin 10 faizi
8000 manatdan çox olduqda	675 manat + 8000 manatdan çox olan məbləğin 14 faizi

101.1-1.3. 2028-ci il yanvarın 1-dən aşağıdakı cədvələ uyğun olaraq:

4-cü cədvəl

Vergi tutulan aylıq gəlirin məbləği	Verginin dərəcəsi
2500 manatadək	7 faiz
2500 manatdan 8000 manatadək	175 manat + 2500 manatdan 8000 manatadək olan məbləğin 10 faizi
8000 manatdan çox olduqda	725 manat + 8000 manatdan çox olan məbləğin 14 faizi

1.15.2. 101.2-ci maddənin ikinci abzasında "maddədə" sözü "maddənin birinci abzasında" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə aşağıdakı məzmununda üçüncü abzas əlavə edilsin:

"Qeyri-rezident müəssisə tərəfindən ödənilən dividenddən 5 faiz dərəcə ilə vergi tutulur;;

1.16. 102-ci maddə üzrə:

1.16.1. 102.1.39-cu maddədə "3" rəqəmi "6" rəqəmi ilə əvəz edilsin;

1.16.2. 102.1.41-ci maddəyə "özəl" sözündən əvvəl "ictimai işə fəaliyyəti və" sözləri əlavə edilsin;

1.17. aşağıdakı məzmununda 104.9-cu maddə əlavə edilsin:

"104.9. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi meyarlara cavab verən investisiya layihələri üzrə dövlət müəssisələrinə dövlət büdcəsinin dövlət investisiya proqramı çərçivəsində ayrılan və aktivlərə aid edilən vəsait istisna olmaqla, dövlət büdcəsindən ayrılan və aktivlərə aid edilən digər vəsait hesabına alınan və ya quraşdırılan əsas vəsaitlərə və qeyri-maddi aktivlərə görə bu Məcəllənin 114-cü maddəsinə uyğun olaraq hesablanmış amortizasiyanın məbləği (vergi ödəyicisinin öz vəsaiti hesabına apardığı və əsas vəsaitlərin dəyərinə aid edilmiş təmir xərcləri üzrə hesablanmış amortizasiya məbləği istisna olmaqla) qədər həmin vəsaitin məbləği bu maddənin məqsədləri üçün vergitutma obyektidir;;

1.18. 106-cı maddə üzrə:

1.18.1. 106.1.32-ci maddədə "3" rəqəmi "6" rəqəmi ilə əvəz edilsin;

1.18.2. 106.1.34-cü maddəyə "tibb" sözündən əvvəl "ictimai işə fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər və" sözləri əlavə edilsin;

1.19. 114-cü maddə üzrə:

1.19.1. 114.1-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Üfûqi monitoringə qəbul edilən vergi ödəyiciləri tərəfindən amortizasiya ayırmaları düz xətt və ya azalan qalıq dəyəri metodu ilə, digər vergi ödəyiciləri tərəfindən isə yalnız azalan qalıq dəyəri metodu ilə (qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya ayırmaları istisna olmaqla) hesablanır;;

1.19.2. 114.3-cü maddənin birinci abzasına "üzrə" sözündən sonra "azalan qalıq dəyəri metodu (bu Məcəllənin 114.3.6-cı maddəsinə münasibətdə düz xətt metodu) ilə" sözləri əlavə edilsin;

1.19.3. 114.3.1-ci və 114.3-2-ci maddələr müvafiq olaraq 114.3-2-ci və 114.3-3-cü maddələr hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 114.3-1-ci maddə əlavə edilsin:

"114.3-1. Amortizasiya olunan aktivlər üzrə düz xətt metodu ilə illik amortizasiya normaları aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

114.3-1.1. torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə kapitalaşıdırılmış xərclər, binalar, tikililər və qurğular - 44 il;

114.3-1.2. maşın və avadanlıqlar - 14 il;

114.3-1.3. yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası - 11 il;

114.3-1.4. hava, dəmiryol və su nəqliyyatı vasitələri - 29 il;

114.3-1.5. istehsalat, idman maşınları, idman motosikletləri, idman velosipedləri və bu kimi başqa idman nəqliyyat

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında", "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 10-cu səh.

114.11.4. düz xətt metodundan azalan qalıq dəyəri metoduna keçid zamanı illik amortizasiya məbləği həmin əsas vəsaitlərin qalıq dəyərinin bu Məcəllənin 114.3-cü maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş amortizasiya normasına vurulması ilə hesablanır;

114.11.5. vergi ödəyicisində üfqi monitorinqin keçirilməsi dayandırıldıqda və ya vergi ödəyicisi üfqi monitorinqdən çıxarıldıqda həmin hesabat ilində amortizasiya ayrılmaları bu Məcəllənin 114.11.2-ci maddəsinə uyğun olaraq hesablanır;

114.11.6. amortizasiyanın düz xətt metodunun tətbiqi zamanı amortizasiya hesablanması məqsədləri üçün əsas vəsaitlərin ilkin dəyərinə bu Məcəllənin 115.9-cu maddəsi ilə müəyyən edilmiş əsaslı təmir xərcləri və cari təmir xərclərinin məhdudlaşdırmadan artıq olan hissəsi əlavə edilir. Əsas vəsaitlərin (vəsaitin) yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan artım (yenidən qiymətləndirilmə nəticəsində yaranan müsbət fərq) amortizasiya hesablanması məqsədləri üçün əsas vəsaitlərin (vəsaitin) ilkin dəyərinə əlavə olunmur.;"

1.20. 115-ci maddə üzrə:

1.20.1. 115.2-ci maddənin üçüncü abzasında "maddəsinə" sözü "və114.3.1.1-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.20.2. aşağıdakı məzmununda 115.9-cu maddə əlavə edilsin:

"115.9. Bu Məcəllənin 38-1-ci maddəsinə uyğun olaraq üfqi monitorinqə qəbul olunmuş vergi ödəyiciləri tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi qaydada aparılan əsaslı təmir xərcləri və bu Məcəllənin 115.1-ci maddəsində müəyyən edilən məhdudlaşdırmadan artıq olan cari təmir xərcləri üzrə məbləğlər cari vergi ilinin sonuna əsas vəsaitlərin qalıq dəyərinin artmasına aid edilir. Həmin vergi ödəyiciləri tərəfindən norma daxilində çəkilmiş cari təmir xərcləri bu Məcəllənin 115.1-115.8-ci maddələrinin tələblərinə uyğun olaraq gəlirdən çıxılır.;"

1.21. 124-cü maddə üzrə:

1.21.1. adına "icarə" sözündən sonra "(kirayə)" sözü əlavə edilsin;

1.21.2. 124.1-ci maddə üzrə:

1.21.2.1. ikinci abzas üçüncü abzas hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

"Fiziki şəxslərə məxsus yaşayış sahələrinin (mehmanxanalar və mehmanxana tipli obyektlərdə yerləşən yerləşmə vasitələri istisna olmaqla) fiziki şəxslərə kirayəyə verilməsindən əldə olunan gəlirlərdən ödəmə mənbəyində 10 faiz dərəcə ilə vergi tutulur.;"

1.21.2.2. üçüncü abzas aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"İcarə (kirayə) haqqı vergi ödəyicisi kimi uçotda olmayan fiziki şəxs tərəfindən ödənildikdə icarəyə (kirayəyə) verən özü və ya onun təyin etdiyi vergi agentı bu maddəyə uyğun olaraq 14 faiz (icarəyə münasibətdə) və ya 10 faiz (kirayəyə münasibətdə) dərəcə ilə vergini ödəyir və bu Məcəllənin 33-cü və 149-cu maddələrinə uyğun olaraq vergi uçotuna alınıb bəyannamə verir.;"

1.21.3. 124.2-ci maddəyə "İcarə" sözündən sonra "(kirayə)" sözü əlavə edilsin;

1.22. 144.1.4-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 144.1.5-ci və 144.1.6-cı maddələr əlavə edilsin:

"144.1.5. bu Məcəllənin 114.2-ci maddəsinə uyğun olaraq amortizasiya olunmayan aktivlərin alınması və ya quraşdırılması məqsədilə dövlət büdcəsindən ayrılan və aktivlərə aid edilən subsidiyalar;

144.1.6. bu Məcəllənin 114.10-cu maddəsi ilə müəyyən edilmiş qaydada amortizasiya olunan aktivlərin alınması və ya quraşdırılması məqsədilə dövlət büdcəsindən ayrılan və aktivlərə aid edilən subsidiyalar.;"

1.23. 153.3-cü maddədə "mənzəli" sözündən sonra "(xarici mənzəli baliq məhsulları istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

1.24. aşağıdakı məzmununda 155.1-1-ci və 158.2-1-ci maddələr əlavə edilsin:

"155.1-1. Bu Məcəllənin 155.1-ci maddəsinə əsasən vergi tutulan əməliyyatların həcmi müəyyən edilərkən vergi ödəyicisinin pərakəndə ticarət və vergi orqanında uçotda olmayan şəxslərə göstərilən xidmətlər üzrə nağdsız qaydada POS-terminal vasitəsilə aparılan ödəmələr əsasında formalaşan döviyyəsi 0,5 əmsal tətbiq edilməklə nəzərə alınır.;"

"158.2-1. Bu Məcəllənin 158.2-ci maddəsinə əsasən vergiyə cəlb olunan əməliyyatlarının ümumi məbləği müəyyən edilərkən vergi ödəyicisinin pərakəndə ticarət və vergi orqanında uçotda olmayan şəxslərə göstərilən xidmətlər üzrə nağdsız qaydada POS-terminal vasitəsilə aparılan ödəmələr əsasında formalaşan döviyyəsi 0,5 əmsal tətbiq edilməklə nəzərə alınır.;"

1.25. 159.1-ci maddənin ikinci cümləsinə "mənzəli" sözündən sonra "(xarici mənzəli baliq məhsulları istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

1.26. 164.1-ci maddə üzrə:

1.26.1. 164.1.8-1-ci maddədə "3" rəqəmi "6" rəqəmi ilə əvəz edilsin;

1.26.2. 164.1.15-ci maddəyə "əsasında" sözündən sonra "siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilən" sözləri əlavə edilsin;

1.26.3. 164.1.16-cı maddəyə "olunan" sözündən sonra "siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilən" sözləri əlavə edilsin;

1.26.4. 164.1.28-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"164.1.28. gəmiqayırma və gəmi təmiri müəssisələri tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiqedicisi sənədi əsasında həmin fəaliyyətin məqsədləri üçün bütün növ malların idxalı - 2026-cı il mayın 1-dən 3 il müddətinə.;"

1.26.5. 164.1.31-ci maddədən "mineral" sözü çıxarılısın;

1.26.6. 164.1.32-ci maddəyə "toxumların" sözündən əvvəl "siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilən" sözləri, "o cümlədən" sözlərindən sonra "bu sahələrdə istifadəsi nəzərdə tutulmuş" sözləri əlavə edilsin;

1.26.7. 164.1.33-cü maddəyə "kənd" sözündən əvvəl "siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilən" sözləri əlavə edilsin;

1.26.8. 164.1.36-cı maddədə "9" rəqəmi "14" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.26.9. 164.1.41-ci, 164.1.41-3-cü və 164.1.41-4-cü maddələr aşağıdakı redaksiyalarda verilsin:

"164.1.41. müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilmiş təsdiqedicisi sənədə əsasən sənaye parklarının rezidentləri tərəfindən sənaye istehsalı (yığırma) məqsədilə oturacaqsız, tutacaqsız və monitoru quraşdırılmamış yalnız elektrik mühərriki ilə işləyən avtobusların idxalı və sənaye parklarının rezidentləri tərəfindən idxal edilmiş həmin avtobusların oturaçağı, tutacağı və monitoru quraşdırılmaqla satışı - 2026-cı il yanvarın 1-dən 1 il müddətinə.;"

"164.1.41-3. tam istehsal formasında sənaye yığımının həyata keçirilməsi, eyni zamanda boya və qaynaq mərhələləri üzrə texnologiyə əməliyyatlarını yerinə yetirilməsi şərtlə Azərbaycan Respublikasının ərazisində istehsal olunan minik avtomobillərinin satışı - 2027-ci il yanvarın 1-dən 7 il müddətinə;

164.1.41-4. Azərbaycan Respublikasının ərazisində istehsal olunan avtobusların və yük avtomobillərinin satışı, habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiqedicisi sənədi əsasında hüquqi şəxslər tərəfindən istehsal məqsədilə avtobusların və yük avtomobillərinin ehtiyat hissələrinin idxalı - avtobuslara münasibətdə 2025-ci il yanvarın 1-dən 8 il müddətinə, yük avtomobillərinə münasibətdə 2026-cı il yanvarın 1-dən 7 il müddətinə.;"

1.26.10. 164.1.52-ci maddədə "5" rəqəmi "8" rəqəmi ilə əvəz edilsin;

1.26.11. 164.1.63-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"164.1.63. aşağıda göstərilən hallarda və müddətlərdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiqedicisi sənədi əsasında malların idxalı:

164.1.63.1. dövlət-özəl tərəfdaşlığı layihələri çərçivəsində özlə tərəfdə və ya layihə şirkəti olan şəxslər tərəfindən texnikanın, texnologiyə avadanlıqların və qurğuların idxalı - "Dövlət-özəl tərəfdaşlığı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda uyğun olaraq bağlanmış dövlət-özəl tərəfdaşlığı müqaviləsində müəyyən olunan müddətdə, lakin 30 ildən (tikinti dövrü də daxil olmaqla) çox olmayaraq;

164.1.63.2. dövlətin satınalma öhdəliyi ilə bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə edilməklə, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi məbləğlə aşağı olmayan elektrik enerjisi istehsalı layihələri üzrə istehsalçı olan şəxslər tərəfindən texnikanın, texnologiyə avadanlıqların və qurğuların idxalı - "Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda uyğun olaraq bağlanmış elektrik enerjisinin satınalma müqaviləsi ilə müəyyən olunan müddətdə, lakin 30 ildən (tikinti dövrü də daxil olmaqla) çox olmayaraq;

164.1.63.3. dövlət-özəl tərəfdaşlığı məqsədiləsində vergi güzəştlərindən istifadə etmək hüququ nəzərdə tutulan və belə müqavilə üzrə özlə tərəfdə və ya layihə şirkətinin tikinti işlərinə cəlb etdiyi podratçı tərəfindən texnikanın, texnologiyə avadanlıqların və qurğuların idxalı (idxal edilən mallar həmin layihənin dəyərinə aid edildiyi təqdirdə) - dövlət-özəl tərəfdaşlığı müqaviləsində tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün nəzərdə tutulan müddətdə.;"

1.27. 165-ci maddə üzrə:

1.27.1. 165.1.3-cü maddədən "(o cümlədən əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının ərazisində bu Məcəllənin 165.3-cü maddəsinə uyğun olaraq əlavə dəyər vergisinin qaytarılması qaydasında satıcı kimi qeydiyyatda alınmış vergi ödəyicilərinin əldə edilmiş istehsal yaxud kommersiya məqsədləri üçün nəzərdə tutulmayan malların)" sözləri çıxarılısın və həmin maddəyə "ixracı" sözündən sonra ", habelə malların, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının ərazisində istehsal edilən və rüsumsuz ticarət mağazalarında satılması ilə bağlı xüsusi nişanı olan aksizli malların rüsumsuz ticarət mağazalarına təqdim edilməsi" sözləri əlavə edilsin;

1.27.2. 165.5-ci maddənin birinci cümləsinə "teatr" sözündən əvvəl "bərbərxanalar, gözəllik salonları və kosmetoloji mərkəzlər tərəfindən göstərilən xidmətlərə," sözləri əlavə edilsin;

1.28. 174-cü maddə üzrə:

1.28.1. 174.4-cü maddənin birinci cümləsinə "mənzəli" sözündən sonra "(xarici mənzəli baliq məhsulları istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

1.28.2. 174.5-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"174.5. İctimai işə fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin, tibb müəssisələrinin və özəl tibbi praktikada ilə məşğul olan fiziki şəxslərin hesabat dövrü ərzində əhaliyə göstərilən xidmətlər üzrə nağdsız qaydada POS-terminal vasitəsilə aparılan ödəmələr əsasında formalaşan döviyyəsinin 50 faizi tibb müəssisələri və özəl tibbi praktikada ilə məşğul olan fiziki şəxslərə münasibətdə 2024-cü il yanvarın 1-dən 3 il müddətinə, ictimai işə fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərə münasibətdə isə 2026-cı il yanvarın 1-dən 3 il müddətinə olunan vergi tutulan ümumi döviyyəyindən çıxılır. Nağdsız ödəmələr nəzarət-kassa aparatına vahid əməliyyat sistemində integrasiya edilmiş POS-terminal vasitəsilə aparılmalıdır.;"

1.29. 175.6-cı maddənin ikinci cümləsinə "subsidiya" sözündən sonra "(aktivlərə aid edilən subsidiya istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

1.30. 185-ci maddə üzrə:

1.30.1. 185.1-ci maddə üzrə:

1.30.1.1. birinci cümlə ləğv edilsin;

1.30.1.2. ikinci cümlədən "digər" sözü çıxarılısın;

1.30.2. 185.2-ci maddənin birinci abzasına "190.1.1 190.1.6-cı" sözlərindən sonra "və 190.1.13-cü" sözləri əlavə edilsin;

1.31. 187-ci maddəyə "ixracı" sözündən sonra "və Azərbaycan Respublikasının ərazisində istehsal edilən, rüsumsuz ticarət mağazalarında satılması ilə bağlı xüsusi nişanı olan aksizli malların rüsumsuz ticarət mağazalarına təqdim edilməsi" sözləri əlavə edilsin;

1.32. 188.1.1.10-cu maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 188.1.1.11-ci maddə əlavə edilsin:

"188.1.1.11. təqvim ili ərzində 1 ədəd mobil cihaz.;"

1.33. 190-cı maddə üzrə:

1.33.1. aşağıdakı məzmununda 190.1.9-1-ci maddə əlavə edilsin:

"190.1.9-1. dövlət qeydiyyatına alınmalı olan kvadriskilər.;"

1.33.2. 190.1.12-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 190.1.13-cü maddə əlavə edilsin:

"190.1.13. mobil cihazlar.;"

1.33.3. 190.2-ci maddədə "avtobuslar, minik avtomobilləri, motosikletlər, istirahət və ya idman üçün yaxtalar və bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulan digər üzən vasitələr, habelə platin, qızıl, ondan hazırlanmış zərgərlik və digər məişət məmulatları, emal olunmuş, çəşidlənmiş, çərçivəyə salınmış və bərkidilmiş almaz, xəz-dəri məmulatları" sözləri "bu Məcəllənin 190.1.7-190.1.13-cü maddələrində göstərilən aksizli mallar" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.33.4. 190.3.1-ci maddədən "tərkibində 80 faizdən az spirt olmayan denaturlaşdırılmamış etil spirti; tərkibində 80 faizdən az spirt olan" sözləri çıxarılısın və həmin maddədə "4,8" rəqəmləri "5,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.33.5. 190.3.2-ci və 190.3.3-cü maddələrdə "4,8" rəqəmləri "5,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.33.6. 190.3.7-ci və 190.3.8-ci maddələrdə "45,5" rəqəmləri "55,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.33.7. 190.3.10-cu maddədə "3,1" rəqəmləri "3,3" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.33.8. 190.3.13-cü maddədə "0,4" rəqəmləri "0,5" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.33.9. 190.3.14-cü maddədən ", istehsal məqsədli tütünlər istisna olmaqla digər çəkməli tütünlər, "homogenləşdirilmiş" və ya "bərpa edilmiş" tütünlər, çeynənirlən və ya buruna çəkilən tütünlər" sözləri çıxarılısın;

1.33.10. aşağıdakı məzmununda 190.3.14-1-ci maddə əlavə edilsin:

"190.3.14-1. istehsal məqsədli tütünlər istisna olmaqla digər çəkməli tütünlər, "homogenləşdirilmiş" və ya "bərpa edilmiş" tütünlər, çeynənirlən və ya buruna çəkilən tütünlər" sözləri çıxarılısın;

1.33.11. 190.3.15-ci maddədə "16" rəqəmləri "25,50" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.33.12. 190.4-cü maddədə "avtobuslara, minik avtomobillərinə, motosikletlərə, istirahət və ya idman üçün yaxtalara və bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulan digər üzən vasitələrə, habelə idxal olunan platin, qızıl, ondan hazırlanmış zərgərlik və digər məişət məmulatları, emal olunmuş, çəşidlənmiş, çərçivəyə salınmış və bərkidilmiş almaz, xəz-dəri məmulatlarına" sözləri "bu Məcəllənin190.1.7-190.1.13-cü maddələrində göstərilən aksizli mallara" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.33.13. 190.4.1-4-cü maddədə "1,2"rəqəmləri "1,5" rəqəmləri ilə, "1,5" rəqəmləri "2,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.33.14. aşağıdakı məzmununda 190.4.1-6-cı maddə əlavə edilsin:

"190.4.1-6. Kvadriskilərin mühərrikinin həcminin hər kubsantimetrinə görə - 0,5 manat.;"

1.33.15. 190.4.5-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 190.4.6-cı maddə əlavə edilsin:

"190.4.6. mobil cihazların hər bir ədədinə - 20,0 manat.;"

1.33.16. 190.5-ci maddədə "neft məhsullarına, minik avtomobillərinə, avtobuslara, motosikletlərə və istirahət və ya idman üçün yaxtalar və bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulan digər üzən vasitələr" sözləri "bu Məcəllənin 190.1.6 - 190.1.10-cu və 190.1.13-cü maddələrində nəzərdə tutulan aksizli mallar üzrə" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.34. 191.5-ci maddə ləğv edilsin;

1.35. 199-cu maddə üzrə:

1.35.1. 199.4-cü maddəyə "dəyərində" sözündən sonra "(bu Məcəllənin 199.4.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş əsas vəsaitlərə münasibətdə onların dəyərinin 75 faizi həddində)" sözləri əlavə edilsin;

1.35.2. 199.16-cı maddədə "7" rəqəmi "12" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.36. 207.7-ci maddədə "7" rəqəmi "12" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.37. 211.1.2-ci maddənin birinci və ikinci cümlələrində "0,02" rəqəmləri "0,07" rəqəmləri ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

"Bu maddə ilə müəyyən edilən yul vergisinin dövlət büdcəsinin tərkibində məqsədli büdcə fondları arasında bölgüsü müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.;"

1.38. 216-cı maddə üzrə:

1.38.1. 216.1-cı maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin;

"216.1. Yerin təkindən çıxarılan xam neftə görə mədən vergisinin dərəcəsi xam neftin hər tonuna görə 12 manat, təbii qaz və kondensatlarla görə isə təbii qazın və kondensatların hər min kubmetrinə görə 15 manat məbləğində müəyyən edilir.;"

1.38.2. aşağıdakı məzmununda 216.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

"216.1-1. Yerin təkindən çıxarılan filiz faydalı qazıntılara (bütün növ metallara) görə mədən vergisinin dərəcəsi onların topdansaıtış qiymətinin 3 faizi məbləğində müəyyən edilir.;"

1.39. 217.1-ci maddəyə birinci halda "çıxarılmış" sözündən sonra "xam neftin hər tonuna, təbii qaz və kondensatların hər min kubmetrinə, bu Məcəllənin 216.1-1-ci maddəsində müəyyən edilmiş faydalı qazıntılar üzrə yerin təkindən çıxarılmış" sözləri əlavə edilsin;

1.40. aşağıdakı məzmununda 218.1-1-ci və 218.2-2-ci maddələr əlavə edilsin:

"218.1-1. Bu Məcəllənin 218.1.1-ci və 218.1.2-ci maddələrində əsasən vergi tutulan əməliyyatların həcmi müəyyən edilərkən vergi ödəyicisinin pərakəndə ticarət və vergi orqanında uçotda olmayan şəxslərə göstərilən xidmətlər üzrə nağdsız qaydada POS-terminal vasitəsilə aparılan ödəmələr əsasında formalaşan döviyyəsi 0,5 əmsal tətbiq edilməklə nəzərə alınır.;"

"218.2-2. Bu Məcəllənin 218.2-1-ci maddəsinə əsasən vergiyə cəlb olunan əməliyyatlarının ümumi məbləği müəyyən edilərkən vergi ödəyicisinin bu fəaliyyəti üzrə nağdsız qaydada POS-terminal vasitəsilə aparılan ödəmələr əsasında formalaşan döviyyəsi 0,5 əmsal tətbiq edilməklə nəzərə alınır.;"

1.41. 218.1.1.7-ci maddədə "3" rəqəmi "6" rəqəmi ilə əvəz edilsin;

1.42. 220.1-1-ci maddəyə "ilə" sözündən sonra ", əhaliyə göstərilən xidmətlər üzrə nağdsız qaydada POS-terminal vasitəsilə aparılan ödəmələr əsasında formalaşan vergitutma obyektii üzrə isə 2026-cı il yanvarın 1-dən 3 il müddətinə 6 faiz dərəcə ilə" sözləri və aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Nağdsız ödəmələr nəzarət-kassa aparatına vahid əməliyyat sistemində integrasiya edilmiş POS-terminal vasitəsilə aparılmalıdır.;"

1.43. 221.4.7-ci maddə üzrə:

1.43.1. birinci abzasın birinci cümləsində "ciddi hesabat blankı olan" sözləri "müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) informasiya sistemi vasitəsilə elektron qaydada" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.43.2. ikinci abzas ləğv edilsin;

1.43.3. üçüncü abzasın birinci cümləsinə "ödədikdən" sözündən sonra "və həmin ödənişlər haqqında məlumatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən əldə edildikdən" sözləri əlavə edilsin;

1.44. 221.4.9-cu maddə üzrə:

1.44.1. ikinci abzasın birinci cümləsində "orqan (qurum) tərəfindən" sözləri "orqanın (qurumun) informasiya sistemi vasitə

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında", "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 11-ci səh.

"14.5.1. sahibkarlıq fəaliyyəti üzrə - minimum aylıq əməkhaqqının 15 faizindən az 100 faizindən çox olmamaq şərtlə, gəlirlərinin (xərclər çıxılmadan) 2 faizi miqdarında;

14.5.1-1. Bu maddədə nəzərdə tutulan fəaliyyət növləri ilə fərdi qaydada (muzdlu işçi cəlb etmədən) məşğul olan fiziki şəxslər üçün:

14.5.1-1.1. toylarda, şənliklərdə və digər tədbirlərdə aparıcılıq, çalğıçılıq, rəqqaslıq, asılılıq, məzhəkeçilik və digər oxşar fəaliyyət, fərdi foto, audio-video xidmətləri (fotostudiyalar istisna olmaqla) sahəsində fəaliyyət - minimum aylıq əməkhaqqının 8 faizi miqdarında;

14.5.1-1.2. çəkməçi, pinoçi, bərbər, dərzi fəaliyyəti, saat, televizor, soyuducu və digər məişət cihazlarının təmiri, nəqqaşlıq emalatxanalarının fəaliyyəti, fərdi yaşayış evlərində və mənzillərdə ev qulluqçusu, xəstələrə, qocalara və uşaqlara qulluq xidməti, dayə, fərdi sürücülük, ev təsərrüfatında təmizlik, bağban, aşpaz, gözetçi və işə obyektlərində müştərilərə xidmət göstərən (ofisiant), fərdi baytarlıq xidməti praktikası ilə məşğul olan fiziki şəxslər - minimum aylıq əməkhaqqının 5 faizi miqdarında;

14.5.1-1.3. mülkiyyətində olan kənd təsərrüfatına yararlı torpaqları istifadə edən fiziki şəxslərin (digər sahələrdə işləyib məcburi dövlət sosial sığorta haqqı ödəyənlər istisna olmaqla) və ailə kəndli təsərrüfatlarının əmək qabiliyyətli (orqanizmin funksiyalarının 61-100 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər və əlilliyi olan uşaqlar istisna olmaqla, 15 yaşından "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 7-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş yaş həddinədək olan şəxslər) ailə üzvlərinin hər biri üçün məcburi dövlət sosial sığorta haqqı torpaq sahəsindən asılı olaraq, minimum aylıq əməkhaqqının aşağıda göstərilən dərəcələri üzrə hesablanır:

5 hektarədək olduqda - 5 faiz miqdarında;
5 hektardan 10 hektarədək olduqda - 7,5 faiz miqdarında;
10 hektardan yuxarı olduqda - 12,5 faiz miqdarında;

14.5.1-1.4. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada "Fərqlənmə nişanı" almaqla avtomobil nəqliyyatı vasitələri ilə səmşin daşımaları - minimum aylıq əməkhaqqının 6 faizi miqdarında";

3.2.2. 14.5.1-2-ci maddədə "və 14.5.7-ci maddələrində" sözləri "maddəsində" sözü ilə, "14.5.1-1.9-cu maddəsində göstərilənlər" sözləri "14.5.1-1.3-cü maddəsində göstərilən fiziki şəxslər" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddədən "2026-cı il yanvarın 1-dək" sözləri çıxarılsın;

3.2.3. 14.5.5-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"14.5.5. Azərbaycan Respublikası Vəkillər Kollegiyasının üzvləri və sərbəst mediatorlar - gəlirlərinin (xərclər çıxılmaqla) 15 faizi miqdarında";

3.2.4.14.5.7-ci maddə ləğv edilsin;

3.2.5. 14.6-1-ci maddədə "14.5.1-1.9-cu və 14.5.1-1.11-ci" sözləri "14.5.1-1.3-cü" sözləri ilə, "14.5.1-1-10-cu" sözləri "14.5.1-1.4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddədən "2026-cı il yanvarın 1-dək" sözləri çıxarılsın;

3.3. 14-1-ci maddə üzrə:

3.3.1. adına "ərazilərində" sözdündən sonra "və Naxçıvan Muxtar Respublikasında" sözləri əlavə edilsin;

3.3.2. 14-1.1-ci maddənin birinci abzasında "Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində fəaliyyət göstərən" sözləri "Respublikası Vergi Məcəlləsinin 226.2-ci maddəsinə əsasən işğaldan azad edilmiş ərazinin rezidenti hesab edilən," sözləri ilə, "haqqının aşağıdakı hisssi" sözləri "haqqı aşağıdakı hissə və müddətlərdə" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.3.3. aşağıdakı məzmununda 14-1.1-1-ci və 14-1.1-2-ci maddələr əlavə edilsin:

"14-1.1-1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının rezidenti olan, qeyri-dövlət sektoruna aid edilən və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiq etdiyi iqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatına uyğun olaraq bilavasitə istehsal, o cümlədən emal və hasilat sahəsində (neft-qaz sahəsi istisna olmaqla) fəaliyyət göstərən sığortaedənlər tərəfindən bu Qanunun 14.3-cü və 14.4-cü maddələrinə əsasən ödənilmiş məcburi dövlət sosial sığorta haqqı aşağıdakı hissə və müddətlərdə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına subsidiyalaşdırılır:

14-1.1-1.1. 2026-cı il yanvarın 1-dən 2029-cu il yanvarın 1-dək - 100 faizi miqdarında;

14-1.1-1.2. 2029-cu il yanvarın 1-dən 2032-ci il yanvarın 1-dək - 80 faizi miqdarında;

14-1.1-1.3. 2032-ci il yanvarın 1-dən 2034-cü il yanvarın 1-dək - 60 faizi miqdarında;

14-1.1-1.4. 2034-cü il yanvarın 1-dən 2036-cı il yanvarın 1-dək - 40 faizi miqdarında.

14-1.1-2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının rezidenti olan və qeyri-dövlət sektoruna aid edilən (neft-qaz, maliyyə və avtonəqliyyat vasitələri ilə yükləşmə sahələrində fəaliyyət göstərən, ləcə də dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına malları (işləri və xidmətləri) təqdim edən podratçılar (Naxçıvan Muxtar Respublikasında istehsal fəaliyyətini həyata keçirən rezident podratçılar istisna olmaqla) sığortaedənlər tərəfindən bu Qanunun 14.5.1-ci və 14.5.1-1-ci maddələrinə əsasən ödənilən məcburi dövlət sosial sığorta haqları 2036-cı il yanvarın 1-dək tam şəkildə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına subsidiyalaşdırılır.;"

3.3.4. 14-1.2-ci maddədə "maddəsinə" sözü ", 14-1.1-1-ci və 14-1.1-2-ci maddələrinə" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.3.5. 14-1.3-cü maddədə "14.5.1-1.9-cu və 14.5.1-1.11-ci" sözləri "14.5.1-1.3-cü" sözləri ilə, "14.5.1-1.10-cu" sözləri "14.5.1-1.4-cü" sözləri ilə və "30 (otuz) gün" sözləri "45 (qırq beş) iş günü" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 4. "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 5, maddə 399 (Cild I) 8-1.2.3-cü maddəsində "müharibə ilə əlaqədar əlilliyi

müəyyən edilmiş" sözləri "əlilliyi olan" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 5. "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 10, maddə 569 (Cild I)8-1.2.3-cü maddəsində "müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş" sözləri "əlilliyi olan" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 6. "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 4 (Cild I); 2024, № 11, maddə 1182, № 12 (II kitab), maddələr 1332, 1348; 2025, № 1, maddə 16, № 3, maddə 218, № 8, maddə 743; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 24 oktyabr tarixli 276-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. 1.1.6-cı maddəyə "şəxs" sözündən sonra ", müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum)" sözləri əlavə edilsin;

6.2. 15-2-ci maddə üzrə:

6.2.1. aşağıdakı məzmununda 15-2.2.3-1-ci maddə əlavə edilsin:

"15-2.2.3-1. "Məşğulluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qeyri-formal məşğulluğun təsir dairəsinə düşən şəxslər sığortalı qismində özləri çıxış edirlər.;"

6.2.2. 15-2.2.4-cü maddəyə "15-2.2.3-cü" sözlərindən sonra "və 15-2.2.3-1-ci" sözləri əlavə edilsin və həmin maddədə "sığortalananlar sığortalı qismində özləri çıxış edirlər" sözləri "sığortalananların sığortalısı qismində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) çıxış edir" sözləri ilə əvəz edilsin;

6.2.3. aşağıdakı məzmununda 15-2.5-ci maddə əlavə edilsin:

"15-2.5. Bu Qanunun 15-2.2.3-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığortalıların müəyyən edilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.;"

6.3. 15-10-cu maddə üzrə:

6.3.1. 15-10.1.1-ci maddədə "15-2.1-ci" sözləri "15-2.2.4-cü" sözləri ilə, "90 manat" sözləri "müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən məbləğdə" sözləri ilə əvəz edilsin;

6.3.2. 15-10.1.2-ci maddəyə "muzdlı" sözündən əvvəl "bu Qanunun15-10.1.2-1-ci maddəsinin müddəaları nəzərə alınmaqla," sözləri əlavə edilsin;

6.3.3. aşağıdakı məzmununda 15-10.1.2-1-ci maddə əlavə edilsin:

"15-10.1.2-1. neft-qaz sahəsində fəaliyyəti olmayan və qeyri-dövlət sektoruna aid edilən sığortaedənlərdə işləyən şəxslər üzrə - sığortalı tərəfindən işçinin əməkhaqqının 2500 manatədək olan hissəsindən 2 faiz, 2500 manatdan yuxarı olan hissəsindən 0,5 faiz, sığortalanan tərəfindən əməkhaqqının 2500 manatədək olan hissəsindən 2 faiz, 2500 manatdan yuxarı olan hissəsindən 0,5 faiz.;"

6.3.4. 15-10.1.5-ci maddədə "15-2.2.4-cü" sözləri "15-2.2.3-1-ci" sözləri ilə, "minimum aylıq əməkhaqqının 48 faizi" sözləri "müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən məbləğdə" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddənin sonunda nöqtəli vergül işarəsi nöqtə işarəsi ilə əvəz edilsin;

6.3.5. 15-10.1.6-cı və 15-10.1.7-ci maddələr ləğv edilsin;

6.3.6. aşağıdakı məzmununda 15-10.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

"15-10.1-1. Dövlət icbari şəxsi sığortası ilə əhatə olunan şəxslər üçün bu Qanunun 15-10.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan adambaşına maliyyələşmə çərçivəsində dövlət büdcəsindən vəsait ayrılır.;"

6.3.7. 15-10.2-ci maddə ləğv edilsin;

6.4. 15-11-ci maddə üzrə:

6.4.1. 15-11.3-ci maddədə "maddəsində" sözü "və 15-10.1.2-1-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;

6.4.2. 15-11.7-ci və 15-11.8-ci maddələr ləğv edilsin;

6.4.3. 15-11.10-cu və 15-11.12-ci maddələrdə "15-2.2.4-cü" sözləri "15-2.2.3-1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

6.5. aşağıdakı məzmununda 15-21.1.3-1-ci maddə əlavə edilsin:

"15-21.1.3-1 siyahısı və illik xərci müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilən səhiyyə sahəsində dövlət proqramlarına və tədbirlərə.;"

6.6. 16-2-ci maddə ləğv edilsin;

6.7. 16-4-cü maddədən "15-10.1.6-cı," sözləri çıxarılsın.

Maddə 7. "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 12, maddə 740 (Cild I); 2024, № 1, maddələr 10, 16, № 6 (I kitab), maddə 637, № 7, maddələr 747, 751, 775, № 8, maddə 933, № 11, maddə 1187, № 12 (II kitab), maddə 1351; 2025, № 1, maddə 1, № 2, maddə 101, № 4 (I kitab), maddələr 318, 322, № 5, maddə 433, № 6, maddələr 521, 524, № 7, maddə 626) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

7.1. 2.0.22-ci maddəyə "rüsumu" sözündən sonra ", aksiz" sözləri əlavə edilsin;

7.2. 33-5-ci maddə üzrə:

7.2.1. adına və 33-5.1-ci maddənin birinci abzasına "gömrük rüsumu" sözlərindən sonra ", aksiz" sözləri əlavə edilsin;

7.2.2. 33-5.1.3-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 33-5.1.4-cü maddə əlavə edilsin:

"33-5.1.4. Təqvim ili ərzində 1 (bir) ədəddən artıq istənilən mobil cihazın hər biri üçün - 100 manat."

7.2.3.aşağıdakı məzmununda 33-5.4-cü maddə əlavə edilsin:

"33-5.4. Bu Qanunun 33-5.1.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş halda bu Qanunun 33-5.1.1 - 33-5.1.3-cü maddələri tətbiq edilmir."

Maddə 8. "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 2, maddə 54 (Cild I); 2024, № 4, maddə 365) 6-cı maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

8.1. 6.1-ci maddənin birinci cümləsində "dövlət büdcəsinin vəsaiti" sözləri "icbari tibbi sığorta vəsaitləri" sözləri ilə əvəz edilsin;

8.2. 6.2-ci maddədən "icbari tibbi sığorta vəsaitləri," sözləri çıxarılsın və həmin maddədə "qanunvericiliklə qadağan olunmayan" sözləri "qanunla nəzərdə tutulan" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 9. "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 7, maddə 506 (Cild I); 2025, № 2, maddə 96) 11-1.2.3-cü maddəsində "müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş" sözləri "əlilliyi olan" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 10. "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 7, maddə 563 (Cild I)6-cı maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

10.1. 6.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"6.1. Talassemiya irsi qan xəstəliyi olan şəxslərin dövlət tibb müəssisələrində müayinə və müalicəsi dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına, hemofiliya irsi qan xəstəliyi olan şəxslərə münasibətdə isə icbari tibbi sığorta vəsaiti hesabına maliyyələşdirilir.;"

10.2. 6.2-ci maddədən "icbari tibbi sığorta haqları," sözləri çıxarılsın və həmin maddədə "qanunvericiliklə qadağan olunmayan" sözləri "qanunla nəzərdə tutulan" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 11. "Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 3, maddə 144 (Cild I); 2025, № 4 (I kitab), maddə 318, № 5, maddə 432) 2.6-cı maddəsində "və dövlət icbari şəxsi" sözləri ", dövlət icbari şəxsi sığorta və "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 12. "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 7, maddə 572 (Cild I); 2025, № 1, maddə 16; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 24 oktyabr tarixli 275-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

12.1. aşağıdakı məzmununda 1.3-cü maddə əlavə edilsin:

"1.3. Bu Qanun dövlət icbari şəxsi sığorta münasibətlərinə şamil edilmir.;"

12.2. 2-ci maddə üzrə:

12.2.1. 2.0.2-ci maddəyə üçüncü halda "icbari" sözündən əvvəl "bu Qanunun2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanlar barəsində" sözləri əlavə edilsin;

12.2.2. 2.0.3-cü maddəyə "olunan -" sözündən sonra "barəsində bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan icbari sığorta fəaliyyəti həyata keçirilən və ya" sözləri əlavə edilsin və həmin maddədə "bağlanılan və" sözləri "bağlanılmaqla" sözü ilə əvəz edilsin;

12.2.3. 2.0.4-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.0.4. sığortalı - bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanlar üçün sığorta haqqı ödəyən dövlət orqanları, bələdiyyələri, dövlət və ya bələdiyyə mülkiyyətində olan və ya paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə və ya bələdiyyəyə məxsus olan hüquqi şəxslər, o cümlədən dövlət adından yaradılan publik hüquqi şəxslər və büdcə təşkilatları, habelə sığorta olunanın xeyrinə icbari sığorta müqaviləsi bağlayan Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən digər hüquqi və fiziki şəxslər.;"

12.2.4. 2.0.5-ci maddəyə "sığortaçı -" sözündən sonra "bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanlara münasibətdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum), bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanlara münasibətdə isə" sözləri, "almış" sözündən sonra "kommersiya təşkilatı olan" sözləri əlavə edilsin;

12.2.5. 2.0.6-cı maddədə "müqaviləsindən faydalanan (sığorta ödənişi verilməli olan)" sözləri "ödənişi verilməli olan" sözləri ilə əvəz edilsin;

12.2.6. 2.0.7-ci maddəyə "müqaviləsi -" sözündən sonra "bu Qanunun

2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla," sözləri əlavə edilsin;

12.2.7. aşağıdakı məzmununda 2.0.8-1-ci maddə əlavə edilsin:

"2.0.8-1. büdcə ili - yanvar ayının 1-dən dekabr ayının 31-dək olan bir illik dövr.;"

12.2.8. 2.0.10-cu maddəyə "hadisə -" sözündən sonra "sığorta olunanın" sözləri əlavə edilsin və həmin maddədən "xeyrinə icbari sığorta müqaviləsi bağlanılmalı olan şəxsin" sözləri çıxarılsın;

12.2.9. 2.0.12-ci maddədə "icbari sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu dövr ərzində istehsalatda bədbəxt hadisə və ya peşə xəstəliyi nəticəsində" sözləri "istehsalatda bədbəxt hadisə və ya peşə xəstəliyi nəticəsində (bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanlara münasibətdə icbari sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu dövr ərzində)" sözləri ilə əvəz edilsin;

12.2.10. 2.0.14-cü maddəyə "haqqı -" sözündən sonra "bu Qanunun 14-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda və qaydada, habelə" sözləri əlavə edilsin;

12.2.11. 2.0.15-ci maddədə "icbari sığorta müqaviləsi üzrə sığortaçının" sözləri "sığortaçının bu Qanunun 14.4-cü maddəsinə uyğun olaraq və ya icbari sığorta müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş" sözləri ilə əvəz edilsin;

12.2.12. 2.0.17-ci maddədən "icbari sığorta müqaviləsi üzrə" sözləri çıxarılsın;

12.2.13. 2.0.22-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 2.0.24-cü və 2.0.25-ci maddələr əlavə edilsin:

"2.0.24. sığorta vəsaiti - bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş icbari sığorta üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar bu Qanunun 20-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan mənbələr hesabına formalaşan, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən idarə edilən vəsait;

2.0.25. sığorta ehtiyatı fondu - bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş icbari sığorta üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar sığorta ödənişlərinin davamlılığının təmin edilməsi məqsədilə həmin maddəyə uyğun olaraq ödənilən sığorta haqlarının 5 faizədək həcmində müəyyən edilən vəsaitin məcmusu.;"

12.3. aşağıdakı məzmununda 2-1-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 2-1. **İcbari sığortanın aidiyyəti**

2-1.1. Dövlət orqanlarında, bələdiyyələrdə, dövlət və ya bələdiyyə mülkiyyətində olan və ya paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə və ya bələdiyyəyə məxsus olan hüquqi şəxslərdə, o cümlədən dövlət adından yaradılan publik hüquqi şəxslərdə, o büdcə təşkilatlarında çalışan şəxslər, habelə istehsalat təcrübəsi (təlimi) keçən tələbə və şagirdlər, könüllü fəaliyyətin iştirakçısı olan könüllülər bu Qanunla müəyyən edilmiş qaydada müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanda (qurumda) icbari sığorta olunurlar.

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında", "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 12-ci səh.

12.7.5. aşağıdakı məzmununda 7.2.1-1-ci maddə əlavə edilsin:
"7.2.1-1. bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanlar barəsində bu Qanunla müəyyən edilmiş qaydada sığortacı ilə icbari sığorta müqaviləsi bağlamaq;
12.7.6. 7.2.2-ci maddəyə "icbari" sözündən əvvəl "bu Qanunla və ya" sözləri əlavə edilsin;
12.7.7. aşağıdakı məzmununda 7.2.2-1-ci maddə əlavə edilsin:
"7.2.2-1. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanların uçotunu aparmaq və bu Qanunun 9-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada sığortaçıya bu barədə məlumat vermək;;"
12.7.8. 7.2.3-cü maddəyə "müddətində" sözündən sonra ", bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanlara münasibətdə isə 5 iş günü müddətində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi vasitəsilə, digər sığorta olunanlarla bağlı isə" sözləri əlavə edilsin;
12.7.9. 7.2.12-ci maddəyə "sığortaçıya" sözündən sonra "bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş sığorta olunanlarla bağlı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanı (qurumun) mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi vasitəsilə, digər sığorta olunanlarla bağlı isə" sözləri əlavə edilsin;
12.7.10. 7.2.14-cü maddəyə birinci halda "Azərbaycan" sözündən əvvəl "bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə" sözləri əlavə edilsin və həmin maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin;
12.7.11. aşağıdakı məzmununda 8.2.4-1-ci maddə əlavə edilsin:
"7.2.14-1. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş digər vəzifələri yerinə yetirmək;;"
12.7.12. 7.3-cü maddədə "sığorta müqaviləsi bağlanmalı" sözləri "icbari sığorta fəaliyyəti həyata keçirilməli" sözləri ilə əvəz edilsin;
12.8. 8-ci maddə üzrə:
12.8.1. 8.1.5-ci maddəyə birinci halda "Azərbaycan" sözündən əvvəl "bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlar barəsində" sözləri əlavə edilsin və həmin maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin;
12.8.2. aşağıdakı məzmununda 8.1.5-1-ci maddə əlavə edilsin:
"8.1.5-1. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində (bu Qanunun 5.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş faydalanan şəxslərə münasibətdə) nəzərdə tutulmuş digər hüquqları həyata keçirmək;;"
12.8.3. 8.2.1-ci maddəyə "sığortaçıya" sözündən sonra ", bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlar tərəfindən isə sığortalıya" sözləri əlavə edilsin;
12.8.4. 8.2.2-ci maddədən "icbari sığorta müqaviləsində və ya annuitet müqaviləsində göstərilmiş məlumatların dəyişməsi haqqında, habelə" sözləri çıxarılsın və həmin maddəyə "sığortaçıya" sözündən sonra ", bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə isə sığortalıya" sözləri əlavə edilsin;
12.8.5. 8.2.4-cü maddəyə birinci halda "Azərbaycan" sözündən əvvəl "bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlar barəsində" sözləri əlavə edilsin və həmin maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin;
12.8.6. aşağıdakı məzmununda 8.2.4-1-ci maddə əlavə edilsin:
"8.2.4-1. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində (bu Qanunun 5.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş faydalanan şəxslərə münasibətdə) nəzərdə tutulmuş digər vəzifələri yerinə yetirmək;;"
12.9. 9-cu maddə üzrə:
12.9.1. aşağıdakı məzmununda 9.1.1-1-ci maddə əlavə edilsin:
"9.1.1-1. sığortalıdan bu Qanunun 7.2.2-1-ci maddəsinə uyğun olaraq sığorta olunanlar barəsində məlumatlar almaq;;"
12.9.2. 9.1.4-cü maddəyə "orqanlarına" sözündən sonra "(qurumlarına), sığortalılara" sözləri əlavə edilsin;
12.9.3. aşağıdakı məzmununda 9.1.4-1-ci maddə əlavə edilsin:
"9.1.4-1. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığortalılar tərəfindən bu Qanunun tələblərinə əməl edilməsinin təhlilini aparmaq və nəticəsi barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) məlumat vermək;;"
12.9.4. 9.1.5-ci maddəyə "etmək" sözündən sonra "(\"İnzibati icraat haqqında\" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;
12.9.5. 9.1.8-ci maddəyə birinci halda "Azərbaycan" sözündən əvvəl "bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə" sözləri əlavə edilsin;
12.9.6. aşağıdakı məzmununda 9.2.2-1 - 9.2.2.3-cü maddələr əlavə edilsin:
"9.2.2-1. sığortalıya və sığorta olunana icbari sığorta ilə bağlı hüquq və vəzifələrini izah etmək;
9.2.2-2. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığortalıların təqdim etdiyi məlumatlar əsasında sığortalıların və sığorta olunanların uçotunu aparmaq;
9.2.2-3. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan icbari sığorta üzrə fəaliyyətə uyğun olaraq sığorta vəsaitlərini idarə etmək;;"
12.9.7. 9.2.3-cü maddəyə "səbəbləri" sözündən sonra ", eləcə də qəbul edilmiş qərarla razılaşmadığı halda həmin qərarı \"İnzibati icraat haqqında\" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq inzibati qaydada və məhkəmədə mübahisələndirmək hüququnun olması" sözləri əlavə edilsin;
12.9.8. 9.2.4-cü maddəyə birinci halda "Azərbaycan" sözündən əvvəl "bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə" sözləri əlavə edilsin;

12.9.9. 9.3-cü maddəyə "üçün" sözündən sonra "bu Qanunun 2-1-ci maddəsinə uyğun olaraq aidiyyəti üzrə" sözləri əlavə edilsin;
12.10. aşağıdakı məzmununda 9-1-ci maddə əlavə edilsin:

"Maddə 9-1. **Sığorta olunanların və sığortalıların uçotu qaydası**
Bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş icbari sığorta üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar sığortalıların təqdim etdiyi məlumatlar əsasında sığorta olunanların və sığortalıların sığortaçıya uçotu qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir;;"
12.11. 10.1.1-ci maddədə "xeyrinə icbari sığorta müqaviləsi bağlanılmalı şəxsə" sözləri "sığorta olunanla" sözləri ilə əvəz edilsin;
12.12. 14-cü maddə üzrə:
12.12.1. 14-1-ci maddədə "xeyrinə icbari sığorta müqaviləsi bağlanılmalı olan şəxslərin" sözləri "sığorta olunanların" sözləri ilə əvəz edilsin;
12.12.2. 14.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"14.2. Sığorta haqqı sığortalı tərəfindən bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə hər il büdcə ilinin əvvəlində, lakin mart ayının 31-dən gec olmayaraq birdəfəlik, digər sığorta olunanlara münasibətdə isə müqavilə ilinin əvvəlində icbari sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş qaydada hissə-hissə və ya birdəfəlik ödənilir;;"
12.12.3. 14.3-cü maddədə "İcbari sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət" sözləri "Büdcə ili və ya müqavilə ili" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə "müvafiq" sözündən sonra "büdcə və ya" sözləri əlavə edilsin;
12.12.4. 14.4-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"14.4. Bu Qanunun məqsədləri üçün sığorta məbləğinin müəyyənləşdirilməsi qaydası icbari sığorta müqaviləsi üzrə Mərkəzi Bank tərəfindən, bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə isə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir;;"
12.13. 16-cı maddə üzrə:
12.13.1.16.1-ci maddədə "Qanuna uyğun olaraq" sözləri "Qanunun 16.4-1-ci maddəsi nəzərə alınmaqla" sözləri ilə əvəz edilsin;
12.13.2. aşağıdakı məzmununda 16.4-1-ci maddə əlavə edilsin:
"16.4-1. Bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanların icbari sığortası üzrə sığorta ödənişinin təbii və verilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən olunur;;"
12.13.3. 16.5-ci maddədə "Sığortaçı" sözü "Bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığortaçı" sözləri ilə əvəz edilsin;
12.14. 17.4-cü maddədə "17.7-ci maddəsində müəyyən edilmiş hal" sözləri "16.4-1-ci və 17.7-ci maddələrə ilə müəyyən edilmiş hallar" sözləri ilə əvəz edilsin;
12.15. 18-ci maddənin adına "Sığorta" sözündən sonra "müqaviləsi üzrə sığorta" sözləri əlavə edilsin;
12.16. aşağıdakı məzmununda 20.0.2-1-ci, 20.0.2-2-ci, 20-1-ci və 20-2-ci maddələr əlavə edilsin:
"20.0.2-1. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanlara münasibətdə baş vermiş hadisə bu Qanunla müəyyən edilmiş sığorta hadisəsi hesab edilmədikdə;
20.0.2-2. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığorta olunanlara münasibətdə bu Qanunun 18.6-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş sənədlər təqdim edilmədikdə, yaxud təqdim edilmiş sənədlərin və məlumatların tam və ya düzgün olmadığı müəyyən edildikdə (bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara münasibətdə "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla);";

"Maddə 20-1. **Sığorta vəsaitləri**
20-1.1. Sığorta vəsaitləri aşağıdakı mənbələr hesabına formalaşır:
20-1.1.1. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlar üzrə ödənilən sığorta haqları;
20-1.1.2. sığorta ehtiyatı fondunu təmin edən vəsaitlərin təhlükəsizlik göstəriciləri üzrə meyarları müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən banklarda depozitə yerləşdirilməsindən əldə edilən gəlirlər;
20-1.1.3. qanunda nəzərdə tutulan digər mənbələr.
20-1.2. Sığorta vəsaitləri aşağıdakı istiqamətlərdə istifadə olunur:
20-1.2.1. bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlara sığorta ödənişlərinin verilməsinə;
20-1.2.2. əmək şəraitinin və əməyin mühafizəsi səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə Dövlət Əməyin Mühafizəsi Fonduna ayrılmaları;
20-1.2.3. müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən hallarda əlilliyi olan şəxslərin və şəhid ailələrinin sosial müdafiəsi və sosial təminatı ilə bağlı tədbirlərin maliyyələşdirilməsinə;
20-1.2.4. sığorta ehtiyatı fondunun yaradılmasına;
20-1.2.5. idarəetmə xərclərinə;
20-1.2.6. qanunla müəyyən edilən digər istiqamətlərə.
20-1.3. Əmək şəraitinin və əməyin mühafizəsi səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə Dövlət Əməyin Mühafizəsi Fonduna ayrılmalar bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlar üzrə ödənilən sığorta haqqının 10 faizi miqdarında müəyyən edilir.
20-1.4. İdarəetmə xərcləri bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlar üzrə ödənilən sığorta haqqının 5 faizədən çox miqdarında müəyyən edilir və bu vəsaitin xərclənməsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiq etdiyi xərclər smetasına uyğun olaraq həyata keçirilir.
20-1.5. Sığorta vəsaitindən, o cümlədən sığorta ehtiyatı fondundan istifadə qaydasını müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) təsdiq edir.

20-1.6. Sığorta ehtiyatı fondu sığorta haqlarının illik proqnoz həcminə bərabər olduqda sığorta ehtiyatı fondunun artırılması dayandırılır, onun depozitə yerləşdirilməsindən əldə edilən gəlir isə əmək şəraitinin və əməyin mühafizəsi səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə Dövlət Əməyin Mühafizəsi Fonduna ayrılmalara yönəldilir.
20-1.7. Bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığorta olunanlar üzrə sığorta ödənişi almaq hüququ olan şəxslərin sayında kəskin artım nəticəsində sığorta ödənişləri üzrə illik gözlənilən xərclər sığorta haqları üzrə illik gözlənilən daxilolmadan artıq olduqda gözlənilən sığorta ödənişləri üzrə xərclər və sığorta haqları üzrə daxilolmalar arasındakı kəsir sığorta ehtiyatı fondunun hesabına maliyyələşdirilir.
20-1.8. Cari ilin sonunda sığorta vəsaitinin istifadə olunmamış qalığı, sığorta ehtiyatı fondunu təmin edən vəsait və onun depozitə yerləşdirilməsindən əldə edilmiş gəlir növbəti il üçün xərclərin maliyyələşdirilməsinə yönəldilir.

Maddə 20-2. **Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən tətbiq edilən cərimələrdən ayrılmalar**
Bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sığortalılar tərəfindən bu Qanunun tələblərinin pozulmasına görə Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinə əsasən tətbiq edilən cərimələrdən toplanan vəsaitin 43 faizi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması və işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) hesabına köçürülür;;"
12.17. 21.1-ci maddədə "Sığortaçıların" sözü "Bu Qanunun 2-1.1-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş sığortaçının icbari sığorta üzrə fəaliyyətinə nəzarət müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən, bu Qanunun 2-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan icbari sığortanı həyata keçirən sığortaçıların" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 13. "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu 2012, № 4, maddə 272 (Cild I) 5-ci maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
13.1. 5.1-ci maddənin birinci cümləsində "dövlət büdcəsinin vəsaiti" sözləri "icbari tibbi sığorta vəsaitləri" sözləri ilə əvəz edilsin;
13.2.5.2-ci maddədən "və icbari tibbi sığorta" sözləri çıxarılsın və həmin maddədə "qanunvericiliklə" sözü "qanunla" sözü ilə əvəz edilsin.

Maddə 14. "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu 2013, № 4, maddə 360 (Cild I) 10-cu maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
14.1. 10.1-ci maddənin birinci cümləsində "dövlət büdcəsinin vəsaiti" sözləri "icbari tibbi sığorta vəsaitləri" sözləri ilə əvəz edilsin;
14.2. 10.2-ci maddədən "və icbari tibbi sığorta" sözləri çıxarılsın və həmin maddədə "qanunvericiliklə" sözü "qanunla" sözü ilə əvəz edilsin.

Maddə 15. "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 7, maddə 779 (Cild I); 2024, № 4, maddə 365, № 6 (I kitab), maddə 630, № 8, maddə 933, № 12 (II kitab), maddə 1349; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 24 oktyabr tarixli 277-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
15.1. 11.2-ci maddənin üçüncü cümləsində "ən gec 24 saat" sözləri "1 (bir) iş günü" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə aşağıdakı məzmununda dördüncü cümlə əlavə edilsin:
"Əlavə araşdırma tələb olunduğu halda bəyannaməçiyə bu barədə bildiriş təqdim edilməklə göstərilən müddət 1 (bir) iş günü müddətinə uzadılır;;"
15.2. 20-ci maddə üzrə:
15.2.1. 20.0.18-ci və 20.0.19-cu maddələrə "əsasında" sözündən sonra "siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilən" sözləri əlavə edilsin;
15.2.2. aşağıdakı məzmununda 20.0.28-1-ci maddə əlavə edilsin:
"20.0.28-1. müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum), Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğununverdiyi təsdiqedicə sənəd əsasında müdafiə və dövlət təhlükəsizliyi məqsədləri üçün istifadə olunan bütün növ texnika və texniki vasitələrin, onların ehtiyat hissələrinin, xüsusi proqram təminatlarının və silah-sursatın idxalı;;"
15.2.3. 20.0.29-cu maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"20.0.29. aşağıda göstərilən hallarda və müddətlərdə "Dövlət-özlə tərəfdaşlığı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq müəyyən edilmiş dövlət tərəfdaşının təsdiqedicə sənədi əsasında texnikanın, texnoloji avadanlıqların və qurğuların, habelə xammal və materialların idxalı:
20.0.29.1. dövlət-özlə tərəfdaşlığı layihələri çərçivəsində özlə tərəfdaş və ya layihə şirkəti olan şəxslər tərəfindən - "Dövlət-özlə tərəfdaşlığı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq bağlanmış dövlət-özlə tərəfdaşlığı müqaviləsi ilə müəyyən olunan müddətə, lakin 30 ildən (tikinti dövrü də daxil olmaqla) çox olmayaraq;
20.0.29.2. dövlət-özlə tərəfdaşlığı müqaviləsində gömrük güzəştlərindən istifadə etmək hüququ nəzərdə tutulan və belə müqavilə üzrə özlə tərəfdaşın və ya layihə şirkətinin tikinti işlərinə cəlb etdiyi podratçısı tərəfindən (ixal edilən mallar həmin layihənin döyrinə aid edildiyi təqdirdə) - dövlət-özlə tərəfdaşlığı

müqaviləsində tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün nəzərdə tutulan müddətdə;;";
15.2.4. 20.0.31-ci maddəyə "avtobusların" sözündən sonra "və yük avtomobillərinin" sözləri əlavə edilsin və həmin maddədə "2025-ci il yanvarın 1-dən 8" sözləri "avtobuslara münasibətdə 2025-ci il yanvarın 1-dən 8 il müddətinə, yük avtomobillərinə münasibətdə 2026-cı il yanvarın 1-dən 7" sözləri ilə əvəz edilsin;
15.2.5. 20.0.31-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 20.0.32 - 20.0.34-cü maddələr əlavə edilsin:
"20.0.32. müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) yaratdığı və Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində yerləşən sənaye, yaxud texnologiyalar parklarının rezidenti olan hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiqedicə sənədi əsasında istehsal, elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktor işlərinin görülməsi məqsədilə xammal və materialların idxalı - 2026-cı il yanvarın 1-dən 10 il müddətinə;
20.0.33. investisiya təşviqi sənədini almış Naxçıvan Muxtar Respublikasının rezidenti olan hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiqedicə sənədi əsasında istehsal və xidmətlərin göstərilməsi (işlərin görülməsi) məqsədilə xammal və materialların idxalı - 2026-cı il yanvarın 1-dən 10 il müddətinə;
20.0.34. müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) yaratdığı və Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində yerləşən sənaye məhəllələrinin rezidenti olan hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiqedicə sənədi əsasında istehsal məqsədilə texnikanın, texnoloji avadanlıqların və qurğuların, habelə xammal və materialların idxalı - 2026-cı il yanvarın 1-dən 10 il müddətinə.".

Maddə 16. "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 12, maddə 2053 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1347; 2025, № 1, maddə 6, № 5, maddə 440, № 8, maddə 743; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 10 oktyabr tarixli 266-VIIQD nömrəli Qanunu)3.5.5-ci maddəsinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 3.5.6-cı maddə əlavə edilsin:
"3.5.6. tullantı yağlarının qəbulu.".

Maddə 17. "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 7 (I kitab), maddə 1386 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddələr 501, 503; 2025, № 1, maddə 16, № 4 (I kitab), maddə 322) 30.1-ci maddəsində "büdcəsi" sözü "büdcəsinin vəsaiti, dövlət icbari şəxsi sığorta vəsaiti və qanunda nəzərdə tutulan digər mənbələr" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 18. Keçid müddəalar
18.1. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 155.1-1-ci və 218.1-1-ci maddələrinin müddəaları 2026-cı il yanvarın 1-dən sonra həyata keçirilən vergi tutulan əməliyyatlara münasibətdə tətbiq olunur.
18.2. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 164.1.41-3-cü maddəsinin 2027-ci il yanvarın 1-dək qüvvədə olan redaksiyası Naxçıvan Muxtar Respublikasında minik avtomobillərinin istehsalını həyata keçirən vergi ödəyicilərinə münasibətdə2030-cu il yanvarın 1-dək tətbiq edilir.
18.3. Sığorta hadisəsi hesab edilə bilən hal bu Qanunun qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra baş verdikdə, sığorta ödənişi almaq hüququ olan şəxslərə sığorta ödənişi "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 2-1-ci maddəsi və bu Qanunun 18.4-cü maddəsi nəzərə alınmaqla sığorta haqqının ödənildiyi sığortaçı tərəfindən ödənilir.
18.4. Bu Qanunun müddəaları bu Qanun qüvvəyə mindiyi tarixdək bağlanmış istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta müqavilələrinə və həmin müqavilələr üzrə sığorta olunmuş şəxslərə münasibətdə müqavilə ili bitəndək tətbiq edilmir.

Maddə 19. Bu Qanunun qüvvəyə minməsi
19.1. Bu Qanunun 1.26.2-ci, 1.26.3-cü, 1.26.6-cı və 1.26.7-ci maddələri Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 164.1.15-ci, 164.1.16-cı, 164.1.32-ci və 164.1.33-cü maddələrində nəzərdə tutulan müvafiq siyahılarla eyni gündə qüvvəyə minir.
19.2. Bu Qanunun 1.26.4-cü maddəsi 2026-cı il mayın 1-dən qüvvəyə minir.
19.3. Bu Qanunun 1.26.9-cu maddəsi (Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 164.1.41-3-cü maddəsinə münasibətdə) 2027-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.
19.4. Bu Qanunun 1.45.2.1-ci və 3.3.2-ci maddələri 2025-ci il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.
19.5 Bu Qanunun 6.2.1-ci maddəsi "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 15-2.5-ci maddəsində nəzərdə tutulan qayda ilə, bu Qanunun 15.2.1-ci maddəsi "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.0.18-ci və 20.0.19-cu maddələrində nəzərdə tutulan müvafiq siyahılarla eyni gündə qüvvəyə minir.
19.6. Bu Qanunun 19.1 - 19.5-ci maddələri nəzərə alınmaqla, bu Qanun 2026-cı il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 9 dekabr 2025-ci il

"Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında", "Dağıntıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında"

Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 297-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında", "Dağıntıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 297-VIIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

- Müəyyən edilsin ki:
 - Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 34.4-cü maddəsinin ikinciabzasında, 38-1.5-ci, 38-1.10.1-ci, 38-1.10.2-ci, 104.9-cu maddələrində, 115.9-cu maddəsinin birinci cümləsində, 164.1.15-ci (üçüncü halda), 164.1.16-ci (üçüncü halda), 164.1.28-ci, 164.1.32-ci, 164.1.33-cü, 164.1.41-ci, 164.1.41.4-cü maddələrində, 164.1.63-cü maddəsinin birinci abzasında, 164.1.63.2-ci maddəsində, 211.1.2-ci maddəsinin ikinci abzasında, 221.4.7-ci maddəsinin birinci abzasının birinci cümləsində (ikinci halda) və üçüncü abzasının birinci cümləsində, 221.4.9-cu maddəsinin üçüncü abzasında, 227.2-1-ci (hər iki halda), 227.2-2-ci və 227.2-3-cü (hər iki halda) maddələrindənəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
 - həmin Məcəllənin 211.1.2-ci maddəsinin ikinci abzasında, 227.2-1-ci (birinci halda) və 227.2-3-cü (birinci halda) maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;
 - həmin Məcəllənin 38-1.10.2-ci, 104.9-cu, 164.1.15-ci (ikinci halda), 164.1.16-cı (ikinci halda), 164.1.32-ci, 164.1.33-cü və 164.1.63.2-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;
 - həmin Məcəllənin 34.4-cü maddəsinin ikinci abzasında, 38-1.5-ci, 38-1.10.1-ci, 164.1.28-ci, 164.1.41-ci və 164.1.41.4-cü maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;
 - həmin Məcəllənin 115.9-cu maddəsinin birinci cümləsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi nəzərdə tutulur;
 - həmin Məcəllənin 164.1.63-cü maddəsinin birinci abzasında "orqan (qurum)" dedikdə elektrik enerjisi istehsalı layihələrinə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi, digər layihələrə münasibətdə isə dövlət tərəfdışı kimi müəyyən edilən digər dövlət orqanları (qurumları), habelə bələdiyyələr və ya bələdiyyə müəssisələri nəzərdə tutulur;
 - həmin Məcəllənin 221.4.7-ci maddəsinin birinci abzasının birinci cümləsində (ikinci halda) və 221.4.9-cu maddəsinin ikinci abzasının birinci cümləsində və üçüncü abzasında "orqanın (qurumun) informasiya sistemi" dedikdə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Neqliyyat Nazirliyinin "AYNA" informasiya sistemi nəzərdə tutulur;
 - həmin Məcəllənin 221.4.7-ci maddəsinin üçüncü abzasının birinci cümləsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Yərustü Neqliyyat Agentliyi qismində Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Neqliyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;
 - həmin Məcəllənin 227.2-1-ci (ikinci halda) maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə sənaye parklarına münasibətdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, texnologiyalar parklarına münasibətdə isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müəyyən etdiyi səlahiyyətli orqan nəzərdə tutulur;
 - həmin Məcəllənin 227.2-2-ci və 227.2-3-cü (ikinci halda) maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;
 - həmin Məcəllənin 211.1.2-ci maddəsi ilə müəyyən edilən yol vergisinin 0,04 manatı "Avtomobil yolları" Məqsədli Bütçə Fonduna, 0,03 manatı "İctimai neqliyyat" Məqsədli Bütçə Fonduna köçürülür;
 - "Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 14-1.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 14-1.1-1-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi nəzərdə tutulur;
 - 1.14. "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 1.1.6-cı, 15-2.2.4-cü, 15-2.5-ci, 15-10.1.1-ci, 15-10.1.5-ci və 15-21.1.3-1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 15-10.1.1-ci, 15-10.1.5-ci və 15-21.1.3-1-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;
 - həmin Qanunun 15-10.1.1-ci, 15-10.1.5-ci və 15-21.1.3-1-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;
 - həmin Qanunun 15-1.6-cı və 15-2.2.4-cü maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi nəzərdə tutulur;
 - 1.18. "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 2.0.5-ci, 2.0.24-cü,

- 2.1.1-ci, 7.1.6-cı, 7.2.3-cü, 7.2.12-ci, 9.1.4-1-ci, 9-1-ci, 14.4-cü, 16.4-1-ci, 20-1.1.2-ci, 20-1.2.3-cü, 20-1.4-cü, 20-1.5-ci maddələrində, 20-2-ci maddəsinin altında və mətnində (hər iki halda), 21.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
- 1.19. həmin Qanunun 20-1.2.3-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;
- 1.20. həmin Qanunun 9-1-ci, 14.4-cü, 16.4-1-ci, 20-1.1.2-ci və 20-1.5-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;
- 1.21. həmin Qanunun 7.1.6-cı, 7.2.3-cü, 7.2.12-ci, 9.1.4-1-ci və 20-1.4-cü maddələrində, 20-2-ci maddəsinin altında və mətnində (hər iki halda) və 21.1-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;
- 1.22. həmin Qanunun 2.0.5-ci, 2.0.24-cü və 2-1.1-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Dövlət Sosial Müdafiə Fondu qismində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;
- 1.23. "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.0.18-ci (üçüncü halda), 20.0.19-cu (üçüncü halda), 20.0.28-1-ci, 20.0.32-ci (hər iki halda), 20.0.33-cü və 20.0.34-cü (hər iki halda) maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
- 1.24. həmin Qanunun 20.0.32-ci (birinci halda) və 20.0.34-cü (birinci halda) maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;
- 1.25. həmin Qanunun 20.0.18-ci (ikinci halda) və 20.0.19-cu (ikinci halda) maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;
- 1.26. həmin Qanunun 20.0.28-1-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici Əfsəriyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mühafizə Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rəhbər və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti və Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi nəzərdə tutulur;
- 1.27. həmin Qanunun 20.0.32-ci maddəsində ikinci halda "orqan (qurum)" dedikdə sənaye parklarına münasibətdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, texnologiyalar parklarına münasibətdə isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müəyyən etdiyi səlahiyyətli orqan nəzərdə tutulur;
- 1.28. həmin Qanunun 20.0.33-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;
- 1.29. həmin Qanunun 20.0.34-cü maddəsində ikinci halda "orqan (qurum)" dedikdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;
- 1.30. "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 2-1.1-ci maddəsinə uyğun olaraq, istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta üzrə daxil olan sığorta haqları Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin xüsusi xəzinə hesabında toplanır və həmin Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun xüsusi bank hesabına və Nazirliyin büdcədənəkar xəzinə hesabına köçürülür.
2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
 - iki ay müddətində icbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmış təklifləri əsasında, "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 15-10.1.1-ci və 15-10.1.5-ci maddələrində nəzərdə tutulan sığorta haqqının məbləği ilə bağlı təkliflərin hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
 - üç ay müddətində aşağıdakı normativ hüquqi aktları Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin:
 - "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 9-1-ci maddəsinə uyğun olaraq, sığortalıların təqdim etdiyi məlumatlar əsasında sığortalıların və sığortalıların sığortaçıda uçotu qaydasını;
 - həmin Qanunun 14.4-cü maddəsinə uyğun olaraq, Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığortalıların münasibətdə sığorta məbləğinin müəyyənəşdirilməsi qaydasını;
 - həmin Qanunun 16.4-1-ci maddəsinə uyğun olaraq, Qanunun 2-1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan sığortalıların icbari sığortası üzrə sığorta ödənişinin məbləğini və verilməsi qaydasını;
 - həmin Qanunun 20-1.5-ci maddəsinə uyğun olaraq, sığorta vəsaitindən, o cümlədən sığorta ehtiyatı fondundan istifadə qaydasını;
 - üç ay müddətində aşağıdakı normativ hüquqi aktları təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə mülumat versin:
 - Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 38-1.10.2-ci maddəsinə uyğun olaraq,üfqi monitoring qəbul edilən vergi ödəyiciləri tərəfindən daxil nəzarət sisteminin qurulması və mümkün vergi riskləri barədə məlumatın, həmin risklərə nəzarət prosedurunun vergi orqanına təqdim edilməsi qaydalarını;
 - həmin Məcəllənin 104.9-cu maddəsinə uyğun olaraq, investisiya layihələrinə dair meyarları;
 - həmin Məcəllənin 164.1.15-ci və 164.1.16-cı maddələrində uyğun olaraq, idxalı əlavə dəyər vergisindən azad edilən texnikanın, texnoloji avadanlıq və qurğuların siyahısını;
 - həmin Məcəllənin 164.1.32-ci maddəsinə uyğun olaraq, idxal və satışı əlavə dəyər vergisindən azad edilən maşın və avadanlığın siyahısını;

- 2.3.5. həmin Məcəllənin 164.1.33-cü maddəsinə uyğun olaraq, idxalı əlavə dəyər vergisindən azad edilən baytarlıq preparatlarının siyahısını;
- 2.3.6. "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 15-2.5-ci maddəsinə uyğun olaraq, "Məşğulluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qeyri-formal məşğulluğun təsir dairəsinə düşən sığortalı qismində özləri çıxış edən şəxslərin müəyyən edilməsi qaydasını;
- 2.3.7. "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.0.18-ci və 20.0.19-cu maddələrinə uyğun olaraq, idxalı gömrük rüsumlarından azad edilən texnikanın, texnoloji avadanlıq və qurğuların siyahısını;
- 2.4. "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında", "Dağıntıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 297-VIIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
- Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi:
 - Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 38-1.5-ci maddəsinə uyğun olaraq, üfqi monitoring qəbulu üçün müraciət edən vergi ödəyicisi tərəfindən təqdim olunan ərizənin formasını və doldurulma qaydasını üç ay müddətində təsdiq edib bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
 - "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında", "Dağıntıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 297-VIIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn digər məsələlərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsün.
 - "Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 7 aprel tarixli 568 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 5, maddə 349 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 513, № 6 (I kitab), maddə 661, № 11, maddə 1199; 2025, № 4 (I kitab), maddə 331) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - 2.1.2-ci bənddə "14.7-ci" sözlərindən sonra ", 14-1.1-1-ci" sözləri əlavə edilsin;
 - 2.2. aşağıdakı məzmununda 2.5-2-ci bənd əlavə edilsin:
 - 2.5.2. həmin Qanunun 14-1.1-1-ci maddəsinə "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi nəzərdə tutulur."
 - "Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun və bu Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 30 avqust tarixli 393 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (III kitab), maddə 616 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 513, № 6 (I kitab), maddələr 653, 661, № 8, maddə 947, № 12 (I kitab), maddə 1289, (II kitab), maddə 1375; 2025, № 4 (I kitab), maddələr 331, 334, № 5, maddə 461, № 6, maddə 541, № 8, maddə 747, №11, maddələr 1018, 1023) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - 1-ci hissə üzrə:
 - 1.1.1.1-ci bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:
 - Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 2.8-ci (hər üç halda) maddəsində, 12.2-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 13.2.52-ci, 13.2.53-cü, 13.2.58-ci, 13.2.72-ci, 13.2.78-ci (hər üç halda), 13.2.79-cu, 13.2.80-ci (hər iki halda) maddələrində, 13.2.82-ci maddəsinin birinci, ikinci və üçüncü cümlələrində, 13.2.84-cü, 14.3.3-cü, 14-2.2-ci, 15.1.15-ci (hər iki halda), 15.1.15-4-cü, 16.1.3-1-ci (hər iki halda), 16.1.4-cü, 16.1.4-1-ci, 16.1.4-2-ci, 16.1.4-3-cü, 16.1.8-ci (hər iki halda), 16.1.11-ci, 16.1.11-11-ci, 16.1.11-12-ci (hər iki halda), 16.1.11-13-cü (hər iki halda), 16.1.11-17-ci, 16.6-cı (hər iki halda), 16.7-ci (hər iki halda), 16.8-ci maddələrində, 16.9-cu maddəsinin birinci cümləsində, 16.10-cu, 22-1.1-ci maddəsinin birinci (hər üç halda) və ikinci cümlələrində, 22-1.2-ci maddəsinin birinci (hər iki halda) və ikinci cümlələrində, 22-1.3-cü (hər üç halda) maddəsində, 22-1.4-cü maddəsinin birinci (hər iki halda) və ikinci cümlələrində, 23.1.3-2-ci, 23.1.5-1-ci, 24.1.4-1-ci maddələrində, 24.1.6-cı maddəsinin ikinci

- cümləsində, 24.1.7-1-ci, 26.2-1-ci (hər iki halda), 27.2-ci, 28.3-cü, 30.6.5-ci, 30.6.8-ci, 30.6.9-cu (hər iki halda), 30.6.14-cü, 30.6.15-ci, 30.6.16-cı (hər iki halda), 30.6.17-ci, 30.6.18-ci (hər iki halda), 33.2-ci, 33.7-ci, 33.7.7-ci, 33.7.9-cu (hər üç halda), 33.8-1-ci, 33.10-cu maddələrində, 34.3-1-ci maddəsinin ikinci abzasının birinci cümləsində, 34.4-cü maddəsinin ikinci abzasında, 35.1-ci, 35.5-ci (hər iki halda), 35.6-cı, 38.10-cu maddələrində, 38-1.5-ci, 38-1.10.1-ci, 38-1.10.2-ci, 50-2.1-ci, 50-2.2-ci, 58.2-1-ci, 58.11-ci, 65.2.1.2-ci, 65.2.1.3-cü, 65.2.2-ci (hər iki halda), 65.2.3-2-ci, 65.2.3-3-cü (hər iki halda), 67-1.3-cü, 67-2.4-cü, 71-1.3-cü, 71-1.3-1-ci, 71-2.2-ci, 71-3.2-ci, 76.1-1-ci (hər iki halda), 77.5-ci (hər üç halda), 77.6-cı (hər üç halda), 77.7.2-ci, 77.7.3-cü maddələrində, 85.6.2-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 85.6.3-cü maddəsində, 85.11-ci maddəsinin birinci və dördüncü cümlələrində, 90.1-ci maddəsində, 90.3-cü maddəsinin birinci hissəsində, 90.3.2-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində, 90.3-1-ci, 98.2.7-ci, 101.1-4-cü, 101.6-1-ci, 102.1-1-ci (hər iki halda) maddələrində, 102.1.3.4-cü maddəsinin ikinci hissəsində, 102.1.4-cü, 102.1.14.15-ci, 102.1.14.33-cü, 102.1.17-ci, 102.1.21-ci, 102.1.28-ci, 102.1.29-cu (hər iki halda), 102.1.33-cü, 102.1.37-ci, 102.1.39-cu, 102.1.44-cü, 104.9-cu, 106.1.5-ci (hər iki halda), 106.1.9-cu, 106.1.10-cu, 106.1.12-ci, 106.1.13-cü, 106.1.13-2-ci (hər iki halda), 106.1.18-ci (hər iki halda), 106.1.24-cü, 106.1.28-ci, 106.1.31-ci, 106.1.32-ci, 106.1.35-ci, 108.4-cü, 108.5-ci, 111.4-cü maddələrində, 115.9-cu maddəsinin birinci cümləsində, 119.2-ci, 122.3-cü, 128.3-cü, 130.1-1-ci, 144.1.4-cü, 150.1.14-1-ci, 150.3.3-cü maddələrində, 150.3-1-ci maddəsinin ikinci abzasında, 150.3.4-cü, 150.3.5-ci, 150.3.6-cı, 160.4-cü, 164.1.7-ci, 164.1.10-1-ci, 164.1.15-ci (birinci və üçüncü hallarda), 164.1.16-cı (birinci və üçüncü hallarda), 164.1.19-cu, 164.1.19-1-ci, 164.1.20-cı, 164.1.25-ci, 164.1.28-ci, 164.1.31-ci, 164.1.32-ci, 164.1.33-cü, 164.1.34-cü, 164.1.35-ci, 164.1.36-cı, 164.1.40-cı, 164.1.41-ci, 164.1.41.4-cü, 164.1.42-ci, 164.1.46-cı, 164.1.48-ci (hər iki halda), 164.1.49-cu, 164.1.51-ci, 164.1.52-ci, 164.1.53-cü, 164.1.54-cü, 164.1.56-cı, 164.1.56-1-ci, 164.1.60-cı, 164.1.61-ci (hər iki halda), 164.1.62-ci maddələrində, 164.1.63-cü maddəsinin birinci abzasında, 164.1.63.2-ci, 165.1.9-cu, 165.3-cü maddələrində, 165.5-ci və 165.6-cı maddələrinin birinci cümlələrində, 175.9-cu maddəsində, 175.13-cü maddəsinin ikinci cümləsində, 194.1-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində, 199.4-1-1-ci, 199.7-ci, 199.7-1-ci (hər iki halda), 199.8-cı, 199.16-cı (hər üç halda), 199.17-ci, 199.22-ci, 207.3-cü, 207.3-1-ci (hər iki halda), 207.4-cü, 207.7-ci (hər üç halda), 207.10-cu, 207.13-cü maddələrində, 211.1.2-ci maddəsinin ikinci abzasında, 212-1.1-ci maddəsinin birinci abzasında, 212-1.1.1-ci, 212-1.1.2-ci, 218-1.1.7-ci maddələrində, 221.4.7-ci maddəsinin birinci abzasının birinci cümləsində (hər iki halda) və üçüncü abzasının birinci cümləsində, 221.4.9-cu maddəsinin ikinci abzasının birinci cümləsində və üçüncü abzasında, 221.4.10-cu maddəsində (hər iki halda), 221.4.13-cü maddəsinin birinci və ikinci (birinci halda) hissələrində, 221.8.5-ci maddəsinin ikinci abzasında və 227.2-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində, 227.2-1-ci (hər iki halda), 227.2-2-ci və 227.2-3-cü (hər iki halda) maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;"

- 5.1.2. 1.2-ci bənddə "164.1.15-ci" və "164.1.16-cı" sözlərindən sonra "(birinci halda)" sözləri, "207.7-ci (ikinci halda)" sözlərindən sonra "maddələrində, 211.1.2-ci maddəsinin ikinci abzasında, 227.2-1-ci (birinci halda) və 227.2-3-cü (birinci halda)" sözləri əlavə edilsin və həmin bənddən "164.1.28-ci" sözləri çıxarılsın;
- 5.1.3. 1.7-ci bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:
 - 1.7. həmin Məcəllənin 2.8-ci maddəsində, 12.2-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 13.2.80-ci (birinci halda) maddəsində, 13.2.82-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində, 13.2.84-cü, 14.3.3-cü, 15.1.15-ci (birinci halda), 15.1.15-4-cü, 16.1.8-ci (birinci halda), 16.1.11-13-cü (birinci halda) maddələrində, 22-1.1-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 33.8-1-ci, 38-1.10.2-ci, 50-2.1-ci, 71-1.3-cü, 71-2.2-ci, 71-3.2-ci, 77.5-ci (birinci halda), 77.6-cı (birinci halda), 77.7.2-ci, 77.7.3-cü maddələrində, 85.6.2-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 90.3-1-ci, 98.2.7-ci, 101.1-4-cü, 102.1.1-ci (ikinci halda), 102.1.14.33-cü, 102.1.37-ci, 102.1.44-cü, 104.9-cu, 106.1.18-ci (birinci halda), 106.1.31-ci, 106.1.35-ci, 108.4-cü, 108.5-ci, 111.4-cü, 119.2-ci, 164.1.7-ci, 164.1.15-ci (ikinci halda), 164.1.16-cı (ikinci halda), 164.1.20-cı, 164.1.25-ci, 164.1.31-ci, 164.1.32-ci, 164.1.33-cü, 164.1.34-cü, 164.1.46-cı, 164.1.60-cı, 164.1.60-cı, 164.1.63.2-ci, 165.1.9-cu, 175.9-cu maddələrində, 194.1-ci maddəsinin birinci cümləsində, 199.4-1-1-ci, 199.7-ci, 199.22-ci, 207.10-cu, 207.13-cü maddələrində, 212-

"Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Məhkəmə və hüquq mühafizə orqanları işçilərinin dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində və konsulluqlarında xidmət keçən diplomatik xidmət orqanı əməkdaşlarının dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında", "Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düşər olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Sığorta fəaliyyəti haqqında", "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında", "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" və "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 297-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Əvvəli 14-cü səh.

5.1.10. 1.35-ci bənddə "221.4.7-ci maddəsinin birinci cümləsinədə, 221.4.9-cu maddəsinin ikinci hissəsinin birinci cümləsində" sözləri "221.4.7-ci maddəsinin birinci abzasının birinci cümləsində (birinci halda) və üçüncü abzasının birinci cümləsində" sözləri ilə əvəz edilsin;

5.1.11. aşağıdakı məzmununda 1.35-1-ci bənd əlavə edilsin:
"1.35-1. həmin Məcəllənin 221.4.7-ci maddəsinin birinci abzasının birinci cümləsində (ikinci halda), 221.4.9-cu maddəsinin ikinci abzasının birinci cümləsində və üçüncü abzasında "orqanın (qurumun) informasiya sistemi" dedikdə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Neqliyyat Nazirliyinin "AYNA" informasiya sistemi nəzərdə tutulur;"

5.1.12. 1.48-ci bənddən"164.1.28-ci," sözləri çıxarılınsın.
6. "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 2 iyul tarixli 289 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 7, maddə 608 (Cild I); 2025, № 11, maddə 1022) 2-ci hissəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2. Müəyyən edilsin ki:
2.1. "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 2.0.5-ci, 2.0.24-cü, 2-1.1-ci, 7.1.6-cı, 7.2.3-cü, 7.2.12-ci, 9.1.4-1-ci, 9-1-ci, 14.4-cü, 16.4-1-ci, 19.2-ci, 20-1.1.2-ci, 20-1.2.3-cü, 20-1.4-cü, 20-1.5-ci maddələrində, 20-2-ci maddəsinin adında və mətnində (hər iki halda), 21.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
2.2. həmin Qanunun 20-1.2.3-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;
2.3. həmin Qanunun 2.0.19-cu, 7.1.2-ci, 7.1.3-cü, 7.2.5-ci, 8.1.3-cü, 9.1.1-ci, 10.1.1-ci, 13.1-ci, 14.1-ci, 17.2-ci, 17.4-cü, 17.5-ci, 18.6-cı, 18.7-ci və 21.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti həyata keçirir;
2.4. həmin Qanunun 9-1-ci, 14.4-cü, 16.4-1-ci, 19.2-ci, 20-1.1.2-ci və 20-1.5-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;
2.5. həmin Qanunun 7.2.10-cu, 9.1.2-ci, 10.1.2-ci, 18.1-ci, 18.4-cü, 18.10-cu, 19.1-ci və 21.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi həyata keçirir;
2.6. həmin Qanunun 7.1.6-cı, 7.2.3-cü, 7.2.12-ci, 9.1.4-1-ci və 20-1.4-cü maddələrində, 20-2-ci maddəsinin adında və mətnində (hər iki halda) və 21.1-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;

2.7. həmin Qanunun 17.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi həyata keçirir;
2.8. həmin Qanunun 2.0.5-ci, 2.0.24-cü və 2-1.1-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fondu qismində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur."

7. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 16 fevral tarixli 386 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 2, maddə 90 (Cild I); 2024, № 3, maddə 254, № 5 (I kitab), maddə 529, № 8, maddə 943, № 12 (II kitab), maddə 1369) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi haqqında Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
7.1. 1.1-ci bəndə ikinci halda "sığorta" sözündən sonra ", İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan hallarda istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta (bundan sonra - istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta)" sözləri əlavə edilsin;

7.2. 2.1.1-ci bənddə "və sosial sığorta, habelə dövlət icbari şəxsi sığorta" sözləri ", sosial sığorta və dövlət icbari şəxsi sığortası, habelə istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri ilə əvəz edilsin;
7.3. 3-cü hissə üzrə:
7.3.1.3.1.1-ci bənddə üçüncü halda "sığorta" sözündən sonra ", istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri əlavə edilsin;

7.3.2.3.1.25-2-ci bənddə ikinci halda "sığortanın" sözündən sonra ", istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığortanın" sözləri əlavə edilsin;
7.3.3.3. 1.28-2-ci bənddə ikinci halda "sığorta" sözündən sonra ", istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri əlavə edilsin;

7.3.3.3. 1.28-7-ci bənddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"3.1.28-7. dövlət icbari şəxsi sığortası və istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta vəsaitlərinin xüsusi xəzinə hesabın-

da toplanmasını və Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun xüsusi bank hesabına köçürülməsini, habelə istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta vəsaitinin Nazirliyin büdcədənkenar xəzinə hesabına köçürülməsini təmin etmək;"

7.3.5.3. 1.36-cı bənddə ikinci halda "sığorta" sözündən sonra ", istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri əlavə edilsin;

7.4. 4.1.3-cü bənddə üçüncü halda "sığorta" sözündən sonra ", istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri əlavə edilsin.

8. "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 4 iyul tarixli 936 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 7, maddə 801 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 661, № 12 (II kitab), maddə 1371)

3-cü hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
8.1. 3.1-1-ci bənddə ikinci və üçüncü hallarda "halda" sözü "və üçüncü hallarda" sözləri ilə, "20.0.28-ci" sözləri "20.0.28-1-ci" sözləri ilə, "və 20.0.31-ci" sözləri ", 20.0.31-ci, 20.0.32-ci (hər iki halda), 20.0.33-cü və 20.0.34-cü (hər iki halda)" sözləri ilə əvəz edilsin;
8.2. 3.1-3-cü bənddə "20.0.18 - 20.0.20-ci" sözləri "20.0.18-ci (birinci halda), 20.0.19-cu (birinci halda), 20.0.20-ci, 20.0.32-ci (birinci halda) və 20.0.34-cü (birinci halda)" sözləri ilə əvəz edilsin;
8.3. 3.2-1-ci bəndə "19.7-ci," sözlərindən sonra "20.0.18-ci (ikinci halda), 20.0.19-cu (ikinci halda)," sözləri əlavə edilsin;
8.4. aşağıdakı məzmununda 3.13-1-ci bənd əlavə edilsin:

"3.13-1. həmin Qanunun 20.0.28-1-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Əldiyə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərdlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mühafizə Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti və Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi nəzərdə tutulur;"

8.5. 3.14-cu bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 3.15-ci və 3.16-cı bəndlər əlavə edilsin:

"3.15. həmin Qanunun 20.0.32-ci maddəsində ikinci halda "orqan (qurum)" dedikdə sənaye parklarına münasibətdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, texnologiyalar parklarına münasibətdə isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müəyyən etdiyi səlahiyyəti orqan nəzərdə tutulur;
"3.16. həmin Qanunun 20.0.33-cü və 20.0.34-cü (ikinci halda) maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur."

9. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 10 dekabr tarixli 387 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 12 (I kitab), maddə 2544 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 529, № 8, maddə 943, № 9, maddə 1000, № 12 (II kitab), maddə 1383; 2025, № 3, maddə 226, № 11, maddə 1022) ilə təsdiq edilmiş "DOST" mərkəzlərində göstərilən xidmətlərin siyahısı"na aşağıdakı məzmununda 9-1-ci hissə əlavə edilsin:

9-1.	"İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan hallarda istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta sahəsində göstərilən xidmətlər
9-1.1.	istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta ödənişlərinin təyin edilməsi
9-1.2.	istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta üzrə arayışlar verilməsi

10. "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 28 dekabr tarixli 1441-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 30 dekabr tarixli 241 nömrəli Fərmanının ləğv edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 31 yanvar tarixli 502 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 1, maddə 92 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1361; 2025, № 11, maddə 1021) 6-cı hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

10.1. 6.1-ci bəndə "1.1.5-ci," sözlərindən sonra "1.1.6-cı," sözləri, "15-2.2.1-ci," sözlərindən sonra "15-2.2.4-cü," sözləri, "15-2.4-cü," sözlərindən sonra "15-2.5-ci," sözləri, birinci halda "cümlələrində" sözündən sonra ", 15-10.1.1-ci" sözləri,
"15-10.1.2-ci," sözlərindən sonra "15-10.1.5-ci," sözləri, "15-21.1.3-cü," sözlərindən sonra "15-21.1.3-1-ci," sözləri əlavə edilsin və həmin bənddən "15-10.2-ci (hər iki halda)," və "15-11.7-ci," sözləri çıxarılınsın;

10.2. 6.2-ci bəndə "15-9.1.11-ci," sözlərindən sonra "15-10.1.1-ci," sözləri,

"15-10.1.2-ci,"sözlərindən sonra "15-10.1.5-ci, 15-21.1.3-1-ci," sözləri əlavə edilsin;

10.3. 6.3-cü bəndə "Qanunun" sözündən sonra "15-2.5-ci," sözləri əlavə edilsin;

10.4. 6.8-ci bənddə "15-11.2-ci maddəsində" sözləri "1.1.6-cı, 15-2.2.4-cü və 15-11.2-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;

10.5. 6.9-cu bənddən ", 15-11.7-ci" sözləri çıxarılınsın;

10.6. 6.11-ci bənd ləğv edilsin;

10.7. 6.12-ci bənddən "15-10.2-ci (ikinci halda)," sözləri çıxarılınsın.

11. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 15 aprel tarixli 634 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 4, maddə 634 (Cild I); 2024, № 4, maddə 385, № 6 (I kitab), maddə 654, № 8, maddə 943, № 10, maddə 1140, № 12 (II kitab), maddə 1383; 2025, № 6, maddə 541, № 11, maddə 1022) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sistemi haqqında Əsasnamə"nin 2.3.2-ci bəndində "göndərilməsi" sözündən sonra "və həmin Qanunda nəzərdə tutulan hallarda həyata keçirilən icbari sığorta sahəsində xidmətlərin elektronlaşdırılması, sənədlər üzrə məlumatların toplanması və sistemləşdirilməsi" sözləri əlavə edilsin.

12. "Fiziki şəxs olan istehlakçılar tərəfindən Azərbaycan Respublikasının ərazisində pərakəndə ticarət, ictimai iaşə, teatr tamaşaları, film nümayişi, muzey ziyarəti və simfonik orkestrin konserti sahəsində fəaliyyət və tibb fəaliyyəti göstərən, o cümlədən özəl tibbi praktika ilə məşğul olan şəxslərdən alınmış mallara (neft və qaz məhsulları, avtomobillər, alkoqollu içkilər və bütün məmulatları istisna olmaqla) və xidmətlərə, eləcə də işğaldan azad edilmiş ərazilər daxilində yerləşmə vasitələri hesab edilən mehmanxanalar (hotellər) tərəfindən göstərilən gecələmə və qalma xidmətlərinə görə ödənilmiş ƏDV-nin qaytarılması Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 21 mart tarixli 969 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 3, maddə 245 (Cild I); 2025, № 1, maddə 19) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

12.1. adına, 1-ci hissəyə və 2.3-cü bəndə "xidmətlərə," sözündən sonra "bərbərxanalar, gözəllik salonları və kosmetoloji mərkəzlər tərəfindən göstərilən xidmətlərə," sözləri əlavə edilsin;

12.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Fiziki şəxs olan istehlakçılar tərəfindən Azərbaycan Respublikasının ərazisində pərakəndə ticarət, ictimai iaşə, teatr tamaşaları, film nümayişi, muzey ziyarəti və simfonik orkestrin konserti sahəsində fəaliyyət və tibb fəaliyyəti göstərən, o cümlədən özəl tibbi praktika ilə məşğul olan şəxslərdən alınmış mallara (neft və qaz məhsulları, avtomobillər, alkoqollu içkilər və bütün məmulatları istisna olmaqla) və xidmətlərə, eləcə də işğaldan azad edilmiş ərazilər daxilində yerləşmə vasitələri hesab edilən mehmanxanalar (hotellər) tərəfindən göstərilən gecələmə və qalma xidmətlərinə görə ödənilmiş ƏDV-nin qaytarılması Qaydası" üzrə:

12.2.1. adına və 1.1-ci bəndə "xidmətlərə," sözündən sonra "bərbərxanalar, gözəllik salonları və kosmetoloji mərkəzlər tərəfindən göstərilən xidmətlərə," sözləri əlavə edilsin;

12.2.2. 2-ci hissə üzrə:

12.2.2.1. 2.0.1-ci bənddə "olan" sözündən sonra "ƏDV ödəyicisi, ƏDV ödəyicisi olan bərbərxanalar, gözəllik salonları və kosmetoloji mərkəzlər"sözləri əlavə edilsin;

12.2.2.2. 2.0.7-ci bənddə "xidmətlərə," sözündən sonra "bərbərxanalar, gözəllik salonları və kosmetoloji mərkəzlər tərəfindən göstərilən xidmətlərə," sözləri əlavə edilsin;

12.2.3. 4.2.2-ci bənddə "xidmətlərə," sözündən sonra "bərbərxanalar, gözəllik salonları və kosmetoloji mərkəzlər tərəfindən göstərilən xidmətlərə," sözləri əlavə edilsin.

13. "Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 iyun tarixli 1077 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 6, maddə 718 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 660, № 12 (II kitab), maddə 1383; 2025, № 4 (I kitab), maddə 345, № 11, maddə 1022) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

13.1. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun Nizamnaməsi" üzrə:

13.1.1. 1.1-ci bəndə ikinci halda "sığorta," sözündən sonra "İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan hallarda istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta (bundan sonra - istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta)," sözləri əlavə edilsin;

13.1.2. 2.1.5-1-ci bənddə birinci halda "sığorta" sözündən sonra ", istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri əlavə edilsin;

13.1.3. 3-cü hissə üzrə:
13.1.3.1. 3.1.4-1-ci bənddə hər üç halda "şəxsi sığorta" sözlərindən sonra ", istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri əlavə edilsin;

13.1.3.2. 3.1.9-cu bənddə "və dövlət icbari şəxsi sığorta" sözləri ", dövlət icbari şəxsi sığortası və istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri ilə əvəz edilsin;

13.1.3.3. 3.2.4-1-ci bənddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"3.2.4-1. sığortalıdan dövlət icbari şəxsi sığortasıvəistehsalatda

bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqlarını, o cümlədən dövlət icbari şəxsi sığorta haqlarının rübələr üzrə hesabatlarını tələb etmək;"

13.1.3.4. 3.2.11-ci bənddə "vəsaitindən" sözü ", habelə istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığortavəsaitlərindən"sözləri ilə əvəz edilsin;

13.1.3.5. 3.2.12-ci bənddə "və dövlət icbari şəxsi sığorta" sözləri ", dövlət icbari şəxsi sığortası və istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri ilə əvəz edilsin;

13.1.4. 4-cü hissə üzrə

13.1.4.1. 4.11.9-cu bənddə "struktur bölmələrinin rəhbərləri" sözləri "Fondun digər rəhbər vəzifəli şəxsləri" sözləri ilə əvəz edilsin;

13.1.4.2. 4.11.13-cü bənddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"4.11.13. bu Nizamnamə ilə müəyyənləşdirilmiş səlahiyyətlər çərçivəsində Fondun adından əməliyyatlar aparılması, müqavilələr bağlanması və onların yerinə yetirilməsinin təmin edilməsi istiqamətlərində səlahiyyət bölgüsünü təsdiq edir;"

13.1.5. 5-ci hissə üzrə:
13.1.5.1. 5.3-cü bənddə "sahəsində" sözü "və istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta sahələrində" sözləri ilə, "dövlət icbari şəxsi sığorta vəsaitindən" sözləri "sığorta vəsaitlərindən" sözləri ilə əvəz edilsin;

13.1.5.2. 5.7-ci bənddə "və dövlət icbari şəxsi sığortası" sözləri ", dövlət icbari şəxsi sığortası və istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta" sözləri ilə əvəz edilsin;

13.2. həmin Fərmanlatəsdiq edilmiş "Sosial Xidmətlər Agentliyi-nin Nizamnaməsi"nin 3.1.16-1-ci bəndində ləğv edilsin.

14. "Dövlət icbari şəxsi sığortası sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 18 may tarixli 1340 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 5, maddə 447 (Cild I) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

14.1. 2.3.3-cü bənddə "müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş" sözləri "əlilliyi olan" sözləri ilə əvəz edilsin;

14.2. 2.6.2-ci bənddə "bu Fərmanın 2.3.3-cü bəndində göstərilən" sözləri "müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin və şəhid ailələrinin sosial müdafiəsi və sosial təminatı ilə bağlı" sözləri ilə əvəz edilsin.

15. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 30 dekabr tarixli 1956 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 12, maddə 1466 (Cild I); 2024, № 8, maddə 937; 2025, № 11, maddə 1024) ilə təsdiq edilmiş "AYNA" informasiya sistemi haqqında Əsasnamə"də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

15.1. 4.0.10-cu bənddən sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 4.0.11-ci bənddə əlavə edilsin:

"4.0.11. avtomobil nəqliyyatı vasitələri ilə sərnişin daşımaları həyata keçirən hüquqi və fiziki şəxslərə "Fərqlənmə nişanı"nın verilməsini təmin edən "Fərqlənmə nişanı" altsistemi";

15.2. 5.2.7-ci bənddən "və yük" sözləri çıxarılınsın və həmin bənddə "sığorta" sözündən sonra ", həmçinin icbari tibbi sığorta" sözləri əlavə edilsin.

16. "Müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin və şəhid ailələrinin sosial müdafiəsi və sosial təminatı ilə bağlı tədbirlərin dövlət icbari şəxsi sığorta vəsaiti hesabına maliyyələşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 19 sentyabr tarixli 3493 nömrəli Sərəncamında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 9, maddə 1071 (Cild I); 2024, № 2, maddə 170) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

16.1. adında "Müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş" sözləri "Əlilliyi olan" sözləri ilə əvəz edilsin;

16.2. 1-ci hissə üzrə:

16.2.1. birinci abzasdan "müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin və şəhid ailələrinin sosial müdafiəsi və sosial təminatı ilə bağlı" sözləri çıxarılınsın və həmin abzasda "2022-2025-ci" sözləri "2022-2026-cı" sözləri ilə əvəz edilsin;

16.2.2. 1.1-ci bəndə "olaraq" sözündən sonra "müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəx

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Hörmətli cənab Prezident!

Doğum gününüz münasibətilə Sizə səmimi təbriklərimi çatdırır, Zati-alinizə uzun ömür, xoşbəxtlik və davamlı uğurlar arzulayıram.

Eyni zamanda Sizi Yeni - 2026-cı il münasibətilə də təbrik edirəm. Uca Allah-dan Yeni ilin və qarşıdakı illərin Sizə, xalqınıza və bütün xalqlara səadət, xeyir-bərəkət, sülh və müvəffəqiyyət gətirməsini arzu edirəm.

Zati-aliləri, qardaşlıq salamlarımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Hörmətlə,

Mahmud ABBAS,
Fələstin Dövlətinin Prezidenti, Fələstin Azadlıq Təşkilatı İcrayyə Komitəsinin sədri

Çox hörmətli İlham Heydər oğlu!

Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin Parlamentlərarası Assambleya Şurası adından doğum gününüz münasibətilə təbriklərimizi qəbul etməyinizi xahiş edirik.

İllərlə davam edən səmərəli fəaliyyətiniz görkəmli dövlət xadimi olaraq istedadınızın və dövlət rəhbəri kimi böyük səriştəninizin parlaq sübutudur.

Zəngin təcrübəniz, ictimai-siyasi proseslərə və mövcud çağırışlara bələd olmağımız sayəsində Siz Azərbaycan Respublikasının suverenliyinin və vətəndaşlarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün zəruri şərait yaradılmasına, MDB xalqları arasında çoxşaxəli əməkdaşlığın, dostluğun və mehriban qonşuluğun möhkəmlənməsinə mühüm töhfə verirsiniz.

Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizə və yaxınlarınıza səmimi-qəlbədən cənaətlə, xoşbəxtlik və firavanlıq, Azərbaycan Respublikasının daha da inkişafı naminə fəaliyyətinizdə yeni nailiyyətlər arzulayırıq.

Hörmətlə,

Dmitri KOBİTSKI,
MDB Parlamentlərarası Assambleya Şurasının Baş katibi

Aydın CƏFƏROV,
MDB Parlamentlərarası Assambleya Şurası Baş katibinin müavini - Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin MDB Parlamentlərarası Assambleyasında səlahiyyətli nümayəndəsi

Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Doğum gününüz münasibətilə ən səmimi təbriklərimi qəbul etməyinizi xahiş edirəm. Sizə möhkəm cənaətlə, tükənməz enerji və rifah arzulayıram.

Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan Respublikası daha da inkişaf edir, dünyada nüfuzu getdikcə yüksəlir. Ölkənin firavanlığı naminə gördüyünüz işlərin bəhrələri göz qabağındadır.

Sizə gələcək fəaliyyətinizdə yeni nailiyyətlər, qarşıya qoyduğunuz bütün məqsədlərin uğurla həyata keçməsinə arzu edirəm.

Hörmətlə və ən xoş arzularla,

Rakif ƏZİZOV,
Mahaçqala şəhərində Azərbaycanlıların Milli-Mədəni Muxtariyyətinin sədri, Dağıstan Respublikası Başçısının yanında Millətlərarası Münasibətlər Şurasının üzvü

Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Sizi doğum gününüz münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Siz güclü lider, müdrik siyasətçi və istedadlı dövlət xadimi, Müzəffər Ali Baş Komandan olaraq Qarabağı işğaldan azad etdiniz və ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etdiniz. Qarabağdakı Qələbə həm xalqımızın milli iradəsinin, həm də dövlətimizin gücünün parlaq təəcəssümüdür. Bu Qələbə dünya miqyasında azərbaycanlılar üçün qürur mənbəyinə çevrildi və ölkənin beynəlxalq mövqeyini daha da möhkəmləndirdi. Bu gün Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə aparılan genişmiqyaslı yenidənqurma və bərpa işləri Sizin yorulmaz fəaliyyətinizin və strateji uzaqgörənliyinizin

nəticəsidir. Ölkənin müasir imicini formalaşdıran bir sıra mühüm sosial-iqtisadi islahatlar həyata keçirməklə Siz böyük nüfuz və xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da daxil olmaqla, bütün Azərbaycan xalqının dərin məhəbbətini qazanmışınız.

Siz Azərbaycana rəhbərliyinizin ilk günlərindən etibarən missiyanızı ölkənin hərtərəfli inkişafı, global miqyasda nüfuzunun yüksəldilməsi, sosial-iqtisadi potensialının gücləndirilməsi, hərbi qüdrətinin artırılması və hakimiyyətə xalq arasında birləşmənin möhkəmləndirilməsi kimi müəyyən etmişiniz. Ulu Öndər Heydər Əliyevin qoyduğu möhkəm təməl üzərində global miqyasda yüksək nüfuz qazanmış güclü bir dövlət qurmuşunuz, dünyanın bir çox ölkələri ilə dostluq və müttəfiqlik münasibətləri yaratmışınız. Biz, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar həmişə Vətənimizə sadıq qalaraq, Azərbaycan həqiqətlərini təbliğ etmək, dövlətimizin maraqlarını qorumaq və milli birləşməni möhkəmləndirmək üçün səylərimizi davam etdiririk. Xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz Sizinlə fəxr edirlər.

Sizi həmçinin qarşıdan gələn bayramlar - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə təbrik edir, Sizə və ailənizə möhkəm cənaətlə, uzun ömür, sevimli Azərbaycanımızın tərəqqisi naminə fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Dərin hörmətlə,

Ələddin ALLAHVERDİYEV,
Rusiya Federasiyasında yaşayan professor

Cənab Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan!

Sizi doğum gününüz münasibətilə Bilecik Azərbaycan Qardaşlıq Dərnəyinin üzvləri adından səmimiyyət və dərin ehtiramla təbrik edirik.

Əsas müasir müstəqil Azərbaycanın qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş siyasi kursu Sizin uzaqgörənliklə davam etdirməyiniz sayəsində Azərbaycan Respublikası ötən illər ərzində bütün sahələrdə böyük uğurlar əldə edib, güclənib. Bu mühüm uğurlardan biri və ən önəmlisi bu il beşinci ildönümünü qeyd etdiyimiz 44 günlük Vətən müharibə-

sində qazanılan Zəfərdir. Zati-alinizin sarsılmaz iradəsi və Ali Baş Komandanlığı ilə Azərbaycan Ordusunun əldə etdiyi bu Qələbə ilə təkə ölkənin əraziləri işğaldan azad edilmədi, eyni zamanda tarixi ədalət zəfər çaldı. Azərbaycan bu nailiyyətləri bizi hədsiz dərəcədə qürurlandırır.

Fürsətdən istifadə edərək, Sizi qarşıdan gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə də ürəkdən təbrik edirik.

Sizə, ailənizə və Azərbaycan xalqına cənaətlə, rifah və müvəffəqiyyətlər arzulayırıq.

Dərin hörmətlə,

Rafiq QURBANOV,
Türkiyədə fəaliyyət göstərən Bilecik Azərbaycan Qardaşlıq Dərnəyinin sədri

Hörmətli Prezident, cənab Ali Baş Komandan!

"Qarabağ Azərbaycandır" Milli Platformasının və onun tərkibindəki "Qarabağ Azərbaycandır" Koordinasiya Dərnəyinin adından Sizi doğum gününüz münasibətilə təbrik edirik.

Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan Respublikasının qazandığı nailiyyətlər, xüsusilə də Vətən müharibəsində əldə edilən şanlı Zəfər, ölkənin ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin təmin olunması hər birimizdə böyük fəxr hissi doğurur. Uzaqgörən siyasətiniz uğurların və zəfərlərin gələcəkdə daha da artacağına deməyə əsas verir.

Cənab Prezident, biz hər zaman Sizin yanınızdayıq, yürütdüyünüz siyasəti dəstəkləyirik.

Uca Allah Sizi və ölkəmizi qorusun!

Hörmətlə,

Elvin ABDURAHMANLI,
"Qarabağ Azərbaycandır" Milli Platformasının Türkiyə üzrə baş əlaqələndiricisi

Hörmətli cənab Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan!

Sizi Sadaxlı Təhsil və İnteqrasiya Mərkəzinin kollektivi adından doğum gününüz münasibətilə ürəkdən təbrik edir, ən xoş arzularımızı çatdırırıq.

Sizin uğurlu daxili və xarici siyasətiniz, möhkəm iradəsiz və qətiyyətiniz sayəsində Azərbaycan böyük inkişaf yolu keçmiş, beynəlxalq aləmdə öz sözünü deyən nüfuzlu bir dövlət kimi hörmət qazanmışdır.

Gördüyünüz işlərin nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan xalqının Sizə inamı və etimadı getdikcə daha da artır.

Sizin müdrik liderliyinizlə respublikamızın gələcəkdə daha çox uğur qazanacağına əminik.

Sizə cənaətlə, yorulmaz fəaliyyətinizdə müvəffəqiyyətlər arzulayırıq.

Hörmətlə,

Samir ŞƏRİFOV,
Gürcüstanda fəaliyyət göstərən Sadaxlı Təhsil və İnteqrasiya Mərkəzinin rəhbəri

Möhtərəm cənab Prezident!

"Qanun" hüquqi yardım mərkəzinin adından Sizə doğum gününüz münasibətilə ən səmimi təbriklərimizi çatdırırıq.

Sizin müdrik liderliyiniz, uzaqgörən siyasətiniz Azərbaycana böyük nailiyyətlər qazandırmış, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə mövqeyi möhkəmlənmiş, nüfuzu artmışdır. Zati-alinizin rəhbərliyi ilə ölkəmizin əldə etdiyi uğurlar hər bir azərbaycanlına hədsiz dərəcədə sevindirir və qürurlandırır.

Fürsətdən istifadə edərək, Sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə də ürəkdən təbrik edirik. Ətrafınızda sıx birləşən Azərbaycan xalqının birlik və həmrəyliyinə daha da möhkəmlənməyə inanırıq.

Allah Sizi və ailənizi qorusun! Var olun, cənab Prezident!

Hörmətlə,

Əli BƏDİROV,
Gürcüstanda fəaliyyət göstərən "Qanun" hüquqi yardım mərkəzinin baş direktoru

Hörmətli cənab Prezident!

Doğum gününüz münasibətilə Zati-alinizi səmimiyyətə təbrik edir, Sizə və ailənizə cənaətlə, uzun ömür, xoşbəxtlik və rifah arzulayırıq.

Zati-alinizin Ali Baş Komandan kimi qətiyyətli rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən

müharibəsi və 24 saatlıq antiterror tədbirləri nəticəsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi dünya azərbaycanlıları üçün böyük qürur və şərəf mənbəyi olmuşdur.

Cənab Prezidentimiz, Sizin Cənubi Qafqaz regionunda həyata keçirdiyiniz təşəbbüsləriniz, qonşu dövlətlərlə uğurlu əməkdaşlığımız və bu istiqamətdə əldə edilən nailiyyətləriniz bizə gələcək üçün böyük ümid və ruh yüksəkliyi verir. Sizin Qafqazda sülhün memarı kimi humanist və müdrik siyasətinizlə bütün dünyaya nümunəvi liderlik göstərdiyinizi böyük heyranlıqla izləyirik.

İnkişaf edən Azərbaycanın qarşıdakı bütün məqsədlərinə uğurla çatacağı ümidi ilə Sizə Yeni 2026-cı il münasibətilə ən səmimi təbriklərimizi və xoş arzularımızı çatdırıram.

Zati-alinizə dərin hörmət və ehtiramımızı bildiririk.

Kamran XIDIROV,
Gürcüstanda fəaliyyət göstərən Dmanisi Tədris Mərkəzinin rəhbəri

Hörmətli cənab Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan!

Ukraynanın Jitomir şəhərində yaşayan bütün azərbaycanlılar adından Sizi doğum gününüz münasibətilə təbrik edirik.

Qürur duyuruq ki, qüdrətli Azərbaycanın Sizin kimi qətiyyətli lideri, Müzəffər Ali Baş Komandanı var. Siz istedadlı və uzaqgörən dövlət başçısı olaraq Azərbaycanın adını zirvələrə qaldırmısınız, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin etmişiniz.

Jitomirdə yaşayan azərbaycanlılar Sizin fədakar, yorulmaz və əzmkar fəaliyyətinizdən ilhamlanaraq böyük ruh yüksəkliyi ilə çalışır, ölkəmizi layiqincə təbliğ və təmsil etmək üçün var qüvvələri ilə səy göstərilir.

Möhtərəm Prezident, Sizə cənaətlə, xoşbəxtlik, Azərbaycanın daha da inkişafı və rifahı naminə fəaliyyətinizdə müvəffəqiyyətlər diləyirik.

Tanrı Sizi, dövlətimizi və xalqımızı qorusun!

Dərin hörmətlə,

İlqar MƏMMƏDOV,
Ukrayna Azərbaycanlılarının Həmrəylik Konqresinin sədri

Hörmətli cənab Prezident!

Ukraynanın Krivoy Roq şəhərində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporu adından doğum gününüz münasibətilə səmimi təbriklərimizi qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Sizə möhkəm cənaətlə, uzun ömür, tükənməz enerji, Azərbaycan Respublikasının daha da inkişafı və xalqımızın rifahı naminə məsuliyyətli fəaliyyətinizdə davamlı uğurlar arzulayırıq. Qoy müdrikliyiniz, uzaqgörənliyiniz və qətiyyətiniz sayəsində Azərbaycanın müstəqilliyi, xalqın birliyi daha da möhkəmlənsin, ölkəmiz daha çox tərəqqiyə nail olsun!

Fürsətdən istifadə edərək, Sizə Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə ən səmimi təbriklərimizi çatdırırıq.

Azərbaycan dövlətinə və harada yaşamalarından asılı olmayaraq bütün azərbaycanlılara sülh, firavanlıq, sabitlik, davamlı inkişaf arzulayırıq.

Hörmətlə,

Kəmaləddin AĞAYEV,
Ukraynanın Krivoy Roq şəhərindəki Azərbaycan diasporunun rəhbəri

Hörmətli cənab Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan!

Kanada Azərbaycanlı Gənclər Birliyi adından Sizə doğum gününüz münasibətilə dərin ehtiramla səmimi təbriklərimizi çatdırıram.

Son illər Azərbaycan xalqı Sizin rəhbərliyinizlə tarixinin ən parlaq səhifələrini yazmışdır. Beş il öncə əldə etdiyimiz tarixi Zəfər yalnız hərbi qələbə deyil, yüz illərin ədalət arzularının gerçəkləşməsi, xalqımızın milli iradəsinin təntənəsi idi. Bu qələbədən doğan qürur bu gün də hər bir azərbaycanlının qəlbində yaşayır və gənclərə ölkəmizin gələcəyinə daha böyük inam bəxş edir.

Baş çatmaqda olan 2025-ci ilin "Konstitusiyası və Suverenlik İli" kimi qeyd olunması dövlətimizin gücünün, müstəqilliyimizin sarsılmazlığının və əldə olunan milli birləşmənin təzahürüdür. Bu, Zəfərdən yaranan yeni reallığın möhkəmlənməsi, Azərbaycan dövlətçiliyinin daha da qüdrətlənməsi deməkdir. Biz bu ilə yalnız təqvim səhifəsində deyil, həm də qəlbimizdə, milli kimliyimizdə və Vətən sevgimizdə yaşayırıq. Sizin uzaqgörən və qətiyyətli siyasətiniz nəticəsində Azərbaycan bu gün beynəlxalq arenada öz sözünü inamla deyən, haqqını qoruyan və dünyada sülhün, əməkdaşlığın tərəfdarı olan bir dövlət kimi tanınır. Beş il əvvəl qazanılmış tarixi Zəfər xalqımızın milli yaddaşında əbədi bir qürur səhifəsinə çevrilmişdir. Bu Zəfərin yaratdığı birlik və iradə Azərbaycanı gələcəkdə daha böyük uğurlara aparacaqdır. Biz, Kanadada yaşayan soydaşlarımız olaraq, bu nailiyyətləri böyük fəxrətlə izləyir və ölkəmizi layiqincə təmsil etmək üçün daim çalışırıq.

Cənab Prezident, Sizin müəyyən etdiyiniz siyasi xətt diasporumuzun fəaliyyətini də gücləndirmişdir. Kanadada yaşayan gənclərin milli kimliyinin qorunması, ana dilimizin tədrisi, Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği və icmalar arasında həmrəyliyin artırılması istiqamətində mühüm addımlar atmışıq və bu uğurların hər biri Sizin milli birlik siyasətinizin xaricdə yaşayan azərbaycanlılara verdiyi gücün təzahürüdür.

Hörmətli cənab Prezident, biz Sizin rəhbərliyinizə, həyata keçirdiyiniz siyasətə və Azərbaycanı daha parlaq sabahlara aparın yolumuza sarsılmaz inam bəsləyirik. Vətəndən uzaqda olsa da, Sizin ətrafınızda həmrəy olmağı böyük şərəf hesab edirik.

Sizi 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə də səmimi-qəlbədən təbrik edir, Zati-alinizə möhkəm cənaətlə, yeni uğurlar, dövlətimizə isə sülh, firavanlıq və daha böyük zirvələr arzu edirik.

Qoy Azərbaycanımızın bayrağı hər zaman yüksəklərdə, qürurla dalğalansın!

Ən dərin hörmət və ehtiramla,

Sultanhüseyn QASIMZADƏ,
Kanada Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin rəhbəri

Ortamüddətli dövrün sonu (2029-cu il) üçün icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin və dövlət borcunun ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin hədəflənən yuxarı hədlərinin müəyyən edilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Büdcə sistemi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 11-1.1-ci maddəsinə uyğun olaraq **qərar alıram**:

1.Ortamüddətli dövrün sonu (2029-cu il) üçün icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin hədəflənən yuxarı həddi 13,0 faiz, dövlət borcunun ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin hədəflənən yuxarı həddi isə 30,0 faiz müəyyən edilsin.

2. "İcmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin və dövlət borcunun ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövr üzrə hədəflənən yuxarı hədləri, habelə 2022-ci ilin sonuna hədəflənən icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin yuxarı həddinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan

Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 28 mart tarixli 1637 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 225 (Cild I) 2-ci hissəsində "20,0" rəqəmləri "30,0" rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

3. "İcmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin və dövlət borcunun ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövr üzrə hədəflənən yuxarı hədləri, habelə 2023-cü ilin sonuna hədəflənən icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin yuxarı həddinin müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 30 dekabr tarixli 1950 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 12, maddə 1460 (Cild I) 1-ci hissəsindən "ortamüddətli dövr üzrə", "17,5 faiz", və "isə" sözləri çıxarılsın.

4. "İcmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin və dövlət borcunun ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin ortamüddətli dövr üzrə hədəflənən yuxarı hədlərinin, habelə 2024-cü ilin sonuna hədəflənən icmal büdcənin qeyri-neft baza kəsinin qeyri-neft ümumi daxili məhsula nisbət göstəricisinin yuxarı həddinin müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 24 oktyabr tarixli 2332 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 10, maddə 1380 (Cild I) 1-ci hissəsindən "ortamüddətli dövr üzrə", "17,5 faiz", və "isə" sözləri çıxarılsın.

5. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 dekabr 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 26 iyun tarixli 148 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Kiçik və orta biznes evlərində mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinə göstərilən xidmətlərin siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "İstehlakçılarının hüquqlarının müdafiəsi haqqında", "Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində akkreditasiya haqqında" və "Standartlaşdırma haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 16 dekabr tarixli 313-VIIQD nömrəli

Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərar alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 26 iyun tarixli 148 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 6, maddə 1238 (Cild I); 2024, № 3, maddə 262, № 5 (I kitab), maddə 515, № 7, maddə 809, № 8, maddələr 943, 948, № 11, maddə 1199, № 12 (II kitab), maddə 1364; 2025, № 3, maddə 224, № 4 (I kitab), maddə 330, № 5, maddə 459, № 6, maddə

541, № 8, maddə 771, № 11, maddələr 1018,1025) ilə təsdiq edilmiş "Kiçik və orta biznes evlərində mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinə göstərilən xidmətlərin siyahısı"nın 20-1-ci hissəsinin "Göstərdiyi xidmətlər" sütununun 1-ci bəndində "işçi heyətin" sözləri "fiziki şəxslərin" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 dekabr 2025-ci il

Leyla Əliyeva, Arzu Əliyeva və Alena Əliyeva xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün təşkil olunan bayram şənliyində iştirak ediblər

Dekabrın 29-da Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il ərəfəsində uşaqlar üçün bayram şənliyi təşkil olundu.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva, Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyeva və Alena Əliyeva iştirak ediblər.

Müxtəlif uşaq evlərində və internet məktəblərində tərbivə alan, sağlamlıq imkanları məhdu olan və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün təşkil olunan şənliyin əsas məqsədi azyaşlılar üçün bayram əhvali-ruhiyyəsi yaratmaq, onlara sevinc dolu anlar yaşatmaq olub.

Bayram proqramı çərçivəsində balacalar üçün Yeni il personajlarının və sevimli nağıl qəhrəmanlarının iştirakı ilə əyləncəli oyunlar, interaktiv tədbirlər və musiqili proqramlar təşkil olundu.

Tədbir zamanı həmçinin Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə uşaqlar üçün bu il hazırlanan "Göyərçin" jurnalının Yeni ilə həsr olunmuş xüsusi buraxılışı da təqdim olundu. 1958-ci ildən etibarən nəşr olunan "Göyərçin" jurnalı ibtidai sinif şagirdləri və məktəbəqədər yaş qrupuna aid olan azyaşlı oxucular üçün aylıq jurnal kimi çap edilir. Jurnalın baş redaktoru Əməkdar mədəniyyət işçisi, professor Rafiq Yusifoğludur. Bayram şənliyi çərçivəsində

təqdim edilən bu nəşr tədbirdə iştirak edən uşaqlar tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

Şənlik zamanı "Göyərçin" jurnalından nağıl və şeirlər səsləndirilib, uşaqlar müxtəlif müsabiqə və oyunlarda fəal iştirak ediblər.

Şənlikdə iştirak edən Xalq artisti Faiq Ağayev öz repertuarından mahnıları ifa edib, Leyla Əliyeva, Arzu Əliyeva və Alena Əliyeva uşaqlarla birgə rəqs edib, əyləniblər.

Bugünkü şənlik Xalq artistinin doğum gününə təsadüf et-

diyindən o, bu özel gününü uşaqlarla birgə qeyd edib, onlarla tort üzərindəki şamları üfürüb.

Şənlik zamanı həmçinin 2 və 3 saylı uşaq evləri sosial xidmət müəssisələrinin sakinləri öz rəqs məharətlərini nümayiş etdiriblər.

Sonda uşaqlarla birgə tort kəsilib, onlara müxtəlif bayram hədiyyələri təqdim edilib. Bununla yanaşı, uşaqlara "Göyərçin" jurnalının xüsusi buraxılışı da hədiyyə olundu.

Pantomim Teatrında "Romeo və Cülyetta" tamaşası nümayiş olunub

Tədbirdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva və Alena Əliyeva iştirak ediblər

Azərbaycan Dövlət Pantomim Teatrında dünya dramaturgiyasının klassik nümunələrindən olan Vilyam Şekspirin "Romeo və Cülyetta" əsərinin motivləri əsasında hazırlanan eyniadlı tamaşa nümayiş olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva və Alena Əliyeva iştirak ediblər.

Səhnə əsəri Ölüm və Həyat obrazlarının təmsilində bu iki anlayışın əbədi mübarizəsini simvolik səhnə həlləri və plastik ifadə vasitələri ilə təqdim edib.

"Romeo və Cülyetta"da obrazları Əməkdar artistlər Bəhruz Əhmədli, Səbinə Hacıyeva, aktyorlar Elnur İsmayilov, Əli Əlizadə, Nuriyə Musabəyli və digərləri canlandırıblar.

Səhnə əsərinin quruluşu və musiqi tərtibatı Ceyhun Dadaşova məxsusdur. Tamaşanın müddəti 55 dəqiqədir.

Plastik-portret janrında qurulan tamaşada ironik münasibət də diqqət cəlb edir.

Səhnə əsəri Azərbaycan Dövlət Pantomim Teatrının klassik dramaturgiyanın müasir plastik dildə yenidən düşülməsinə yönəlmis yaradıcılıq axtarışlarının növbəti nümunəsidir.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin rəhbəri Leyla Əliyeva Azərbaycan Milli Xalça Muzeyini ziyarət edib

Dekabrın 29-da Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin rəhbəri Leyla Əliyeva Azərbaycan Milli Xalça Muzeyini ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qonağı Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin direktoru Əminə Məlikova və rəssam Emil Öziz qarşılayıblar.

Muzeyin ziyarət edilməsi zamanı Leyla Əliyeva ilk növbədə Emil Özizin hazırda muzeydə nümayiş olunan "Naxış və siluet" adlı fərdi sərərgisi ilə tanış olub. Sərgi rəssamın Azərbaycan xalçaçılığının zəngin irsini, ənənəvi naxışları müasir bədii dildə yenidən təsvir etdiyi təxminən 50 əsərini birləşdirir. Qarabağ atlarının təsvirləri və siluetin hərəkəti, gücü və zərifliyi xalça motivlərinin ritmi və quruluşu ilə mükəmməl şəkildə birləşdirilib qadın portretləri əsərlərdə xüsusi yer alıb. Sərginin yanvarın 12-nə qədər davam edəcəyi qeyd edilib.

Daha sonra Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Azərbaycanın Əməkdar rəssamı Faiq Əhmədinin "Faiq Əhməd: 2011-2024-cü illər" adlı retrospektiv sərgisinə baxıb. Sərgi müəllifin yaradıcılığının əsas mərhələlərini əhatə edir və ənənəvi Azərbaycan xalçaçılığına innovativ yanaşmasını nümayiş etdirir. Burada klassik toxuculuq müasir bədii düşüncə, fəlsəfə və aktual vizual təcrübələrlə birləşir. Vurğulanıb ki, Faiq Əhmədin

əsərləri dünyanın aparıcı muzeylərində və kolleksiyalarında geniş şəkildə təmsil olunur və beynəlxalq səviyyədə tanınır.

O, həmçinin görkəmli rəssam, alim, tədqiqatçı və Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin təsisçisi Lətif Kərimova həsr olunmuş sərgi ilə tanış olub. Leyla Əliyevaya məlumat verilib ki, 2026-cı ildə Azərbaycan xalçaşünaslıq elmi məktəbinin formalaşmasında və xalçanın milli mədəniyyətinin həyatı bir fenomen kimi institutlaşmasında mühüm rol oynamış Lətif Kərimovun anadan olmasının 120 ili tamam olur.

Lətif Kərimov Azərbaycanın Xalq rəssamı, dövlət və beynəlxalq mükafatlar

laureatı, fundamental elmi əsərlərin müəllifi, bir çoxu milli incəsənətdə əfsanəvi olan unikal xalça kompozisiyaları və dizaynlarının yaradıcısıdır. Leyla Əliyeva Lətif Kərimovun müəllifi olduğu xalçalarla, onun orijinal eskizləri ilə, eləcə də arxiv materialları ilə tanış olub.

Bundan əlavə, Leyla Əliyeva muzeyin üçüncü mərtəbəsində yenilənmiş sərgi ilə tanış olub, burada müasir müəllif xalçaları və dekorativ-tətbiqi sənət əsərləri nümayiş olunub. Sərgidə iştirak edən rəssamlar arasında Eldar Mikayılzadə, Eldar Hacıyev, Samirə Allahverdiyeva, Çingiz Babayev, Təril Başirov, Ali Pəriyab və müasir Azərbaycan xalçaçılığının digər ustaları var.

Üçüncü mərtəbədəki yenilənmiş sərgidə əvvəllər nümayiş olunmamış əsərlər də təqdim olundu. Unikal xalça nümunələri ilə yanaşı, burada 1970-ci və 1980-ci illərin keramika, ağacoyma, batik, qobelen, bədii şüşə və digər dekorativ-tətbiqi sənət sahələrində nadir əsərlər də nümayiş olunur.

Leyla Əliyevanın bu mədəniyyət ocağını ziyarət etməsi Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin milli xalça sənətinin qorunması, öyrənilməsi və təbliğində, eləcə də tarixi irsi müasir bədii proseslərlə birləşdirən bir mərkəz kimi mühüm rolunu nümayiş etdirir.

Leyla Əliyeva "Euronews"-a IDEA-nın ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində fəaliyyətindən danışır

IDEA İctimai Birliyi Azərbaycan-da və dünyada ekoloji çağırışlara cavab vermək məqsədilə yaradılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva "Euronews"-a müsahibəsində bildirib.

Telekanal IDEA-nın ekologiya, iqlim dəyişikliyi və biomüxtəlifliyin qorunması sahəsində fəaliyyəti haqqında reportaj hazırlayıb.

"Əvvəldən başa düşürdük ki, ekologiya ayrı-ayrı növlərin xilasını və ya iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədən qat-qat artıqdır. Bu, həyat tərzimiz, mədəniyyətimiz və hər birimizin ətraf mühitə necə təsir etdiyimizlə bağlıdır. Bir çox ölkə təəssüf ki, qorunan ərazilərini itirir və, Azərbaycan onları genişləndirməkdə davam edir. Son illərdə iki yeni milli park açılıb, digərləri isə genişləndirilib.

Gələn il biz Qarabağ Milli Parkının açılışını gözləyirik və bundan sonra Azərbaycanda qorunan ərazilərin sahəsi ölkə ərazisinin təxminən 30 faizini təşkil edəcək. Bu gün bizim diqqətimizi yeni, aktual çağırışlara, xüsusən də Xəzər dənizindəki vəziyyətə - suyun səviyyəsinin aşağı düşməsinə, çirklənməyə və dəniz həyatı, o cümlədən Xəzər sutitis üçün artan təhlükəyə yönəldirik. Bu, hər hansı bir ölkənin təbii qoruğumuz var. Bu ərazilərdə nəslin kəsilməkdə olan və nadir növlər, məsələn, imperator qartal, dağ ceyranları, qonur ayılar, ağquruluq qartalları və başqa canlılar yaşayır".

Süjetdə vurğulanı ki, hökumət milli parkların yaradılması üzərində işləyərkən

barədə kifayət qədər danışmışıq və bu, əlbəttə ki, vacibdir, lakin təbiətin artıq sözsə ehtiyacı yoxdur - onun bizim hərəkətlərimizə ehtiyacı var. Əsas odur ki, optimist qalmaq və hər kəsin, hətta təbəşinə çox şey dəyişə biləcəyini başa düşməkdir. Birlikdə isə mövcudlar yarada bilirik", - deyir Leyla Əliyeva qeyd edib.

Süjetdə Azərbaycanda ətraf mühitin mühafizəsi tədbirlərinin biomüxtəlifliyin qorunmasından çox kənara çıxdığı vurğulanı. Bildirilib ki, milli institutlar və şirkətlər, xüsusən də IDEA ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində həm quruda, həm də dənizdə işləyirlər. Bu işlərin ən bariz nəticələrindən birini ölkə ərazisində milli parkların genişləndirilməsi və mühafizəsində görmək olar.

"Euronews"-a açıqlama verən Azərbaycan Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Bioloji Müxtəlifliyin Mühafizəsi Xidmətinin rəis müavini Arzu Babayeva deyib: "Dünyada biomüxtəlifliyin itirilməsi, iqlim dəyişikliyi, ekoloji təzyiq kimi bir çox ekoloji problemlər mövcuddur. İndi hərəkət etmək vaxtdır. Gördüyümüz iş özümüz üçün deyil, dünya, təbiət və gələcək nəsillər üçündür".

O, ilk mühafizə zonasının 1910-cu ildə yaradıldığını, sonra isə belə ərazilərin şəbəkəsinin genişləndiyini qeyd edib: "Hazırda 12 milli parkımız, 9 dövlət milli qoruğumuz və 24 dövlət təbiət qoruğumuz var. Bu ərazilərdə nəslin kəsilməkdə olan və nadir növlər, məsələn, imperator qartal, dağ ceyranları, qonur ayılar, ağquruluq qartalları və başqa canlılar yaşayır".

Süjetdə vurğulanı ki, hökumət milli parkların yaradılması üzərində işləyərkən

IDEA kimi yerli təşkilatların işi daha da təsiredicidir. Belə ki, təşkilat bizonların Azərbaycanın şimal bölgələrinə qaytarılmasına, həmçinin Azərbaycanın ən mühüm sərvəti olan Xəzər dənizinin qorunmasına kömək edir.

WWF-in Azərbaycan ofisinin direktoru Elşad Əsgorov telekanala açıqlamasında bildirib ki, Qafqaz bölgəsinin simvolu olan bizon çox qədim zamanlarda Azərbaycanda yaşayıb: "Biz layihəyə 2018-ci ildə başlamışıq və bu ərazi bizonun hələ də bərpa olunma biləcəyi nöqtələrdən biri kimi seçilib. Bundan sonra biz Avropa zooparklarında hələ də Qafqaz bizonu genlərinə malik heyvanları tapdıq. Ona görə də biz bura yalnız Qafqaz dağ bizonu cinsinin genlərinə malik fərdləri götirdik. Onlar indi vəhşi təbiətdə yaşayırlar. Yayda Alp qurşağında, soyuq mövsümdə isə qışda meşəyə enənək qışı meşəlik ərazilərdə keçirirlər".

Müəllif qeyd edib ki, IDEA Xəzər dənizində layihələr üzərində işləyərkən eyni yanaşmadan istifadə edib. "Mikroplastik çirklənmə Xəzər dənizinin üzəlişdiyi digər əsas problemlərdən biridir. Böyük miqdarda plastik çirklənmə digər ölkələrdən qaynaqlanır və cərəyanlarla Xəzər sahillərinə daşınır. Bu plastik Xəzər sahilindən təmizlənməsi üçün IDEA-nın rəhbərliyi ilə bir sıra tədbirlər həyata keçirilir", - deyir Coğrafiya İnstitutunun "Caspian Integrated Scientific Network" (CASPINET) proqramının koordinatoru Elnur Səfərov bildirib.

Materialda deyilir ki, bu ekoloji təhdidlər tərəfdaşlıq və məsuliyyətdən tutmuş planetin gələcəyinə qədər getdikcə daha geniş mövzuları gündəmə gətirir.

"Azərbaycan dili" platformasının təqdimat mərasimi keçirilib

Dekabrın 28-də Azərbaycan Dillər Universitetində "Azərbaycan dili" platformasının təqdimat mərasimi keçirilib. Layihənin ideya müəllifi və rəhbəri Alena Əliyevadır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, təqdimat mərasimində Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva, Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyeva və layihənin ideya müəllifi və rəhbəri Alena Əliyeva iştirak ediblər.

Əvvəlcə Azərbaycan Dillər Universitetinin rektoru Kamal Abdulla qonaqlara universitetin fəaliyyəti haqqında məlumat verib. Azərbaycan Dillər Universitetinin muzeyinə baş çəkən qonaqlar muzeyin fəaliyyəti ilə tanış olub, eksponatlar haqqında məlumatlandırılıb.

Təqdimat mərasimində çıxış edən Kamal Abdulla platformanın Azərbaycan dilinin qorunması, inkişafı və müasir rəqəmsal mühitdə təbliği baxımından əhəmiyyətindən bəhs edib.

"Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 80 illik yubileyinə həsr olunmuş yığıncaqda çıxışı zamanı Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı ilə bağlı söylədiklərinin fonunda bu cür platformanın realizə olunmasına böyük ehtiyac var idi. Universitetin alimləri və gənc mütəxəssisləri bu işi şərfəli yerinə yetirdilər.

Azərbaycan Dillər Universiteti olaraq Azərbaycan dilinin, mədəniyyətinin, multikulturalizm modelinin xarici ölkə universitetlərində mərkəzlərini yaradır, o mərkəzlərdə dilimizi həmin ölkənin gənclərinə öyrədirik. Belə platforma və layihələrin yaranması faktiki olaraq Prezident İlham Əliyevin bu istiqamətdə gördüyü işlərlə bağlıdır. Platformaların bir-biri ilə əlaqəsi vacibdir. Çünki ən müxtəlif instansiyalarda, universitetlərdə, qurumlarda, nazirliklərdə dövlətimizin başçısının göstərişlərinə, tövsiyələrinə əsasən müəyyən işlər aparılır. Amma təəssüf ki, həmin platforma və layihələr bir-birindən xəbərsiz şəkildə həyata keçirilir. Arzu edirəm ki, həmin platformalar bir-birini dəstəkləsin, tamamlasın,

hər biri sürəklilik nümayiş etdirdin. Bunun üçün Koordinasiya Şurasının yaradılması arzuolunandır. Belə olan halda Prezident İlham Əliyevin göstərişlərini daha məqsədyönlü şəkildə həyata keçirə bilirik", - deyir K.Abdulla vurğulayıb.

Layihənin ideya müəllifi və rəhbəri Alena Əliyeva çıxışı zamanı təhsilin cəmiyyətimizdə vacib rola malik olduğunu bildirib. O, platformanın təqdimatı münasibətilə hər kəsi təbrik edib. Layihənin həyata keçirilməsində göstərilən dəstəyə görə Heydər Əliyev Fonduna, Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinə, Azərbaycan Dillər Universitetinə, o cümlədən layihənin bütün iştirakçılarna minnətdarlığını bildirib.

Daha sonra Azərbaycan Dillər Universitetinin prorektoru Jalə Qəribova və layihənin koordinatoru Səbinə Əliyeva "Azərbaycan dili" platformasının təqdimatını ediblər. Təqdimatda platformanın yaradılma məqsədləri, funksional imkanları və müxtəlif yaş və istifadəçi qrupları üçün nəzərdə tutulmuş məzmun barədə ətraflı məlumat verilib.

Tədbirdə təbrik nitqi ilə çıxış edən elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev "Azərbaycan dili" platformasının dövlət dilinin öyrədilməsi və tədrisinin keyfiyyətinin artırılmasına, həmçinin rəqəmsal təhsil resurslarının genişləndirilməsinə mühüm töhfə verəcəyini bildirib. Nazir bu cür təşəbbüslər Azərbaycan dilinin müasir çağırışlara uyğun inkişafında xüsusi rol oynadığını vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan dilinin sağlamlığını qorunması istiqamətində tapşırıqlarına uyğun olaraq ölkəmizdə görülən işlərdən bəhs edən nazir bildirib: "Platformanın mahiyyəti ana dili Azərbaycan dili olmayan insanlara da bizim dili öyrətməkdən ibarətdir. Azərbaycan

dili kifayət qədər geniş əhatəyə malikdir. 50 milyondan çox insan həmin dildə danışır. Bu dilin mənimlənməsi bir neçə baxımdan əhəmiyyətlidir. İstər Azərbaycanda təhsil alan xarici tələbələr, istər ölkəmizdə işləmək istəyən əcnəbilər, yaxud da Azərbaycan dilini xarici dil kimi öyrənmək istəyənlər üçün həmin platforma vacib rol oynayacaq. Platforma ingilis dili üzərində qurulub. Lakin düşünürəm ki, digər dillərə də tərcimə edilərsə mümkündür. Platformanın uğurlu olacağına əminəm".

Sonra "Azərbaycan dili" platformasına həsr olunmuş videoçarx nümayiş etdirilib.

Daha sonra çıxış edən pakistanlı tələbə, Azərbaycan Dillər Universitetində fəaliyyət göstərən Pakistan mərkəzinin doktorantı Mahmut Ətəhar universitetdə təhsil aldığı müddətdə Azərbaycan dilini öyrənmək, inkişaf etdirmək və gündəlik həyatın bir parçasına çevirmək imkanını əldə etdiyini deyib.

Dilin xalqın ruhu, mədəniyyəti, onun düşüncə tərzini əldə etdiyini vurğulayan M.Ətəhar fikirlərinə belə davam edib: "Azərbaycan dili çox zəngin bir dildir. Çünki o, Nizaminin, Füzulinin dilidir. Biz fəaliyyət göstərdiyimiz mərkəz vasitəsilə Azərbaycan dili və mədəniyyətinin xaricdə tanınmasına töhfə verməyə çalışırıq. İslamabadda Azərbaycan mərkəzi ilə birlikdə Azərbaycan dilinin təbliği, mədəni tədbirlərin təşkilatı istiqamətində işlər görürük. Biz pakistanlı tələbələrini Azərbaycan dilini öyrənməsi üçün bir kitab nəşr etdirmişik. Bu təşəbbüslə biz Azərbaycan dilinin beynəlxalq miqyasda daha geniş tanınmasına bir töhfə veririk. Məndən Azərbaycan dilini necə öyrəndiyimi soruşurlar. Rektorumuz bizə hər zaman Prezident İlham Əliyevin bütün çıxışlarına diqqətlə qulaq asmağı tövsiyə edir. Bu,

Azərbaycan dilini öyrənmək üçün əsas üsuldur. Azərbaycan dili güclü birləşdirici təsirə malik dildir. Həmin dil bizi müxtəlif ölkə və millətlərdən olan insanlarla bir araya gətirir. Azərbaycan dili, sadəcə, bir ünsiyyət vasitəsi deyil. Həmin dil insanları, mədəniyyətləri, ölkələri birləşdirən güclü bir körpüdür. Bu dili öyrənməkdən qürur duyuram".

Azərbaycan Dillər Universitetinin keçmiş məzunlarından olan tanınmış jurnalist, Rusiya Federasiyasının Əməkdar jurnalisti Mixail Qusman çıxışı zamanı Azərbaycan dilinə marağın getdikcə artdığını bildirib: "Amerika Birləşmiş Ştatlarının Stanford Universitetində hər il müxtəlif ölkələrin və xalqların dilinə maraqla bağlı araşdırma aparılır. Biz nəbətən az əhəli olan kiçik bir ölkəyik. Stanford Universiteti göstərir ki, son bir ildə Azərbaycan dilinə marağın inanılmaz dərəcədə artdığı müşahidə olunur. Bu, çox vacibdir. Bu, Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü heyvətəməz siyasətə dünya miqyasında göstərilən marağa tam uyğundur. Buna milyonlarla sübut var. Melodik, gözəl, zəngin və nəcib Azərbaycan dilinə bu gün dünyada getdikcə daha çox tələbatın olması Prezidentin rəhbərliyi ilə ölkənin hansı yolda yürüdüünün nəticəsidir. Bu inanılmaz platforma üçün təşəkkür edirəm. Çox vaxtında ərsəyə gələn bir işdir. Onu yarananlara minnətdaram".

Azərbaycan Dillər Universitetini 55 il əvvəl bitirdiyini diqqətə çatdıran M.Qusman fərqlənmə diplomu ilə məzun olduğunu da qeyd edib.

Təqdimat mərasimi çərçivəsində bədii hissə də nümayiş etdirilib.

Təqdimat mərasimi xatirə fotosunun çəkilməsi ilə yekunlaşıb.

Qeyd edək ki, platforma Azərbaycan dilinin öyrədilməsi, tədrisi və rəqəmsal resurslar vasitəsilə geniş auditoriyaya çatdırılması məqsədilə hazırlanıb.

Təqdimat mərasiminin 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü əfəsinə keçirilməsi Azərbaycan dilinin dünya azərbaycanlılarını birləşdirən əsas dəyərlərdən biri olduğunu bir daha nümayiş etdirib.

Leyla Əliyeva və Alena Əliyeva DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində olublar

Dekabrın 27-də Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva və Alena Əliyeva DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzini ziyarət ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi naziri Anar Əliyev mərkəzin fəaliyyətinə dair məlumat verib. Qeyd olunub ki, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə yaradılan müəssisədə əlliliyi olan şəxslər, şəhid ailələrinin üzvləri, valideyn himayəsindən məhrum uşaqlar və digər həssas əhəli qruplarına aid şəxslərin yaradıcı potensialı inkişaf etdirilir.

2021-ci ildə açılışı olan mərkəzin Cənubi Qafqazda ilk və ən böyük inküziv yaradıcılıq və inkişaf məkanı olduğu, burada təsviri incəsənət, duşuluq, musiqi, dərziçilik, xalçaçılıq, bədii oyma, kulinariya, səhnə ifadəçiliyi və s. üzrə təlimlərin təşkil edildiyi bildirilib. Ötən dövrdə müəssisədə, onun İsmayılı və Bördədəki filiallarında 900-dən çox şəxsin təlimlərdə və sosial-psixoloji dəstək xidmətlərinə cəlb olunduğu qeyd edilib.

Leyla Əliyeva və Alena Əliyeva tərəfindən DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin bənefişarlarına hədiyyələr təqdim edilib.

Onlar mərkəzdə həssas qruplara aid bənefişarların hazırladıqları əl işlərindən ibarət sərgi ilə tanış olublar. Leyla Əliyeva və Alena Əliyevaya mərkəz və filiallarında hazırlanmış əl işlərindən hədiyyələr verilib.

Hazırda mərkəz və filiallarında 280-dən çox bənefişarın xidmətlərdən yararlanıldığı diqqətə çatdırılıb. Heydər Əliyev Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin bu il Yaponiyada ke-

çirilən "Osaka, Kansai Ekspo 2025" Ümumdünya sərgisində uğurla təmsil olunduğu, cari ildə mərkəz tərəfindən daha 150-dən çox inküziv tədbirin keçirildiyi bildirilib.

Sonra 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramına həsr olunmuş konsert proqramı nümayiş etdirilib. Proqram çərçivəsində 2 sayılı 18 yaşınadək əlliliyi müəyyən edilmiş şəxslər üçün sosial xidmət müəssisəsinin sakinləri və DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin İnküziv Kamera Orkestri və İnküziv ansamblının müşayiəti ilə mərkəzin təlimçi və bənefişarları musiqi nənrləri ilə

çığış ediblər. Xalq artisti Zülfiyyə Xanbabayeva və Natiq Şirinov da həssas qruplardan olan istedadlarla eyni səhnəni bölüşüblər.

Sonra qonaqlara mərkəzdə hazırlanan əl işlərinin satışı portalının hazırlanması ilə bağlı pilot layihəyə dair məlumat verilib. Portal vasitəsilə həssas qruplara aid şəxslərin yaradıcılıq nümunələrinin daha geniş auditoriyaya təqdim ediləcəyi, bu layihənin həmin şəxslərin rifahına dəstək məqsədi daşıdığı bildirilib.

Leyla Əliyeva və Alena Əliyeva mərkəzin təlimçi və bənefişarları ilə səmimi söhbət edib və onlarla xatirə şəkilləri çəkirdilər.

Arzu Əliyeva və Alena Əliyeva "Rənglərdə yaşanan 10 il" mövzusunda keçirilən sərgidə iştirak ediblər

Dekabrın 28-də Zira Mədəniyyət Mərkəzinin Eko-Park ərazisində yerləşən "Türk Dünyası" rəsm qalereyasında "Rənglərdə yaşanan 10 il" mövzusunda sərgi keçirilib. Mərkəzin 10 illik yubileyi əfəsinə təşkil olunan sərgidə 6-30 yaş arası tələbə-rəssamların və müəllim heyətinin rəssamlıq rəngarəng texnikalarından istifadə edərək hazırladıqları əl işləri nümayiş etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, sərgidə Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyeva və Alena Əliyeva iştirak ediblər.

Arzu Əliyeva və Alena Əliyeva mərkəzin fəaliyyəti ilə yaxından tanış olub, sərgilənən əl işlərinə baxış keçirib, qonaqlar və sərgi iştirakçıları ilə şəkil çəkirdilər.

Gənc rəssamların rəngkarlıq, heykəltaraşlıq, taxta üzərində yandırma, kvilling-art, batika, ebru, alqohol ink, grafika, wood-art, mixed media art (dekorativ-təbiiq sənət) kimi müxtəlif mövzularda hazırlanmış işləri böyük maraqla qarşılanıb.

Tədbiri Zira Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbərliyi adından Ləman Əliyeva açaraq mərkəzin fəaliyyəti və sərgi haqqında ətraflı məlumat verib. Daha sonra Art Studiyanın rəhbəri Məzahir Rüstəmov çıxış edərək Art Studiyanın 10 illik inkişaf yolu, əldə olunan nailiyyətlər və gənc rəssamların yaradıcılıq uğurlarını barədə məlumat verib.

Sərginin fəxri qonağı Xalq rəssamı Ömər Eldarov iştirakçıları təbrik edib, onların yaradıcılıq fəaliyyətlərinə yüksək qiymət verərək gələcək işlərində uğurlar arzulayıb.

Tədbirin davamında Eko-Parkın moda studiyasında hazırlanmış Azərbaycanın milli geyimlərindən, eləcə də üzərində rəsm və digər əl işləri olan müasir geyimlərdən ibarət moda sərgisi nümayiş etdirilib.

Sonda təqdim edilən "Ağ çiçək-yim" rəqsi tədbirə xüsusi estetik gözəllik və rəng qatıb.

Tədbirin yekununda isə Zira Mədəniyyət Mərkəzinin 10 illik yubileyi münasibətilə Eko-Park heyəti və tələbə-rəssamlar birlikdə tort kəsib, bu əlamətdar günü xatirə şəkilləri ilə yaddaşa köçürüblər.

Azərbaycan regionda başlatdığı və qətiyyətli səyləri, nəticəyə-nümlü təşəbbüsləri, əməli addımları ilə bölgədə sülhə də-fakto nail olması ilə dünya miqyasında unikal barış modeli ortaya qoyub. Uzun illər adı münaqişə zonası, müharibə bölgəsi kimi çəkilən Cənubi Qafqaz ölkəmizin formalaşdırıldığı yeni geosiyasi reallıqlar sayəsində bu gün sülh və əməkdaşlıq ünvani kimi beynəlxalq səviyyədə diqqət mərkəzindədir.

İkinci Qarabağ müharibəsi bitdikdən dərhal sonra Bakının sülh gündəliyinə başlanılması və onun irəliləyişlərə aparılması üçün praktik müstəvidə konstruktiv addımlar atması bölgənin tərəqqisi, iqtisadi-ticarəti inkişafı, ümumiyyətlə, regional əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar yaradır.

Praqmatik addımlar

Azərbaycan-Ermənistan normalaşma prosesi ötən ilin əvvəlindən etibarən müsbət məcrada inkişaf etməyə başlayıb və müəyyən irəliləyişlər də əldə olunub. Eyni zamanda ikinci, üçüncü tərəflərə lüzum görmədən Bakı ilə İrəvanın dialoqlara başlamaları, masa arxasında bəzi razılaşmalar əldə etmələri prosesin inkişafından xəbər verir.

Məlum həqiqətdir ki, həm münaqişə, həm də postmünaqişə dövründə möhiz tərəflər arasında vasitəçilik etmək istəyən dairələrin qərəzli mövqeyə tutmaları iki ölkə arasında normalaşmaya nail olunmasına birbaşa maneə yaradan faktorlardan idi.

Lakin bu yöndə hadisələrin dinamik inkişafına artıq başa çatmaqda olan 2025-ci ildə şahid olduq. Azərbaycanın liderliyi və fəal təşəbbüsləri ilə irəliləyən sülh prosesi bu il 8 avqust tarixində Vaşinqton Sammitində öz məntiqi nəticəsinə çatdı. Sözügedən tarixdə Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Trampın iştirakı ilə sülh sazişi layihəsinin mətni paraflandı, vacib razılaşmalar əldə edildi.

Həmin vaxt ABŞ-də Azərbaycanla Ermənistan arasında normalaşma pro-

sesi ilə əlaqədar konkret nəticələrin əldə olunması dünya səviyyəsində də təqdir olundu, siyasi liderlər, beynəlxalq təşkilatlar bu tarixi hadisəni yüksək qiymətləndirmələri barədə açıqlamalar verdilər.

Vaşinqton zirvəsinin nəticələrindən biri Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin ölkələrimiz arasında münaqişənin nəticələrinin aradan qaldırılması üçün vaxtilə yaradılmış ATƏT-in Minsk prosesi və əlaqədar strukturların bağlanması ilə bağlı birgə müdaciəti vəhdətləri oldu. Dekabrın 1-də ATƏT rəsmi olaraq Minsk prosesini başa çatdırdı və onunla bağlı strukturları ləğv etdi.

Regionda kommunikaasiyaların açılması bölgənin iqtisadi inkişafı üçün vacib şərtidir. Bu mənada 8 avqust tarixində Ağ Evdə Zəngəzur dəhlizinin (TRIPP) açılması ilə bağlı razılaşma əldə edilməsi mühüm əhəmiyyətə malik oldu. Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasını birləşdirəcək bu dəhlizin ölkəmizin də fəal iştirak etdiyi Orta dəhliz layihəsinin vacib seqmentinə çevrilməsi onun nə dərəcədə önəmli olduğunu bir daha təsdiqləyir.

Cari ilin diqqətcəkən hadisələrindən biri Azərbaycanın Ermənistanla tranzit məhdudiyyətlərini aradan qaldırması oldu. Qazaxıstan və Rusiyadan Ermənistanla qatar vasitəsilə artıq bir neçə dəfə taxıl ixracı edilib. Eyni zamanda dekabrın 19-da Azərbaycanla Ermənistanla neft məhsullarının tədarükünə başlanılıb.

Həmçinin etimad quruculuğu sahəsində irəliləyişlər olub. Belə ki, iki ölkə

kənin vətəndaş cəmiyyətləri İrəvan və Bakıya qarşılıqlı səfərlər edəblər ki, bu, cəmiyyətlərin sülhə hazırlanması üçün vacib prosesdir.

Qətiyyətli, məqsədyönlü və sistemli fəaliyyət

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin 2025-ci ilin yekunlarına dair mətbuat buraxılışında da vurğulanır ki, Azərbaycanın tərəfinin təşəbbüsü ilə bir-birinin suverenliyi və ərazi bütövlüyü prinsipləri əsasında Ermənistanla münasibətlərin normalaşdırılmasına dair gündəlik milli maraqlara uyğun şəkildə 2025-ci il ərzində də davam etdirilib və normalaşma prosesində irəliləyiş əldə olunub. 8 avqustda ABŞ Prezidenti Donald Trampın evsahibliyi və iştirakı ilə Vaşinqtonda Prezident İlham Əliyev və Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyan arasında baş tutmuş Vaşinqton Sülh Sammiti ilə Azərbaycanın irəlilətdiyi normalaşma gündəliyinin Ermənistan və ümumilikdə beynəlxalq birlik tərəfindən qəbul edilməsi təmin edilib, ölkəmiz prosesin ilk mərhələsindən ortaya qoyulan məqsədlərini qətiyyətlə və sistemli fəaliyyətlə reallaşdırmağa nail olub.

Mətbuat buraxılışında bildirilir ki, Vaşinqton Sammitinin yekununda Azərbaycan və Ermənistan liderləri tərəfindən, habelə şahid qismində ABŞ Prezidenti tərəfindən imzalanmış Birgə Bəyannamədə, Azərbaycan və Ermənistan münaqişəsinin artıq keçmişdə qaldığını təsdiqləyib və bununla iki ölkə arasında beynəlxalq sərhədlərin toxunulmazlığı və ərazi əldə olunması üçün güc təbiiq etmənin yolverilməzliyi əsasında qonşuluq münasibətlərinin qurulması üçün şərtlərin yarandığını bəyan edəblər. Qeyd olunur ki, ərazilərinin 30 ilə yaxın davam edən hərbi işğalına son qoyan Azərbaycan davamlı və qətiyyət-

li səyləri ilə 2025-ci ildə Ermənistan ilə də-fakto sülhü beynəlxalq hüquqa uyğun və ədalətli şəkildə təsis edib. Azərbaycanın öz ərazisi üzərində suveren nəzarəti bərpa etməsi reallığı və bunun hər hansı yenidən təftiş mövzusu olmayacağı Ermənistan və bütünlüklə beynəlxalq birlik tərəfindən açıq və birmənalı şəkildə qəbul edilib: "...Azərbaycan tərəfi əldə edilmiş bütün razılıqların və götürülmüş bütün öhdəliklərin tam və vaxtında icrasının təmin edilməsini vacib hesab edir.

...Bu kontekstdə, artıq paraflanmış ikitərəfli sazişin imzalanması və ratifikasiyasını təmin etmək üçün Ermənistanın öz konstitusiyasında Azərbaycana qarşı hələ də mövcud olan ərazi iddialarının aradan qaldırması və TRIPP layihəsi ilə Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan MR arasında maneəsiz əlaqənin təmin edilməsi ilə bağlı öhdəliklərin tam icrası xüsusi əhəmiyyət kəşə edir". Bütün bunlar Bakının öndərliyi ilə regionda də-fakto sülhün əldə edildiyini göstərir. Sadəcə bunu hüquqi çərçivəyə salmaq, sülh müqaviləsinin imzalanması lazımdır. Bunun üçün isə Azərbaycanın tərəfinin beynəlxalq hüququn tələblərinə uyğun irəli sürdüyü tələblər yerinə yetirilməlidir. İlk növbədə Ermənistan Azərbaycan qarşı ərazi iddiaları olan konstitusiyasını dəyişdirməlidir.

Nəco ki bu məsələ barədə avqustun 8-də Prezident İlham Əliyev Vaşinqtonda Azərbaycanın media nümayəndələrinə müsahibəsi zamanı qəti mövqeyini ifadə edib: "Təbii ki, Ermənistanın, nəcə deyirlər, ev tapşırıqları da var. Bildiyiniz kimi, onların konstitusiyasında Azərbaycana qarşı ərazi iddiası məsələsi imkan vermədi ki, bu gün sülh sazişi imzalanınsın. Amma bu dəyişikliklər edildikdən sonra qarşı sülh sazişi istənilən vaxtda imzalana bilər".

Yasəmən MUSAYEVA, "Azərbaycan"

Ceyson EPSTEYN:

"Cənubi Qafqaz regionu 2026-cı ili daha da möhtəşəm yaşayacaq"

"ABŞ-Azərbaycan və ABŞ-Xəzər hövzəsi münasibətləri çox yaxşılaşıb və bunun müsbət səbəbi var".

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Rusiya-Ukrayna münaqişəsinin həllinə dair irəli sürülən sülh planı ilə bağlı ABŞ-də fəaliyyət göstərən "Southfive Strategies" təşkilatının prezidenti Ceyson Epşteyn deyib.

O bildirib ki, sülhün və rifahın tərəfdarlarının bu baxımdan səvinə biləcəyi çox məsələ mövcuddur. O, avqust ayında Ağ Evdə Prezident Donald Tramp, Prezident İlham Əliyev və Baş nazir Nikol Paşinyan arasında keçirilən görüşü xatırladaraq, sonrakı hadisələrin də olduqca müsbət şəkildə irəlilədiyini vurğulayıb.

"Üç liderin oturmaq əvvəllər edə bilmədiklərini etmələri 30 ildən çox davam edən bu faciəli münaqişəyə son qoymaları əlamətdar hadisədir. Lakin indi digər işlərin tamamlanması lazımdır və düşünürəm ki, region (Cənubi Qafqaz) 2026-cı ili daha da möhtəşəm yaşayacaq", - deyə ekspert əlavə edib.

O, TRIPP layihəsindən danışıqda, onun iqtisadi rifah, investisiya və integrasiya yolu olacağını qeyd edib. Vurğulayıb ki, bu, Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstanın maraqlarını düşünməyən digər böyük aktorlara daha əzəli bəyənəməkdir. "Düşünürəm ki, əldə edilmiş razılaşma və uzun müddətdir davam edən məsələlərin həlli bölgədə yaşayan insanların firavan gələcək üçün daha çox şansların olduğunu göstərir", - deyən o bildirib.

2025-ci il "Konstitusiya və Suverenlik İli"dir

Azərbaycanın liderliyi, sülh strategiyası və yeni regional reallıqlar

Müasir Azərbaycan tarixində mühüm nailiyyətlərlə yaddaqalan daha bir uğurlu ili qürur və fəxrətlə hissi ilə başa vururuq. Dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsi və suverenliyin yalnız kağız üzərində deyil, real siyasi güc kimi təsdiqlənməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyan 2025-ci il - "Konstitusiya və Suverenlik İli" Azərbaycanın tam müstəqil, milli maraqlara söykənən prinsiplərlə siyasət yürütdüyünü və regionda prosesləri formalaşdırmaq iqtidarında olduğunu bir daha nümayiş etdirdi.

Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü siyasət son illərdə Cənubi Qafqazın geosiyasi xəritəsini əsaslı şəkildə dəyişmişdir. 2020-ci il Vətən müharibəsində qazanılmış tarixi Zəfər və 2023-cü ildə həyata keçirilən birgünlük antiteror tədbirləri nəticəsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa olunmuşdur. Bu qələbələr yalnız hərbi-siyasi üstünlük anlamına gəlmir, eyni zamanda region üçün yeni geosiyasi və geoiktisadi reallıqlar formalaşdırmışdır. Münaqişə dövrü başa çatmış, sülh və əməkdaşlıq üçün real imkanlar yaranmışdır.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə irəli sürülən sülh təşəbbüsü Cənubi Qafqazda beynəlxalq hüququn hamılıqla qəbul olunmuş norma və prinsiplərinə, qarşılıqlı hörmətə, suverenliyə və ərazi bütövlüyünə əsaslanan yeni diplomatiya, hərbi-siyasi və iqtisadi strategiyaların əsasını qoymuşdur. Möhiz bu yanaşmanın məntiqi nəticəsi olaraq Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh və dövlətlərarası münasibətlərin qurulması haqqında Saziş layihəsinin hazırlanmasında baza rolunu Azərbaycanın irəli sürdüyü beş prinsip oynayır. Bu prinsiplər dövlətlərin bir-birlərinin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qarşılıqlı tanıması, ərazi iddialarından imtina, güc təbiiqindən və təhdidlərdən çəkinməyi, dövlət sərhədlərinin delimitasiyası və demarkasiyasını, diplomatik münasibətlərin qurulmasını və neqliyyat-kommunikasiya xətlərinin açılmasını ehtiva edir.

Bu müddəalar Azərbaycanın sülhə formal deyil, real və uzunmüddətli yanaşdığını nümayiş etdirir. Paraflanmış sülh sazişinin imzalanması regionun gələcəyini müəyyən edəcək tarixi hadisələrdən biri olmaqla, Cənubi Qafqazda qarşıdurma mərhələsini qapadaraq əməkdaşlıq dövrünün əsasını qoydu. Lakin bu yolun qarşısında hələ də ciddi maneə mövcuddur. Ermənistan konstitusiyasının preambulasında istinad olunan müstəqillik bəyannaməsində Azərbaycan qarşı ərazi iddialarının qalması sülh prosesinin əsas əngəli olaraq qalır. Bununla yanaşı, Ermənistan Azərbaycanın qərb bölgəsi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında maneəsiz neqliyyat və ticarət əlaqələrinin təmin edilməsi ilə bağlı öhdəliyi də yerinə yetirməlidir. Ermənistan cəmiyyətinin bu siyasət rəhbərliyinin bu reallığı qəbul etməsi həm öz dövlətlərinin, həm də regionun gələcəyi üçün həyati əhəmiyyət daşıyır.

Prezident İlham Əliyevin sülh və normalaşma prosesində tutduğu mövqeyə ardıcıl, aydın və prinsiplərdir. Bu mövqeyə beynəlxalq hüquqa, ədalətə və milli maraqlara əsaslanaraq və möhiz bu səbəbdən beynəlxalq tərəfdaşlar tərəfindən konstruktiv və realist siyasət kimi qiymətləndirilir. Bu xüsusda, ABŞ Prezidenti Donald Trampın sözləri və dəstəyi ilə 2025-ci il 8 avqust tarixində Vaşinqtonda ABŞ, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin iştirakı ilə keçirilən üçtərəfli sammit regionun siyasi-diplomatik tarixində yeni mərhələnin başlanğıcı kimi dəyərləndirilir. Bu sammit Cənubi Qafqazın siyasi, təhlükəsizlik, ticarət-iqtisadi və neqliyyat-kommunikasiya arxitekturasında inklüziv və tarixi mərhələyə keçidi simvolizə edir.

Vaşinqton Sammiti göstərdi ki, Azərbaycan yalnız öz milli maraqlarını deyil, regionun təhlükəsizliyini və davamlı inkişafını da nəzərə alan məsuliyyətli aktordur. Sammit normalaşma prosesinin sürətlənməsi üçün əlverişli mühit yaratdı və nəticə etibarən, beynəlxalq ictimaiyyətin sülhə marağını və dəstəyini təşviq etdi. Bu, eyni zamanda Ermənistan üçün də açıq mesajdır: sülh realdır və mümkündür, lakin bu yol yalnız konstruktiv mövqeyə ilə açıla bilər.

Normalaşma prosesinin mühüm komponentlərindən biri də praktik etimad quruculuğu tədbirləridir. Azərbaycan tərəfindən Ermənistanla yüklərin daşınması ilə bağlı məhdudiyyətlərin aradan qaldırılması, Qazaxıstandan Azərbaycandan tranzit keçməklə Ermənistanla taxıl göndərilməsi, eləcə də Azərbaycanın Ermənistanla ilk dəfə neft məhsullarının ixracına başlanılması regionda etimadın möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. Bu addımlar göstərir ki, Azərbaycan sülhü yalnız siyasi bəyannatlarla deyil, real iqtisadi və humanitar əməkdaşlıqla möhkəmləndirməyə hazırdır. Gələcəkdə isə ticarət əlaqələrinin başlanması ehtimalı regionun iqtisadi inqtegrasiyasına yeni nəfəs verə bilər.

Azərbaycan sülh təşəbbüsləri regionun iqtisadi və neqliyyat xəritəsinin yenilənməsi ilə sıx bağlıdır. Cənubi Qafqaz qitələrarası neqliyyat yollarının kəşşməsində yerləşən Azərbaycan sülh təşəbbüsləri regionun iqtisadi və neqliyyat xəritəsinin yenilənməsi ilə sıx bağlıdır. Cənubi Qafqaz qitələrarası neqliyyat yollarının kəşşməsində yerləşən Azərbaycan sülh təşəbbüsləri regionun iqtisadi və neqliyyat xəritəsinin yenilənməsi ilə sıx bağlıdır. Cənubi Qafqaz qitələrarası neqliyyat yollarının kəşşməsində yerləşən Azərbaycan sülh təşəbbüsləri regionun iqtisadi və neqliyyat xəritəsinin yenilənməsi ilə sıx bağlıdır.

Azərbaycan sülh təşəbbüsləri regionun iqtisadi və neqliyyat xəritəsinin yenilənməsi ilə sıx bağlıdır. Cənubi Qafqaz qitələrarası neqliyyat yollarının kəşşməsində yerləşən Azərbaycan sülh təşəbbüsləri regionun iqtisadi və neqliyyat xəritəsinin yenilənməsi ilə sıx bağlıdır.

şən strateji regiondur və bu bölgənin lider dövləti kimi Azərbaycan son illərdə global logistika xəritəsində mühüm tranzit mərkəzinə çevrilmişdir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, "Cənub qaz dəhlizi", Trans-Xəzər marşrutu və Orta dəhliz kimi irimiqyaslı layihələr ölkəmizin regional və global əhəmiyyətini xeyli artırmışdır. Ermənistanla sülhün təmin olunması bu layihələrin coğrafiyasını genişləndirərək regionu Avrasiya neqliyyat şəbəkəsinin daha mühüm halqasına çevirə bilər.

2025-ci ildə Azərbaycanın xarici siyasətində Mərkəzi Asiya istiqaməti xüsusi çəkisi ilə seçilir. Tarixi, mədəni və strateji bağlara əsaslanan bu münasibətlər artıq institutional əməkdaşlıq mərhələsinə keçmişdir. Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıların 7-ci Məşvərət Görüşünün yekun bəyannatında vurğulandığı kimi, "Mərkəzi Asiya və Azərbaycan Respublikası dövlətlərinin möhkəm dostluq əlaqələri, qarşılıqlı faydalı tərəfdaşlıq və strateji maraqlarını nəzərə alaraq, tərəflər Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Asiyanın dövlət başçıları Məşvərət Görüşündə tamhüquqlu iştirakını alqışlayırlar". Bu qərar Azərbaycanın Mərkəzi Asiya regionunun siyasi, iqtisadi və neqliyyat-logistika proseslərinin ayrılmaz hissəsinə çevrildiyini təsdiqləyir. Azərbaycan Xəzər hövzəsində yerləşən aparıcı dövlətlərdən biri kimi, Mərkəzi Asiya ölkələri üçün Avropaya çıxış qapısı rolunu oynayır. Orta dəhliz layihəsi çərçivəsində Çin-Mərkəzi Asiya-Xəzər-Cənubi Qafqaz-Avropa xətti üzrə yükdaşımaqların artması Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini daha da gücləndirir. Bu əməkdaşlıq regionlararası inteqrasiyanın real mexanizminə çevrilir və Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən xarici siyasət kursunun mühüm nəticələrindən biri kimi çıxış edir.

Sülh prosesinin davamlılığı üçün etimad quruculuğu tədbirləri mühüm əhəmiyyət daşıyır. Ermənistan daxilində revanşist qüvvələr, radikal dairələr və destruktiv xarici təsirlər normalaşma prosesini pozmağa çalışır. Beynəlxalq ictimaiyyət bu cəhdlərə qarşı daha prinsiplə müvəqqəti tədbirlər, regionda sülh və sabitliyi təhlükəyə yaranan addımlara yol verməməlidir.

Nəticə etibarilə 2025-ci ildə - "Konstitusiya və Suverenlik İli"ndə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müdrik və uzaqgörən siyasəti ilə Cənubi Qafqazda yeni sülh və əməkdaşlıq modelinin formalaşdırılması prosesi uğurla davam etmişdir. Bu model qarşıdurmayla deyil, qarşılıqlı faydaya, təhlükəsizliyə və iqtisadi inteqrasiyaya əsaslanır. Azərbaycanın sülh təşəbbüsləri regionu qarşıdurma məkanından əməkdaşlıq regionuna çevirməkdədir və bu siyasət ölkəmizin regional və global miqyasda artan nüfuzunun ən parlaq göstiricisidir.

Zaur ŞÜKÜROV,
Milli Məclisin deputatı

Ukraynada Azərbaycanın Zəfərinə və "Konstitusiya və Suverenlik İli" nə həsr olunan poçt markası hazırlanıb

Ukraynada Azərbaycanın Zəfərinin 5 illiyinə və "Konstitusiya və Suverenlik İli" nə həsr olunan poçt markası hazırlanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ölkəmizin Ukraynadakı səfirliyi tərəfindən hazırlanan bir neçə növdə poçt markasında Azərbaycan işğaldan azad

olunan rayonlarının təsvirləri, üçrəngli dövlət bayrağının təsvirində Azərbaycanın xəritəsi yer alıb.

Yüksək nəfisdə və tərtibatda hazırlanan poçt markalarının sayı 1000 ədəddir. Poçt markaları gələn il yanvarın sonunda dövrüyyəyə buraxılacaq.

Azərbaycanın maarifçilik tarixində Şuşanın ədəbi, mədəni və təhsil mühitinin əvəzsiz rolu olmuşdur. Şuşa ictimai fikir tariximizin inkişafına mühüm töhfələr vermiş, Azərbaycanı və dünyaya görkəmli şəxsiyyətlər bəxş etmişdir.

Azərbaycanın tarixi, mədəni mərkəzi olan Şuşa tanınmış elm, maarif, mədəniyyət, incəsənət xadimlərinin, ictimai-siyasi fikrin görkəmli nümayəndələrinin vətəni hesab edilir. Tarixi mənbələrə əsasən, XIX əsrin ikinci yarısında Şuşa şəhər əhalisinin sayı 25 minə çatmışdı. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının məlumatına görə, XIX əsrdə Şuşada 95 şair, 22 musiqişünas, 38 xanəndə, 19 xəttat, 16 nəqqaş, 12 nüsxəbənd, 5 astronom, 18 memar, 16 həkim, 42-yə qədər müəllim olmuşdur.

Xurşidbanu Natəvan, Molla Pənah Vəqif, Mir Möhsün Nəvvab Qarabaği, Qasım bəy Zakir, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Süleyman Sani Axundov, Fatma xanım Kəminə, Nəcəf bəy Vəzirov, Yusif Vəzir Cəmənzəminli, Firudin bəy Kəçərlı, Mirzə Salah bəy Zöhrəbəyov, Mirzə Ələsgər Növrəs, Qəmər bəy Şeyda, Səfərlı bəy Vəlibəyov, Cəlil bəy Bağdadbəyov, İskəndər bəy Rüstəmbəyov, Cahangir bəy Zeynalovlu, Kərim bəy Mehmandarov, Həmidə xanım Cavanşir, Həsənəli xan Qaradaği, Nəriman bəy Nərimanbəyli, Bədəl bəy Bədəlbəyli, Həsım bəy Vəzirov, Əhməd bəy Ağaoğlu, Ceyhun bəy Hacıbəyli və onlarla maarifçi, şair, dramaturq, publisist və ictimai xadimlərin həyatında Şuşa mühitinin mühüm rolu olmuşdur.

Şuşa XIX əsrin II yarısından Azərbaycanın mədəni mərkəzinə çevrilmiş, musiqi və bəstəkarlıq məktəbinin yüksəlişinə səbəb olmuşdur. Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixində yeni bir mərhələnin yaranması Üzeyir bəy Hacıbəylinin adı ilə bağlıdır. Üzeyir bəy Hacıbəyli dahi bəstəkar, Azərbaycan opera musiqisinin banisi olmaqla yanaşı, istedadlı publisist və ictimai-siyasi xadim kimi də tanınmışdır. Bundan əlavə, Hacı Hüsü, Əbdülbəği Zülalov (Bülbülcan), Xərrat Qulu, Cabbar Qaryaqınoğlu, Məşədi Məmməd Fərzəliyev, Keçəci oğlu Məhəmməd, Sadıqcan (Mirzə Sadıq), Məşədi Zeynal, Məşədi Cəmil Əmirov, İslam Abdullayev, Məcid Behbudov, Seyid Şuşinski, Xan Şuşinski, Qurban Pirimov, Bülbül, Rəşid Behbudov, Zülfü Adıgözəlov, Əhməd Ağdam-ski (Bədəlbəyli), Zülfüqar Hacıbəyov, Əfrasiyab Bədəlbəyli, Soltan Hacıbəyov, Niyazi, Əşrəf Abbasov, Fikrət Əmirov, Süleyman Ələsgərov, Vəlif Adıgözəlov, Teymur Elçin, Mehdi Məmmədov, Zakir Bağirov, Cingiz Hacıbəyov, Şəmsi Bədəlbəyli, Əbülfət Vəli, Məhluqə Sadıqova, Nəcəbə Behbudova, Osman Hacıbəyov, Əbülfət Əliyev, Kərbəlayi Səfikan Qarabaği, Lətif Kərimov, Cəlal Qaryaqdı, Toğrul Nərimanbəyov, Münəvver Rzəyeva, Əmir Hacıyev və bir çox başqaları Şuşanın yetirdiyi tanınmış musiqişünas, bəstəkar, xanəndə, teatr xadimi, rəssam, heykəltaraş, memar və görkəmli sənətkarlardır.

Bu kimi maarifpərvər insanların söyi nəticəsində XIX əsrin əvvəllərindən Şuşa həm də elm-təhsil mərkəzi kimi şöhrət tapmış, görkəmli publisist, nəşir, şair, yazıçı və dramaturqlar, memarlar, xəttatlar, astronomlar, alimlər, maarifçi müəllimlər nəslı formalaşmışdı.

Şuşada XIX əsrin əvvəllərində tədrisən Avropa tipli dünyəvi təhsil verən məktəblər açılmağa başlanmışdı. İlk belə məktəb 1826-cı ildə yaradılmışdı. Onun ardınca 1830-cu ildə Qəza məktəbi, 1874-cü ildə şəhər məktəbi, 1881-ci ildə Real məktəb, 1883-cü ildə Qız məktəbi, 1895-ci ildə 3-cü dərəcəli xüsusi məktəb və digər məktəblər fəaliyyətə başlamışdır. Şuşada həmin dövrdə Gövhər ağa, Səməd bəy Ağayev və Cəmal bəy Fətəlibəyovun şəxsi məktəbləri də fəaliyyət göstərmişdi. Bu məktəblərdə Moskva, Peterburq, Berlin, Ləypsiq, Sarbonna, Mançester, Paris və digər xarici universitetləri bitirən müəllimlər, Şuşada anadan olmuş ziyalılar dərslər demişdi. Təbii ki, bu böyük ziyalı təbəqəsi, Şuşa şəhərini maarifçilik beşiyi və mədəniyyət mərkəzinə çevirməkdə, elmi, təhsili və mədəniyyəti inkişaf etdir-məkdə çox böyük rol oynamışlar.

Şuşanın yüksək iqtisadi inkişafı və şəhər ziyalılarının dünyəvi təhsil verən məktəb açmaq səyi Şuşaya bu sahədə də birincilik qazandırmışdı. Qafqazda ilk qəza məktəbinin təntənəli açılışı 1830-cu il dekabrın 30-da Şuşada olmuşdu. Bununla da Azərbaycanda ilk dövlət məktəbi sisteminin bünövrəsi qoyulmuşdu. Şuşa qəza məktəbi dünyəvi təhsil verən məktəblərin birincisi olmuşdu. Çar Rusiyası hökuməti Qafqazda dövlət məktəblərini açmazdan əvvəl xüsusi nizamnamə hazırlayaraq 1829-cu il avqustun 2-də təsdiq etmişdir. Nizamnamədə nəzərdə tutulmuş şəhərlərdən birinci olaraq, Şuşada qəza məktəbi təsis edilmişdir.

195 yaşlı Şuşa qəza məktəbi - ilk dünyəvi təhsil ocağı

Şuşa qəza məktəbi açılarda birinci sinfə 19 şagird qəbul olmuşdu. Lakin ildən-ildə şagirdlərin sayı artaraq 1833-cü ildə 27, 1834-cü ildə 44 nəfərə çatmış və ikinci sinif də açılmışdı.

Şuşada qəza məktəbi Azərbaycan-da ilkin olaraq yaradıldığı kimi, fəaliyyət göstərirdi bütün illərdə təlim-təhsil keyfiyyətinə görə də birinci oldu. 1835-ci il mayın 12-də Zaqafqaziya (Cənubi Qafqaz) məktəblərinin ikinci nizamnaməsi təsdiq edilmişdi. Bu nizamnamədə Azərbaycan üzrə 4 qəza məktəbini, o cümlədən Şuşa qəza məktəbini təkmilləşdirmək nəzərdə tutulmuşdu. Yeni nizamnamə ilə işləməyə başlamış təhsil ocağının II və III siniflərində rus dilinin qrammatikası, coğrafiya, tarix, hesab, Azərbaycan dili, hüsnxətt, rəsm fənləri tədris edilirdi. Azərbaycan dili rus bilməsi üçün də məcburi fənn kimi həftədə 6 saat keçirilirdi.

Şuşa qəza məktəbinin kitabxanasında 1845-ci ilin məlumatına görə, 301 adda ədəbiyyat və digər tədris vasitəsi var idi. 5 müəllim və 127 şagirdlə təlimə başlamış Şuşa qəza məktəbi əvvəlcə üç sinifli, 1878-ci ildən isə dörd sinifli şəhər məktəbinə çevrildi.

1848-ci il dekabrın 18-də Zaqafqaziya (Cənubi Qafqaz) məktəblərinin yeni nizamnaməsi qəbul edildi. Qəza məktəblərinin, o cümlədən Şuşa qəza məktəbinin qarşısında yeni məqsədlər qoyuldu. Belə ki, əvvəlki fənlərdən əlavə dəfərxana qaydalarına aid qısa məlumat da tədris planına daxil edildi. Azərbaycan dilinin öyrənilməsinə daha geniş yer verildi. Şuşa qəza məktəbində tədris-təlim işi digərlərinə nisbətən yüksək səviyyədə idi. Şagirdlərin sayına görə bu məktəb bütün Cənubi Qafqazda birinci yeri tuturdu. 1865-ci ildə Şuşa qəza məktəbində 240 şagird təhsil alırdı. 1868-ci ildən isə tədris planına latın və Avropa dilləri daxil edildi. Şuşa qəza məktəbində fransız dilinin tədrisi təbiiq olunmağa başlandı.

Maarifçiliyin inkişafı nəticəsində Şuşada dünyəvi təhsil sisteminə keçid güclündü. Azərbaycanda ilk ümumtəhsil ocağı olan Şuşa qəza məktəbi 1874-cü ildə Qafqazda şəhər məktəblərinin ilk qaranquşu oldu və Şuşa şəhər məktəbinə çevrildi. Beləliklə, Şuşa şəhər məktəbi xeyli şagirdi, kitabxanası, tədris-maddi bazası olan Şuşa qəza məktəbinin bazasında 1874-cü ildə fəaliyyətə başladı. Yeni məktəb daha yüksək tipli idi. Ona görə də pedaqoji həyətən əksəriyyət Tiflis Aleksandriyski Müəllimlər İnstitutunu bitirənlərdən ibarət idi. Şuşada şəhər məktəbi şagird çoxluğuna görə yəne də seçilirdi. 1876-cı ildə burada təkcə I sinifdə 70, 1877-ci ildə isə 160 nəfər şagird var idi. Məktəb proqramına şoriet, Azərbaycan, rus və fransız dilləri, hesab, təcrübi həndəsə, coğrafiya, tarix, fizika, rəsmxət, nəğmə və gimnastika fənləri salınmışdı. 1880-ci ildə məktəbin nəzdində xüsusi musiqi sinfi açılmışdı.

Şagirdlərinin çoxluğuna görə Şuşa şəhər məktəbi çar Rusiyası ərazisində ilk yerlərdən birini tuturdu. Məktəbdə ilk vaxtlarda 375 uşaq oxuyurdu. Məktəbin nəzdində pulsuz istifadə olunan kitabxanalar fəaliyyət göstərirdi və burada fənn kabinetləri, digər tədris vasitələri var idi, həmçinin tarixi kolleksiyalar təşkil edilirdi.

Şuşa şəhər məktəbinin ilk buraxılışından bir neçə nəfər 1879-cu ildə Qori Müəllimlər Seminariyasına daxil olmuşdur. Onların sırasında tanınmış pedaqoq, Azərbaycanın elmi-pedaqoji, ictimai fikri tarixində xüsusi xidmətləri olan görkəmli ədəbiyyatşünas Firudin bəy Kəçərlı və tanınmış maarif xadimi Səfərlı bəy Vəlibəyov da var idi. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi Nəcəf bəy Vəzirov və bir çox məşhur simalar da ilk təhsillərini Şuşa qəza şəhər məktəbində almışlar.

1881-ci il sentyabrın 20-də Şuşada 6 sinifdən ibarət olan Real məktəbinin əsası qoyulmuşdur. Məktəbdə riyaziyyat və fizika kursları, təbiətşünaslıq, rəsm və rəsmxət, şoriet və digər fənlər tədris edilmiş, lakin alman və fransız dillərinə ayrılan saatların miqdarı daha çox olmuşdur. Şuşa Real məktəbinin geniş və zəngin kitabxanası ilə yanaşı, fənn kabinetləri, xüsusilə fizika kabinəsi öz mükməlliliyi ilə diqqəti cəlb etmişdir. Məktəb Qafqaz orta təhsil müəssisələrində nümunəvi tədris müəssisələrindən hesab olunmuşdur. Burada Azərbaycan dilini görkəmli pedaqoq, publisist, tərcüməçi, jurnalist, yazıçı Həsım bəy Vəzirov, fransız dilini publisist, pedaqoq, yazıçı, hiqquşünas, şərqşünas, türkoloq, islamşünas alim Əhməd bəy Ağaoğlu, elmi-ilahiyyat dərslərini isə həkim, həmçinin şair Mirzə Sadıq Lətifov tədris etmişdir.

Bununla yanaşı, tanınmış maarifçilər, Qori Müəllimlər Seminariyasının məzunu olan Yusif bəy Məlikxanəzərov, maarifçi, pedaqoq, şair, xeyriyyəçi Fransada və Rusiyada təhsil almış Mirzə Salah bəy Zöhrəbəyov da Real məktəbində dərslər demişlər. Qarabağlı gənclərin bir hissəsi Şuşa Real Məktəbində təhsil almış, sonradan Rusiyanın və Avropanın ali məktəblərinə daxil olmuş, oranı bitirdikdən sonra isə xalq maarifi və təhsildə, elm və mədəniyyət, sənaye və iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində xidmətlər göstərmişlər.

Sovet dövründə 1921-1922-ci tədris ilində Şuşada pedaqoji məktəb, 1923-1924-cü tədris ilində isə musiqi məktəbi fəaliyyətə başlamışdı. 1922-1923-cü tədris ilində Şuşa ərazisində 580 şagirdi, 25 müəllimi özündə birləşdirən 8 məktəb fəaliyyət göstərmişdi. 1927-1928-ci tədris ilində Şuşa ərazisində məktəblərin sayı 11-ə çatmışdı. 1938-ci ildə Şuşada Mərkəzi Uşaq Kitabxanası açılmışdı. Azərbaycanda ilk ümumtəhsil ocağı olan Şuşa qəza məktəbi 1933-cü ildə Şuşa yeddillik nümunə məktəbinə, 1937-1938-ci dərslərindən isə I nömrəli

şəhər orta məktəbinə çevrilmişdi. 1939-1940-cı tədris ilində 110 yaşlı məktəbin orta təhsilli ilk buraxılışı olmuşdur. 1966-cı ildə I nömrəli məktəbdən yeni bir təhsil ocağı - 4 nömrəli orta məktəbi yarandı. I nömrəli Şuşa şəhər orta məktəbi isə yeni binaya köçürüldü və burada dahi bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəylinin adını daşıyaraq fəaliyyətini davam etdirdi.

Ümumilikdə, Şuşa rayonunun işğal nəticəsində 23 ümumtəhsil məktəbi, 13 məktəbəqədər təhsil müəssisəsi, Peşə-ixtisas məktəbi, Mədəni-maarif, Kənd təsərrüfatı, M.M.Nəvvab adına Musiqi texnikumları, 2 sayılı Bakı Baza Tibb Texnikumunun Şuşa filiali, Həmçinin Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun filialları dağıdılmışdır.

Görkəmli dövlət xadimi, Ümummilli lider Heydər Əliyev hələ 1982-ci ilin yanvarında Şuşa şəhər I nömrəli orta məktəbinin 150 illik yubileyinin qeyd olunması haqqında Azərbaycan KP MK Bürosunun qərarını imzalamış və bu qərar əsasında məktəbin yubileyi təntənəli şəkildə qeyd edilmişdir.

1984-cü ildən Şuşa Şəhər Uşaq Musiqi Məktəbi Şuşa Şəhər Uşaq İncəsənət Məktəbi adlandırılmış və həmin tarixdən Niyazinin adını daşıyır. Daha sonra 1990-cı ildə Bülbülcan adına Uşaq musiqi məktəbi yaradılmışdır.

Şuşa şəhər I saylı orta məktəb yaradıldığı vaxtdan 1992-ci il mayın 8-nə kimi öz fəaliyyətini fasiləsiz olaraq davam etdirmişdir. Məktəbdə hər cür avadanlıqla təmin olunmuş 24 fənn kabinetləri və laboratoriyası, 2 linqafon kabinetləri, maşınşünaslıq kabinetləri, gənclərin çağırışa qədərki hazırlıq kabinetləri, zəngin kitabxana, geniş idman zalı, akt zalı, yeməkməxana və sair fəaliyyət göstərmişdir. Şəhərin Ermənistan silahlı dəstələri tərəfindən işğal edilməsindən sonra məktəbin şagird və pedaqoji kollektivləri respublikamızın müxtəlif rayonlarında müvəqqəti məskunlaşmışdılar. Şuşa şəhər I saylı orta məktəbi isə 1992-ci ildən etibarən Bakı şəhəri Yasamal rayonu 38 nömrəli orta məktəbin binasında fəaliyyət göstərmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev sərəncamı ilə 2010-cu il dekabrın 7-də Azərbaycanda ilk qəza məktəbinin - Üzeyir Hacıbəyli adına Şuşa şəhər I nömrəli orta məktəbinin 180 illik yubileyi dövlət səviyyəsində təntənəli surətdə qeyd edilmişdi.

2020-ci il noyabrın 8-də Şuşa şəhərinin işğalçılardan azad edilməsindən 6 ay

sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2021-ci il mayın 8-də Şuşa şəhər I nömrəli 960 şagird yerlik tam orta məktəbin layihələndirilməsi və tikintisi məqsədilə müvafiq sərəncam imzaladı və 4 gün sonra, mayın 12-də Şuşada I saylı ümumtəhsil məktəbinin təməli qoyuldu.

Yeni 960 şagird yerlik tam orta məktəbin layihələndirilməsi və tikintisi məqsədilə Prezidentin Əhtiyat Fondundan Təhsil Nazirliyinə ilkin olaraq 3 milyon manat vəsait ayrıldı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə 2023-cü il noyabrın 7-də Şuşa şəhəri I nömrəli tam orta məktəbin açılışı oldu. 960 şagird yerlik üçmərtəbəli bina beş blokdan ibarətdir. Burada hər biri 24 nəfərlik 40 sinif otağı, 2 fizika, 2 kimya, 2 biologiya, 2 texnologiya, 2 informatika otağı, STEAM mərkəzi, kitabxana, oxu zalı, gənclərin ibtidai hərbi hazırlığı, rəssamlıq və musiqi kabinetləri, yeməkməxana, akt və idman zalları, tibb, müayinə və inzibati həyat üçün iş otaqları var. Məktəb üçün ayrılan ərazidə futbol meydançası və digər zəruri yardımçı binalar inşa edilbdir.

Şuşa şəhər I nömrəli tam orta məktəbdə tədris prosesinə isə 2024-cü il sentyabrın 16-dan başlanılmışdır. Müasir avadanlıqlarla təchiz olunan bu bina həm məktəbin, həm də Şuşanın təhsil ənənələrinə uyğun şəkildə yenidən dirçəldilmişdi. Məktəbdə 3-4 yaşlı uşaqlar üçün "Məktəbəqədər cəmaətsəli təhsil" layihəsi 2-8-ci siniflərdə rəqəmsal bacarıqlar, 3-4 cü siniflərdə isə "STEAM" layihəsi tədris olunmağa başlamışdır.

Beləliklə, Qafqazda ilk dünyəvi təhsil ocağı olan I saylı Şuşa şəhər məktəbi kollektivini yenidən doğma yurtda qəbul edərək öz fəaliyyətini davam etdirir və inam var ki, qocaman tədris ocağı Azərbaycan təhsilinin inkişafına dəyərli töhfəsini verəcəkdir.

Xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan dövlətinin Qarabağda və Şərqi Zəngəzorda həyata keçirdiyi bərpə və yenidənqurma işləri çərçivəsində müasir, innovasiyalara əsaslanan təhsil ocaqlarının qurulmasına xüsusi diqqət ayrılır. Şuşadakı I saylı orta məktəb bunun daha bir əyani təsdiqidir. Bu təkcə bir təhsil ocağının bərpası deyil, həm də Şuşanın mədəni ruhunun, tarixi irsinin və maarifçilik beşiyinin yenidən canlanması deməkdir. Müasir tələblərə cavab verən yeni təhsil müəssisəsi Şuşanın bərpə səviyyəsi ilə uzlaşmaqla yanaşı, Böyük qaydış proqramı çərçivəsində şəhərə qayıdacaq şagirdlərin ön qabaqcıl standartlara uyğun təhsil almasına xidmət edəcək.

Ümumilikdə, işğaldan azad edildikdən sonra ölkəmizin, həmçinin türk və islam dünyasının mədəniyyət paytaxtna çevrilmiş bu qədim şəhər müxtəlif xarici tədqiqatçı-alimlərin, arxeoloqların, ekspertlərin, xüsusilə beşin mərkəzlərinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən çoxsaylı tədbirlərin əhəmiyyətinə görə beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən də diqqətlə izlənilir.

Elçin ƏHMƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidentinin yanında Dövlət İdarəçilik
Akademiyasının professoru,
"Qarabağ İrsini Araşdırma
Mərkəzi"nin rəhbəri

"Musiqi məbədi Şuşa" kitabının təqdimatı olub

"İrsimiz Təbiiq və Təbiiq" İctimai Birliyi və Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə "Şuşa musiqidə" ədəbi-bədii tədbir keçirilib. Tədbir Üzeyir bəy Hacıbəylinin anadan olmasının 140 illiyinə ithaf edilən "Musiqi məbədi Şuşa" adlı kitabının təqdimatına həsr olunub. Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə nəfis şəkildə işıq üzü görən kitabın müəllifi sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Səadət Təhmirazqızıdır.

AZƏRTAC xəbər

verir ki, tədbirdə şəhidlərimizin əziz xatirəsi bərdəqəliklə sükutla yad edilib, Dövlət himni səsləndirilib və Şuşaya həsr olunmuş videoçarx nümayiş edilib.

Bildirilib ki, "Musiqi məbədi Şuşa" kitabında Qafqazın Konservatoriyası, poeziya və musiqi beşiyi olan müqəddəs Şuşamızın musiqi həyatından, burada boya-başa çatan sənətkarlardan, bəstəkarlarımızın Şuşaya aid musiqi əsərlərindən söhbət

Kitabın ərsəyə gəlməsində Əməkdar jurnalist, "Şuşa" qəzetinin redaktoru Vəlif Quliyevin rolu böyükdür. Məhz Vəlif müəllimin fikirlərinə, tövsiyələrinə istinad edilərək, Səadət Təhmirazqızı Şuşa mövzusunda müraciət edib, gözəl nəfis tərtibatda kitab ərsəyə gətirib. Kitabın rəyçiləri sənətsünaslıq üzrə elmlər doktoru, dosent, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının katibi Leyla Zöhrabova və sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Vüqar Hümətov, redaktorları sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aytən Babayeva, Ü.Hacıbəyli adına BMA-nın elmi-tədqiqat laboratoriyasının elmi işçisi Fidan Nəsirova-Əhmədovadır.

"Musiqi məbədi Şuşa" kitabı - "Şuşanın musiqi mədəniyyətinə bir nəzər", "Şuşa musiqidə", "Şuşa xalq musiqisində", "Şuşa professional musiqidə", "Şuşalı musiqiçilər", "Şuşada musiqi müjdələri", "Şuşada tanınmış ziyalılara minnətdarlıq hissi ilə" bölmələrindən ibarətdir.

Tədbirdə "Musiqi məbədi Şuşa" kitabı haqqında sənətsünaslıq üzrə elmlər doktoru, dosent, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının katibi Leyla Zöhrabova kitabın möziyyətlərindən danışmış.

Şuşa Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Vüsalə Fətəliyeva isə müəllifə minnətdarlığını bildirərək, kitabın musiqi ictimaiyyəti üçün böyük töhfə olduğunu vurğulayıb, yeni nəşrin Şuşada da təqdimatının keçirilməsini tövsiyə edib.

Digər çıxışçılar da nəfis tərtibatda nəşr olunan kitab haqqında öz fikirlərini bölüşüblər.

Kitabda nəşr olunan məhəllənin bəziləri tədbirdə səsləndirilib.

Ankara Musiqi və Gözəl Sənətlər Universitetinə Azərbaycan mədəniyyəti və tarixinə aid kitab kolleksiyası hədiyyə edilib

Türkiyədə Azərbaycan səfirliyinin nəzdindəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin təşəbbüsü ilə Ankara Musiqi və Gözəl Sənətlər Universitetinin kitabxanasına Azərbaycan mədəniyyəti və tarixi haqqında 400-dən çox kitab hədiyyə edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, layihə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi tərəfindən Türkiyənin Ankara və Kayseri şəhərlərində keçirilən "Azərbaycan İncəsənəti Həftəsi" çərçivəsində reallaşmış.

Bununla əlaqədar, Ankara Musiqi və Gözəl Sənətlər Universitetinin kitabxanasında keçirilən tədbirdə universitetin, Azərbaycan səfirliyinin, Mədəniyyət Mərkəzinin əməkdaşları, yerli azərbaycanlılar, müəllimlər və tələbələr iştirak ediblər.

Əvvəlcə Ankara Musiqi və Gözəl Sənətlər Universitetinə bağışlanan nəşrlərdən ibarət sərginin açılışı olub.

Universitetin rektoru, professor Erhan Özden çıxışında Azərbaycanla Türkiyə arasında tarixi dostluq və qarşılıqlı münasibətlərdən danışmış. Azərbaycan mədəniyyətinin türk dünyası ölkələri arasında olduqca zəngin və böyük ənənələrə malik olduğunu və layihənin əsas məqsədinin qardaş ölkənin mədəniyyətini daha yaxından tanımaq olduğunu bildirib.

Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Samir Abbasov Türkiyədə milli mədəniyyətimizin təbliği məqsədilə həyata keçirdiyi layihələr barədə danışaraq, Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi tərəfindən həm ana dilimizdə, həm də Türkiyə türkçəsində Azərbaycan haqqında nəşrlərin Türkiyənin aparıcı kitabxanalarına, universitet kitabxanalarına hədiyyə edildiyini vurğulayıb. O, Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə göndərilən nəşrlərin arasında mədəniyyətin ayrı-ayrı sahələrinə, habelə ədəbiyyatımıza dair qiymətli kitabların olduğunu bildirib.

Ankara Musiqi və Gözəl Sənətlər Universitetinin tələbələrindən bu nəşrlər vasitəsilə ölkəmiz haqqında biliklərini daha da genişləndirəcəklərinə əminlik vurğulanmış.

Azərbaycan səfirliyinin müavini Füzuli Məcidli və Azərbaycanın Xalq artisti Cahangir Novruzov ölkəmizin tanınması və milli mədəniyyətimizin təbliği üçün bu cür layihələrin əhəmiyyətini diqqətə çatdırıblar. Onlar Türkiyənin aparıcı kitabxanalarına dəyərli nəşrlərimizin hədiyyə edilməsinin böyük əhəmiyyət kəşb etdiyini bildiriblər.

Sonra sərgiyə baxış keçirilib və iştirakçılar Azərbaycan mədəniyyəti, ədəbiyyatı, dövlətçiliyi və tarixi ilə bağlı nəşrlərlə tanış olublar.

Qeyd edək ki, sözügedən nəşrlər Ankara Musiqi və Gözəl Sənətlər Universiteti kitabxanasının fondunda yer alacaq.

“Nadir fauna növləri” adlı yeni nəsil sikkə və xalça kolleksiyaları təqdim edilib

"AzerGold" QSC və "Azərxaç" ASC-nin birgə təşkilatçılığı ilə nəslil kəsilmək təhlükəsi altında olan fauna növlərinə həsr edilmiş "Nadir incilər - ipəklə gümüşün harmoniyası" adlı tədbirdə "Nadir fauna növləri" adlı yeni nəsil gümüş sikkələrin, ipək və yundan 3D texnologiyası ilə toxunmuş xalçaların təqdimat mərasimi keçirilib.

Tədbirdə dövlət və hökumət nümayəndələri, millət vəkili, xarici ölkələrin Azərbaycanadakı səfirli, mədəniyyət və ictimai xadimlər, qeyri-hökumət təşkilatları və KİV nümayəndələri iştirak ediblər.

"AzerGold" QSC-nin İdarə Heyətinin sədri Zakir İbrahimov tədbirdə çıxış edərək deyib:

- Azərbaycan dünyanın ən zəngin biomüxtəliflik mərkəzlərindən biridir. Ölkəmizin milli dəyərlərinin təbliği istiqamətində irəli sürülən bu dəyərli təşəbbüsün ərşəyə gəlməsi üçün qısa zaman ərzində mühüm işlər görən "Azərxaç" ASC-nin peşəkar kollektivinə təşəkkür edirəm.

İlk növbədə qeyd edim ki, ölkəmizin aparıcı dağ-mədən şirkəti "AzerGold" yalnız qızıl və gümüşün hasilatı və ixracı ilə deyil, həm də məhsulların son istehlakçıya çatdırılması sahəsində uğurla həyata keçirdiyi təşəbbüsləri ilə də seçilir. Dövlətimizin həyata keçirdiyi məqsədyönlü iqtisadi siyasət çərçivəsində bu istiqamətdə bir çox uğurlar əldə edilib. Yerli istehsalın təşviqinə yönəlmis iqtisadi siyasət fəaliyyətimizə geniş imkanlar açıb. Yerli xammal əsasında hazırlanmış qiymətli məmulatların daxili bazarda satışı, mədəni irsin və milli dəyərlərin təbliği ilə yanaşı, rəqəbatqabiliyyətli milli məhsulların yaradılması baxımından da uğurlu nümunəyə çevrilib.

"AzerGold" ilk məhsullarının təqdimatına 2019-cu ildən başlayıb. Sikkə və külçələrin istehsalında əsas məqsəd yerli bazarı milli dəyərlərimizi əks etdirən məhsullarla təmin etməkdir "Made in Azerbaijan" brendini təşviq etmək idi. Bu günədək, maddi dəyərlə yanaşı, mədəni və

simvolik mənalar daşıyan 13 qızıl və 9 gümüş kolleksiyasının kütləvi istehsalı həyata keçirilib. Zamanla bu layihə yalnız təbliğat missiyası ilə məhdudlaşmayaraq, ölkə iqtisadiyyatı üçün real dəyər yaradan uğurlu bir modelə çevrilib. Yerli xammalın əlavə dəyərlə malik son məhsula çevrilməsi iqtisadi şəxələndirməyə töhfə verib. Cari ildə qiymətli məhsulların ölkədaxili pərakəndə satışından 38,6 milyon manat vəsait əldə edilib. 2019-cu ildən bu günədək isə məhz bu istiqamət üzrə ölkə iqtisadiyyatına təqribən 92 milyon manata yaxın vəsait cəlb olunub.

Dövlət şirkətinin 2025-ci ildə dünya və yerli bazarlarda ümumi satışlarının həcmi isə 431 milyon manat təşkil edib. Şirkətin fəaliyyət dövrü ərzində ölkə iqtisadiyyatına 1,9 milyard manat həcmində vəsait cəlb edilib.

"AzerGold" 2023-cü ildən etibarən məhsulların hazırlanmasında müasir və alternativ istehsal həlli olan "smartminting" texnologiyasının tətbiqinə başlayıb. Xüsusilə qeyd etmək istərdim ki, numizmatika sahəsində inqilabi yenilik sayılan bu texnologiya vasitəsilə üçölçülü formatda mürəkkəb dizaynlı sikkələrin istehsalı həyata keçirilib. Bu innovativ üsul Asiya qitəsində ilk dəfə məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr edilmis "100 il və onun fəvqində bir irs" adlı qızıl sikkənin "AzerGold" tərəfindən istehsalında tətbiq edilib.

Yaşadığımız dövr innovativ texnologiyalar və süni intellekt dövrü olsa da, eyni zamanda iqlim dəyişiklikləri, təbiətin, canlıların qorunması kimi global problemlərin yaşandığı dövrdür. Bu kontekstdə dünyanın 200-dən çox ölkəsinin yekdil qərarı ilə BMT-nin İqlim Dəyişiklikləri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının keçirilməsinin ölkəmizə həvalə edilməsi beynəlxalq nüfuzun, etibarlı tərəfdaş imicinin və "yaşıl iqtisadiyyat"a keçid strategiyasının nəticəsidir. Ötən ilin "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilməsi isə möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyevin bu global çağırışlara verdiyi önəmən daha bir göstəricisidir.

Ölkəmizdə vəhşi təbiətin mühafizəsi dövlət siyasəti səviyyəsində prioritet istiqamətlərdən biridir. Bu sahədə atılan ardıcıl addımlar göstərir ki, biz təbiətə yalnız iqtisadi resurs kimi deyil, gələcək nəsillərə ötürüləcək irs kimi yanaşıırıq. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən təşəbbüslər mədəniyyətin, humanizmin və ekologiyanın ayrılmaz olduğunu göstərir. Çünki təbiəti qorumaq - insanı, milli kimliyi və gələcəyi qorumaq deməkdir.

Bu kontekstdə IDEA İctimai Birliyinin fəaliyyəti xüsusilə qeyd olunmalıdır. Təşkilatın həyata keçirdiyi layihələr nəslil kəsilmək təhlükəsi altında olan fauna növlərinə yeni həyat, təbiətə isə ümid qazandırır. "Qafqazın böyük beşliyi" layihəsi çərçivəsində qonur ayı, imperator qartal, boz canavar, ceyran və Qafqaz babirinin mühafizəsi, ceyranların tarixi areallarına reintroduksiyası istiqamətində görülən işlər bu sahədə nümunəvi yanaşmalardır.

Bu təşəbbüslərin uğurla reallaşmasında IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın əvəzsiz rolu var. Onun təşəbbüsləri və fəal liderliyi ilə nadir və nəslil kəsilməkdə olan növlərin mühafizəsi yalnız yerli deyil, beynəlxalq müstəvidə də diqqət mərkəzinə gətirilib. Təqdimatına yığıldığımız layihənin icra edilməsində əsas ilham mənbəyimiz də məhz bu fəaliyyətdir.

Mədənçilik ənənəvi olaraq ekologiya və ətraf mühitə müəyyən mənfi təsirləri ilə diqqət çəkən sahə kimi qiymətləndirilir. Bunun üçün də ekoloji dayanıqlılıq və ətraf mühitin qorunması mədən şirkətlərinin bütün fəaliyyət istiqamətləri üzrə ən

vacib çağırışı hesab edilir. "AzerGold" bu və digər prinsipləri BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə uyğun formalaşdıraraq təbii resursların məsuliyyətli idarə olunmasını təmin edir. Ətraf mühitlə bağlı fəaliyyətlərdə milli qanunvericiliyə və ölkəmizin tərəfdaş çıxdığı beynəlxalq konvensiyalara uyğunluq əsas götürülür. Təkcə yataqların istismarı prosesində deyil, bütün istiqamətlər üzrə ekoloji tələblər ən vacib prioritet kimi nəzərə alınır.

Cəmiyyət tərəfindən Heydər Əliyev Fondunun "Regional İnkişaf" İctimai Birliyi ilə müttəmədi olaraq, ekoloji maarifləndirmə, bölgələrdə yaşillıq sahələrinin artırılması, ekoloji tarazlığın qorunmasına töhfə verilməsi istiqamətində birgə tədbirlər icra edilir. Fəaliyyət dövrü ərzində hasilat bölgələrindən yeri iqlim şəraitinə uyğun minlərlə ağac və kol bitkiləri əkilib.

Şirkət tərəfindən həyata keçirilən sosial layihələr arasında da bioloji müxtəlifliyin qorunması önəmli yer tutur. 2021-ci ildə Cəmiyyət və ETSN tərəfindən həyata keçirilən ekoloji layihə çərçivəsində Daşkənd rayonunda yerləşən Güney-Zağalı su anbarına Azərbaycanın "Qırmızı kitab"ına daxil edilmiş 3000-dən çox qızıl-xalxı forel körpələri buraxılıb.

Hasilat zonalarında bitən və "Qırmızı kitab"a daxil edilmiş nadir və nəslil kəsilmək təhlükəsində olan bitki növlərinin çoxaldılması və onların tarixən yetişdiyi ərazilərə reintroduksiyasını özündə ehtiva edən uzunmüddətli ekoloji layihələr bu istiqamət üzrə çoxşaxəli fəaliyyətə ən bariz nümunələrdən biridir.

Layihə çərçivəsində "Qırmızı kitab"a daxil edilmiş Zəngəzur itbunusu (Rosa

zangezura), Nizami itbunusu (Rosa nisanı), İriyarpaq kövrək mürdəcər (Frangula grandiflora), Dəmirəgəc kimi 10-dan çox nadir ağac və bitki növünün kütləvi ekini həyata keçirilib. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan Respublikasının "Qırmızı kitabı"nın 2023-cü ildə nəşr edilmiş 3-cü nəşrində "AzerGold" QSC-nin icra etdiyi bu ekoloji əhəmiyyətli layihə öz əksini tapıb.

Bu gün təqdim etdiyimiz sikkələrin üzərində təsvir olunan nadir fauna növlərinin seçimi də təsədüfi deyil. Onların hər biri respublikamızın "Qırmızı kitabı", o cümlədən Beynəlxalq Təbiəti Mühafizə İttifaqının "qırmızı siyahı"nın nəslil kəsilmək təhlükəsi olan həssas olan canlılar kateqoriyasına daxil edilib.

"Ceyran" - azadlığın və zərifliyin, "Qafqaz babiri" - gücün və əsəlin, "Bezoar keçisi" isə iradə, inadkarlıq və cəsarətin rəmzidir. Bu canlılar minilliklər boyu bu torpaqlarda yaşayıb. Bu gün isə onların taleyi bizim seçimlərimizdən və məsuliyyətimizdən asılıdır.

Canlıların məhv olmasının qarşısının alınması təkcə bir ölkənin deyil, bütün bəşəriyyətin qarşısında duran global çağırışdır. Bu gün "smartminting" texnologiyası ilə zərb edilmiş gümüş sikkələr, ipək və yun qarışımından toxunmuş zərif xalçalar "AzerGold" və "Azərxaç"nın bu çağırışa verdiyi mesajdır. Mesaj isə sadədir: "Qoruduğun qədər varsan, yaşatdığın qədər yaddaşlarsan".

Sonra tədbirdə çıxış edən "Azərxaç" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri, Əməkdar incəsənət xadimi Emin Məmmədov bildirdi ki, yun və ipəkdən 3D texnologiyası ilə toxunmuş xalçalar "AzerGold" QSC və

"Azərxaç" ASC-nin vəhşi təbiətin qorunmasına yönəlmis orta məsajını estetik və bədii formada ifadə edir. Xüsusi qeyd olunub ki, hər iki qurumun birgə fəaliyyəti Azərbaycanın ənənəvi xalçaçılıq sənətinin Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bilavasitə təşəbbüsü və dəstəyi ilə UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs üzrə Reprezentativ Siyahısına daxil edilməsinin 15 illiyinə həsr olunub. Sədr "Azərxaç" ASC-nin əsas məqsədinin xalçaçılıq ənənəsinin qorunub saxlanması və bu sənətin daha da inkişaf etdirilməsindən ibarət olduğunu söyləyib. Emin Məmmədov sərgidə nümayiş olunan müxtəlif Qarabağ xalçalarının qısa tarixindən də söz açaraq "Azərxaç" ASC-nin gələcək planları və əsas hədəflərindən tədbir iştirakçılarına xəbər verib.

Qeyd edək ki, kolleksiyaya daxil edilən hər 3 nadir fauna növü - ceyran, babir və bezoar keçisi Azərbaycan Respublikasının "Qırmızı kitabı", o cümlədən Beynəlxalq Təbiəti Mühafizə İttifaqının "Qırmızı Siyahı"nın nəslil kəsilmək təhlükəsi olan canlılar kateqoriyasına daxil edilib. Yeni nəsil gümüş sikkələr numizmatika sahəsində ən müasir istehsal həlli hesab edilən "Smartminting" texnologiyasının tətbiqi ilə 2 unsiya çəkiddə, yüksəkkeyfiyyətli gümüşdən, 3D formatında ərşəyə gətirilib.

Tədbirdə hər iki milli brendin eyni mövzuda ərşəyə gətirdiyi məhsullara və onların istehsalına dair videoçarxlar nümayiş olunub. Sonda tədbir iştirakçıları yeni kolleksiya nümunələri, eləcə də digər sikkə və külçə çeşidləri, eyni zamanda müxtəlif növ xalçalarla tanış olublar.

Zəfərdən dirçəlişə

Bu il 2 şəhər, 3 qəsəbə və 17 kənd ilk sakinlərinə qovuşub

Prezident İlham Əliyevin "Biz, xalqımız bütün bu əzablı illər ərzində bir amalla yaşamış ki, öz doğma dədə-baba torpaqlarımıza qayıdaq və qayıdandan sonra bu torpaqları, bu şəhərləri, kəndləri bərpa edək. Azərbaycan xalqı heç vaxt işğalla barışmamışdır. Əminəm, bütün xalqımız, o cümlədən keçmiş köçkünlər bilirdilər və inanırdılar ki, tarixi ədalət bərpa ediləcək" sözləri bu gün artıq reallığa çevrilib. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə başlanan genişmiqyaslı quruculuq və bərpa prosesi yalnız dağıdılmış şəhər və kəndlərin yenidən inşası deyil, həm də insanların həyatının, sosial münasibətlərin və regional iqtisadiyyatın yenidən formalaşması deməkdir. Böyük qayıdış dövlət proqramı məhz bu hədəflərə xidmət edən, dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən birinə çevrilmiş inkişaf modelidir.

Bu gün artıq azad edilmiş ərazilər təkcə keçmiş münasibətin simvolu deyil, Azərbaycanın gələcək inkişaf strategiyasının əsas dayaqlarından biri kimi çıxış edir. Burada atılan hər addım, çəkilən hər yol, tikilən hər ev təkcə bu gün üçün deyil, gələcək nəsillər üçün hesablanmış böyük bir konsepsiyanın tərkib hissəsidir.

Quruculuğun yeni erası

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işləri təsədüfi və epizodik karakter daşıyır. Bu proses Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırlanmış və mərhələli şəkildə icra olunan

uzunmüddətli dövlət strategiyasına əsaslanır. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun dirçəldilməsi Azərbaycanın milli inkişaf modelinin ayrılmaz hissəsi kimi müəyyən edilib və bu məqsədlə son beş il ərzində dövlət büdcəsindən milyardlarla manat vəsait ayrılıb.

Bərpa prosesi ilk növbədə təhlükəsizlik məsələlərindən başlayıb. Otuz ilə yaxın davam edən işğal dövründə ərazilərin geniş şəkildə minalanması insanların qayıdışını ciddi şəkildə ləngidən əsas amillərdən idi. Buna baxmayaraq, Azərbaycan dövləti intensiv minatəmizləmə əməliyyatları apararaq yaşayış məntəqələrinin mərhələli şəkildə təhlükəsiz hala gətirilməsini təmin edir. Paralel olaraq, əsas infrastruktur - yollar, körpülər, tunellər, elektrik və su təchizatı xətləri, rabitə şəbəkələri sürətlə qurulur.

Qısa müddət ərzində Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə müasir şəhərsalma prinsiplərinə uyğun yeni yaşayış məhəllələri salınıb. "Ağıllı şəhər" və "ağıllı kənd" modellərinin tətbiqi bu bölgələri ölkənin ən müasir məkanlarından birinə çevirir. Enerji səmərəliliyi, ekoloji tarazlıq və rəqəmsal idarəetmə bu layihələrin əsas xüsusiyyətləridir. Xüsusilə "yaşıl enerji zonası" konsepsiyası regionun həm iqtisadi, həm də ekoloji baxımdan strateji əhəmiyyətini artırır.

Bərpa prosesi yalnız fiziki infrastrukturunu əhatə etmir. Sosial həyatın canlandırılması dövlət siyasətinin mərkəzində dayanır. Yeni məktəblər, uşaq bağçaları, xəstəxanalar, mədəniyyət mərkəzləri istifadəyə verilib, müəllimlər, həkimlər

və digər mütəxəssislər üçün hətərləyi şərait yaradılıb. Bu addımlar insanların öz doğma yurdlarında uzunmüddətli və dayanıqlı şəkildə yaşamasını stimullaşdırır.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi baxımdan da böyük potensiala malikdir. İşğaldan əvvəl bu ərazilər Azərbaycanın kənd təsərrüfatı istehsalında mühüm paya sahib idi. Bu gün həmin potensial yenidən reallaşdırılır. Üzümçülük, pambıqçılıq, tütünçülük, heyvandarlıq, meyvə-tərəvəz istehsalı kimi sahələrin bərpası və inkişafı regionun iqtisadi dövriyyəyə sürətlə inteqrasiyasına imkan yaradır. Eyni zamanda sənaye zonalarının yaradılması, logistika mərkəzlərinin formalaşdırılması ye-

ni iş yerlərinin açılmasına və məşğulluğun artmasına xidmət edir.

Prezident İlham Əliyevin azad edilmiş ərazilərə mütəmadi səfərləri bu prosesin şəffaflığını və operativliyini təmin edən əsas amillərdir. Dövlət başçısının yerində apardığı müşahidələr, verdiyi tapşırıqlar və qayıdan sakinlərlə birbaşa ünsiyyəti Böyük qayıdışın sadəcə inzibati qərar deyil, insan mərkəzli dövlət siyasəti olduğunu bir daha nümayiş etdirir.

Böyük qayıdışın yeni mərhələsi

Bu il də fəxrlə, qürurla başa vururuq. 2025-ci il Böyük qayıdış pro-

sesində mühüm mərhələ kimi yadda qalıb. İl ərzində Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə köç prosesi daha da intensivləşərək yeni yaşayış məntəqələrini əhatə edib. Təkcə son 12 ay ərzində 22 yeni yaşayış məntəqəsi - 2 şəhər, 3 qəsəbə və 17 kəndə köç olub, Kəlbəcər və Ağdam şəhərləri, Qırmızı Bazar və Hadrut qəsəbələri, Ağdərə rayonunun Həsəniz, Suqovuşan, Kolatağ, Vəngli, Ağdam rayonunun Sarıcalı, Kəngərli, Laçın rayonunun Böyüklük, Ağdam rayonunun Xıdırli, Cəbrayıl rayonunun Horovlu, Xankəndi şəhərinin Kərkicahan, Zəngilan rayonunun Məmmədbəyli, Xocavənd rayonunun Sos, Xocalı rayonunun Xanyur-

du, Təzəbinə, Şuşakənd, Badara, Seyidbəyli, Daşbulaq kəndləri ilk sakinlərinə qovuşub. 2025-ci ildə bu yaşayış məntəqələrinə 3127 ailə, 12494 nəfər qayıdıb.

Fəxrlə deyə bilərik ki, bu günə qədər 7 şəhər, 3 qəsəbə və 22 kənd köç karvanlarını qarşılayıb. Artıq 6465 ailə, 25417 nəfər doğma yurtda məskunlaşıb. Bu proses ardıcıl şəkildə davam edir. Hazırda azad olunmuş ərazilərdə 62 mindən çox insan yaşayır, fəaliyyət göstərir və təhsil alır. Böyük Qayıdışın birinci mərhələsi başa çatana qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzura 140 min nəfərin - 34 min 500 ailənin köçürülməsi planlaşdırılır.

Qayıdış karvanları təkcə statistik göstərici deyil, sosial-mədəni baxımdan da böyük əhəmiyyət daşıyır. Uzun illər məcburi köçkün həyatı yaşamış ailələr üçün bu, yeni bir həyatın başlanğıcıdır. İnsanlar yalnız evlərinə deyil, həm də xatirələrinə, köklərinə, illərlə içində yaşadıkları ümidlərinə qovuşurlar. Uşaqlar valideynlərinin danışdığı torpaqları ilk dəfə görür, ağsaqqallar isə ömür boyu gözlədikləri anı yaşayırlar.

Köçürülən ailələr üçün yalnız yaşayış evləri deyil, eyni zamanda məşğulluq imkanları, sosial xidmətlər və psixoloji adaptasiya mexanizmləri də təmin olunur. Bu yaşayış insanların bölgədə qalıcı şəkildə məskunlaşmasına şərait yaradır. İl ərzində bölgədə yol-nəqliyyat infrastrukturuna da əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirilib. Yeni magistral yollar, tunellər və körpülər yaşayış məntəqələri arasında əlaqəni güc-

ləndirir, kənd təsərrüfatı məhsullarının bazarlara çıxışını asanlaşdırır. Hava limanlarının fəaliyyəti isə regionun turizm və biznes potensialını artırır. Bütün bunlar Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun gələcəkdə Cənubi Qafqazın mühüm iqtisadi və logistika mərkəzlərindən birinə çevriləcəyini deməyə əsas verir.

2025-ci ildə Böyük qayıdışın genişlənməsi Azərbaycanın milli təhlükəsizliyi və suverenliyi baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıyır. Əhalinin mərhələli şəkildə geri dönməsi demografik balansın bərpasına, sərhədyani ərazilərdə sabitliyin möhkəmlənməsinə və dövlət nəzarətinin güclənməsinə xidmət edir. Bu proses həm də regionda sülhün və inkişafın əsas təminatlarından biri kimi çıxış edir.

Bu gün Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə baş verənlər Azərbaycanın dövlətçilik tarixində yeni bir mərhələnin - Zəfərdən quruculuğa keçidin bariz nümunəsidir. Böyük qayıdış təkcə keçmişin yaralarını sağaltmaq deyil, gələcəyin möhkəm təməlini qoymaq deməkdir. Azad edilmiş torpaqlarda formalaşan yeni həyat modeli Azərbaycanın gücünü, xalqın birliyi və dövlətin strateji bacarığını aydın şəkildə nümayiş etdirir.

Qarabağ bu gün yalnız qələbənin simvolu deyil, həm də inkişafın və dirçəlişin ünvanıdır. Bu torpaqlarda ucalan hər bina, səslənən hər uşaq gülüşü, dalğalanan üçrəngli bayraq Azərbaycanın gələcəyə inamının ifadəsidir.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

İlə yekun vurulur

2025-ci il sosial müdafiə sahəsində növbəti uğurlarla yadda qaldı

Prezident İlham ƏLİYEV: "Azərbaycan xalqı ildən-ilə daha yaxşı yaşamalır"

Prezident İlham Əliyevin əhalinin sosial müdafiəsinə xüsusi diqqət və qayğısı nəticəsində ölkəmizdə vətəndaş rifahının təminatı istiqamətində 2025-ci ildə mühüm addımlar atılıb, irəliləyişlər əldə olunub. Dövlət başçısının tapşırıqlarına əsasən, bu ilin əvvəlindən növbəti, 2018-ci ildən isə 5-ci sosial islahat paketi həyata keçirilərək əməkhaqqı, pensiya və digər sosial ödənişlərdə artım dinamikası davam etdirilib.

3 milyon vətəndaşı əhatə edən, illik əlavə olaraq 4 milyard manat vəsaitin ayrıldığı bu islahat paketi nəticəsində minimum əməkhaqqı 345 manatdan 400 manata çatıb. Bir çox qurumlarda çalışanların və hərbi qulluqçuların, xüsusi rütbəli əməkdaşların, habelə dövlət qulluqçusu olmayan işçilərin məaaşlarında artımlar edilib.

Son illər icra olunan bütün sosial islahat paketlərində olduğu kimi, 2025-ci ilin sosial islahat paketində də pensiya artımları mühüm yer tutub. Minimum pensiya 280 manatdan 320 manata qaldırılıb. Həmçinin bu ilin əvvəlindən bütün pensiyaların ölkə üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqının illik artım tempinə uyğun indeksləşdirilərək 8,1 faiz artırılması təmin olunub. 1,1 milyon pensiyaçının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsində növbəti addım olan bu artım üçün illik əlavə olaraq 534 milyon manat ayrılıb. İlin əvvəlindən sigortalanların fərdi hesablarının dəki pensiya kapitalına da 2,2 faiz indeksləşdirilərək artırılıb.

Ölkəmizdə şəhid ailələri, əlilliyi olan şəxslərə, müharibə, 20 Yanvar hadisələri, hərbi xidmət vəzifələrini yerinə yetirən zaman və Çernobil AES-də hərbi xidmət ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə daim xüsusi diqqət göstərilir. Bu baxımdan, 2025-ci il də istisna olmayıb. Cari ilin sosial islahat paketi çərçivəsində bu kateqoriyalardan olan vətəndaşlara yönəlməli sosial müavinət, təqaüdlərdə də artımlar edilib.

Eyni zamanda Azərbaycanın Milli qəhrəmanlarına, beşdən çox uşağı olan qadınların və müddətli həqiqi hərbi xidmət qulluqçularının uşaqlarına, valideyn himayəsindən məhrum uşaqların qayyumlarına və digər bir sıra kateqoriyadan olanlara ödənilən müavinət və təqaüdlər artırılıb.

Ümumilikdə 2018-2025-ci illərdə icra olunan, 4 milyon dan çox vətəndaşı əhatə edən, illik əlavə olaraq 7,6 milyard manat vəsaitin ayrıldığı 5 sosial islahat paketi nəticəsində minimum pensiya 3 dəfəyə yaxın artırılaraq 110 manatdan 320, minimum əməkhaqqı 3,1 dəfə artırılaraq 130 manatdan 400 manata qaldırılıb. Bu dövrdə orta aylıq pensiya 208 manatdan 540 manata (o cümlədən yaşa görə orta aylıq pensiya 234 manatdan 576 manata),

orta aylıq əməkhaqqı 545 manatdan 2025-ci il noyabrın 1-nə olan tarixə 1086,3 manata çatıb.

Əməkhaqlarının, məşğulluq imkanlarının davamlı artımını nəticəsində əməkhaqqı fondunda da 3,2 dəfə artım qeydə alınıb. Müavinət, təqaüd ödənişləri üçün illik vəsait isə 5 dəfə artıb. Pensiya təminatı istiqaməti üzrə ayrılan illik vəsaitlərin həcmi də 2018-ci ilə nisbətən 2 dəfə artaraq 7,2 milyard manatı ötürüb.

Gələn il Dövlət Sosial Müdafiə Fondu (DSMF) tərəfindən əhaliyə ödəniləcək vəsaitin 8 milyard manata yaxın hissəsini pensiyalara ayrılan vəsait təşkil edəcək və pensiyalarda artım dinamikası davam edəcək. Proqnoz göstəricilərə görə, gələn il pensiyaların indeksasiyasının təqribən 9,2 faiz səviyyəsində olması, orta aylıq pensiyaların 9,2 faiz artımla 590, yaşa görə orta aylıq pensiyaların 629 manata çatması gözlənilir.

Azərbaycanın sosial müdafiəsinə mühüm rol oynayan illərdir - 2025-ci il 30 dekabr tarixinə ünvanlı dövlət sosial yardımını alan 76 min ailənin (335200 nəfər ailə üzvü) hər birinə Dünya Azərbaycanlıları Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə 200 manat məbləğində birdəfəlik maddi yardım verilir. Bu sərəncam bayram ərəfəsində azərbaycanlı ailələrin maddi təminatına önəmli dəstəkdir.

2025-ci ilin mühüm nailiyyətlərindən biri də Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü olan, 160 sosial xidmət "bir pəncərə"dən, müasir və çevik, tam şəffaf şəkildə təqdim edilməsinə imkan verən və bu gün beynəlxalq səviyyədə ən qabaqcıl təcrübələrdən biri kimi yüksək qiymətləndirilən DOST konsepsiyası üzrə xidmətlərin infrastrukturunun işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə daha genişləndirilməsidir. Əmək və

Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən 2022-ci ildə Zəngilanın Ağalı kəndində "Smart DOST" montajı, 2023-cü ildə Bərdədə Qarabağ Regional DOST Mərkəzi, 2024-cü ildə Şuşa DOST filialı açılıb. Bu il həmçinin Kəlbəcər və Füzulidə DOST məntəqələri əhalinin istifadəsinə verilib.

Ölkəmizdə əhalinin məşğulluğunun təminatı da əsas diqqət verilən sahələrdəndir. Təkcə 2025-ci ilin 11 ayında 530 mindən çox şəxs aktiv məşğulluq proqramlarına cəlb edilib, o cümlədən 16,5 min şəxs üçün özünüməşğulluq

proqramı çərçivəsində kiçik ailə biznesləri yaradılıb. Ümumilikdə ötən dövrdə 111 min şəxs özünüməşğulluq proqramına cəlb edilib, proqramın dəstəyi ilə onlar üçün kiçik ailə təsərrüfatlarının qurulması təmin olunub. ƏƏSMN tərəfindən Dünya Bankının maliyyə dəstəyi ilə icra olunan "Məşğulluğa dəstək layihəsi" özünüməşğulluq proqramının genişlənməsinə, həssas əhali qruplarının kiçik biznesə çıxışına mühüm dəstəkdir. Bu layihəyə cəlb olunanların sayı 1 faza üzrə (2020-2025-ci illər) 26,7 min nəfər təşkil edib. Layihənin 2026 - 2029-cu illər üzrə II fazası üzrə daha 30 min şəxs üçün istehsal və xidmət sahələrini üzrə kiçik bizneslər yaradılacaq.

Bu gün dövlət məşğulluq siyasətinin başlıca istiqamətlərindən Böyük qayıdış proqramına uyğun olaraq doğma yurdlarına köçürülən vətəndaşların məşğulluğunun təmin edilməsidir. Bu istiqamətdə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə işəgötürənlərlə sıx əməkdaşlıq şəraitində aktiv məşğulluq proqramları daim genişləndirilir.

Onu da qeyd etmək ki, müvafiq sigorta ödənişləri ilə yanaşı, aktiv məşğulluq tədbirlərinin genişləndirilməsində də önəmli rol oynayan kiçik biznesə çıxışa imkan yaradan özünüməşğulluq proqramının icrasının davam etdirilməsində də İşsizlikdən Sigorta Fondunun dəstəyi davam edəcək. Belə ki, gələn il 15 min ailə üzrə özünüməşğulluq proqramı üzrə kiçik təsərrüfatların qurulması nəzərdə tutulur. Onlardan 8 mini üçün fondun vəsaiti hesabına, qalan 7 mini üçün Dünya

Bankı layihəsi çərçivəsində təsərrüfatlar yaradılacaq.

Tarixi Zəfərlə başa çatan Vətən müharibəsindən sonra şəhid ailələri və müharibə iştirakçıları ilə bağlı icra olunan genişmiqyaslı sosial dəstək paketinin icrası sahəsində də bu il növbəti addımlar atılıb. Ümumilikdə postmüharibə dövründə bu sosial islahat paketi çərçivəsində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən 1 noyabr 2025-ci il tarixə bu kateqoriyadan olan 132 min nəfərə 406 min xidmət göstərilib.

Həmçinin 106 min nəfərə sosial ödəniş (pensiya, müavinət, təqaüd) təyin edilib, onlara yönəlməli müavinət və təqaüdlər orta hesabla 2 dəfədən çox artırılıb. Eləcə də postmüharibə dövründə şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə 7,7 min avtomobil verilib. Şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə 7,7 min avtomobil verilib.

Vətən müharibəsindən sonra şəhid ailələri və müharibə iştirakçıları olan 28,7 min nəfərin məşğulluğuna dəstək göstərilib (o cümlədən 13,4 min nəfər özünüməşğulluq proqramına cəlb edilib), 11 min nəfərə 93 min sosial-psixoloji dəstək, reabilitasiya xidməti göstərilib, 500-dək hərbiçiyə isə 620 yüksək texnologiyalı protez verilib.

Sosial sahələr üzrə xidmətlərin rəqəmsallaşdırılması, "e-sosial" portalının, "Əmək və Məşğulluq" altsisteminin funksional imkanları artırılması işləri də 2025-ci ildə davam edib, yeni inklüziv layihələr işə salınıb. Bu layihələr beynəlxalq səviyyədə yüksək qiymət alır. Məsələn, ƏƏSMN-in 2025-ci ilin iyul ayında başladığı, eşitmə və nitq məhdudiyyəti olan şəxslərin müraciətlərini üçüncü tərəfə (dövlət qurumları, özəl sektor və s.) ötürülməsini təmin edən, "virtual körpü" funksiyası yerinə yetirən "Səsiniz olaq" onlayn sordotercümə xidməti Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən ən yaxşı təcrübə elan edilib. Aparılan sosial islahatlar dövlət xidmətlərinin "ASAN xidmət indeksi" üzrə qiymətləndirilməsində də yüksək qiymət alıb. Onu da qeyd etmək ki, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi bu qiymətləndirmədə artıq 3 ildir 1-ci yeri tutur. Bu il nazirlik daha 70-dən çox beynəlxalq mükafat və sertifikatla layiq görüldü.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Fətəli xan Xoyskinin siyasi baxışları və dövlətçilik fəlsəfəsi

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti (AXC) milli dövlətçilik tariximizin ən mühüm mərhələlərindən biridir. 1918-ci il mayın 28-də elan edilən bu respublika Şərqdə ilk parlamentli-demokratik dövlət kimi tarixə düşmüşdür. AXC-nin dövlət quruculuğu prosesi yalnız milli kimlik və azadlıq ideyalarının təcəssümü deyil, həm də müasir idarəçilik mədəniyyətinin əsasını qoymaq baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyırdı. Bu tarixi prosesdə önəmli rol oynayan siyasi xadimlər arasında Fətəli xan Xoyskinin adı xüsusi olaraq çəkilməlidir.

Fətəli xan Xoyski Moskva Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsində oxuduğu müddətdə (1891-1897) Avropanın hüquqi və siyasi düşüncəsini özə etmiş, liberal-demokratik ideyalarla tanış olmuşdur. İlk növbədə qeyd etmək ki, bəzi qaynaqlarda Fətəli xan Xoyskinin siyasi mənsubiyyəti, Kadet Partiyasına mənsubluğu kimi göstərilmişdir. II Dövlət Dumasının Stenoqrafik hesabatlarında isə Xoyskinin şəxsi məlumatları belə bildirilmişdir: "Xoyski Xan Fətəli İskəndər oğlu - türk-müsəlman, 30 yaşlı, ali hüquq təhsilli, Dumanın fəaliyyətinə qədər prokuror müavinəti vəzifəsində çalışmış, Müsəlman Fraksiyasının üzvü".

1919-cu il dekabrın 2-11-də Bakıda Türk Ədəmi-Mərkəziyyət Müsavat Partiyasının ikinci qurultayı keçirilərkən, çıxışı zamanı F.Xoyski qeyd etmişdir ki, "Bir sıra səbəblərə görə, mən indiyədək heç bir partiyaaya daxil olmamışam. Buna görə də hər bir partiyanın fəaliyyətini kənardan müşahidə edirəm, ona qərarşiz qiymət vermək mənim üçün asandır..."

Fəaliyyətinin ilkin dövrlərində siyasi baxışlarına görə liberal-demokrat dünyagörüşünə malik Fətəli xan Xoyskinin mövqeyi Kadetlərin siyasi baxışlarına uyğun gəlirdi, o, nə Rusiya imperiyası dövründə, nə də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti illərində hər hansı siyasi partiyanın üzvü olmuşdur. 1907-ci ildə Rusiya İmperiyasının II Dövlət Dumasına deputat seçilmiş Xoyski burada Müsəlman fraksiyasının fəal üzvlərindən biri olmuşdur.

F.Xoyskinin siyasi baxışlarını Kadet Partiyasının 1907-ci ilin mayın 18-də hazırlayaraq 173 deputatla birlikdə Dövlət Dumasına təqdim olunan "Milli və ya dini mənsubiyyətə bağlı hüquqlardakı məhdudiyyətlərin ləğvi haqqında qanun layihəsi"ndə yer alan prinsiplərə müəyyən edib. Məlumdur ki, bu qanun layihəsini imzalayanlardan biri də Fətəli xan Xoyski idi. Dövlət Dumasına təqdim olunan bu layihədə vətəndaşların dini və milli mənsubiyyətdən asılı olmayaraq mövcud olan bütün hüquqi məhdudiyyətlərinin aradan qaldırılmasının zəruriliyi qeyd edilirdi. Həmçinin layihədə Rusiya vətəndaşlarına peşə seçimi azadlığı, dövlət və ictimai xidmətdə bərabər hüquqlar, şəxsi toqunulmazlıq, söz və mətbuat azadlığı, təhsil almaq hüququ və digər təminatların verilməsi tələb olunurdu. Xoyskinin də bu qanun dəstəkləməsi onun liberal-demokratik dəyərlərə sadiqliyinin göstəricisi idi. Xüsusilə qeyd etmək ki, onun dünyagörüşündə milli dövlət ideyasının təməlləri bu dövrdə formalaşmağa başlamışdır. Onun siyasi baxışlarına görə, dövlətin dayacağı xalqın suveren iradəsi, azad yaşamaq haqqı və siyasi-hüquqi bərabərliyi. Məhz Dövlət Dumasına təqdim olunan layihədəki prinsiplər Xoyskinin dövlətçilik baxışlarının ilkin siyasi-hüquqi konturlarını ortaya qoyurdu. O dövr Xoyski liberal və modernləşmiş hüquqi düşüncəyə malik ziyalı kimi çıxış edirdi və hüququn aliliyi prinsipini də planda tuturdu. Onun tənqid obyektləri əsasən çar hakimiyyətinin qanunları və sərbətləşdirilməsinə əlverişli şərait yaratmaq üçün mümkün qədər əlverişli məcraya yönəltməyə ümid edirdilər. Bu baxımdan AXC-nin baş naziri olmuş Fətəli xan Xoyskinin 1915-ci ildə söylədiyi sözlər xüsusilə səciyyəvidir. Xoyski yazırdı: "Müharibədən sonra hər şey dəyişəcək, güclü dövlətlər ondan zəifləyəcək və yarananmış şəkildə çıxacaq və o zaman bizim öz şərtlərimizi dikte etmək dövrümüzə yetişəcək ki, bu da bizim üçün azadlıq deməkdir. Bu azadlıq isə bizim gücümüzə, sərvətlərimizə və neftimizə qaynaqlardır. Buna görə də unutmayın: dünya bizə, bizim dünyaya olduğumuzdan daha çox məhətdir". Həqiqətən də Xoyskinin söylədiyi perspektiv vəd edən bu siyasi

xışında deyirdi: "Bu gün ingilis nümayəndəsi bizə bildirdi ki, lord Kerzon sülh konfransında təklif etmiş ki, Azərbaycan və Gürcüstan istiqlalıyyətəli təsdiq olunsun. Sülh konfransı nümayəndələri bu təklifi qəbul etmişlər. Bu xəbər bizdən ötrü böyük bayramdır. Bu yalnız bizim üçün deyil, ümumi türk milləti və ümumi türk ələmi üçün böyük bir bayramdır. Böylə bir günü dərk etmək üçün qeyri-millətlər on illər ilə çalışmışlar. Biz isə onu az müddətdə bir il yarım içərisində qazandıq... Bugünkü bayram münasibətilə sizi hökumət tərəfindən təbrik edirəm. Özümü artıq dərəcədə xoşbəxt hesab edirəm ki, istiqlalıyyətimizi elan edən zaman da hökumət başında mən idim. İndi də təsdiqini sizə mən elan edirəm".

Fətəli xan Xoyski şəxsiyyəti haqqında dövrün bir çox xadimləri dəyərli fikirlər sələndirənlər də, onun fəaliyyətini və xarakterinin mahiyyətini ən təbii, ən səmimi ifadə edənlərdən biri cümhuriyyət qurucularının görkəmli siması - Xəlil bəy Xasmməddov olmuşdur. Xasmməddovun Xoyski barədə söylədikləri həm bir silahdaşın etirafı, həm də bir dövlət adamının qəlbindən süzülmüş gələn həqiqət idi. Xəlil bəy Xasmməddov 1933-cü ildə Azərbaycan Yurd Bilgisi jurnalında yazdığı "28 Mayın Bükük Kurbanı Feth Ali Han" adlı məqaləsində yazırdı: "Azərbaycanla doğulub, Azərbaycanla sənən bir ulduz olan Fətəli xana Azərbaycanla bərabər aqlamaq məhəddən deyildir. "Əslən aristokrat, qəlbən demokrat", "dövlətşünas", "qanunçu", "dərin zəka sahibi olan Fətəli xan səmimi milliyətpərvər və sınımaz iradəli bir dövlət adamı idi... "Qırmızı imperiaizmin zorakı işğalı" ilə "Azərbaycanın müstəqilliyinin düşmənləri, Azərbaycanın ideallarının zəhərli qatilləri, qanlı əllərini mərhuma uzatdılar. Onu yalnız öz xalqına xidmət etdiyinə və ölkəsinə olan dərin bağlılıq və məhəbbətə görə, ana torpağından uzaq, qürbət əllərin küçələrində qəddarcasına qətlə yetirdilər. Milli Cümhuriyyətimizin təməllərini qoyanlardan biri, əziz dostumuz, qatil və məkrli millətin gülləsi ilə istiqlalıyyətdə gözünü yumdu. Bu itki milli Cümhuriyyətin münəvvər zümərəsinin bel sümüyünə endirilən zərbələrdən bəlkə ən həssası və ilki idi".

Xəlil bəy Xasmməddov həmçinin böyük bir ürək yanğısı ilə arzu edirdi ki, "Azərbaycan yenidən müstəqilliyinə qovuşduqda, bu məmləkətin övladları mərhum Fətəlinin cəsədini - onun qəlbimizdə yaşayan əziz ruhu ilə birgə - vətənə gətirəcək və onun xatirəsinə layiq, qürurverici bir abidə ucaldacaqlar".

Xoyskinin dövlətçilik fəlsəfəsi milli dövlət quruculuğu, siyasi və sosial-iqtisadi islahatlar, beynəlxalq hüquqa hörmət, daxili işlərə müdaxilədən çəkinmək, suverenliyin qorunması və qonşu dövlətlərlə dostluq münasibətlərinin inkişaf etdirilməsi kimi prinsiplərə əsaslanırdı. Onun diplomatik fəaliyyəti göstərdirdi ki, Azərbaycan hökuməti həm regionda sabitliyin təmin olunmasına, həm də ölkənin beynəlxalq miqyasda tanınmasına böyük əhəmiyyət verirdi.

Beləliklə, Xoyskinin siyasi baxışları və dövlətçilik fəlsəfəsi milli suverenliyin qorunması, demokratik idarəetmə, azərbaycanlı ideyasının möhkəmləndirilməsi və qonşularla qarşılıqlı əməkdaşlıq kimi fundamental prinsiplərə söykənirdi. Bu isə onun Azərbaycan dövlət quruculuğu və diplomatiyasında oynadığı mühüm tarixi rolu daha aydın ortaya qoyur.

Mübariz AÇALARLI,
tarix üzrə fəlsəfə doktoru,
dosent

AHİK uşaqlar üçün bayram şənlikləri təşkil edib

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası (AHİK) 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il ərəfəsində ölkəmizin bütün şəhər və rayonlarında uşaqlar, o cümlədən ittiqaf üzvlərinin və şəhidlərin övladları üçün bayram şənlikləri təşkil edib, görüşlər keçirib.

Tədbirlər işğaldan azad edilmiş əraziləri - Qarabağ və Şərqi Zəngəzuru da əhatə edib. Doğma yurdlarına qayıdan ailələrin övladları ilə keçirilən görüşlər xüsusi rəmzi mənə daşıyıb, uşaqların öz torpaqlarında bayramı qeyd etməsi şənliklərə daha fərqli ab-hava qatıb.

Xankəndi və Şuşa şəhərlərində, eyni zamanda Cəbrayıl, Füzuli, Ağdam, Ağdərə, Kəlbəcər, Laçın, Xocalı və Zəngilan rayonlarında keçirilən bayram tədbirlərində çıxış edən AHİK nümayəndələri məktəbliləri qarşından gələn əlamətdar günlər münasibətilə təbrik edib, onlara təhsillərində uğurlar arzulayıblar.

Qeyd olunub ki, dövlətimiz tərəfindən işğaldan azad olunan ərazilərimizdə yaradılan müasir infrastruktur və sosial

şərait şagirdlərin doğma yurdlarında keyfiyyətli təhsil almaqlarına və hərtərəfli inkişafına geniş imkanlar yaradır.

Bayram tədbirlərində gələcəyin vətənpərvər, dərin zəkali, intellektual gəncliyi olacaq bugünkü uşaqların yüksək səviyyədə təhsillə təmin edilməsi, layiqli vətəndaş kimi yetişməsi istiqamətində cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan genişmiqyaslı işlərdən, eləcə də Birinci vitseprezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi layihələrdən bəhs olunub.

Tədbirdə vurğulanıb ki, uşaqlara diqqət göstərilməsi, onların asudə vaxtlarının maraqlı və yaddaqalan təşkili həmkarlar ittiqatlarının fəaliyyət istiqamətlərindəndir və bu məqsədlə müxtəlif sosial layihələr həyata keçirilir.

Tədbirlər zamanı şagirdlər vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər səsləndirib, bayram əhvali-ruhiyyəsində çıxışlar edib, doğma torpaqlarında yaşamağın sevincini bölüşüblər.

Bayram şənlikləri sağlamlıq imkanları məhdud və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların təhsil aldıqları məktəblərdə də keçirilib.

TAP-ın ilk yubileyi

Artıq 5 ildir Avropa bu kəmərlə vasitəsilə Azərbaycandan təbii qaz idxal edir

2025-ci ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycanın ixrac etdiyi qazın ümumi həcmi 22,9 milyard kubmetr təşkil edib. Bu, 2024-cü ilin 11 ayına nisbətən 1,8 milyard kubmetr artımla 45,8 milyard kubmetr qaz hasilatı çərçivəsində reallaşmış. Azərbaycan qazı əsasən Türkiyə, Avropa İttifaqı ölkələri (İtaliya, Bolqarıstan, Yunanıstan) və Gürcüstanla nəql edilib. Türkiyə 6,25 milyard kubmetr, Avropa 9,4 milyard kubmetr civarında paya sahib olub.

Avropa 5 ildir yeni mənbədən - Azərbaycanın "Şahdəniz" yatağından və yeni marşrutla - Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri (TAP) ilə qaz alır. Bu, 2000-ci il dekabrın 31-də TAP-ın istifadəyə verilməsi ilə mümkün oldu.

TAP-ın fəaliyyətə başlaması ilə təşəbbüskarı və aparıcı qüvvəsi Azərbaycan olan "Cənub qaz dəhlizi" layihəsi qələbə çaldı. Sonuncu segment olduğundan bu kəmərlə 3500 kilometrlik möhtəşəm layihəni tamamladı. Belə ki, Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı "Şahdəniz" yatağını işlənməsinin ikinci mərhələsi çərçivəsində çıxarılan qazı Gürcüstandan keçməklə Türkiyəyə və oradan da Avropaya daşıyan "Cənub qaz dəhlizi" üç kəmərdən - genişləndirilmiş CQBK (Cənubi Qafqaz Boru Kəməri), TANAP (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) və TAP-dan ibarətdir.

Xətlərdəki ki, TAP-ın təməli 2016-cı il mayın 17-də Yunanıstanın Saloniki şəhərində qoyulub. Xəttin çəkilişi bir neçə il davam edib və onun istifadəyə verilməsi ilə "Cənub qaz dəhlizi" tam sistem kimi işə düşüb. TAP-ın səhmdarları BP (20 faiz), SOCAR (20 faiz), "Snam S.p.A." (20 faiz), "Fluxus" (19 faiz), "Enagas" (16 faiz) və "Axpo" (5 faiz) şirkətləridir.

Kəmərlə uzun məsafə qət edərək Azərbaycan qazını İtaliyanın cənubuna, bu ölkədən də Qərbi Avropaya çatdırır. Bu, uzunluğu təxminən 878 kilometr olan boru xəttidir. Onun 550 kilometri Yunanıstanın, 210 kilometri Albaniyanın ərazisindən, 105 kilometri Adriatik dənizinin altından keçir. Xəttin bir neçə kilometrlik hissəsi İtaliyada quru sahəyə çıxır. Burada kəmərlə həmin ölkənin qaz nəqliyyatı şəbəkəsi ilə birləşir. Boru xətti beş ildir fasiləsiz və təhlükəsiz fəaliyyət göstərir.

Yeni çağırışlar qarşısında Avropanın qaza tələbatı getdikcə artır. Odur ki, Azərbaycan mavi yanacaq idxal etmək istəyən ölkələrin də sayı çoxalır. Yeri gəlmiş

kən: bu gün Azərbaycan 14 ölkəyə - Gürcüstan, Türkiyəyə, Yunanıstana, Bolqarıstana, İtaliyaya, Rumıniyaya, Macarıstana, Serbiyaya, Sloveniyaya, Xorvatiyaya, Şimali Makedoniyaya və Slovakiyaya, Ukrayna və Suriyaya qaz ixrac edir.

Ixrac coğrafiyasının genişləndirilməsi üçün ən vacib şərtlərdən biri də müvafiq infrastrukturun olmasıdır. Başqa sözlə, indi TAP-ın genişləndirilməsi məsələsi gündəmə gəlib. TANAP genişləndirilmədən isə bu, mümkün deyil. Eləcə də Avropanın ərazisində əsas kəmərlə birləşən yeni inter-konnektorlar çəkilməlidir.

2022-ci il oktyabrın 1-də Sofiya şəhərində Azərbaycan təbii qazını Bolqarıstana nəql edən Yunanıstan-Bolqarıstan inter-konnektorunun (IGB) açılışı bu istiqamətdə atılan mühüm addım oldu. Belə ki, IGB-nin reallaşması TAP-ın inkişafında mühüm bir mərhələnin başlanğıcı, "Cənub qaz dəhlizi"nin yeni qollarla şəxələnməsinin göstəricisi kimi dəyərləndirilir. IGB-nin açılışı Bolqarıstanın, ümumən Cənub-Şərqi Avropanın şəxələndirilmiş enerji təchizatında, istehlakçıların sərfəli və təmiz enerjiyə çıxışında strateji əhəmiyyətli hadisədir.

2024-cü il dekabrın 10-da isə Serbiyanın Niş şəhərində Serbiya-Bolqarıstan Qaz inter-konnektorunun fəaliyyətə başlaması da göstərdi ki, nəzərdə tutulan işlər uğurla reallaşır. İki ölkə arasında bu yeni xəttin tikintisinə həmin il fevralın 1-də başlanmışdı və tamamlanması da məhz planlaşdırıldığı vaxt - ilin sonunda baş verdi. Bu kəmərlə Serbiyanın ümumi enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayacaq.

Məlum olduğu kimi, 2027-ci ilə qədər Avropa bazarına qaz təchizatımızı iki dəfə

artırmaq nəzərdə tutulur. Bu məsələ 2022-ci il iyulun 18-də imzalanmış Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığına dair Anlaşma Memorandumunda da öz əksini tapıb. İndi həmin hədəfə doğru uğurlu addımlar atılır.

Prezident İlham Əliyev bu il dekabrın 8-də Slovakiyaya rəsmi səfəri çərçivəsində Bratislavada mətbuata bəyanatında demişdir: "Keçən il ilk dəfə olaraq Azərbaycan qazı Slovakiyaya təchiz edilmişdir və Slovakiyanın ehtiyacları olan səviyyədə, istənilən həcmdə Azərbaycan enerji resurslarını təmin edə bilər. Onu da bildirməliyəm ki, bizim zəngin qaz yataqlarımız bu gün imkan verir ki, dünyanın bir çox ölkələrinə təbii qazı ixrac edək. Azərbaycan qazını almış ölkələrin sayı 14-ə çatıb. Biz boru kəmərləri ilə ixrac edilən qazın təchizatçı ölkəsi olaraq birinci yerdəyik. Yeni qaz yataqlarının işlənməsi nəticəsində əlavə resurslar əldə ediləcək və təbii ki, həm Slovakiyaya, həm də onun qonşularına Azərbaycan qazının təchizatı daha da böyük həcmdə mümkün olacaqdır. Hazırda bizim ümumi qaz ixracımız 25 milyard kubmetr səviyyəsindədir, bunun da yarısı Avropa ölkələrinə nəql edilir. Bu gün Avropa İttifaqına üzvl 8 ölkə Azərbaycan qazını alaraq öz enerji təhlükəsizliyini təmin etmiş olur".

8-i Al-nin üzvlü olmaqla Avropanın 10 ölkəsinə Azərbaycan qazını çatdırma məhz TAP-dır. Onu da qeyd edək ki, sözügedən mənbədən və həmin marşrutla qaz alan ölkələrin sayının daha çox olacağı gözlənilir.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

bp Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda Əsrəfi-Dan Ulduzu-Aypara sahəsinin kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında sazişin əsasında fəaliyyət göstərən əməliyyat şirkəti kimi elan edir ki, iş proqramı çərçivəsində Əsrəfi-Dan ulduzu-Aypara (ADUA) layihəsi üçün seysmik tədqiqat proqramına aid Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin layihə variantı Podratçı Tərəflər adından hazırlanıb və dərc edilib

Sənəddə seysmik tədqiqat proqramı üzrə təklif edilmiş fəaliyyətlərin xülasəsi verilir, bu fəaliyyətlərin ətraf mühitə və sosial-iqtisadi sahəyə potensial təsirləri araşdırılır və tövsiyə edilən təsirazaltma və monitorinq tədbirləri təsvir edilir. ƏMTQ prosesi təklif edilmiş işlərin nəticəsində yaranan hər hansı mənfi ekoloji və sosial-iqtisadi təsirlərin müəyyənəşdirilməsini, minimuma endirilməsini və mümkün olan hallarda, aradan qaldırılmasını təmin etmək məqsədi daşıyır.

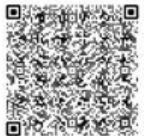
ADUA layihəsi üzrə seysmik tədqiqat proqramına 2D yüksək dəqiqlikli (HR) seysmik tədqiqat daxildir. Qısa müddət üçün nəzərdə tutulmuş bu tədqiqatın 20 günə qədər davam edəcəyi planlaşdırılır. Tədqiqat ADUA sahəsinin şimal-qərb hissəsində kiçik bir ərazini əhatə edəcək. Proqramın 2026-cı ilin fevral və aprel ayları arasında suyun 20-40 metr dərinliyində aparılacağı planlaşdırılır. 2D HR seysmik tədqiqatda əsas məqsəd yerin təxminən 1500 m dərinliyindəki qatları haqqında ətraflı məlumatlar əldə etməklə gələcək kəşfiyyat quyularının planlaşdırılmasına kömək etməkdir. Tədqiqat nəticəsində yeraltı qırılmalar, dayaz qatlara yığılmış qazlar və digər geoloji xüsusiyyətlər də daxil olmaqla, qazma əməliyyatları və quyu bütövlüyünə təsir göstərə biləcək yeraltı geoloji risklərin müəyyənəşdirilməsi nəzərdə tutulur.

Maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmələrin aparılması ƏMTQ prosesinin mühüm hissəsidir. Maraqlı tərəflərin dinlənməsi və fikirlərinin nəzərə alınması, əsas maraqlı tərəflərin ümumi fikirlərinin layihələndirmə işlərində və ƏMTQ sənədində əksini tapmasını təmin edir.

ƏMTQ sənədinin və qeyri-texniki xülasənin layihə variantları bütöv olaraq Azərbaycan və ingilis dillərində hazırlanıb və aşağıdakı keçid və ya QR kodu vasitəsilə bp-nin veb-səhifəsindən əldə edilə bilər:

Azərbaycan dilində:

https://www.bp.com/az_az/azerbaijan/home/news/hesabatlar/Etraf-muhit-ve-sosial-tesir-lerin-qiymetlendirilmesi-hesabatları/Asrafi-Dan-uldazu-Aypara.html

İngilis dilində:

https://www.bp.com/en_az/azerbaijan/home/news/reports/environmental-and-social-documentation/Ashrafi-Dan-Uldazu-Aypara.html

ADUA layihəsi üzrə seysmik tədqiqat proqramı üçün ƏMTQ sənədinin, həmçinin qeyri-texniki xülasənin QR kodu və keçidi 26 dekabr 2025-ci il tarixindən həmin sənədləri ictimaiyyətin nəzərdən keçirməsi üçün aşağıdakı ünvanlarda yerləşdirilib:

- bp-nin Xəzər Mərkəzi Ofisinin qəbul şöbəsi, Neftçilər prospekti, 153
- M.F. Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası, Xaqani küçəsi, 29
- Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin Elmi Kitabxanası, Hüseyn Cavid küçəsi, 31
- Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin kitabxanası, Azadlıq prospekti, 20
- Orxus İctimai Ekoloji İnformasiya Mərkəzi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Böhrəm Ağayev küçəsi, 100a
- Bakı Ali Neft Məktəbinin Kitabxanası, Kampus, yeni Salyan şosesinin 3-cü kilometri.

ƏMTQ sənədinin layihə variantı barədə fikir və rəyləriniz bizim üçün əhəmiyyətlidir. Qeydlərinizi və rəylərinizi:

- doldurulmuş rəy formaları ilə birlikdə elektron məktubla esiafeedback@bp.com ünvanına və ya
- doldurulmuş rəy formaları ilə birlikdə poçt ilə AZ1010, Neftçilər prospekti, 153, Port Baku, bp Xəzər Mərkəzinə göndərmə və ya
- doldurulmuş rəy formalarını yuxarıda sadalanan ictimai yerlərdən istənilən birinə təqdim edə bilərsiniz.

ƏMTQ sənədinin açıqlanma müddəti 26 yanvar 2026-cı il tarixinədəkdir.

ƏMTQ sənədinin layihə variantı barədə fikir və rəylərinizi gözləyirik.

20 il əvvəl “Qərbi Azəri”dən ilk neft hasil olunmuşdur

BP şirkəti "Azəri-Cıraq-Günəşli" (AÇG) yataqlarının işlənməsi layihəsinin operatoru kimi məmnuniyyətlə bildirir ki, "Qərbi Azəri" platformasından ilk neft hasilatının 20 ilə tamam olur. Bu, nəhəng AÇG yataqlarının işlənməsinə əlamətdar hadisədir.

"Qərbi Azəri"dən ilk hasilat 2005-ci il dekabrın 30-da əldə olunmuş və bununla da AÇG-nin tammiqyaslı işlənməsinin ikinci fazası başlanmışdır. İlk neft əvvəlcədən qazılmış üç öncə qazma quyusunun birincisindən hasil olunaraq sualtı boru kəməri vasitəsilə 2006-cı il yanvarın 4-də Səngəçal terminalına çatmışdır.

O vaxtdan bəri "Qərbi Azəri" AÇG-nin hasilat mənbəsinin aparıcılarından biridir. İndiyədək platformadan 1 milyard baredən (142 milyon ton) çox neft hasil edilib. Bu göstərici ilə "Qərbi Azəri" AÇG platformaları arasında "Mərkəzi Azəri"dən sonra ikinci yerdədir. Bununla da "Qərbi Azəri" 1997-ci ilin noyabrında hasilata başlamış AÇG-dən 4,5 milyard barylə ümumi neft hasilatına əhəmiyyətli töhfə verib.

"Qərbi Azəri" hazırda da təhlükəsiz və etibarlı şəkildə öz fəaliyyətini davam etdirir. 2025-ci ilin üçüncü rübünün sonuna qədər platformanın gündəlik orta hasilat 76 min barylə təşkil edib.

"Qərbi Azəri" obyektlərinə 48 quyuya gövdəsi olan bir hasilat, qazma və yaşayış platforması və qurudakı Səngəçal terminalına birləşdirilmiş 30 düyümlük sualtı boru kəməri daxildir. İndiyədək platformadan ümumilikdə 40 quyuya çox sayda

yan lülə qazılıb. İstismarda olan 32 quyudan 24-ü hasilat quyusu, 8-i isə suvarma quyusudur.

Hazırda "Qərbi Azəri"də təxminən 170 nəfər çalışır və onların əksəriyyəti, o cümlədən platformanın hər iki meneceri azərbaycanlı mütəxəssislərdir.

"Qərbi Azəri" platformasının meneceri Emin İbrahimov deyir: "Qərbi Azəri" ailəsi olaraq, AÇG-nin ən yüksək göstəricilərə malik qurğularından birini idarə etməkdən qürur duyuruq. Geriyə nəzər salsaq, xatırlayırıq ki, 2005-ci ildə işə salınmış birinci quyularımızdan olan C-06 quyusu ilk

dövlərdə gündəlik 35 min barylə neft verib və dünyanın ən məhsuldar quyularından biri olub. İndiyədək bu quyudan ümumilikdə 80 milyon barylə neft əldə olunub və bu, istənilən neft quyusu üçün müstəsna bir nailiyyətdir. Bu tarixi ildönümü münasibətilə bütün "Qərbi Azəri" komandasını ürəkdən təbrik edirəm və bir daha vurğulamaq istəyirəm ki, "Qərbi Azəri" dünya səviyyəli platforma olaraq hələ gələcək onilliklər ərzində də AÇG-nin uğur hekayəsinə, eləcə də Azərbaycanın neft sənayesinə mühüm töhfələr verməkdə davam edəcək".

"Azərbaycan"

Qarabağ və Şərqi Zəngəzürda görülən işlər daha bir əzəmətli zəfərimizdir

Qarabağ və Şərqi Zəngəzür illərlə sükuta məhkum edilmişdi. Nə səs vardı, nə nəfəs, nə də bir ümid. Bu gün isə həmin torpaqlar üzərində avtomobillər, iş texnikası sütüyyür, təyyarələr enib-qalxır. Dağları yaran texnikalar bütün yolların Zəfər ünvanı olan Qarabağa və Şərqi Zəngəzürə gedən məsafəni qısaldır, mavi səmanı yaran polad qanadlar isə təkə məsafələri yox, həm də zamanın sərhədlərini aşır. 30 illik sükutu pozan bu səs-küy dirçəlişin, qayıdışın və yenidən doğuşun təsdiqidir. Dünən sükutunu bu günün həyat ritmi əvəz edir, sabahın ümid toxumu isə artıq bu torpaqlarda qanad açır.

Azad edilmiş ərazilərdə tikilən hava limanları Qarabağ və Şərqi Zəngəzür regionunu beynəlxalq nəqliyyat və logistika mərkəzləri siyahısına daxil edib. Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti, siyasi iradəsi və ardıcıl qərarları nəticəsində son dərəcə qısa müddətdə - cəmi bir neçə il ərzində beynəlxalq standartlara cavab verən Füzuli, Zəngilan və Laçın Hava limanlarının və digər infrastruktur obyektlərinin inşası bir daha göstərir ki, Azərbaycan azad etdiyi torpaqlarda bərpa və quruculuq prosesini sürətli, sistemli və uzunmüddətli perspektivlə həyata keçirir. Hər üç aeroportun açılış mərasimində Prezident İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan birgə iştirak ediblər. Bu baxımdan hər üç hava limanı Azərbaycan-Türkiyə birliyi-nin, ortaq baxışının və gələcəyə yönəlməli güclü əməkdaşlığın rəmzi kimi tarixə düşüb. Hər üç aeroport həmçinin Qarabağı və Şərqi Zəngəzürü təcriddən çıxararaq iqtisadi döviyyəyə daxil edib.

Turizm, investisiya, beynəlxalq əlaqələr üçün açılan bu yollar Böyük qayıdış prosesinin real təminatıdır. İnsanlar yalnız yurdlarına, evlərinə deyil, həm də həyata qayıdırlar. Görülən işlər, salınan körpülər dağıdılmış şəhərlərin yenidən dirçəlməsinə xidmət etməklə yanaşı, açıq, aydın və ümumiliklə mesaj verir: Azərbaycan azad etdiyi torpaqlarda daimi və təhlükəsiz gələcək qurur. Burada tikilən hər yaşayış binası, salınan hər yeni yurd dövlətin vərdəşinə verdiyi önəmin bariz göstəricisidir. Bu torpaqlarda keçmişin xatirələri ilə paralel ge-

niş planlar, layihələr və hədəflər yaşayır. Qarabağ və Şərqi Zəngəzür Hava limanları sükutun yerini hərəkətə, dağıntının yerini quruculuğa, boşluğun yerini isə dövlət varlığına verən yeni bir başlanğıcdır. Bu, geriə dönməz olmayan bir yolun - dirçəlişin özüdür.

Dünən bu səmələrdə sükut hökm sürürdü. Bu gün isə həmin səmələrdən Prezident İlham Əliyevin yolu düşür. Dövlət başçısının son beş ildə dəfələrlə səfər etdiyi Xankəndi və Ağdama növbəti ziyarəti bir daha göstərdi ki, bu torpaqlara dönüş artıq arzu deyil, reallıqdır. Dövlət başçısının regiona hər gəlişi açılan qapılardan, qurulan infrastrukturun və müəyyənləşdirilən strateji hədəflərin yerində qiymətləndirilməsi, gələcək addımların daha dəqiq planlaşdırılmasıdır. Budəfəki səfər çərçivəsində Prezidentin və Birinci vitse-prezidentin Ağdamda 2-ci yaşayış kompleksinin və Xankəndi şəhərində Zəfər parkının açılışında iştirak etmələri Qarabağın ölkənin uzunmüddətli inkişaf strategiyasında mühüm yer tutduğunu nümayiş etdirir, gələcəyinin möhkəm təməl üzərində qurulduğunu göstərir. Zəfər parkının girişindən Zəfər tağına doğru salınan 44 pilləkən Vətən müharibəsinin 44 gününü yaddaşlara daha möhkəm həkk edir. Bu pillələr hər addımda Zəfəri, dözümlü və əzmi xatırladır, xalqın iradəsi və dövlətin gücünü göstərir. Zəfər tağı qazanılmış Qələbənin daş yaddaşıdır, Qarabağ və Şərqi Zəngəzürdə görülən işlər gələcəyə və daha əzəmət-

li zəfərlərə açılan qapılardır. Zəfər tağından keçən yol səmaya doğru uzanır, hava limanları isə bu yolun davamı kimi regionu ölkənin və dünyanın nəqliyyat xəritəsinə bağlayır. Prezident İlham Əliyevin regiona hər səfəri zəfərdən dirçəlişə uzanan dövlət strategiyasının canlı təəcəssümüdür. Dövlət başçısı bu uğurların və regionun inkişaf perspektivlərinin əhəmiyyətini, Zəfər tağına açılışı ilə şanlı Zəfər yürüşümüzün hər gününün əbədləşdirildiyini və ölkəmizin suverenliyinin bərpa olunmasını Ağdamda 2-ci yaşayış kompleksinin açılışı zamanı sakinlərlə görüşündə belə ifadə edib: "Bu gün ölkəmizdə ikinci Zəfər tağı açılmışdır - Bakıdan sonra Xankəndidə. Orada pilləkənlərin üzərində şanlı Zəfər yürüşümüzün hər günü təsbit edilib. Biz hər gün irəlilədikdik, hər gün şəhər və kəndləri azad edirik və heç bir qüvvə bizim qabağımızda dura bilməzdi. Halbuki bizi 44 gün ərzində dəfələrlə dayandırmaq istəyənlər min cür təzyiq, təhdid və təxribat törətməyə çalışırdılar və həftə törədirdilər. Bizi qorxutmaq, bizi dayandırmaq, bizim şanlı Zəfər yürüşümüzü yarımcıq qoymaq və münaqişəni əbədi etmək - bax bizə qarşı olan qüvvələrin məqsədi bu idi. Təbii ki, 5 il keçəndən və biz 2023-cü ildə öz suverenliyimizi antiterror əməliyyatı nəticəsində tam bərpa edəndən sonra artıq biza qarşı olan qüvvələr yeni realılıqla barışmağa məcbur idilər, biz onları məcbur etdik".

*Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

**“AZƏRBAYCAN” qəzetinə
abunə yazılışı davam edir!**

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.
Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı
qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

“Azərpoçt” MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
“Azərmətbuat yayımı” ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
“Qaya” firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
“Region Press” MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
“Səma-M” MMC	(012) 594-09-59
“Ziya” LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
“Pressinform” MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
“City press” MMC	(055) 819-09-26

1 illik -156 (yüz əlli altı) manat
6 aylıq - 78 (yetmiş səkkiz) manat
3 aylıq - 39 (otuz doqquz) manat
1 aylıq - 13 (on üç) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz,
redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

B İ L D İ R İ Ş

"HUN TRADING" MMC-nin müflis elan olunması ilə bağlı müvafiq qaydada Bakı Kommersiya Məhkəməsinə müraciət edilmişdir. E-2-2(113)-8247/2025 sayılı iş üzrə növbəti hazırlıq iclası 09.01.2026-cı il saat 12:30 tarixinə təyin olunmuşdur.

Məhkəmənin ünvanı: AZ1040, Bakı şəhəri, Bakıxanov qəsəbəsi, O.Əfəndiyev küçəsi.

Əlaqə telefonu: (012) 525-20-74.

"HUN TRADING" MMC

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti gəmilərində "İp kameralar + NVR xidmətlərinin (material daxil) satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumat əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 8 yanvar 2026-cı il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Useyinov küçəsi, 2.

Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1132. Tender komissiyası

Tender komissiyası

**«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin reklam xidməti
539-49-20**

**Qəzetin daim yenilənən
rəsmi internet ünvanı:
www.azerbaijan-news.az**

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclisin rəhbərliyi, deputatlar, parlament Aparatının və İşlər İdarəsinin kollektivləri Milli Məclisin deputatı Bəxtiyar Əliyevə qardaşı **QABİL ƏLİYEVİN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi Milli Məclisin sabiq sədri Oqtay Əsədova qızı **NƏRMINƏ ƏSƏDOVANIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Milli Məclisin deputatı Xanlar Fətəyev Milli Məclisin deputatı Bəxtiyar Əliyevə qardaşı **QABİL ƏLİYEVİN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov və komitə üzvləri Rəşad Mahmudov, Mələhət İbrahimqızı, Günay Əfəndiyeva, Kamaləddin Qafarov, İlham Məmmədov, Müşfiq Məmmədli, Soltan Məmmədov, Anatoliy Rafailov və Pərvanə Vəliyeva Oqtay Əsədova qızı **NƏRMINƏ ƏSƏDOVANIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Bəxtiyar Sadıqov Milli Məclisin deputatı Bəxtiyar Əliyevə qardaşı **QABİL ƏLİYEVİN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası Hüquq kafedrasının kollektivi kafedranın müəllimi, Konstitusiyaya Məhkəməsinin şöbə müdiri Tahir Kazımova qardaşı **ZAKİR KAZIMOVUN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının rəhbərliyi və kollektivi Milli Məclisin sabiq sədri Oqtay Əsədova qızı **NƏRMINƏ ƏSƏDOVANIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının rəhbərliyi və kollektivi iş yoldaşları Rəna Seyidaliyevaya əzizi **MİRTƏNZİL SEYİDALİYEVİN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Qusardan Sahir Məmmədov Milli Məclisin sabiq sədri Oqtay Əsədova qızı **NƏRMINƏ ƏSƏDOVANIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərəcov Milli Məclisin sabiq sədri Oqtay Əsədova qızı **NƏRMINƏ ƏSƏDOVANIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Səbinə Əliyeva Aparatın əməkdaşı Aytən Əsgərovaya atası **VALEH ƏSGƏROVUN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin kollektivi məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasının sədri Tale Kərimova dayısı, Göygöl Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri **DİLQƏM MƏHƏR OĞLU DİLƏNOVUN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İbə Həsənov, Mütləb Şirinov, Vahid Alişov, Aydın və Qəşəm Məmmədovlar, Elbrus Əhmədov, Fikrət, Rəsim, Rafiq və Həşim Hüseynovlar, Hacı Məhəmməd Quliyev, Azad Rüstəmov, Şamə Mustafayev və Nürəddin İsmayilov keçmiş iş yoldaşları **İSMƏT ALİM OĞLU MAHMUDOVUN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir, mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Ağdərənin Vəngli kəndinə daha 44 nəfər qayıdıb

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük qayıdış proqramı çərçivəsində Ağdərə rayonunun Vəngli kəndinə növbəti köç yola salınıb. Xankəndi şəhəri, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsi və AZƏRTAC-ın bölgə müxbirinə verilən məlumata görə, bu mərhələdə kəndə 10 ailə olmaqla, ümumilikdə, 44 nəfər köçürüldü.

Kəndə çatan sakinlər qarşılandıqdan sonra onlara Xankəndi şəhəri, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən yeni bərpa olunmuş fərdi yaşayış evlərinin açarları təqdim edilib.

Doğma yurdlarına qayıdan keçmiş məcburi köçkünlər onlara göstərilən dövlət qayğısından böyük məmnunluq duyaraq, yaradılan müasir yaşayış şəraitinə görə ölkə rəhbərliyinə dərin minnətdarlıqlarını ifadə ediblər. Sakinlər bu tarixi Qələbəni bizə bəxş edən, torpaqlarımızı işğal-

dan canı bahasına azad edən qəhrəman şəhidlərimizin əziz xatirəsinə ehtiramla yad edib, onlara Allahdan rəhmət diləyiblər. Eyni zamanda döyüşlərdə şücaət göstərən qazilərimizə uzun ömür və cəsarətli arzulayan sakinlər, azad edilmiş ərazilərdəki dirçəlişin məhz bu fədakarlıq sayəsində mümkün olduğunu vurğulayıblar. Onlar bildiriblər ki, bu gün Qarabağda başlayan yeni həyat həm də şəhid və qazilərimizin bizə əmanət etdiyi Zəfərin bəhrəsidir.

Qeyd edək ki, Vəngli kəndində bərpa və yenidənqurma işləri mərhələli şəkildə aparılır, sakinlərin rahat və təhlükəsiz yaşayışı üçün zəruri infrastruktur yaradılıb. Köç prosesinin növbəti mərhələlərdə də davam etdirilməsi nəzərdə tutulur.

BAŞ REDAKTOR

**Bəxtiyar
SADIQOV**

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi
Məsul katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq
		- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
“Azərbaycan” nəşriyyatı,
IV mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

“Azərbaycan” qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb sahifələnmis,
“Azərbaycan Nəşriyyatı” MMC-nin
mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərəcə üçün
göndərilən materiallar
Azərbaycan dövlətinin
məvqeyinə uyğun
olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4121

Sifariş 2640

Qiyməti 60 qəpik